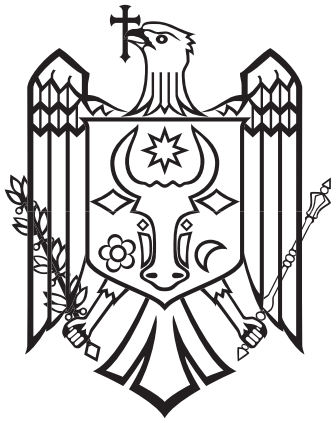

MONITORUL OFICIAL
AL
REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 41-44 (9078-9081) • Marți, 30 ianuarie 2024 • Anul XXXI

Legi,
hotărâri, decrete,
dispoziții, tratate,
acte normative
ale organelor centrale
de specialitate ale administrației
publice, informații, anunțuri,
comunicate

moldpres
Agenția Informațională de Stat

ISSN 2587-389X
E-ISSN 2587-3903

MONITORUL OFICIAL
AL
REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 41-44 (9078-9081) • Marţi, 30 ianuarie 2024 • Anul XXXI

MOLDPRES atenţionează că „Monitorul Oficial al Republicii Moldova" este un produs protejat legal. Orice formă de utilizare a acestuia în scopuri de multiplicare şi difuzare este interzisă.

MOLDPRES îşi rezervă dreptul de a lua măsurile necesare în cazurile în care nu se respectă prevederile legale de utilizare a produselor sale.

moldpres Agenția Informațională de Stat

EDITOR: Instituţia Publică Agenţia Informaţională de Stat "MOLDPRES"

Editorul şi redacţia: 2012, mun. Chişinău, str. Al. Puşkin 22, Casa Presei, et. 3.

Numărul de înregistrare 475. Certificatul de înregistrare al mărcii nr. 12578.

Abonamentele se pot contracta la orice oficiu poştal. Indicele de abonare 21128. Tirajul total 1117.

Telefoane: editorul (022) 23-34-28, fax (022) 23-26-98; e-mail: monitor@moldpres.gov.md

Publicaţii ale agenţilor economici, comunicate informative (022)23-35-86; avize pierderi de acte persoane fizice (022)23-43-82; tel./fax (022)23-34-39; e-mail: mo@moldpres.gov.md

IBAN MDL - MD55TRPCCC518430A01497AA la MF-TR Chişinău-bugetul de stat BIC: TREZMD2X

Instituţia Publică „Agenţia Informaţională de Stat „MOLDPRES", MD-2012, Chişinău, str. Al. Puşkin 22.

ISSN 2587-389X

E-ISSN 2587-3903

Cod fiscal 1003600071952.

"Monitorul Oficial al Republicii Moldova" nu poartă răspundere pentru veridicitatea avizelor publicate.

Actele oficiale pot fi publicate în alte ediţii periodice numai cu trimitere la "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PARTEA I
Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

60. Decret privind promulgarea Codului urbanismului și construcțiilor (nr. 1316-IX, 23 ianuarie 2024). 5
61. Codul urbanismului și construcțiilor (nr. 434, 28 decembrie 2023). 5

PARTEA III
Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei
Acte ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova

93. Ordin privind aprobarea unor acte normative în domeniul prestării serviciilor de încredere calificate (nr. 80, 22 noiembrie 2023). 101

PARTEA I
Legi, hotărâri ale Parlamentului Republicii Moldova, decrete ale Președintelui Republicii Moldova

60 D E C R E T
privind promulgarea Codului urbanismului și construcțiilor

În temeiul art. 93 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova,

Președintele Republicii Moldova d e c r e t e a z ă:

Articol unic. - Se promulgă Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434 din 28 decembrie 2023.

PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA **Maia SANDU**

Nr. 1316-IX. Chișinău, 23 ianuarie 2024.

61 C O D U L
URBANISMULUI ȘI CONSTRUCȚIILOR

Parlamentul adoptă prezentul cod.

CARTEA ÎNTÂI
DISPOZIȚII GENERALE
Capitolul I
SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI DOMENIILE DE REGLEMENTARE

Articolul 1. Scopul Codului urbanismului și construcțiilor

Codul urbanismului și construcțiilor (în continuare – *cod*) stabilește cadrul normativ unitar pentru amenajarea teritoriului, urbanism, autorizarea și execuția lucrărilor de proiectare și a lucrărilor de construcții, postutilizarea construcțiilor, asigurarea calității construcțiilor, a materialelor și produselor pentru construcții, exercitarea controlului de stat cu privire la respectarea disciplinei în amenajarea teritoriului și urbanism și a regimului de autorizare a execuției construcțiilor, precum și aplicarea unitară a prevederilor legislației în domeniul calității în construcții pe teritoriul Republicii Moldova, cu respectarea interesului public.

Articolul 2. Domeniile de reglementare și sfera de aplicare

(1) Domeniile reglementate prin prezentul cod sunt:

a) amenajarea teritoriului și urbanismul;

b) proiectarea construcțiilor, lucrărilor de construcții;

c) autorizarea execuției lucrărilor de construcții;

d) execuția construcțiilor, lucrărilor de construcții;

e) exploatarea construcțiilor;

f) postutilizarea construcțiilor;

g) asigurarea calității materialelor și produselor pentru construcții;

h) exercitarea controlului de stat pentru domeniile prevăzute la lit. a)–g).

(2) Prevederile prezentului cod se aplică: terenurilor, în vederea realizării operațiunilor de amenajare a teritoriului și de urbanism; construcțiilor și instalațiilor aferente acestora, indiferent de tipul de proprietate sau destinație; la execuția lucrărilor de construcții la construcțiile noi, a lucrărilor de reparații capitale, a lucrărilor de renovare majoră, în sensul Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, și a lucrărilor de reconstrucție la construcțiile existente; la execuția lucrărilor de reparații, de consolidare, de conservare, de restaurare, de reabilitare la construcțiile cu statut de monument (în continuare – *monumente istorice*).

(3) Actele permisive prevăzute de prezentul cod se emit de către autoritățile competente, în mod obligatoriu, în formă electronică, prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (în continuare – *SIA GEAP*). La cererea solicitantului, actul permisiv respectiv poate fi emis și pe suport de hârtie.

(4) Modalitatea de autorizare, proiectare, execuție, recepție, exploatare și postutilizare a construcțiilor cu caracter militar sau secret se stabilește de către structurile abilitate ale autorităților administrației publice centrale din domeniul apărării și al securității naționale.

(5) Modalitatea de autorizare, proiectare, execuție, recepție, exploatare și postutilizare a construcțiilor misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova se stabilește de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul politicii externe.

Capitolul II
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentului cod, următoarele noțiuni semnifică:

accesibilitate – ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, a infrastructurii transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicațional, incluzând tehnologiile și sistemele informaționale și de comunicații, la necesitățile persoanelor cu dizabilități și ale persoanelor cu mobilitate redusă, factor esențial pentru asigurarea în societate a exercitării drepturilor și îndeplinirii obligațiilor persoanelor menționate;

accident tehnic – eveniment survenit în procesul execuției, al exploatării sau al postutilizării unei construcții și cauzat de un eveniment în afara controlului sau provocat de acțiunile umane (defecte de concepție și/sau execuție, incendii, deflagrații, șocuri etc.), având repercusiuni nefavorabile asupra stării și a siguranței construcției respective;

acord de mediu – act permisiv emis de autoritatea competentă în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;

acordul scris al proprietarului terenului pentru obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare, a autorizației de construire sau a autorizației de desființare, solicitat de superficiar de la proprietarul terenului (acord scris al proprietarului) – acord care permite obținerea actelor permisive pentru proiectare, construire și/sau desființare și, corespunzător, permite desfășurarea lucrărilor respective pentru care a fost emis, care este exprimat, în formă scrisă, fie în actul prin care se instituie superficia, fie într-un act separat și care conține, în mod obligatoriu, prevederi ce descriu categoria, clasa, destinația, tipul și numărul maxim de etaje ale viitoarei construcții.

În cazul bunurilor proprietate a statului, acordul în cauză este eliberat de către Agenția Proprietății Publice, în cazul bunurilor proprietate a autorității administrației publice locale – de către primarul localității respective, dacă un asemenea acord nu a fost eliberat de consiliul local la data instituirii superficiei, iar în cazul bunurilor proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice – de către proprietarul efectiv;

adaptare rezonabilă – efectuarea unor modificări și ajustări necesare și adecvate, care nu impun un efort

disproporționat sau nejustificat, în cazul în care acestea sunt necesare pentru a permite persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă să își exercite, în condiții de egalitate cu celelalte persoane, toate drepturile și libertățile fundamentale;

administrator al proiectului de construcții – persoană fizică sau juridică, abilitată cu dreptul de a planifica, de a organiza și de a administra sarcinile și resursele, astfel încât acestea să acopere în întregime realizarea unui proiect de construcții;

aliniament stradal – linie convențională, stabilită în documentația de urbanism și care indică retragerea liniei frontale a fațadelor clădirilor și a terenurilor proiectate față de linia roșie; în cazul în care linia roșie nu este prevăzută în documentația respectivă, aliniamentul stradal se stabilește în conformitate cu prevederile normativelor tehnice în construcții;

amenajare a teritoriului și urbanism – ansamblu de activități complexe de interes public care contribuie la dezvoltarea spațială echilibrată și durabilă, la protejarea patrimoniului natural, cultural și construit, la îmbunătățirea condițiilor de trai în localități, precum și la asigurarea coeziunii economice, culturale și teritoriale la nivel regional, național și european;

anexă gospodărească – construcție cu caracter permanent sau provizoriu, menită să adăpostească activități specifice complementare asigurării traiului uman, care, prin amplasarea în vecinătatea locuinței, alcătuiește împreună cu aceasta o unitate funcțională distinctă. În categoria anexelor gospodărești, de regulă în mediul rural, sunt incluse: bucătăriile de vară, grajdurile pentru animale, magaziile, depozitele, garajele, serele, piscinele etc.;

asigurarea calității în construcții – ansamblu de activități planificate și sistematice, necesare pentru confirmarea că un produs sau un serviciu în construcții satisface condițiile de calitate specificate;

autorizație de construire – act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează execuția lucrărilor de construcții, în temeiul și cu respectarea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate și/sau a certificatului de urbanism, precum și a documentației de proiect elaborate și, după caz, verificate conform prevederilor prezentului cod;

autorizație de desființare – act, eliberat de către emitent, prin care se autorizează execuția lucrărilor de desființare, totală sau parțială, a unei construcții/amenajări;

aviz de racordare – aviz tehnic prezentat de către operatorul serviciului edilitar, administratorul rețelelor edilitare (inginerești) în scopul stabilirii condițiilor de racordare și/sau de extindere a rețelelor noi și, după caz, de strămutare sau de reconstrucție a rețelelor existente, cu asigurarea condițiilor de proiectare și de funcționare a acestora în complex cu noile solicitări;

beneficiar – persoană fizică sau juridică, care beneficiază de proiectul unei construcții, al unor lucrări de construcții, precum și de construcția, lucrările de construcții finalizate și recepționate;

caiet de sarcini pentru proiectare – documentație în formă scrisă, în care sunt detaliate condițiile tehnice de proiectare a construcțiilor, a lucrărilor de construcții, standardele și normativele tehnice în construcții aplicabile, conținutul și fazele de proiectare, cerințele privind calitatea materialelor și produselor prevăzute de documentația de proiect, cerințele privind protecția mediului, protecția muncii, cerințele privind tehnologiile de execuție, testările și încercările, verificările, modificările etc.;

caiet de sarcini pentru execuție – documentație în formă scrisă, separată sau parte componentă a documentelor de licitație, în care sunt detaliate condițiile tehnice de execuție a lucrărilor de construcții, cerințele privind calitatea materialelor și produselor pentru construcții, privind utilajele și echipamentele, standardele și normativele tehnice aplicabile, cerințele privind protecția muncii, protecția mediului, cerințele privind tehnologiile de execuție și, după caz, transportul, privind testările și încercările, verificările, inspecțiile, modificările, măsurările, întreținerea etc.;

calitatea construcției – rezultanta totalității performanțelor de comportare în exploatare a construcției, având scopul satisfacerii, pe întreaga durată de existență, a cerințelor fundamentale stabilite la art. 335;

caracter de reglementare – însușire a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate de a impune respectarea anumitor parametri soluțiilor arhitecturale, urbanistice, tehnice și economice promovate;

caracter director – însușire a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate de a stabili cadrul general de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților, prin coordonarea unor acțiuni specifice;

caracteristici esențiale – set de caracteristici ale materialului sau produsului pentru construcții care se referă la cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor;

cerințe fundamentale – set de cerințe care se referă la asigurarea inofensivității construcției, vizând sănătatea și siguranța persoanelor implicate, pentru întregul ciclu de viață a construcției;

cerințe urbanistice – set de prevederi ale normativelor tehnice în construcții ce țin de domeniul urbanismului, referitoare la amplasarea construcțiilor, stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobată;

certificat de urbanism informativ – act cu caracter facultativ, eliberat de către emitent, prin care se aduc la cunoștința solicitantului prevederile și componentele ce caracterizează regimul juridic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unei construcții/al unui teren, stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, act necesar în cazul stabilirii relațiilor funciare, al înstrăinării, al dezmembrării, al parcelării, al comasării, al partajării, al moștenirii terenului destinat construcției sau a bunului imobil la care se preconizează execuția lucrărilor de reconstrucție, precum și în cazul apariției unor litigii patrimoniale;

certificat de urbanism pentru proiectare – act cu caracter de reglementare și caracter obligatoriu, în cazul în care planul urbanistic general aprobat are o vechime de peste 10 ani, sau cu caracter facultativ, în cazul în care planul urbanistic general aprobat are o vechime de până la 10 ani, care este eliberat de către emitent și prin care se aduc la cunoștința solicitantului prescripțiile și componentele ce caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unei construcții/al unui teren, stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, și care permite elaborarea documentației de proiect;

certificare a produselor pentru construcții – procedură de evaluare a conformității, prin care o parte terță, acreditată în modul stabilit, confirmă, în formă scrisă, că produsele pentru construcții supuse evaluării respective prezintă caracteristici de calitate verificate și conforme cu prevederile sau exigențele normativelor tehnice în construcții;

certificare a conformității – acțiune a unui organism de certificare acreditat, independent față de clienții săi și față de alte părți interesate, prin care se dovedește existența încrederii adecvate că un produs pentru construcții, identificat corespunzător, este conform cu un anumit standard, cu un normativ tehnic în construcții sau cu o reglementare tehnică;

clădire – ansamblu de spații și încăperi cu funcții precizate, delimitat de elementele de construcție care

alcătuiesc anvelopa clădirii, incluzând instalațiile aferente ale acesteia. Prin clădire se înțelege atât clădirea în ansamblu, cât și părțile acesteia care au fost proiectate, construite sau modificate pentru a fi utilizate separat;

clădire rezidențială – casă individuală destinată pentru traiul unei familii; casă individuală amplasată separat, cuplat sau înșiruit, de tip duplex (triplex), destinată pentru traiul mai multor familii; bloc locativ;

clădire nerezidențială – clădire destinată pentru producții industriale, clădire de menire social-culturală, de învățământ, de agrement, de sport, orfelinat, spital, hotel, clădire din cadrul infrastructurii transporturilor, lăcaș de cult;

cod practic în construcții – document care stabilește sau, după caz, recomandă reguli ori proceduri de proiectare, de fabricare, de instalare, de exploatare, de întreținere ori de utilizare a utilajelor și echipamentelor, a materialelor și produselor pentru construcții, a construcțiilor, precum și de demontare ori demolare a acestora;

comitet tehnic specializat – grup de lucru instituit, prin ordinul conducătorului organului central de specialitate, pentru un anumit sector din domeniul construcțiilor în scopul realizării activității de reglementare tehnică în construcții la nivel național, care activează în baza contractelor încheiate între organul central de specialitate și fiecare membru al grupului respectiv;

construcție – clădire, construcție de inginerie civilă sau construcție specială, a cărei realizare constă în execuția oricărei structuri fixate în sol sau pe sol, având caracter permanent sau provizoriu și fiind concepută, proiectată și executată pentru îndeplinirea ori asigurarea unor funcții tehnice, economice, sociale sau ecologice, indiferent de specificul, destinația, categoria și clasa de importanță, incluzând instalațiile, echipamentele și utilajele tehnologice și funcționale aferente;

construcție civilă – construcție destinată traiului uman și/sau asigurării necesităților uzuale, sociale și culturale ale oamenilor;

construcție cu impact semnificativ asupra mediului – construcție în cadrul căreia este preconizată desfășurarea unor activități obișnuite sau cu caracter specific, indicate în anexa nr. 1 și anexa nr. 2 ale Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, și pentru care este necesară efectuarea evaluării impactului asupra mediului;

construcție de importanță redusă – construcție cu funcții obișnuite și cu un nivel de risc scăzut, care afectează un număr redus de persoane;

construcție existentă – construcție a cărei recepție a fost admisă și care se află în exploatare;

construcție industrială – construcție destinată amplasării instalațiilor, utilajelor de producții industriale, proiectată în funcție de profilul tehnologic al activității planificate, cu respectarea normelor privind securitatea și sănătatea în muncă și privind siguranța bunurilor materiale;

construcție gata de ocupare – construcție executată, la care toate lucrările esențiale de construcții sunt finalizate și care poate fi folosită pentru exploatare permanentă. Lucrările esențiale de construcții includ: execuția structurii de rezistență, montarea rețelelor edilitare (inginerești) interioare și exterioare, lucrările de finisare exterioară, montarea utilajului și amenajare, lucrările de finisare interioară (la discreția beneficiarului);

construcție la cheie – construcție executată, la care sunt realizate și recepționate toate lucrările de construcții și de amenajare ce asigură funcționalitatea deplină a acesteia și care dispune de nivelul de calitate prevăzut de documentația de proiect și de contractul de antrepriză;

construcție nefinalizată – construcție la care lucrările de construcții sau o parte a acestora au fost executate în conformitate cu prevederile documentației de proiect, dar care nu a fost supusă recepției conform prevederilor prezentului cod;

construcție nouă – construcție a cărei recepție a fost admisă și al cărei termen de garanție nu a expirat;

construcție provizorie – construcție autorizată, care, în virtutea specificului funcției acesteia ori datorită cerințelor urbanistice impuse de autoritatea administrației publice locale, are o durată de existență limitată, nu mai mare de 5 ani, ce este precizată în autorizația de construire, cu posibilitatea prelungirii acesteia, doar o singură dată, pe un nou termen de până la 5 ani. De regulă, construcțiile provizorii sunt executate din materiale și articole care permit demontarea rapidă a acestora în vederea aducerii terenului la starea inițială (articole metalice, cherestea, materiale plastice, materiale compozite etc.) și sunt de dimensiuni reduse;

construcție specială – construcție, inclusiv cu caracter secret, care se autorizează conform normelor speciale de profil și prevederilor prezentului cod;

demisol – nivel al construcției, a cărei cotă a pardoselii se află sub cota solului, la o adâncime mai mică de jumătatea înălțimii nivelului;

design universal – activitate de proiectare a produselor, a mediului, a programelor și a serviciilor, astfel încât acestea să poată fi utilizate de către toate persoanele, în măsura posibilului, fără a fi nevoie de adaptare rezonabilă sau de proiectare specială. Designul universal nu trebuie să excludă mijloacele de asistare/adaptare rezonabilă – modificări și ajustări necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat în cazul în care sunt necesare;

documentație de amenajare a teritoriului și de urbanism – ansamblu de piese scrise și desenate, referitoare la un teritoriu determinat, prin care se analizează situația existentă și se stabilesc obiectivele, acțiunile și măsurile de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților pentru o perioadă determinată, care este avizat și aprobat conform prevederilor prezentului cod;

documentație de deviz – parte a documentației de proiect, elaborată pentru determinarea costurilor resurselor financiare necesare pentru execuția lucrărilor de construcții și realizarea sarcinilor proiectului;

documentație de proiect – ansamblu de piese scrise și desenate, însoțite de calculele necesare, elaborate în conformitate cu normativele tehnice în construcții, care servește drept bază pentru execuția lucrărilor de construcții;

domeniu reglementat – totalitatea activităților economice și produselor asociate acestora, pentru care se emit reglementări tehnice specifice privind condițiile de introducere pe piață și/sau de punere în aplicare a acestora;

durată de existență a documentației de proiect – perioadă pentru care documentația de proiect trebuie păstrată, care începe la etapa de verificare a acesteia și continuă pe durată de existență a construcției;

durată de existență a construcției – perioadă, la expirarea căreia expiră durata funcțională a rezistenței normative a construcției;

emitent al certificatului de urbanism, al autorizației de construire și al autorizației de desființare (emitent) – autoritatea executivă a administrației publice locale, cu excepțiile prevăzute la art. 107 alin. (9) și art. 156 alin. (2) și (3);

etaj – orice nivel al construcției situat deasupra cotei solului, care cuprinde totalitatea încăperilor și spațiilor construcției situate pe același plan orizontal;

executantul construcției, lucrărilor de construcții (executant) – operator economic, persoană juridică, care este organizată și dotată corespunzător pentru execuția construcțiilor, lucrărilor de construcții *și* care deține dreptul legal de a desfășura genul respectiv de activitate și de

a încheia, semna și a derula contracte având ca obiect execuția acestora;

evaluare tehnică – evaluare documentată a performanțelor unui produs pentru construcții în ceea ce privește caracteristicile esențiale ale acestuia, realizată în conformitate cu documentul de evaluare corespunzător;

exploatarea construcției – ansamblu de activități ulterioare execuției și recepției unei construcții, care include întreținerea acesteia, urmărirea comportării în exploatare a construcției, expertizarea tehnică, intervențiile în timp asupra construcției (lucrări de reconstrucție, de renovare, de consolidare, de extindere, de transformare, de reparații capitale și curente, de reabilitare, de adaptare rezonabilă și de remediere);

fază determinantă – etapă tehnologică a procesului de execuție a lucrărilor de construcții, stabilită de proiectant în documentația de proiect, în cadrul căreia, înainte ca lucrările de construcții să devină ascunse, acestea sunt verificate la fața locului și confirmate, în formă scrisă, prin întocmirea unui proces-verbal semnat de către persoanele responsabile autorizate (atestate): dirigintele de șantier, proiectantul și responsabilul tehnic;

gestionarea teritoriului și a localităților – ansamblul activităților de organizare, conservare și dezvoltare a localităților și teritoriului acestora, desfășurate în conformitate cu prevederile documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate;

infrastructură socială – ansamblul construcțiilor, clădirilor, spațiilor verzi, serviciilor și rețelelor care asigură bunăstarea comunității și calitatea vieții;

infrastructură tehnico-edilitară – ansamblul construcțiilor și rețelelor de interes public care are drept scop asigurarea localității cu servicii publice, inclusiv de gospodărie comunală, și servicii edilitare;

instalații aferente construcției – totalitatea instalațiilor, conductelor, sistemelor, echipamentelor și utilajelor, tehnologice și funcționale, care asigură accesul către serviciile publice, inclusiv de gospodărie comunală, necesare pentru funcționarea construcției și care sunt amplasate în interiorul limitelor proprietății sau, după caz, în afara acesteia, de la branșament/racord (inclusiv) și până la utilizatorii construcției, indiferent dacă acestea sunt sau nu încorporate în construcție, precum și pentru care se emite autorizație, împreună cu construcția sau, după caz, separat;

intervenții în timp asupra construcției – acțiuni întreprinse și lucrări executate la o construcție de-a lungul duratei de existență a acesteia;

intervenții neautorizate – lucrări de reconstrucție a clădirii, a încăperilor și a instalațiilor aferente acesteia executate fără autorizație de construire și/sau cu încălcarea prevederilor documentației de proiect și ale autorizației de construire;

investitor – persoană fizică sau juridică, care finanțează și, după caz, realizează execuția unei construcții noi sau a unor intervenții în timp asupra construcției existente, în sensul prezentului cod;

înălțimea construcției – distanță, exprimată în metri, admisă în planul fațadei, măsurată între teren (în situația anterioara lucrărilor de terasament) și cornișe sau între teren și limita superioară a parapetului terasei;

încercări prealabile recepției – ansamblu de încercări, specificate în contract sau convenite în alt mod de către investitor și executant, care trebuie realizate de către executant înainte de recepția lucrărilor de construcții sau înainte de recepția unei părți din acestea ori a unui tronson, astfel cum este stabilit în contract;

întreprindere în construcții – persoană juridică care, în mod individual sau împreună cu alte persoane juridice, fie execută, fie proiectează și execută orice tip de construcție și/sau de instalație aferentă, precum și lucrări de modernizare, de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere, de reparații ale construcțiilor și/sau ale instalațiilor aferente; persoană juridică care desfășoară activități de prestare a serviciilor în proiectare, cercetare, consultanță, întreținere, urmărire a comportării în exploatare, a serviciilor specializate în construcții, inclusiv a serviciilor tehnologice cu utilizarea echipamentelor speciale;

întreținere – ansamblu de activități organizate, coordonate și executate, de regulă, de către personal calificat și/sau atestat, desfășurate în scopul asigurării funcționării construcției, în conformitate cu cerințele normativelor tehnice în construcții, și al îmbunătățirii aspectului estetic al construcției pe durata de exploatare a acesteia;

linie roșie – linie convențională inviolabilă, stabilită în documentația de urbanism, care delimitează terenurile construite sau destinate construcției, aflate în proprietate publică sau privată, de terenurile rezervate pentru domeniul public, inclusiv pentru străzi, căi de comunicație și rețele edilitare (inginerești). În cazul zonelor protejate, linia roșie poate coincide cu aliniamentul stradal istoric;

lucrări de construcții – complex de procese de construire, realizate conform documentației de proiect, care are drept rezultat o producție finită, exprimată prin părți sau elemente constructive ale construcției și/sau ale instalațiilor aferente acesteia; lucrări de intervenție în timp asupra construcției existente: lucrări de reconstrucție, de modernizare, de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere și de reparații capitale;

mansardă (etaj mansardat) – etaj funcțional, situat între acoperișul în pantă și ultimul nivel al clădirii, care asigură respectarea cerințelor de siguranță, protecție și confort corespunzătoare utilizării specifice (de trai sau de desfășurare a unui gen de activitate) și care este inclus în numărul de etaje supraterane. Înălțimea interioară a mansardei, măsurată lângă pereții exteriori, de la cota de nivel a pardoselii și până la cea a tavanului, nu trebuie să depășească 1,6 metri;

mezanin – etaj de înălțime redusă, situat între parter și următorul etaj al unei clădiri, care se deosebește de celelalte etaje prin înălțimea mai mică și prin lipsa balcoanelor;

mobilier urban – totalitatea elementelor funcționale de forme arhitecturale mici și/sau a elementelor decorative, amplasate în spații publice;

nomenclatorul lucrărilor de construcții – document care stă la baza clasificării întreprinderilor în construcții pe domenii și niveluri de performanță și care asigură gruparea, într-o listă generală, a tipurilor și categoriilor de construcții și de lucrări de construcții, având un număr rezonabil de secțiuni, precum și corespunderea între clasificarea și codificarea utilizate la nivel național și cele utilizate la nivelul Uniunii Europene;

normativ tehnic în construcții – document care stabilește cerințele și condițiile minime de calitate cu privire la construcții, la materialele și produsele pentru construcții și/sau la tehnologiile de execuție utilizate în construcții, precum și modul de determinare și verificare a respectării cerințelor și condițiilor în cauză. Normativele tehnice în construcții pot fi exprimate în acte normative, coduri practice în construcții, regulamente și proceduri, instrucțiuni, specificații tehnice și ghiduri;

notificare – transmiterea înscrisului de notificat prin poștă electronică la adresa electronică a autorității competente care urmează a fi notificată, confirmată prin aplicarea semnăturii electronice prevăzute de lege, sau transmiterea înscrisului în cauză, semnat olograf și pe suport de hârtie, prin poștă cu scrisoare recomandată, cu scopul de a informa autoritatea respectivă că un fapt ori act juridic a

fost îndeplinit sau urmează să fie îndeplinit;

obiectul construcției – denumire juridică dată investiției care include diverse componente ale construcției (obiective ale infrastructurii tehnico-edilitare, posturi de transformare, centrale termice, depozite etc.);

operațiuni de urbanism – totalitatea acțiunilor prin intermediul cărora sunt realizate politicile autorităților administrației publice centrale și locale în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului;

operator de sistem – întreprindere care gestionează rețele edilitare (inginerești), responsabilă de exploatarea, întreținerea, modernizarea, inclusiv retehnologizarea, și dezvoltarea rețelelor respective și a interconexiunilor, precum și de asigurarea capacității rețelelor în cauză de a satisface, pe termen lung, un nivel rezonabil al cererii privind prestarea serviciilor aferente;

parter – etajul unei clădiri, situat la nivelul solului sau puțin deasupra acestuia ori deasupra subsolului și/sau demisolului. Parterului i se atribuie indicele „P", celorlalte etaje atribuindu-se consecutiv numere ordinare, începând cu numărul 1;

peisaj – aspect specific unui teritoriu, ale cărui caracteristici reprezintă rezultatul acțiunii și interacțiunii factorilor naturali și/sau umani; parte a naturii care formează un ansamblu artistic și care poate fi cuprinsă dintr-o privire;

penthouse – apartament sau ansamblu de încăperi și terase, cu caracteristici superioare de confort, situat la ultimul etaj al unui sau mai multor blocuri locative sau al unui hotel, cu excepția mansardelor (etajelor mansardate);

performanță – ansamblu de activități de proiectare, execuție și exploatare a construcției, desfășurate în vederea satisfacerii cerințelor utilizatorilor construcției pe întreaga durată de existență a acesteia;

persoană cu mobilitate redusă – persoană a cărei mobilitate este afectată din cauza unei incapacități senzoriale sau locomotorii, a unei deficiențe fizice, a vârstei, a unei boli sau din alte cauze (de exemplu, persoană care utilizează un scaun cu rotile, persoană cu deficiențe de vedere, persoană în vârstă, persoană foarte înaltă sau supraponderală, părinte cu cărucior pentru copii, femeie însărcinată etc.);

plan urbanistic general – ansamblu de piese scrise și desenate, referitoare la o localitate, în care este analizată situația existentă și sunt stabilite obiectivele și măsurile în domeniul urbanismului pentru o perioadă determinată;

plan de mobilitate a localității – documentație complementară documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, care are drept scop principal îmbunătățirea accesului către localități și a interconexiunii acestora, diversificarea și utilizarea sustenabilă a mijloacelor de transport din punct de vedere social, economic și ecologic, precum și integrarea corespunzătoare a mobilității și diferitor moduri de transport;

produs pentru construcții – orice produs, material, articol, echipament sau set, fabricat și introdus pe piață cu scopul de a fi încorporat, în mod permanent, în construcție sau în părțile acesteia și a cărui performanță afectează performanța construcției în ceea ce privește cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor;

proiectant – persoană fizică atestată pentru proiectarea construcțiilor, lucrărilor de construcții și care deține dreptul legal de a desfășura genul respectiv de activitate;

proiectant general – proiectant care efectuează coordonarea unor lucrări complexe de proiectare și care subcontractează alți proiectanți;

postutilizarea construcției – ansamblu de lucrări de desființare, de dezafectare, de demolare, de demontare, parțială sau totală, a construcției, executate în condiții de siguranță, de recondiționare, recuperare și reutilizare eficientă a materialelor și produselor pentru construcții și de protecție a mediului;

punere în funcțiune – acțiune care are loc în momentul primei utilizări a unui produs;

reabilitare – ansamblu de lucrări de reparații capitale și/sau de renovare a unei construcții degradate, executate pentru a asigura cel puțin același nivel de funcționare pe care construcția îl avea înainte de degradare;

regulament local de urbanism – ansamblu de documente în formă scrisă în care sunt detaliate și explicate componentele reglementatoare ale planurilor urbanistice generale aprobate, inclusiv condițiile care trebuie să fie respectate la aplicarea acestora;

remediere a construcției – ansamblu de acțiuni întreprinse cu scopul de a aduce o construcție sau părțile componente ale acesteia la un nivel acceptabil de performanță, cel puțin echivalent cu cel inițial, prin execuția lucrărilor de reparații, cu aducerea stării construcției în corespundere cu condițiile de exploatare pentru întreaga durată de existență a acesteia;

reconstrucție – ansamblu de lucrări de construcții care au ca rezultat schimbarea indicilor tehnico-economici de bază sau schimbarea destinației construcției, cu scopul de a aduce indicii de exploatare la nivelul cerințelor contemporane. Reconstrucția include lucrările de modernizare, de modificare, de transformare, de replanificare, de reamenajare, de retehnologizare, de renovare, de reabilitare și de extindere;

regim juridic al terenurilor – totalitatea prevederilor legale, administrative și convenționale prin care se determină drepturile și obligațiile legate de deținerea și/sau folosirea terenurilor;

Registru de stat în domeniul construcțiilor – sistem de informații documentate ținut de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică în formă electronică și, complementar, pe suport de hârtie, în care se introduc datele cu privire la întreprinderile care desfășoară activități în domeniul urbanismului și construcțiilor. Înregistrările respective se efectuează în baza notificării realizate de către persoanele juridice în conformitate cu prevederile art. 10;

regiune de dezvoltare – unitate teritorială funcțională care determină cadrul de planificare, evaluare și implementare a politicii de dezvoltare regională în conformitate cu Legea nr. 438/2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova;

regiune de frontieră – zonă care include suprafețe situate la frontiera de stat, delimitată în scopul aplicării unei strategii comune de dezvoltare de o parte și de cealaltă a frontierei, precum și al realizării unor programe, proiecte și acțiuni de cooperare;

reparații capitale – ansamblu de lucrări de refacere, de modernizare și/sau de înlocuire a elementelor constructive ale construcției (reparația elementelor structurii de rezistență, a elementelor de tâmplărie, a pardoselilor, execuția compartimentărilor, precum și reparația și/sau modernizarea rețelelor edilitare (inginerești) interioare), inclusiv de consolidare, care se execută în baza documentației de proiect întocmite conform prevederilor prezentului cod;

reparații curente – ansamblu de lucrări de reparare curentă a părților vizibile ale elementelor de construcție (execuția finisajelor, repararea straturilor de uzură, straturilor și învelitorilor de protecție etc.), precum și lucrări de reparare a instalațiilor, echipamentelor și utilajelor, inclusiv de înlocuire a unor piese uzate, desfășurate în baza documentației tehnice elaborate de către proprietar, utilizatorul construcției (aviz tehnic, listă cu defecte, schițe etc.);

rețea de localități – totalitatea localităților de pe un anumit teritoriu (național, regional, raional) ale căror

existență și dezvoltare sunt caracterizate de un ansamblu de relații susținute în cadrul multiplelor strategii de dezvoltare (economice, demografice, de prestare a serviciilor, politice, administrative). Rețeaua de localități poate fi constituită din sate (comune), orașe (municipii), raioane;

rețele edilitare (inginerești) – ansamblu de conducte, instalații, canale, cabluri (subterane, supraterane și/sau aeriene) care sunt amplasate pe un anumit teritoriu și/sau în cadrul construcțiilor și care sunt destinate pentru asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare, furnizării energiei electrice și termice, a gazelor naturale, a serviciilor de comunicații electronice etc.;

risc seismic – probabilitate a producerii pagubelor sociale și economice ca o consecință a cutremurelor;

sistem al calității în construcții – sistem care determină și transpune în fapt politicile și strategia privind calitatea în construcții, destinat să prevină noncalitatea, să asigure realizarea, atestarea și garantarea calității, în condiții rezonabile de cost și termene;

sistem de management al calității în construcții – sistem de management prin care se orientează și se controlează o întreprindere în construcții în ceea ce privește calitatea în construcții;

solicitant al actelor permisive (solicitant) – proprietarul terenului; superficiarul, cu acordul scris al proprietarului terenului; în cazul rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și al elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – investitorul/beneficiarul sau furnizorul de rețele publice de comunicații electronice; în cazul drumurilor – beneficiarul; în cazul certificatului de urbanism informativ – orice persoană fizică sau juridică;

specificație tehnică – documentație cu caracter tehnic care stabilește cerințele și condițiile tehnice pentru anumite materiale sau produse pentru construcții, în baza reglementărilor tehnice;

subantreprenor – persoană fizică sau juridică, menționată în contract în calitate de subcontractant, căreia i s-a încredințat execuția unei părți din lucrări prin contract de subantrepriză;

subsol – nivel al construcției a cărui cotă a pardoselii se află sub cota solului, la o adâncime mai mare de jumătatea înălțimii nivelului;

supraveghere a pieței materialelor, produselor și tehnologiilor din domeniul construcțiilor – activitate organizată și desfășurată de către instituțiile abilitate ale statului în scopul aplicării unitare a prevederilor legislației în domeniul calității în construcții, al evaluării conformității în construcții și al supravegherii conformității materialelor și produselor pentru construcții introduse pe piață și/sau a tehnologiilor de execuție;

suprafață construită – suprafața amprentei la sol a construcției, măsurată pe conturul exterior al fundației, inclusiv al consolelor, al balcoanelor, al bovindourilor și al logiilor;

suprafața construcției (aria totală a construcției) – suprafața tuturor nivelurilor construcției, excluzânduse suprafața subsolului, a demisolului, a mezaninului, a etajului tehnic, a mansardelor, a logiilor, a teraselor și a balcoanelor, măsurată pe conturul exterior;

șantier – amplasament în cadrul căruia se execută lucrări de construcții, inclusiv de reparații, la o clădire, la o construcție industrială, la un pod, la un baraj, la un drum, la rețelele edilitare (inginerești) etc., împreună cu materialele și produsele pentru construcții, utilajele, echipamentele și instalațiile necesare desfășurării activităților respective;

terasă – construcție sau suprafață, deschisă și împrejmuită, anexă a unei clădiri, situată la nivelul parterului, al unui etaj sau pe acoperișul ultimului etaj. Terasa poate dispune de acoperiș și de treceri spre încăperi adiacente;

teritoriu administrativ – suprafață delimitată conform legii, pe nivele de organizare administrativ-teritorială: teritoriu național, teritoriu regional sau teritoriul unității administrativ-teritoriale (municipiu, raion, oraș, comună, sat);

teritoriu extravilan – suprafață cuprinsă între limita teritoriului intravilan și limita teritoriului administrativ al localității (municipiu, oraș, comună, sat);

teritoriu intravilan – totalitatea zonelor construite sau destinate construcțiilor și a celor amenajate care formează teritoriul de bază al unității administrativ-teritoriale, delimitate prin planul urbanistic general aprobat, și în cadrul cărora poate fi autorizată execuția lucrărilor de construcții și de amenajare;

teritoriu periurban – suprafața din jurul municipiilor și orașelor, delimitată prin studii de specialitate, în limitele căreia este creat un ansamblu de relații de interdependență în domeniul economic, al infrastructurii, al deplasărilor în scop de muncă, al asigurării cu spații verzi și cu zone de agrement, al asigurării cu producție agroalimentară etc.;

termen de garanție – perioada de 5 ani care începe a curge la data recepției la terminarea lucrărilor și în cadrul căreia executantul este obligat, pe cont propriu, să înlăture toate neajunsurile și defectele apărute pe motiv de nerespectare a clauzelor și specificațiilor contractului sau a prevederilor documentației de proiect și ale normativelor tehnice aplicabile și să execute lucrările nefinalizate. Termenul de garanție poate fi mai mic de 5 ani în cazul materialelor și produselor pentru construcții și al utilajelor și echipamentelor pentru care termenul uzurii naturale, firești, și/sau al uzurii normative garantat de producător este mai mic, precum și în cazul în care garanția este oferită de producător pentru cicluri tehnologice de utilizare;

termen de execuție a lucrărilor – termen stabilit pentru finalizarea execuției lucrărilor de construcții sau a unui tronson ori a unei părți a acestora și realizarea încercărilor prealabile recepției, astfel cum este prevăzut în contract;

tranșă – parte componentă a unui complex de construcții, care poate fi proiectată, executată, recepționată și utilizată autonom până la terminarea integrală a complexului; parte componentă a documentației de proiect, care include pregătirea șantierului și/sau proiectarea construcției până la cota 0.000;

unitate teritorială de referință (UTR) – subdiviziune urbanistică a teritoriului unității administrativ-teritoriale, delimitată pe limite cadastrale, caracterizată prin omogenitate funcțională și morfologică din punct de vedere urbanistic și arhitectural, stabilită cu scop de reglementare urbanistică omogenă. UTR se delimitează, după caz, în funcție de reliefurile și peisajele cu caracteristici similare, de evoluția istorică unitară într-o anumită perioadă, de sistemul parcelar și modul de construire omogen, de folosințele de aceeași natură ale terenurilor și construcțiilor, de regimul juridic al bunurilor imobile de tipuri și cu funcții similare;

urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor – activitate, desfășurată sistematic, de observare, examinare și investigare a modului în care răspund (reacționează) construcțiile și instalațiile aferente acestora în decursul utilizării, sub influența factorilor de mediu, a condițiilor de exploatare și a interacțiunii construcțiilor cu mediul ambiant și cu activitățile desfășurate de utilizatorii construcției;

utilizatori ai construcției – persoane fizice și/sau juridice, care gestionează construcția și instalațiile aferente în conformitate cu prevederile contractelor respective și cu cele ale actelor normative și normativelor tehnice în construcții;

zonă funcțională – parte a teritoriului unei localități pentru care, prin documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, se determină funcția principală a acesteia, existentă și preconizată. Zonificarea funcțională a teritoriului reprezintă acțiunea de delimitare a teritoriului unei localități în zone funcționale;

zonă de interes militar – zonă în care se desfășoară activități cu caracter militar, alta decât zona supusă servituții aeronautice, pentru care se impun condiții, restricții și obligații în interesul asigurării siguranței zborurilor;

zonă de protecție – suprafață din jurul sau din preajma unor surse de nocivitate, care impun protecția zonelor învecinate, precum sunt stațiile de epurare, platformele pentru depozitarea controlată de deșeuri, puțurile seci, cimitirele, sursele de emisii industriale, zonele cu circulație intensă; zonă de protecție a drumurilor publice; zonă de protecție a obiectelor și complexelor din fondul ariilor protejate, a monumentelor istorice, a siturilor arheologice, a monumentelor de for public și a mormintelor și operelor comemorative de război – în cadrul căreia se instituie reglementări speciale în scopul asigurării protejării acestora și a mediului lor istorico-arhitectural și/sau natural; zonă de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, destinată pentru protecția apelor de suprafață împotriva poluării, epuizării și înnămolirii;

zonă de protecție sanitară – teritoriu special, cu un regim de folosire restricționat, care se instituie pe perimetrul obiectivelor și întreprinderilor ce prezintă surse de poluare a mediului și alte riscuri pentru sănătatea populației;

zonă cu regim special – teritoriu destinat unui anumit tip de folosire, ale cărui caracteristici nu permit clasificarea acestuia ca zonă de locuire, comercială ori industrială și a cărui existență este necesară pentru viabilitatea socială și economică a comunității;

*zonă protejat*ă – teritoriu pe care sunt situate obiective sau ansambluri de obiective care fac parte din patrimoniul național natural sau cultural și față de care se aplică reglementări speciale în scopul păstrării calității obiectivelor respective, al menținerii echilibrului dezvoltării prin intervenții și măsuri de conservare, precum și al asigurării armonizării acestora cu mediul ambiant.

Articolul 4. Obiectivele reglementărilor în domeniul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor

Reglementările prezentului cod au următoarele obiective:

a) sporirea eficienței activităților în sfera amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor prin asigurarea unui cadru normativ stabil pe termen lung, astfel încât acesta să nu permită apariția consecințelor nefavorabile pentru factorii implicați în elaborarea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, în operațiunile de urbanism, în proiectarea, execuția, exploatarea și postutilizarea construcțiilor;

b) stabilirea unor reguli și proceduri certe, prin elaborarea de norme juridice clare, care să nu permită interpretări arbitrare. Termenele, modalitatea de achitare și sumele spre plată în calitate de taxe trebuie să fie clar stabilite pentru fiecare beneficiar, astfel încât acesta să își poată determina și înțelege obligațiile impuse de lege, precum și să poată determina influența propriilor decizii de management al execuției construcției asupra sarcinii fiscale;

c) dezvoltarea echilibrată și durabilă a localităților și teritoriului.

Articolul 5. Organul central de specialitate

(1) Elaborarea, promovarea și coordonarea politicilor publice de dezvoltare în sfera amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor țin de competența organului central de specialitate al administrației publice în domeniu (în continuare – *organ central de specialitate*).

(2) Organul central de specialitate este autoritatea de reglementare în sfera amenajării teritoriului, urbanismului, proiectării și construcțiilor.

(3) Organul central de specialitate este responsabil de elaborarea actelor normative pentru aplicarea unitară a prevederilor prezentului cod și de elaborarea normativelor tehnice în construcții.

Articolul 6. Consiliul tehnic permanent pentru construcții

(1) Consiliul tehnic permanent pentru construcții este un organ consultativ, care monitorizează și examinează orice problemă din sfera proiectării și construcțiilor, inclusiv punerea în aplicare sau transpunerea în legislația națională a legislației Uniunii Europene.

(2) Consiliul tehnic permanent pentru construcții se instituie ca structură fără personalitate juridică, în cadrul unei entități subordonate organului central de specialitate, și funcționează în baza regulamentului de organizare și funcționare aprobat prin ordinul conducătorului organului central de specialitate.

(3) Componența nominală a Consiliului tehnic permanent pentru construcții, stabilită conform anexei nr. 22, este aprobată prin ordinul conducătorului organului central de specialitate, în baza desemnărilor autorităților și instituțiilor prevăzute în anexa respectivă.

(4) Consiliul tehnic permanent pentru construcții este condus de un președinte desemnat prin ordinul conducătorului organului central de specialitate.

(5) Secretariatul tehnic al Consiliului tehnic permanent pentru construcții este asigurat de subdiviziunea de profil din cadrul organului central de specialitate și funcționează independent de celelalte structuri ale entității, ca o structură distinctă în cadrul acesteia.

(6) Hotărârile Consiliului tehnic permanent pentru construcții sunt redate în formă de decizii și avize tehnice ale Consiliului tehnic permanent pentru construcții, semnate de președintele acestuia.

Articolul 7. Consiliul național de amenajare a teritoriului

(1) Coordonarea elaborării, avizării și aprobării Planului de amenajare a teritoriului național ține de competența Consiliului național de amenajare a teritoriului, instituit de către Guvern pe principiul parității.

(2) Consiliul național de amenajare a teritoriului este o structură cu competență generală, fără personalitate juridică, instituită pentru aprobarea și coordonarea obiectivelor de amenajare a teritoriului și de urbanism la nivel național.

(3) Componența și regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului național de amenajare a teritoriului se stabilesc de către organul central de specialitate și se aprobă de către Guvern.

Articolul 8. Consiliul arhitectural-urbanistic național

(1) Consiliul arhitectural-urbanistic național este instituit în cadrul organului central de specialitate în calitate de organ consultativ și coordonator, fără personalitate juridică, în scopul examinării și coordonării acțiunilor de interes național și regional din sfera arhitecturii, amenajării teritoriului și urbanismului, inclusiv al elaborării studiilor de fezabilitate și a proiectelor documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism.

(2) Consiliul arhitectural-urbanistic național este organizat și își desfășoară activitatea în baza unui regulament aprobat de către organul central de specialitate.

Articolul 9. Consiliul arhitectural-urbanistic local

(1) Consiliul arhitectural-urbanistic local se instituie pentru examinarea colegială a soluțiilor arhitecturale, urbanistice, tehnice și economice vizând obiectivele arhitecturale de importanță locală.

(2) Consiliul arhitectural-urbanistic local este instituit în cadrul structurilor specializate de arhitectură și urbanism din autoritățile administrației publice locale și își desfășoară activitatea în conformitate cu regulamentele acestora, aprobate de autoritatea administrației publice locale respectivă.

Articolul 10. Desfășurarea activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor

(1) Activitățile în domeniul urbanismului și construcțiilor includ:

a) proiectarea, verificarea și expertizarea;

b) execuția, reconstrucția, reparația capitală a construcțiilor; montarea, punerea în funcțiune, reutilarea tehnică a instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice; conservarea, desființarea și postutilizarea construcțiilor;

c) fabricarea materialelor și produselor pentru construcții;

d) exploatarea și utilizarea construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora.

(2) Pentru desfășurarea activităților menționate la alin. (1) lit. a)–c) este obligatorie notificarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică de către persoanele juridice în scopul înregistrării persoanelor și activităților respective în Registrul de stat în domeniul construcțiilor.

(3) Desfășurarea activităților menționate la alin. (1) lit. a)–c) fără înregistrarea persoanelor și activităților respective în Registrul de stat în domeniul construcțiilor este interzisă.

(4) Notificarea indicată la alin. (2) include următoarele informații:

a) pentru activitățile de proiectare, verificare și expertizare:

– declarația privind componența echipelor, cu indicarea specialiștilor atestați, pe domenii;

– ordinele privind desemnarea managerului și a persoanelor responsabile de evidența și arhivarea documentelor;

– declarația privind existența infrastructurii necesare (sediu, arhivă, utilaj etc.);

b) pentru activitățile indicate la alin. (1) lit. b):

– declarația privind componența echipelor și privind sectoarele în care vor fi executate lucrări de construcții, inclusiv lucrări specializate de construcții, cu indicarea responsabililor tehnici atestați, pe domenii;

– declarația privind componența echipelor și privind sectoarele în care vor fi executate lucrări de construcții, inclusiv lucrări specializate de construcții, cu indicarea listei inginerilor, lăcătușilor, sudorilor, altor lucrători;

– ordinele privind desemnarea managerului și a persoanelor responsabile de evidența și arhivarea documentelor;

– declarația privind existența infrastructurii necesare (sediu, arhivă, echipament și utilaj tehnic, mijloace de transport, ateliere, depozite etc.);

– declarația privind existența standardelor de firmă, a cărților tehnologice și a instrucțiunilor pentru lucrările de construcții care urmează a fi executate;

c) pentru activitatea de fabricare a materialelor și produselor pentru construcții:

– declarația privind componența echipelor și privind sectoarele de fabricare, cu indicarea specialiștilor atestați, pe domenii;

– declarația privind componența echipelor și privind sectoarele de fabricare, cu indicarea listei inginerilor, lăcătușilor, sudorilor, altor lucrători;

– ordinele privind desemnarea managerului de proiect și a persoanelor responsabile de evidența și arhivarea documentelor;

– declarația privind existența infrastructurii necesare (sediu, arhivă, echipament și utilaj tehnic, mijloace de transport, ateliere, depozite etc.);

– declarația privind existența standardelor de firmă, a cărților tehnologice, a agrementelor tehnice pentru materialele și produsele pentru construcții care urmează a fi fabricate.

(5) Persoana juridică care intenționează să desfășoare una sau mai multe dintre activitățile prevăzute la alin. (1) lit. a)–c) notifică, în acest sens, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică cu cel puțin 10 zile lucrătoare înainte de începerea activității. Inspectoratul examinează conținutul notificării și, dacă notificarea este completă și nu s-au identificat date falsificate și/sau eronate în aceasta ori în documentele anexate, este obligat să înregistreze persoana juridică respectivă imediat după expirarea termenului de 10 zile lucrătoare de la data notificării. Solicitarea altor documente decât cele menționate la alin. (4) este interzisă.

(6) Notificarea pentru desfășurarea activităților prevăzute la alin. (2) se efectuează o singură dată, fără a fi necesară efectuarea acesteia pentru fiecare construcție/ansamblu de lucrări de construcții în parte.

(7) În cazul extinderii sferei de activități sau al suspendării unor activități, persoanele juridice respective sunt obligate să notifice repetat Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Articolul 11. Politica de stat privind asigurarea securității și sănătății în muncă în cadrul desfășurării activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor

(1) În cadrul desfășurării activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor trebuie să fie instituite măsuri privind asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

(2) Măsurile privind asigurarea securității și sănătății în muncă, menționate la alin. (1), se elaborează și se reexaminează cu consultarea patronatelor și a sindicatelor din domeniul construcțiilor, ținându-se cont de evoluția reglementărilor internaționale în ramură și de progresul tehnic.

(3) În cadrul desfășurării activităților în domeniul urbanismului și construcțiilor trebuie luate măsuri, în conformitate cu procedurile stabilite de legislație sau de reglementările sectoriale, pentru a asigura cooperarea dintre angajatori și lucrători în promovarea și asigurarea securității și sănătății în muncă pe șantiere.

(4) Persoanele responsabile de planificarea, proiectarea și execuția lucrărilor de construcții sunt obligate, la toate etapele, să respecte măsurile privind asigurarea securității și sănătății în muncă, conform prevederilor legislației în vigoare.

(5) În cazul în care există o amenințare iminentă la adresa securității și sănătății lucrătorilor, angajatorul este obligat să ia măsuri pentru a sista activitatea lucrătorilor și pentru evacuarea acestora.

(6) Inspectorii de muncă efectuează controlul de stat în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător și ale Legii nr. 140/2001 privind Inspectoratul de Stat al Muncii.

Articolul 12. Politica de stat în domeniul asigurării accesibilității la infrastructura socială

(1) Politica de stat în domeniul asigurării accesibilității la infrastructura socială se realizează prin elaborarea și aprobarea cadrului normativ, a programelor naționale de asigurare a accesibilității, a normativelor tehnice în construcții de adaptare a obiectivelor infrastructurii sociale, precum și prin controlul implementării acestora.

(2) Politica de stat în domeniul asigurării accesibilității la infrastructura socială prevede:

a) asigurarea accesului la infrastructura socială a persoanelor cu dizabilități și a persoanelor cu mobilitate redusă;

b) proiectarea și execuția obiectivelor infrastructurii sociale cu respectarea normativelor tehnice în construcții de adaptare a obiectivelor;

c) asigurarea graduală a accesibilității către obiectivele infrastructurii sociale care nu sunt accesibile sau sunt parțial accesibile.

(3) Persoanele cu funcții de răspundere, autoritățile, instituțiile și operatorii economici, indiferent de forma de proprietate, care nu respectă normele de proiectare, de construire a infrastructurii și nu asigură accesibilitatea la infrastructura socială poartă răspundere în conformitate cu Codul contravențional.

CARTEA A DOUA
DEZVOLTAREA TERITORIULUI ȘI A LOCALITĂȚILOR
TITLUL I
AMENAJAREA TERITORIULUI ȘI URBANISMUL
Capitolul I
AMENAJAREA TERITORIULUI
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 13. Scopul activității de amenajare a teritoriului

Activitatea de amenajare a teritoriului are drept scop:

a) dezvoltarea spațială echilibrată și durabilă a teritoriului țării;

b) coeziunea teritorială la nivel regional, național și european;

c) îmbunătățirea condițiilor de trai în localități;

d) protejarea patrimoniului natural, cultural și a monumentelor istorice și siturilor arheologice.

Articolul 14. Sfera de aplicare a reglementărilor cu privire la amenajarea teritoriului

Reglementările cu privire la amenajarea teritoriului se aplică pentru întreg teritoriul național, inclusiv regiunile de frontieră, cu respectarea principiului dezvoltării echilibrate și durabile, al ierarhizării, al coeziunii și integrării sociale, economice, demografice și culturale la nivel interstatal, național, regional și local.

Articolul 15. Obiectivele de bază și principiile directoare ale amenajării teritoriului

(1) Obiectivele de bază ale amenajării teritoriului sunt:

a) dezvoltarea socială și economică echilibrată și durabilă a regiunilor și localităților, cu respectarea specificului acestora;

b) îmbunătățirea calității vieții cetățenilor de toate vârstele și a comunităților, cu respectarea identității locale a populației;

c) gestionarea rațională a resurselor naturale și managementul rațional al peisajului, realizate cu respectarea principiilor privind protecția mediului;

d) utilizarea echilibrată și durabilă a teritoriului;

e) gestionarea responsabilă și durabilă a resurselor naturale, asigurându-se echilibrul dintre dezvoltarea socială și economică și protejarea mediului, a biodiversității, a peisajului și a patrimoniului natural, cultural și construit;

f) protejarea teritoriului;

g) dezvoltarea durabilă, gestionarea responsabilă și protejarea monumentelor istorice și a siturilor arheologice;

h) dezvoltarea policentrică a țării prin crearea unei rețele de localități urbane și sporirea cooperării între zonele urbane și cele rurale;

i) asigurarea accesului la informație;

j) pregătirea teritoriului pentru asigurarea apărării naționale;

k) asigurarea protecției tuturor construcțiilor civile în conformitate cu dreptul internațional umanitar.

(2) Activitatea de amenajare a teritoriului se bazează pe următoarele principii directoare:

a) promovarea coeziunii teritoriale prin dezvoltarea socială și economică echilibrată și durabilă și prin îmbunătățirea competitivității;

b) crearea, asigurarea și promovarea condițiilor de accesibilitate la infrastructura socială pentru persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă;

c) promovarea dezvoltării localităților generată de funcțiile urbanistice și de îmbunătățirea relațiilor dintre orașe și sate;

d) facilitarea accesului la informație;

e) reducerea nivelului de degradare a mediului;

f) valorificarea rațională și protecția resurselor naturale și patrimoniului natural;

g) protejarea și valorificarea monumentelor istorice și siturilor arheologice, ca factori de dezvoltare echilibrată și durabilă;

h) dezvoltarea resurselor energetice și a eficienței acestora, cu menținerea securității energetice;

i) promovarea turismului;

j) prevenirea efectelor unor catastrofe naturale;

k) amenajarea operativă a teritoriului țării și pregătirea acestuia pentru asigurarea apărării naționale.

Articolul 16. Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism

(1) Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism include:

a) Planul de amenajare a teritoriului național (în continuare – *PATN*);

b) planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare – Centru, Nord sau Sud (în continuare – *PATRD*); planul de amenajare a teritoriului municipiului Chișinău; planul de amenajare a teritoriului unității teritoriale autonome Găgăuzia și planul de amenajare a teritoriului localităților din stânga Nistrului (Transnistria);

c) planurile urbanistice generale (în continuare – *PUG*) ale localităților și regulamentele locale de urbanism aferente;

d) planurile urbanistice zonale (în continuare – *PUZ*) și regulamentele locale de urbanism aferente;

e) planurile urbanistice de detaliu (în continuare – *PUD*).

(2) Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism se elaborează de către echipe interdisciplinare, reprezentate de grupuri de specialiști atestați în diferite domenii.

(3) Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism se elaborează în format digital și pe suport de hârtie și se publică.

(4) Documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism se supune, în mod obligatoriu, procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

Secțiunea a 2-a
Planul de amenajare a teritoriului național

Articolul 17. Planul de amenajare a teritoriului național

(1) Planul de amenajare a teritoriului național este documentul de bază în domeniul activității de amenajare a teritoriului Republicii Moldova.

(2) Planul de amenajare a teritoriului național reprezintă sinteza programelor strategice sectoriale, pe termen mediu și lung, abordează problematica teritoriului la scară largă, stabilește liniile directoare ale organizării și dezvoltării echilibrate și durabile a întregului teritoriu al Republicii Moldova.

(3) Planul de amenajare a teritoriului național este elaborat integral sau pe secțiuni specializate corelate între ele, care sunt aprobate prin lege.

(4) Termenul pentru care se aprobă Planul de amenajare a teritoriului național/secțiunile specializate este de 30 de ani.

(5) Secțiunile specializate ale Planului de amenajare a teritoriului național sunt elaborate de către organul central de specialitate, în colaborare cu alte autorități ale administrației publice centrale, conform domeniilor de competență.

(6) Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare și aprobare ale Planului de amenajare a teritoriului național se stabilesc prin regulamente și instrucțiuni, elaborate de organul central de specialitate și aprobate de către Guvern.

Articolul 18. Secțiunile specializate ale Planului de amenajare a teritoriului național

(1) Planul de amenajare a teritoriului național include următoarele secțiuni specializate:

a) Secțiunea 1 – Rețeaua de localități;

b) Secțiunea a 2-a – Infrastructura rutieră, feroviară, aeriană și navală;

c) Secțiunea a 3-a – Apă și sanitație;

d) Secțiunea a 4-a – Infrastructura energetică (rețelele de gaze naturale, rețelele de energie termică, rețelele electrice, inclusiv parcurile eoliene și fotovoltaice) și de comunicații electronice;

e) Secțiunea a 5-a – Infrastructura economică, de sănătate, de educație și sport;

f) Secțiunea a 6-a – Zonele protejate, zonele cu resurse naturale și zonele silvice;

g) Secțiunea a 7-a – Zonele de risc natural;

h) Secțiunea a 8-a – Zonele cu resurse turistice;

i) Secțiunea a 9-a – Zonele destinate agriculturii;

j) Secțiunea a 10-a – Monumentele istorice și siturile arheologice;

k) Secțiunea a 11-a – Protecția civilă;

l) Secțiunea a 12-a – Infrastructura teritorială de apărare națională.

(2) Guvernul poate hotărî includerea și elaborarea unor secțiuni specializate suplimentare ale Planului de amenajare a teritoriului național, necesare pentru realizarea obiectivelor stabilite în prioritățile strategiilor naționale și regionale de dezvoltare a Republicii Moldova, precum și în alte documente de politici.

(3) Conținutul-cadru al secțiunilor specializate suplimentare se stabilește de către organul central de specialitate în colaborare cu alte organe centrale și locale interesate, în conformitate cu prioritățile de dezvoltare a țării stabilite de către Guvern.

(4) Secțiunile specializate aprobate ale Planului de amenajare a teritoriului național sunt obligatorii pentru toate tipurile de activitate de amenajare a teritoriului și de urbanism desfășurate pe teritoriul Republicii Moldova și constituie temei pentru elaborarea:

a) planurilor de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare;

b) planurilor urbanistice generale și a regulamentelor locale de urbanism aferente;

c) programelor strategice sectoriale și de dezvoltare socială și economică;

d) planurilor locale de acțiuni pentru protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale;

e) schemelor și proiectelor naționale și regionale de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare și de transport;

f) altei documentații necesare pentru realizarea obiectivelor de nivel regional și local.

Articolul 19. Inițierea elaborării Planului de amenajare a teritoriului național

(1) Inițierea elaborării Planului de amenajare a teritoriului național și finanțarea elaborării acestuia țin de competența organului central de specialitate.

(2) Elaborarea integrală a Planului de amenajare a teritoriului național sau, după caz, a secțiunilor specializate ale acestuia, precum și a studiilor de fezabilitate se finanțează de la bugetul de stat și din alte surse neinterzise de lege.

Articolul 20. Elaborarea, avizarea și aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național

Procesul de elaborare, avizare și aprobare a Planului de amenajare a teritoriului național cuprinde următoarele etape:

1) etapa preliminară, care include:

a) informarea populației cu privire la inițierea elaborării acestuia;

b) achiziționarea serviciilor pentru elaborarea proiectului și instituirea grupului de lucru pentru monitorizarea elaborării proiectului;

c) achiziționarea serviciilor pentru desfășurarea procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu;

d) elaborarea de către beneficiar, în comun cu responsabilul de elaborarea proiectului, a temei-program pentru fiecare secțiune specializată a Planului de amenajare a teritoriului național;

e) aprobarea temei-program pentru fiecare secțiune specializată a Planului de amenajare a teritoriului național de către organul central de specialitate. Conținutul temei-program poate fi modificat, în caz de necesitate, ca urmare a elaborării studiilor de fezabilitate aferente proiectului și a necesității examinării/aprobării suplimentare a proiectului de către organul central de specialitate;

f) elaborarea studiilor de fezabilitate pe specialități în conformitate cu temeleprogram ale secțiunilor specializate ale Planului de amenajare a teritoriului național;

g) consultarea operatorilor de sistem;

2) etapa de elaborare a proiectului Planului de amenajare a teritoriului național, integral sau pe secțiuni specializate;

3) etapa de avizare și consultare publică;

4) etapa de evaluare strategică de mediu;

5) etapa de aprobare, care include:

a) aprobarea de către Consiliul național de amenajare a teritoriului;

b) aprobarea de către Guvern;

c) aprobarea de către Parlament;

6) etapa de documentare și de elaborare a bazei de date și informații, care include examinarea:

a) surselor principale de documentare:

– documentația de amenajare a teritoriului existentă;

– strategia de dezvoltare la nivel național;

– programele strategice sectoriale adoptate;

– studiile de fezabilitate și lucrările de sinteză elaborate anterior, cu condiția că informațiile cuprinse în acestea au o vechime de până la 5 ani;

– informațiile statistice cuprinse în sistemul statistic național și internațional;

– datele cadastrale;

– alte surse de informații relevante;

b) tuturor datelor și informațiilor solicitate de responsabilul de elaborarea proiectului, care se furnizează gratuit de către deținătorii acestora.

Articolul 21. Obiectivele principale ale Planului de amenajare a teritoriului național

Obiectivele principale ale Planului de amenajare a teritoriului național sunt:

a) fundamentarea, în corespundere cu documentele de politici, a direcțiilor prioritare de dezvoltare a economiei naționale și specificarea priorităților de intervenție pentru relansarea activităților economice; determinarea teritoriului pentru implementarea unor metode moderne de desfășurare a businessului; crearea rețelei naționale de zone economice libere, necesare pentru consolidarea coeziunii sociale, economice și teritoriale;

b) evaluarea complexă a resurselor naturale, economice și umane pentru întreg teritoriul național;

c) elaborarea prognozelor privind evoluția demografică și privind ocuparea forței de muncă; asigurarea unor condiții decente de trai pentru populație prin îmbunătățirea condițiilor de abitație, a accesului la instituțiile publice (educație, sănătate, servicii publice etc.) și la infrastructura tehnico-edilitară;

d) asigurarea dezvoltării policentrice a țării prin dezvoltarea unei rețele de localități urbane, bazată pe distribuirea echitabilă a resurselor și dezvoltarea cooperării între zonele urbane și rurale;

e) fundamentarea strategiei de dezvoltare a rețelei naționale de localități;

f) promovarea și asigurarea cooperării regionale în vederea dezvoltării echilibrate și durabile, economic competitive a regiunilor de dezvoltare;

g) corelarea dezvoltării sectoriale în cadrul diferitor zone, regiuni și domenii de activitate cu interesele tuturor

regiunilor țării, cu asigurarea echilibrului permanent între resursele existente și cerințele de valorificare a acestora, cu interesele comunității și cele individuale;

h) armonizarea dezvoltării localităților și încurajarea diversificării funcțiilor urbanistice în teritoriu;

i) dezvoltarea infrastructurii rutiere și celei de transport de importanță națională și internațională, a căilor de comunicație transfrontaliere;

j) dezvoltarea serviciilor și rețelelor edilitare (inginerești) în vederea acoperirii teritoriului întregii țări cu servicii de calitate și centralizarea acestora;

k) identificarea zonelor sau teritoriului cu probleme majore, la nivel național, care necesită programe prioritare de intervenție (zonele defavorizate din punct de vedere social și economic; zonele cu resurse naturale intens degradate; zonele cu declin demografic accentuat sau cu dezechilibre demografice grave; zonele cu deficit de locuri de muncă; zonele afectate de riscuri naturale, incluzând impactul provocat de schimbările climatice, inclusiv agricole și forestiere; zonele rurale în care lipsește infrastructura tehnico-edilitară și de transport și care se află în afara razei de deservire a orașelor; alte categorii de zone, care urmează a fi asistate în baza unor programe sau convenții internaționale) și analizarea disfuncționalităților;

l) reabilitarea și protejarea mediului natural și patrimoniului construit; stabilirea zonelor naturale și zonelor construite cu valoare de patrimoniu, inclusiv a zonelor de protecție; stabilirea zonelor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă cu instituirea rețelei naționale a acestora; combaterea consecințelor schimbărilor climatice și asigurarea rezilienței la acestea;

m) identificarea posibilităților unui teritoriu de a pune în valoare, în cadrul circuitelor turistice, monumentele istorice, siturile arheologice și monumente ale naturii prin sporirea accesibilității acestora prin intermediul dezvoltării infrastructurii de transport și dotării teritoriului;

n) dezvoltarea infrastructurii de transport naval, promovarea și execuția lucrărilor de adâncire pentru menținerea sau extinderea șenalului navigabil al apelor naționale, inclusiv portuare;

o) amenajarea operativă a teritoriului țării și pregătirea acestuia pentru asigurarea apărării naționale.

Articolul 22. Monitorizarea implementării Planului de amenajare a teritoriului național

Monitorizarea implementării Planului de amenajare a teritoriului național se efectuează de către Consiliul Național de Amenajare a Teritoriului, care, în cazul constatării nerespectării prevederilor acestuia, este obligat să informeze organul central de specialitate cu privire la faptele constatate.

Secțiunea a 3-a
Planurile de amenajare a teritoriului regiunilor de dezvoltare, al municipiului Chișinău, al unității teritoriale autonome Găgăuzia și al localităților din stânga Nistrului (Transnistria)

Articolul 23. Inițierea elaborării planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare

Inițierea elaborării planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare și finanțarea acestuia țin de competența Guvernului.

Articolul 24. Obiectul planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare

Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare se elaborează pentru fiecare regiune de dezvoltare, în conformitate cu prevederile Planului de amenajare a teritoriului național și cu prevederile legislației privind dezvoltarea regională.

Articolul 25. Obiectivele de bază ale planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare

(1) Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare are caracter director și de reglementare și asigură corelarea programelor de dezvoltare socială și economică ale tuturor unităților administrativ-teritoriale din cadrul regiunii.

(2) Obiectivele de bază ale planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare sunt:

a) detalierea obiectivelor de dezvoltare stabilite în Planul de amenajare a teritoriului național la nivel de regiune;

b) zonificarea funcțională a teritoriului;

c) dezvoltarea echilibrată și durabilă a teritoriului regiunii care să contribuie la dezvoltarea economică;

d) dezvoltarea rețelei de localități și ameliorarea situației demografice;

e) stabilirea zonelor de agrement și pentru turism;

f) stabilirea zonelor agroindustriale, agroturistice;

g) conservarea și protejarea peisajelor;

h) protejarea patrimoniului natural, cultural și a monumentelor istorice și siturilor arheologice;

i) protejarea și conservarea mediului natural;

j) dezvoltarea infrastructurii regionale în sfera socială, economică, turistică, a infrastructurii tehnico-edilitare și de transport;

k) instituirea măsurilor de protecție a teritoriului, a localităților și a obiectivelor economiei naționale contra riscurilor naturale și tehnogene, precum și stipularea măsurilor pentru revitalizarea terenurilor afectate de catastrofe naturale și tehnogene;

l) asigurarea securității și eficienței energetice;

m) amenajarea operativă a teritoriului regiunii de dezvoltare și pregătirea acesteia pentru asigurarea apărării naționale.

Articolul 26. Conținutul planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare

(1) Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare și aprobare ale planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare se stabilesc prin regulamente și instrucțiuni, elaborate de organul central de specialitate și aprobate de către Guvern.

(2) Conținutul secțiunilor suplimentare ale planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare se stabilește de către organul central de specialitate în coordonare cu organele centrale de specialitate ale administrației publice cu competențe în domeniul secțiunii respective, în conformitate cu prioritățile de dezvoltare a țării stabilite de către Guvern.

Articolul 27. Aprobarea planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare

(1) Planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare, coordonat de Consiliul național de amenajare a teritoriului, se aprobă de către Guvern și constituie temei pentru elaborarea planurilor urbanistice generale ale localităților și a regulamentelor locale aferente.

(2) Guvernul aprobă planul de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare pentru un termen de 30 de ani.

Articolul 28. Monitorizarea implementării planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare

Monitorizarea implementării planului de amenajare a teritoriului regiunii de dezvoltare se efectuează de către organul central de specialitate.

Secțiunea a 4-a
Expertiza de stat a documentației de amenajare a teritoriului

Articolul 29. Modul de efectuare a expertizei de stat a documentației de amenajare a teritoriului

(1) Expertiza de stat a documentației de amenajare a teritoriului este o activitate din domeniul amenajării teritoriului, prin care se oferă o evaluare prealabilă a coeziunii sociale și economice a teritoriului planificat a fi amenajat, în conformitate cu prevederile actelor normative și normativelor tehnice în construcții.

(2) Expertiza de stat a documentației de amenajare a teritoriului reprezintă o atribuție exclusivă a organului central de specialitate, exercitată prin intermediul autorității administrative competente din subordine.

(3) Modul de efectuare a expertizei de stat a documentației de amenajare a teritoriului și conținutul-cadru al acesteia se stabilesc de către Guvern.

(4) Activitățile aferente efectuării expertizei de stat a documentației de amenajare a teritoriului sunt finanțate de la bugetul de stat.

(5) Termenul elaborării expertizei de stat a documentației de amenajare a teritoriului este de 60 de zile din data recepționării documentației complete, în corespundere cu prevederile normativelor tehnice în construcții.

Articolul 30. Scopul expertizei de stat

Expertiza de stat a documentației de amenajare a teritoriului elaborate se efectuează pentru:

a) verificarea respectării prevederilor legislației;

b) aplicarea exactă în planurile de amenajare a teritoriului a strategiilor naționale și sectoriale de dezvoltare, aprobate pentru întreg teritoriul țării, pentru regiune, pentru localitate;

c) adoptarea unor decizii argumentate, inclusiv cu caracter financiar, care să prevadă utilizarea echilibrată și durabilă a resurselor sociale, economice și naturale;

d) prevenirea sau minimizarea unui eventual impact (direct, indirect sau cumulat) al lucrărilor de construcții și/sau activităților economice preconizate asupra mediului, sănătății populației, asupra patrimoniului natural și asupra monumentelor istorice și siturilor arheologice;

e) menținerea echilibrului social, economic, cultural și ecologic, precum și pentru crearea unor condiții decente de trai pentru populație;

f) corelarea dezvoltării sociale și economice cu păstrarea capacităților ecosistemelor.

Secțiunea a 5-a
Controlul privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului

Articolul 31. Controlul privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului

(1) Controlul privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului aprobate este efectuat de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică. Regulamentul cu privire la efectuarea controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului se aprobă de către Guvern.

(2) Subiecți ai controlului privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului sunt autoritățile administrației publice centrale și locale.

(3) Scopul controlului indicat la alin. (1) este:

a) adoptarea unor decizii conforme cu prevederile documentației de amenajare a teritoriului;

b) prevenirea sau minimizarea unui eventual impact negativ (direct, indirect sau cumulat) al lucrărilor de construcții și/sau al activităților economice preconizate asupra mediului, sănătății populației, asupra patrimoniului natural, cultural și asupra monumentelor istorice și siturilor arheologice;

c) aplicarea echilibrată și durabilă a prevederilor proiectelor de dezvoltare socială și economică.

(4) Sarcinile controlului indicat la alin. (1) sunt:

a) verificarea aplicării prevederilor documentației de amenajare a teritoriului de către autoritățile administrației publice centrale și locale:

– în procesul decizional;

– în procesul de elaborare și aprobare a planurilor urbanistice generale ale localităților;

– în procesul de elaborare și emitere a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire;

b) uniformizarea practicilor de control și elaborarea propunerilor privind perfecționarea procesului de control;

c) controlul privind corespunderea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism cu prevederile actelor normative de nivel superior.

(5) Controlul privind aplicarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului se efectuează ținându-se cont de următoarele aspecte:

a) prezumția că gestionarea teritoriului și a localităților se efectuează conform prevederilor documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism;

b) evaluarea complexă a influenței negative asupra teritoriului sau localităților prin nerespectarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului;

c) transparența procesului de elaborare și aprobare a documentației de amenajare a teritoriului.

(6) Nerespectarea prevederilor documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz.

Secțiunea a 6-a
Consultarea publică în procesul de amenajare a teritoriului

Articolul 32. Consultarea publică privind amenajarea teritoriului

(1) Consultarea publică este o activitate prin care autoritățile administrației publice centrale și locale, la toate etapele procesului decizional cu privire la amenajarea teritoriului, consultă opinia populației, a organizațiilor societății civile, a mediului de afaceri și a operatorilor de sistem (furnizorii de servicii) privind obiectivele dezvoltării sociale și economice de amenajare a teritoriului și ale dezvoltării urbanistice a localităților, prevederile strategiilor de dezvoltare teritorială și ale programelor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare urbanistică a localităților.

(2) Informarea și consultarea publică se desfășoară în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, ale Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu și cu procedurile aprobate de către organul central de specialitate.

Articolul 33. Participarea autorităților administrației publice centrale și locale la consultarea publică

Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt responsabile de inițierea, organizarea, desfășurarea și finanțarea procesului de consultare publică în cadrul activității de amenajare a teritoriului.

Articolul 34. Informarea populației privind amenajarea teritoriului

Informarea populației privind amenajarea teritoriului este o activitate prin care autoritățile administrației publice centrale și locale fac publice:

a) obiectivele dezvoltării sociale și economice privind amenajarea teritoriului;

b) conținutul planului de amenajare a teritoriului care urmează a fi supus aprobării, precum și al documentației aprobate, conform legii;

c) rezultatele cercetărilor sociologice, de opinie publică;

d) deciziile luate;

e) modul de implementare a deciziilor luate.

Capitolul II
URBANISMUL
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 35. Sfera de reglementare

(1) Conducerea tehnică nemijlocită a activității de urbanism în cadrul localităților se efectuează de către autoritățile administrației publice locale, prin structurile specializate ale acestora și în conformitate cu legislația.

(2) Activitatea de urbanism se desfășoară în confor-

mitate cu prezentul cod, sub coordonarea organului central de specialitate, cu respectarea principiilor descentralizării administrative.

Articolul 36. Obiectivele promovate prin activitatea de urbanism

Activitatea de urbanism are drept obiective:

a) determinarea structurii funcționale a localităților;

b) utilizarea rațională, echilibrată și durabilă a terenurilor necesare realizării funcțiilor urbanistice în cadrul localităților;

c) crearea condițiilor economice, ecologice, culturale, sanitare și estetice care să asigure condiții decente de trai pentru populație;

d) asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă la infrastructura socială;

e) asigurarea esteticii compoziționale la formarea zonelor construite și la planificarea cadrului natural în localități;

f) protejarea populației, a cadrului natural și zonelor construite contra poluării și contra riscurilor naturale și tehnogene previzibile;

g) protejarea, conservarea și punerea în valoare a monumentelor istorice, siturilor arheologice și monumentelor de for public;

h) asigurarea unui mediu favorabil și utilizarea echilibrată și durabilă a resurselor naturale;

i) implementarea politicilor de securitate și eficiență energetică.

Secțiunea a 2-a
Documentația de urbanism

Articolul 37. Aplicarea prevederilor documentației de urbanism

(1) Documentația de urbanism reglementează utilizarea terenurilor și condițiile de ocupare a acestora.

(2) Documentația de urbanism transpune la nivel de localitate prevederile cuprinse în Planul de amenajare a teritoriului național și planurile regionale.

(3) Documentația de urbanism are caracter de reglementare specială și stabilește reguli care se aplică direct în raport cu localitățile și părțile acestora, constituind elemente obligatorii de fundamentare pentru dezvoltarea localităților respective.

Articolul 38. Tipurile documentației de urbanism

Documentație de urbanism este:

a) planul urbanistic general al localității și regulamentul local de urbanism respectiv;

b) planul urbanistic zonal și regulamentul local de urbanism respectiv;

c) planul urbanistic de detaliu.

Articolul 39. Planul urbanistic general

(1) Planul urbanistic general se elaborează pentru o localitate în limitele teritoriului administrativ al acesteia.

(2) Planul urbanistic general conține o componentă directoare și o componentă de reglementare.

(3) Componenta directoare a planului urbanistic general conține prevederi care vizează:

a) direcțiile principale de dezvoltare a teritoriului localității;

b) planul dezvoltării sistemului de centre din cadrul localității;

c) planul rețelelor de transport public;

d) planul de mobilitate al localității;

e) schema generală a rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv schema rețelelor de comunicații electronice;

f) zonele pentru care elaborarea planurilor urbanistice zonale sau de detaliu este obligatorie.

(4) Componenta reglementatoare a planului urbanistic general conține prevederi care vizează:

a) delimitarea teritoriului intravilan al localității;

b) delimitarea zonei centrale a localității;

c) delimitarea zonelor funcționale;

d) stabilirea și delimitarea zonelor pentru construcții;

e) stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară sau definitivă de construire;

f) regimul de construire, prin stabilirea:

– aliniamentului stradal;

– regimului de înălțime;

– distanței dintre construcții;

– indicilor urbani (a procentului de ocupare a terenului, coeficientului de utilizare a terenului);

– densității populației pentru întreg teritoriul localității și pentru zonele rezidențiale;

– condițiilor de asigurare a accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială;

– aspectului arhitectural și cromatic al străzilor;

g) delimitarea zonelor în care se preconizează execuția lucrărilor de utilitate publică;

h) stabilirea traseelor și caracteristicilor căilor de comunicație care trebuie menținute, modificate sau construite;

i) stabilirea modului de dezvoltare a rețelelor edilitare (inginerești);

j) asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială;

k) delimitarea zonelor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă și a ariilor naturale protejate de stat, a zonelor de disconfort termic și acustic;

l) stabilirea zonelor în care se prevede desfășurarea operațiunilor de urbanism;

m) consolidarea serviciului protecției civile și medicale în sate (comune), reieșind din timpul de răspuns pentru intervenție la incendii și alte situații excepționale;

n) stabilirea cerințelor pentru securitatea și eficiența energetică;

o) planul de acțiuni privind realizarea obiectivelor planului urbanistic general;

p) procentul minim de înverzire;

q) stabilirea zonelor de protecție sanitară.

(5) Regimul juridic al terenurilor din teritoriul administrativ al localităților se stabilește în conformitate cu prevederile Codului funciar.

(6) Planul urbanistic general se elaborează în baza documentației de amenajare a teritoriului.

(7) Planul urbanistic general se elaborează pe un termen de 15 ani și poate fi actualizat/modificat în funcție de strategiile locale de dezvoltare.

(8) Planul urbanistic general pentru municipii și pentru localitățile cu o populație mai mare de 100 de mii de locuitori se elaborează în două faze:

a) întocmirea și aprobarea concepției planului urbanistic general;

b) întocmirea și aprobarea planului urbanistic general.

(9) Concepția planului urbanistic general, indicată la alin. (8) lit. a), se elaborează în baza unor studii de fezabilitate și include:

a) analizarea particularităților istorice de dezvoltare, în retrospectivă, a structurii de sistematizare a localității;

b) evaluarea potențialului economic și demografic;

c) evaluarea strategică de mediu;

d) evaluarea infrastructurii tehnico-edilitare și de transport existente;

e) evaluarea situației seismice existente în baza Hărții microzonării seismice a teritoriului unității administrativ-teritoriale și a Hărții zonării seismice a teritoriului Republicii Moldova, elaborate de către Institutul de Geologie și Seismologie;

f) evaluarea potențialului urbanistic al teritoriului;

g) luarea în considerare a rezultatelor evaluării patrimoniului natural, monumentelor istorice și siturilor arheologice, monumentelor de for public, precum și zonelor de protecție ale acestora;

h) principiile programelor de asigurare cu spațiu locativ (structurarea tipurilor de locuințe, particularitățile de sistematizare prin prisma situației demografice și ofertei sociale);

i) dezvoltarea optimă a factorilor urbanistici generatori ai localității;

j) principiile de organizare compozițională a spațiului urban;

k) principiile de dezvoltare și zonificare funcțională a teritoriului;

l) asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială.

(10) Studiile de fezabilitate indicate la alin. (9) se elaborează în scopul determinării variantei optime de dezvoltare a localității, prin analizarea problematicii teritoriului acesteia pe domenii (studii sociale, ecologice, economice, demografice, ale naturii și ale altor particularități de sistematizare). Studiile de fezabilitate aferente planului urbanistic general care se elaborează în două faze se bazează pe investigații anteproiect și trebuie să conțină propuneri sintetizate de dezvoltare socială și economică și sistematizare funcțională a localității, a teritoriului în perspectivă, ținându-se cont de particularitățile ecologice, istorice, culturale și teritoriale ale localității, la nivel regional și local.

(11) În cazul elaborării în două faze, planul urbanistic general se întocmește în baza concepției acestuia aprobate de autoritatea administrației publice locale.

(12) În cazul municipiului Chișinău poate fi elaborat fie planul urbanistic general al municipiului, fie planul urbanistic general al orașului-reședință a municipiului și planurile urbanistice generale ale localităților din cadrul municipiului, conform deciziei Consiliului municipal Chișinău.

(13) Pentru localitățile urbane cu o populație mai mică de 100 de mii de locuitori, cu excepția municipiilor, elaborarea planurilor urbanistice generale se efectuează într-o singură fază, reprezentând întocmirea planului urbanistic general al localității. În acest caz, studiile de fezabilitate pot fi elaborate concomitent cu elaborarea planurilor urbanistice generale, în baza problemelor specifice evidențiate de proiectantul general.

(14) Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare și actualizare/modificare, avizare și aprobare ale planului urbanistic general pentru localități se elaborează și se aprobă de către organul central de specialitate, în cazul localităților cu o populație de până la 3000 de locuitori stabilindu-se o formă simplificată a acestuia, cu un volum redus.

(15) Planul urbanistic general pentru orașele și satele, cu statut de monument, se întocmește în baza Planului de referință istorico-arhitectural, inclusiv a proiectului zonelor de protecție, elaborat în conformitate cu prevederile legislației în domeniul patrimoniului cultural.

Articolul 40. Planul urbanistic zonal

(1) Planul urbanistic zonal se elaborează pentru o parte a teritoriului unei localități sau pentru un teritoriu destinat asigurării funcționării și dezvoltării localității respective, în corespundere cu planul urbanistic general al localității aprobat. Modificarea condițiilor reglementatoare stabilite de planul urbanistic general al localității se efectuează doar prin actualizarea/modificarea acestuia.

(2) Planul urbanistic zonal conține o componentă directoare și o componentă reglementatoare.

(3) Componenta directoare a planului urbanistic zonal se elaborează pentru anumite părți ale teritoriului, de importanță sau cu valoare deosebită, din cadrul unei localități și conține prevederile stipulate la alin. (7), acceptate pentru zona respectivă.

(4) Componenta reglementatoare a planului urbanistic zonal conține prevederi adaptate pentru zona respectivă, inclusiv prevederi care vizează elaborarea regimului de construire cu asigurarea accesibilității pentru persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă la infrastructura socială.

(5) Planul urbanistic zonal are caracter de reglementare specială și detaliată pentru o anumită zonă a localității și asigură corelarea dezvoltării urbanistice complexe a zonei în cauză cu prevederile planului urbanistic general al localității respective.

(6) În planul urbanistic zonal sunt stabilite obiectivele, acțiunile și prioritățile de dezvoltare urbanistică, precum și reglementările care trebuie aplicate la utilizarea terenurilor și pentru conformitatea construcțiilor din zona vizată.

(7) Conținutul-cadru al planului urbanistic zonal abordează următoarele categorii generale de aspecte:

a) organizarea rețelei stradale;

b) zonificarea funcțională a terenurilor;

c) organizarea arhitectural-urbanistică în funcție de caracteristicile structurii urbane;

d) indicatorii urbanistici (aliniamentul stradal, regimul de înălțime, procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului, densitatea maximă admisă) pentru zona în cauză;

e) dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;

f) statutul juridic al terenurilor și circulația acestora;

g) delimitarea și protejarea monumentelor istorice, siturilor arheologice, monumentelor de for public și a zonelor de protecție ale acestora, în conformitate cu prevederile legislației din domeniul patrimoniului cultural, precum și stabilirea servituților în zonele de protecție respective;

h) delimitarea zonelor de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă;

i) măsurile de delimitare a unor terenuri până la eliminarea unor riscuri de naturale și tehnogene, dacă există;

j) obiectivele de utilitate publică;

k) măsurile de protecție a mediului, ca rezultat al unor programe speciale;

l) reglementările speciale detaliate, permisiunile și restricțiile, incluse în regulamentul local de urbanism aferent planului urbanistic zonal;

m) planul de acțiuni privind realizarea obiectivelor planului de amenajare a regiunii de dezvoltare.

(8) Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare, actualizare/modificare, avizare și aprobare ale planului urbanistic zonal se elaborează și se aprobă de către organul central de specialitate.

(9) Planul urbanistic zonal poate fi elaborat doar în limitele unităților teritoriale de referință stabilite în regulamentul local de urbanism aferent planului urbanistic general.

Articolul 41. Zonificarea funcțională a teritoriului

(1) Zonificarea funcțională a teritoriului constituie elementul de bază al organizării teritoriului localităților, în conformitate cu nivelul de dezvoltare, profilul economic și condițiile geografice.

(2) Obiectivul zonificării funcționale a teritoriului constituie asigurarea unui nivel echilibrat și durabil de dezvoltare a diferitor părți ale localității.

(3) Deciziile privind zonificarea funcțională a teritoriului localității sunt luate de către autoritățile administrației publice locale și sunt reflectate în planul urbanistic general și cel zonal.

Articolul 42. Funcțiile zonificării funcționale a teritoriului

Zonificarea funcțională a teritoriului are următoarele funcții:

a) separarea, după modul de folosință, a terenurilor în cadrul limitelor teritoriului administrativ;

b) prevenirea extinderii neraționale a zonelor construite pe terenurile agricole, fără analizarea necesității reale de teren urban;

c) evitarea apariției unor aglomerații, prin stabilirea și înscrierea în planurile urbanistice a indicilor densității maxime admise;

d) asigurarea condițiilor de siguranță a populației în cazul apariției unor situații excepționale (alunecări de teren, incendii, inundații, cutremure etc.) sau în cazul unor manifestări necontrolate ale populației generate de panică;

e) asigurarea respectării condițiilor de iluminare naturală și de ventilare a zonelor urbane;

f) asigurarea cu terenuri pentru dezvoltarea teritorială preconizată, după tipuri de funcții;

g) asigurarea cu terenuri pentru construcții temporare în cazul unor evenimente neprevăzute (catastrofe naturale sau tehnogene).

Articolul 43. Regulamentul local de urbanism

(1) Regulamentul local de urbanism este parte componentă a planului urbanistic general al localității.

(2) Regulamentul local de urbanism reprezintă un ansamblu de documente în formă scrisă, care detaliază și explică componentele reglementatoare ale planurilor urbanistice generale aprobate, inclusiv condițiile care trebuie respectate la aplicarea prevederilor acestora.

(3) Prevederile regulamentului local de urbanism se aplică la elaborarea planului urbanistic zonal și a planului urbanistic de detaliu.

Articolul 44. Planul urbanistic de detaliu

(1) Planul urbanistic de detaliu reprezintă documentația care stabilește condițiile de amplasare și de execuție, pe un anumit teren, a unei sau mai multor construcții cu destinație specificată.

(2) Planul urbanistic de detaliu este întocmit în baza planului urbanistic general și a celui zonal.

(3) Autoritățile administrației publice locale decid asupra elaborării unui plan urbanistic de detaliu și informează persoanele fizice și juridice interesate asupra acestui fapt prin intermediul certificatului de urbanism pentru proiectare.

(4) Conținutul-cadru, principiile metodologice de elaborare, actualizare/modificare, avizare și aprobare ale planului urbanistic de detaliu se elaborează și se aprobă de către organul central de specialitate.

Articolul 45. Conținutul-cadru de reglementare al planurilor urbanistice zonale și de detaliu

(1) Conținutul-cadru de reglementare al planurilor urbanistice zonale și de detaliu include prevederi cu caracter de reglementare specială și detaliată cu privire la dezvoltarea urbanistică a unei zone a localității, acoperind toate funcțiile acesteia, și asigură corelarea dezvoltării urbanistice complexe a zonei respective cu prevederile planului urbanistic general al localității.

(2) Prin prevederile cu caracter de reglementare ale planurilor urbanistice zonale și de detaliu se stabilesc obiectivele, acțiunile, prioritățile de dezvoltare urbanistică, cu respectarea legislației și a normativelor tehnice în construcții privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială.

Articolul 46. Actualizarea/modificarea documentației de urbanism

(1) La inițiativa autorităților administrației publice locale, documentația de urbanism poate fi reexaminată periodic, cel mult o dată pe an, și poate fi actualizată/modificată, însă fără schimbarea conceptului inițial, pentru a fi adaptată noilor condiții sociale, economice și tehnice, inclusiv pentru a asigura accesibilitatea persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială. Actualizarea/modificarea documentației de urbanism se efectuează prin decizia autorității administrației publice locale de nivelul întâi sau de nivelul al doilea, conform competențelor.

(2) Documentația de urbanism se actualizează/modifică fără a fi schimbată concepția generală de dezvoltare a localității și fără a fi supusă avizării repetate.

(3) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea evaluează cel puțin o dată pe an situația accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială care se află în limitele teritoriului administrativ. Prin evaluarea prevăzută de prezentul alineat se înțelege procesul de identificare și înregistrare a potențialelor obstacole, bariere în exercitarea deplină și în condiții de egalitate a accesibilității persoanelor cu dizabilități și celor cu mobilitate redusă la infrastructura socială din teritoriul administrativ. Actul privind evaluarea respectivă trebuie întocmit astfel încât să permită oferirea unor soluții practice de orice natură pentru înlăturarea obstacolelor, barierelor identificate într-un termen rezonabil. Rezultatele evaluării se aprobă prin decizia consiliului municipal sau local și sunt expediate operatorilor economici și/sau instituțiilor publice din localitate, cu titlu de recomandare.

Secțiunea a 3-a
Elaborarea documentației de urbanism

Articolul 47. Responsabilii de elaborarea documentației de urbanism

(1) Responsabili de elaborarea documentației de urbanism sunt autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, în cazul municipiilor, și de nivelul întâi, în cazul orașelor, comunelor și satelor.

(2) Autoritățile administrației publice locale indicate la alin. (1) din prezentul articol sunt responsabile, în procesul de elaborare a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, de inițierea procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

Articolul 48. Finanțarea elaborării documentației de urbanism

Elaborarea documentației de urbanism se finanțează după cum urmează:

a) planurile urbanistice generale și planurile urbanistice zonale se finanțează, preponderent, din sursele autorităților administrației publice locale și din bugetul de stat, prin intermediul programelor speciale, aprobate în acest scop sau aprobate pentru obiective de importanță națională;

b) se admite finanțarea elaborării planurilor urbanistice generale și planurilor urbanistice zonale și din alte surse neinterzise de lege, cu condiția alocării resurselor financiare respective către autoritățile administrației publice locale;

c) planurile urbanistice de detaliu se finanțează din sursele autorităților administrației publice locale sau ale persoanelor fizice și juridice interesate.

Articolul 49. Achiziționarea serviciilor de elaborare a documentației de urbanism

(1) Autoritățile administrației publice locale organizează și desfășoară concursuri pentru elaborarea documentației de urbanism, inclusiv pentru supunerea acesteia procedurii de evaluare strategică de mediu, conform prevederilor legislației privind achizițiile publice.

(2) Documentația de urbanism se elaborează de persoane atestate, în condițiile legii, pentru elaborarea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Articolul 50. Inițierea elaborării documentației de urbanism

(1) Inițierea elaborării documentației de urbanism ține de obligația autorităților administrației publice locale de nivelul întâi sau de nivelul al doilea, în funcție de atribuțiile stabilite de legislație.

(2) La inițierea elaborării documentației de urbanism se

ține cont de prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

Articolul 51. Evaluarea strategică de mediu, avizarea și aprobarea documentației de urbanism

(1) Realizarea evaluării strategice de mediu, coordonarea avizării și aprobării documentației de urbanism țin de competența autorității administrației publice locale de nivelul întâi sau de nivelul al doilea, în funcție de atribuțiile stabilite de legislație.

(2) Modul de realizare a evaluării strategiei de mediu, de avizare a documentației de urbanism și conținutul-cadru al acesteia se stabilesc de către Guvern.

(3) În urma examinării documentației de urbanism se emite avizul general în care sunt expuse rezultatele verificării documentației examinate în conformitate cu cerințele stabilite de actele normative în vigoare, ale evaluării soluțiilor tehnice și a corespunderii acestora anumitor criterii de calitate, precum și a conformității soluțiilor propuse cu documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism de nivel superior aprobată.

(4) Avizarea documentației de urbanism se efectuează fără perceperea taxelor.

(5) Aprobarea documentației de urbanism, în urma avizării și consultării publice, se efectuează de către consiliile locale, în conformitate cu legislația privind administrația publică locală.

(6) Documentația de urbanism se aprobă doar după desfășurarea procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

(7) Perioada de valabilitate a documentației de urbanism este de 15 ani de la data aprobării acesteia.

(8) Proiectele investiționale, pentru care au fost alocate resurse în scopul atingerii obiectivelor stabilite în documentația anterioară de urbanism, se realizează indiferent de perioada de valabilitate a documentației respective. La elaborarea documentației ulterioare de urbanism se ține cont de proiectele investiționale demarate anterior.

Articolul 52. Punerea în aplicare a prevederilor documentației de urbanism

(1) Documentația de urbanism aprobată este obligatorie pentru întreg teritoriul localității respective.

(2) Documentația de urbanism este utilizată:

a) la elaborarea documentației de proiect pentru execuția lucrărilor de construcții, cu eliberarea ulterioară a autorizației de construire;

b) la elaborarea documentației de proiect pentru execuția lucrărilor de reconstrucție, de reparații capitale, de consolidare, de conservare, de restaurare, de reabilitare a monumentelor istorice;

c) în scopul fundamentării solicitării unor surse financiare de la bugetul de stat pentru execuția obiectivelor de utilitate publică care nu sunt acoperite de bugetul local;

d) în cadrul inițierii procedurii de declarare a utilității publice pentru execuția unor obiective ce implică exproprieri;

e) pentru respingerea solicitărilor privind autorizarea execuției unor lucrări de construcții neconforme cu prevederile documentației de urbanism aprobate;

f) în activitatea structurilor specializate din cadrul autorităților administrației publice locale.

(3) Modificarea condițiilor reglementatoare stabilite de planul urbanistic general al localității se efectuează doar prin actualizarea/modificarea acestuia.

Articolul 53. Monitorizarea respectării documentației de urbanism

(1) Activitatea de monitorizare a implementării prevederilor documentației de urbanism se desfășoară de către autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi sau al doilea, conform competențelor.

(2) Încălcarea prevederilor documentației de urbanism atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz.

Secțiunea a 4-a

Avizarea și expertizarea documentației de urbanism

Articolul 54. Categoriile avizelor pentru elaborarea documentației de urbanism

Avizele necesare pentru aprobarea documentației de urbanism sunt de două categorii:

a) avize emise de către organele centrale de specialitate ale administrației publice interesate;

b) avize emise de către organele locale interesate.

Articolul 55. Emiterea avizelor necesare pentru aprobarea documentației de urbanism

(1) Avizele necesare pentru aprobarea documentației de urbanism se emit, la solicitarea autorităților administrației publice locale, de către autoritățile competente în termen de 30 de zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete, în corespundere cu prevederile normativelor tehnice în construcții.

(2) Recomandările expuse în avizele indicate la alin. (1) se introduc în documentația de urbanism, iar în cazul în care recomandările respective sunt respinse, trebuie prezentate fundamentările necesare. După obținerea avizelor pozitive este notificat Consiliul național de amenajare a teritoriului.

(3) La etapa de aprobare a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, inclusiv a planurilor de amenajare a teritoriului și urbanistice și a programelor de amenajare a teritoriului și urbanistice de nivel regional, local, precum și a planurilor urbanistice generale și zonale, emiterea avizului de mediu de către autoritatea competentă, în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu, este obligatorie.

Articolul 56. Avizul general asupra documentației de urbanism

(1) Avizul general asupra documentației de urbanism este actul emis de către instituția competentă din subordinea organului central de specialitate, elaborat în baza rezultatelor expertizei documentației de urbanism prezentate spre avizare.

(2) După emiterea avizului general, în cazul în care în acesta sunt expuse propuneri și/sau recomandări, autoritatea administrației publice locale aprobă documentația de urbanism doar după îndeplinirea propunerilor și recomandărilor expuse în avizul respectiv.

(3) Absența avizului general pozitiv asupra documentației de urbanism sau neîndeplinirea propunerilor și recomandărilor expuse în avizul general respectiv determină nulitatea deciziilor consiliului local privind aprobarea planurilor urbanistice generale și a planurilor urbanistice zonale, precum și a planurilor urbanistice de detaliu finanțate din mijloace publice.

(4) Avizul general asupra documentației de urbanism poate fi contestat la organul central de specialitate, care, în mod obligatoriu, solicită opinia Consiliului național de amenajare a teritoriului. Decizia organului central de specialitate, adoptată în baza opiniei Consiliului Național de Amenajare a Teritoriului, servește drept temei de revizuire a avizului general de către emitentul acestuia.

Articolul 57. Corectarea documentației de urbanism

Corectarea documentației de urbanism, ca urmare a avizelor emise, se efectuează din contul proiectantului responsabil, în termen de 45 de zile de la data recepționării.

Articolul 58. Sarcinile expertizei de stat a documentației de urbanism

Expertiza de stat a documentației de urbanism are următoarele sarcini:

a) asigurarea examinării multisectoriale a documentației de urbanism, elaborarea și emiterea avizelor corespunzătoare;

b) verificarea aplicării conforme, de către beneficiari și executanți, a prevederilor documentației de urbanism, ale actelor normative, precum și ale normativelor tehnice în construcții;

c) expertizarea soluțiilor propuse în documentația de urbanism în raport cu resursele disponibile sau planificate pentru implementarea soluțiilor în cauză pe parcursul perioadei de valabilitate a documentației de urbanism.

Secțiunea a 5-a
Activitatea de urbanism și operațiunile de urbanism, responsabilități și competențe generale

Articolul 59. Operațiunile de urbanism

(1) Operațiunile de urbanism se desfășoară numai în baza documentației de urbanism aprobate, elaborată în temeiul documentelor de politici adoptate de către autoritățile administrației publice centrale și locale, și sunt acoperite din surse proprii și/sau din alte surse neinterzise de lege.

(2) Operațiunile de urbanism sunt organizate și finanțate de către autoritățile administrației publice locale sau de către persoane juridice și fizice interesate, în cadrul implementării politicilor de dezvoltare a localității.

(3) Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de:

a) respectarea interesului public în cadrul desfășurării operațiunilor de urbanism;

b) publicarea documentației de urbanism pe pagina web oficială a autorității respective. În lipsa unei pagini web oficiale, extrasul din documentația în cauză este afișat pe panoul informativ din incinta autorității respective;

c) afișarea documentației de urbanism în locuri publice;

d) elaborarea documentației de urbanism în formă electronică și pe suport de hârtie.

Articolul 60. Planificarea comună a operațiunilor de urbanism

În scopul planificării comune a operațiunilor de urbanism, autoritățile administrației publice locale, la decizia consiliilor locale, pot constitui asociații de dezvoltare locală, de nivel comunitar sau de nivel raional, împreună cu alte sate, comune sau orașe, ori se pot asocia în alte forme cu alte autorități ale administrației publice locale, în condițiile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Articolul 61. Prevederi speciale în documentația de urbanism privind accesul persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă

Una dintre componentele obligatorii ale documentației de urbanism constă în asigurarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială, în condiții de egalitate cu celelalte persoane, prin:

a) identificarea și eliminarea obstacolelor, barierelor pentru asigurarea accesului deplin către clădiri, drumuri, căile de acces, spațiile verzi, mijloacele de transport și alte utilități și servicii;

b) proiectarea și dezvoltarea bunurilor imobile, a serviciilor, inclusiv publice, a echipamentelor și utilităților publice în baza designului universal, care presupune o adaptare rezonabilă, astfel încât acestea să răspundă necesităților specifice ale persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă;

c) proiectarea și construcția obiectivelor infrastructurii sociale adaptate necesităților persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă;

d) amenajarea obiectivelor infrastructurii sociale pentru a putea fi utilizate de către persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă;

e) asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la mijloacele de transport public;

f) satisfacerea necesității de spațiu locativ și accesibilizarea locuințelor persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă;

g) asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la clădirile de menire social-culturală, turistice, de agrement și de sport etc.

Articolul 62. Controlul de stat al activității de urbanism

Controlul de stat al activității de urbanism este exercitat de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

Articolul 63. Responsabilitatea privind întreținerea și utilizarea terenurilor destinate construcțiilor

Proprietarii terenurilor destinate construcțiilor sunt responsabili de întreținerea și utilizarea acestora în concordanță cu interesele publice, stabilite de documentația de urbanism aprobată.

Articolul 64. Amplasarea, proiectarea și execuția construcțiilor

Amplasarea și proiectarea construcțiilor se realizează în conformitate cu documentația de urbanism, iar execuția acestora – în temeiul autorizației de construire.

Articolul 65. Responsabilitatea privind implementarea și monitorizarea zonificării funcționale a teritoriului localității

(1) În cadrul implementării prevederilor documentației de urbanism, autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de:

a) verificarea corespunderii solicitărilor, în contextul zonificării funcționale aprobate a teritoriului localității;

b) transmiterea informațiilor privind zonificarea funcțională a teritoriului localității părților interesate;

c) explicarea direcțiilor de dezvoltare stabilite prin zonificarea funcțională a teritoriului localității.

(2) Monitorizarea implementării zonificării funcționale a teritoriului localității se efectuează de către autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau de nivelul al doilea, conform competențelor.

Secțiunea a 6-a
Suportul informațional al dezvoltării urbane a localităților

Articolul 66. Bazele de date în domeniul urbanismului

(1) Autoritățile administrației publice locale elaborează baze de date în domeniul urbanismului și utilizează resurse informaționale și sisteme informaționale de stat, de nivel național și local, destinate pentru dezvoltarea documentației de urbanism și a prevederilor acesteia. Persoanele fizice și juridice sunt obligate să furnizeze autorităților administrației publice locale datele și informațiile necesare în acest scop, inclusiv privind evaluarea accesibilității persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă la obiectivele infrastructurii sociale care se află pe teritoriul administrativ al localităților respective.

(2) Autoritățile administrației publice locale furnizează gratuit persoanelor fizice și juridice interesate informația din bazele de date deținute potrivit alin. (1), în conformitate cu legislația în domeniul accesului la informațiile de interes public.

(3) Bazele de date și sistemele informaționale în domeniul urbanismului sunt parte componentă a sistemelor și resurselor informaționale de stat.

(4) Informația din bazele de date și din sistemele informaționale se utilizează pentru operațiunile de urbanism și pentru informarea persoanelor fizice și juridice interesate.

(5) Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de monitorizarea veridicității informațiilor din bazele de date și sistemele informaționale în domeniul urbanismului, precum și de actualizarea acestora.

Articolul 67. Indicatorii de dezvoltare urbană

(1) Guvernul aprobă indicatorii de dezvoltare urbană.

(2) Deținătorul bazelor de date privind indicatorii de

dezvoltare urbană este instituția competentă din subordinea organului central de specialitate.

(3) Autoritățile administrației publice locale prezintă instituției indicate la alin. (2) datele și informațiile necesare pentru stabilirea indicatorilor de dezvoltare urbană.

Capitolul III
GESTIONAREA TERITORIULUI ȘI A LOCALITĂȚILOR
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 68. Scopul gestionării teritoriului și a localităților

(1) Prin gestionarea teritoriului și a localităților, autoritățile administrației publice locale transpun în practică prevederile privind utilizarea terenurilor, stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobată.

(2) Autoritățile administrației publice locale se pot asocia pentru realizarea acțiunilor privind gestionarea teritoriului învecinat.

Articolul 69. Convenția privind peisajul european

(1) Peisajul este o parte componentă a teritoriului a cărui gestionare se efectuează în conformitate cu documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism și cu Convenția privind peisajul european, semnată la Florența la 20 octombrie 2000 și ratificată prin Legea nr. 536/2001.

(2) Se stabilește că:

a) politica privind peisajul include principiile generale, strategiile și liniile directoare, determinate de autoritățile publice competente, care permit luarea unor măsuri specifice pentru protejarea, managementul și amenajarea peisajului;

b) obiectivul de calitate peisagistică presupune că aspirațiile populației cu privire la caracteristicile peisagistice ale mediului lor de viață au fost determinate de autoritățile publice competente pentru un anumit peisaj;

c) protejarea peisajului cuprinde acțiunile de conservare și menținere a aspectelor semnificative sau specifice ale unui peisaj, justificate de valoarea reală a acestuia ca patrimoniu, care reiese din caracteristicile sale naturale și/sau care este determinată de intervențiile umane;

d) managementul peisajelor cuprinde acțiunile ce vizează, din perspectiva unei dezvoltări durabile, întreținerea peisajului în scopul direcționării și armonizării transformărilor generate de evoluția socială, economică și de mediu;

e) amenajarea peisajului reprezintă un ansamblu de acțiuni de perspectivă, care au ca scop dezvoltarea, restaurarea sau crearea de peisaje.

Articolul 70. Interdicțiile de construire stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism

(1) Prin documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism pot fi stabilite interdicții definitive sau temporare de construire.

(2) Interdicția definitivă de construire se stabilește din următoarele cauze:

a) existența riscurilor naturale previzibile: de inundații, de alunecări de teren, de deformare a terenului cauzată de surpări etc.;

b) existența riscurilor tehnologice previzibile: risc de contaminare radioactivă, chimică sau biologică, pericol de deflagrație, pericol de incendiu, risc de depășire a nivelului admisibil de zgomot etc.;

c) pentru terenurile fondului apelor și cele adiacente acestora, în condițiile legislației de mediu;

d) prezența peisajelor cu caracteristici naturale deosebite, cu potențial de valorificare.

(3) Interdicția de construire poate fi anulată la înlăturarea cauzei care a determinat stabilirea acesteia.

(4) Interdicția temporară de construire se stabilește din următoarele cauze:

a) necesitatea elaborării unui anumit tip de documentație de urbanism în vederea stabilirii regulilor de construire pentru zonele respective, aprobate prin decizia consiliului local;

b) necesitatea execuției în zona respectivă a unor lucrări de utilitate publică, de interes național sau local;

c) apartenența la domeniul public a terenurilor cu anumite moduri de folosință: pășuni, islazuri etc.;

d) lipsa avizului de mediu asupra documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, emis în cadrul procedurii de evaluare strategică de mediu în conformitate cu prevederile Legii nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

(5) Interdicția temporară de construire poate fi prelungită cel mult o dată din aceeași cauză, pentru un termen de 3 ani, după care interdicția își încetează acțiunea.

Articolul 71. Procedura stabilirii interdicțiilor de construire

Procedura stabilirii interdicțiilor definitive de construire și a interdicțiilor temporare de construire se reglementează de către Guvern.

Secțiunea a 2-a
Zonele protejate

Articolul 72. Obiectivele din zonele protejate

(1) Obiectivele din zonele protejate aparținând patrimoniului natural, cultural sau construit se stabilesc în conformitate cu prevederile Legii nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor, ale Legii nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic, ale Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat și ale Legii nr. 440/1995 cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă.

(2) Prin documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism poate fi instituit regim de zonă protejată și pe alt teritoriu decât cele indicate la alin. (1), cu respectarea legislației în domeniu, în scopul protejării, conservării și valorificării ansamblurilor de bunuri imobile sau a unor elemente ale acestora, estimate de către autoritățile administrației publice locale ca fiind valoroase, dar care nu sunt incluse în registrele de protecție, instituite prin lege.

(3) Criteriile de delimitare a zonelor protejate în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, exigențele de bază pentru conservarea, punerea în valoare a zonelor respective, competențele autorităților administrației publice centrale și locale în domeniu, reglementările speciale pentru siturile arheologice, pentru rezervații se stabilesc de către Guvern.

Secțiunea a 3-a
Particularități privind utilizarea terenurilor destinate construcțiilor

Articolul 73. Utilizarea terenurilor destinate construcțiilor și altor amenajări

(1) Utilizarea terenurilor destinate construcțiilor și altor amenajări se efectuează în conformitate cu documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism.

(2) Autorizarea execuției lucrărilor de construcții în localități se efectuează numai în baza documentației de urbanism, elaborate, expertizate, avizate și aprobate conform prezentului cod, și are drept scop sporirea eficienței utilizării teritoriului, în general, și a zonelor rezidențiale, în special, inclusiv reconstrucția construcțiilor existente, proiectarea noilor cartiere locative cu infrastructură socială și tehnico-edilitară modernă și perfecționarea structurii de planificare.

(3) În cazul lipsei documentației de urbanism, pentru satele cu o populație mai mică de 3000 de locuitori, autorizația de construire se eliberează în baza documentației de proiect elaborate conform certificatului de urbanism pentru proiectare, eliberat în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

Articolul 74. Utilizarea terenurilor în zonele construite existente

Utilizarea terenurilor din zonele construite existente se efectuează cu respectarea cerințelor urbanistice, tehnico-

economice și a densității maxime admise, precum și cu menținerea la nivel maxim a construcțiilor, a instalațiilor și spațiilor verzi, inclusiv cu menținerea obligatorie și protejarea monumentelor istorice și a zonelor de protecție ale acestora.

Articolul 75. Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile care urmează a fi utilizate în scopul exploatării zăcămintelor de substanțe minerale utile

Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile care urmează a fi utilizate în scopul exploatării zăcămintelor de substanțe minerale utile este restricționată, cu excepția autorizării execuției construcțiilor industriale și de transport necesare exploatării și prelucrării substanțelor minerale utile din zonele respective, și se efectuează în baza documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, cu respectarea prevederilor Codului subsolului.

Articolul 76. Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile spațiilor verzi

Amplasarea și autorizarea execuției construcțiilor și instalațiilor, lucrărilor de construcții pe terenurile spațiilor verzi se efectuează numai în conformitate cu documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism și cu respectarea prevederilor Legii nr. 591/1999 cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale.

Articolul 77. Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile cu destinație agricolă ale localităților

(1) Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile cu destinație agricolă ale localităților este permisă pentru toate tipurile și categoriile de construcții și amenajări, specifice localităților, cu respectarea prevederilor Codului funciar, ale documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate, ale normativelor tehnice în construcții, a altor condiții stabilite de legislație, în vederea realizării următoarelor obiective:

a) dezvoltarea zonelor stabilite prin planul urbanistic general al localității;

b) valorificarea terenurilor din zonele în care sunt amplasate rețele edilitare (inginerești);

c) amplasarea construcțiilor, amenajărilor și obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară aferente acestora în ansambluri compacte.

(2) Schimbarea destinației terenurilor agricole se efectuează în conformitate cu prevederile Codului funciar.

Articolul 78. Autorizarea execuției lucrărilor de construcții pe terenurile din zonele de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă

(1) Amplasarea și autorizarea proiectării și execuției construcțiilor de orice tip și categorie în zonele de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă, ale altor obiective acvatice este restricționată, cu excepția execuției podurilor și podețelor, a rețelelor electrice și rețelelor de comunicații electronice, a execuției lucrărilor la căile ferate și la drumurile publice, care traversează albiile cursurilor de apă, precum și a lucrărilor de gospodărire a apelor, permise în baza legislației.

(2) Autorizarea execuției lucrărilor indicate la alin. (1) și a lucrărilor de gospodărire a apelor și de captare a apelor este permisă numai cu asigurarea măsurilor de protecție a construcțiilor respective contra inundațiilor, măsurilor de prevenire a poluării apelor de suprafață și celor subterane, măsurilor de respectare a zonelor de protecție a apelor de-a lungul malurilor râurilor și bazinelor de apă.

Articolul 79. Autorizarea execuției construcțiilor pe terenurile din zonele protejate

Autorizarea execuției construcțiilor pe terenurile din zonele protejate se efectuează în baza documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, conform prevederilor prezentului cod și ale legislației cu privire la patrimoniul natural, cultural și construit și cu privire la fondul ariilor naturale protejate de stat.

Articolul 80. Autorizarea execuției construcțiilor pe terenurile cu altă destinație

(1) Autorizarea execuției construcțiilor în zonele de agrement se efectuează numai pentru sectoarele determinate de documentația de urbanism.

(2) Stațiunile balneare și cele turistice se amplasează numai cu condiția creării unor sisteme complexe de clădiri de menire social-culturală și de obiective de infrastructură tehnico-edilitară.

(3) Hotarele zonelor de agrement în care sunt amplasate stațiuni balneare de importanță națională se stabilesc prin documentația de urbanism respectivă aprobată.

Secțiunea a 4-a
Amplasarea construcțiilor

Articolul 81. Procentul de ocupare a terenului

(1) Procentul de ocupare a terenului (în continuare – *POT*) cu clădiri și rețele edilitare (inginerești) supraterane exprimă raportul dintre suprafața construită și suprafața terenului și este stabilit în documentația de urbanism.

(2) POT este un indicator al ocupării maxime admise a terenului cu construcții într-o unitate teritorială de referință (UTR) și determină, în procente, raportul maxim admis dintre amprenta la sol a construcției și suprafața parcelei.

(3) POT, ca indicator al ocupării maxime admise a terenului cu construcții într-o UTR, este stabilit prin PUG, fiind un indicator general la nivelul întregii UTR.

(4) Valoarea POT, stabilită prin PUG pentru o UTR, reprezintă valoarea maximă care poate fi atinsă pe unele dintre parcelele din cadrul UTR-ului, numai dacă acestea permit, după caz, atingerea acesteia cu respectarea formei, regimului de înălțime al vecinătăților la care se raportează, distanței minime dintre clădiri, aliniamentului stradal și a specificului zonificării funcționale a teritoriului.

(5) Amprenta la sol a construcției este măsurată pe conturul exterior al fundației, incluzând proiecția la sol a consolelor, precum și proiecția la sol a spațiilor subterane ale clădirii care depășesc în exterior limitele conturului exterior al fundației.

(6) La stabilirea amprentei la sol a construcției nu se iau în calcul ornamentele și streșinile sau consolele acoperișurilor, balcoanele cu cota inferioară mai mare de 3,5 metri măsurată de la cota terenului amenajat, precum și, la nivelul parterului, scările de acces, platformele și terasele exterioare deschise.

Articolul 82. Densitatea populației și coeficientul de utilizare a terenului

(1) Densitatea populației reprezintă numărul de locuitori pe unitate de suprafață, măsurată, în general, în locuitori pe kilometru pătrat și determinată prin raportul numărului de locuitori la suprafața în kilometri pătrați.

(2) Coeficientul de utilizare a terenului (în continuare – *CUT*) este indicatorul privind densitatea maximă admisă a suprafeței construite într-o UTR și este determinat prin raportul dintre suprafața construită desfășurată a clădirii/clădirilor existente și suprafața parcelei pe care acestea sunt sau urmează a fi executate.

(3) CUT, ca indicator al densității maxime admise a suprafețelor construite într-o UTR, este stabilit prin PUG, fiind un indicator general la nivelul întregii UTR.

(4) În cazul în care valoarea CUT nu este stabilită în PUG pentru UTR-uri, acestea pot fi stabilite numai prin elaborarea și aprobarea, în condițiile legii, a unei documentații de tip PUZ și a regulamentului de urbanism aferent.

(5) Valoarea CUT stabilită prin PUG pentru o UTR este valoarea maximă care poate fi atinsă pentru unele dintre parcelele din cadrul UTR-ului, dacă acestea permit, după caz, atingerea acesteia cu respectarea formei, nivelului de

echipare, regimului de înălțime al vecinătăților la care se raportează, distanței minime dintre clădiri, aliniamentului stradal și a specificului zonificării funcționale a teritoriului.

(6) Suprafața construită totală, luată în calcul la stabilirea CUT, reprezintă suma suprafețelor desfășurate ale tuturor planșeelor, măsurată pe conturul exterior al închiderii elementelor de fațadă, din care se exclud:

a) suprafețele spațiilor nefuncționale, cu înălțimea liberă interioară mai mică de 1,80 metri;

b) suprafețele aferente parcărilor interioare, inclusiv rampele de acces și spațiile de manevră;

c) suprafețele aferente spațiilor tehnice, necesare funcționării clădirii, amplasate în subsol sau la nivelul etajelor tehnice;

d) suprafețele destinate adăpostirii pentru asigurarea protecției civile;

e) suprafețele podurilor care sunt neamenajate sau neamenajabile;

f) suprafețele curților interioare mai mici de 4 metri pătrați;

g) suprafețele teraselor fără acoperiș, precum și ale teraselor și copertinelor necirculabile;

h) suprafețele amenajărilor exterioare ale construcției, aleile pietonale și părțile carosabile, trotuarele, pereții de suport și de protecție, scările exterioare;

i) suprafețele balcoanelor.

Articolul 83. Interdicția execuției altor construcții pe terenurile destinate lucrărilor de utilitate publică

Este interzisă autorizarea execuției altor construcții pe terenurile care, conform documentației de urbanism aprobate, sunt destinate pentru execuția lucrărilor de utilitate publică.

Articolul 84. Amplasarea construcțiilor în zona căilor de comunicație

(1) Amplasarea construcțiilor în zona căilor de comunicație se efectuează în conformitate cu documentația de urbanism aprobată.

(2) În adiacența drumurilor publice pot fi amplasate obiectivele stabilite de legislația în domeniul drumurilor.

(3) În adiacența căilor navigabile existente și a cursurilor de apă potențial navigabile pot fi amplasate următoarele obiective:

a) construcții și instalații, aferente căilor navigabile și necesare pentru deservirea, întreținerea și exploatarea acestora;

b) semne vizuale, auditive și faruri, precum și alte amenajări ce țin de siguranța navigației;

c) construcții portuare, dane de acostare, platforme de depozitare, drumuri și căi ferate, clădiri pentru activitatea de transport naval, construcții hidrotehnice pentru șantierele navale, gări fluviale și alte obiective similare;

d) intersectări ale căilor navigabile și ale canalelor potențial navigabile cu conducte sub presiune (conducte de apă, de gaze, de țiței, de abur) și cu rețele electrice și de comunicații electronice, precum și intersectări cu poduri, cu obiective hidroenergetice și decorative;

e) adăposturi pentru iernarea navelor, stații de alimentare cu combustibil naval și alte resurse energetice din cadrul porturilor, destinate alimentării navelor;

f) instalații de captare a apei din albia căilor navigabile și instalații de evacuare a apelor reziduale sau de altă natură;

g) construcții de consolidare a malurilor, diguri longitudinale și transversale, precum și alte obiective similare.

(4) În adiacența căilor ferate pot fi amplasate următoarele obiective:

a) construcții și instalații, aferente liniilor de cale ferată și necesare pentru deservirea, întreținerea și exploatarea acestora;

b) construcții și instalații, destinate pentru exploatarea materialului rulant feroviar și a mijloacelor de restabilire a traficului feroviar;

c) instalații fixe pentru tracțiune electrică;

d) instalații de semnalizare, centralizare, blocuri de linie automate, rețele de comunicații electronice, de transmisiuni de date și construcții aferente acestora.

(5) În scopul asigurării siguranței zborurilor, aeroporturile, aerodromurile, heliporturile, construcțiile, inclusiv clădirile, instalațiile și echipamentele se amplasează în zonele supuse servituților aeronautice cu respectarea condițiilor și restricțiilor asociate zonelor respective, în conformitate cu cerințele stabilite de Codul aerian.

Articolul 85. Amplasarea construcțiilor în adiacența fâșiei de protecție a frontierei de stat

(1) Amplasarea construcțiilor care nu fac parte din infrastructura frontierei de stat se efectuează numai pe terenuri aflate la o distanță de cel puțin 500 de metri de la fâșia de protecție a frontierei de stat.

(2) Dacă zona de frontieră interferează cu terenuri destinate ocrotirii naturii, pentru aceste sectoare este aplicată și legislația specială de mediu.

(3) Punctele de trecere a frontierei de stat, împreună cu construcțiile anexe, posturile vamale, obiectivele infrastructurii transporturilor și cu alte construcții și instalații, se amplasează cu avizul organelor centrale de specialitate competente ale administrației publice și cu respectarea prevederilor legislației privind frontiera de stat a Republicii Moldova.

Articolul 86. Amplasarea construcțiilor în adiacența aliniamentului stradal

(1) Amplasarea construcțiilor, atât supraterane, cât și a celor subterane, după linia roșie este interzisă, cu excepția obiectivelor infrastructurii tehnico-edilitare și a rețelelor edilitare (inginerești).

(2) Clădirile sunt amplasate la linia roșie, fără depășirea acesteia, sau sunt retrase față de aceasta după cum urmează:

a) în cazul zonelor construite compact, construcțiile sunt retrase față de linia roșie și amplasate, în mod obligatoriu, la aliniamentul clădirilor existente;

b) retragerea construcțiilor față de aliniament se efectuează în conformitate cu normativele tehnice în construcții și cu documentația de urbanism care stabilește linia roșie.

Articolul 87. Amplasarea unor noi construcții pe terenurile cu valoare istorică și culturală

Amplasarea unor noi construcții pe terenurile siturilor arheologice, ale monumentelor istorice și în zonele de protecție ale acestora se efectuează în conformitate cu documentația de urbanism aprobată și cu prevederile legislației în domeniul protejării patrimoniului cultural și arheologic.

Articolul 88. Condițiile de amplasare a construcțiilor pe teren

(1) Condițiile de amplasare a construcțiilor pe un anumit teren se stabilesc prin documentația de urbanism respectivă.

(2) Operatorii de sistem sunt obligați să asigure o capacitate de distribuție a rețelelor edilitare (inginerești) suficientă pentru a satisface pe termen lung cererile de prestare a serviciului respectiv, elaborând și realizând planuri de perspectivă privind extinderea și dezvoltarea rețelelor în cauză, cu respectarea prevederilor documentației de urbanism și ale normativelor tehnice în construcții, pentru asigurarea conectării la infrastructura tehnico-edilitară.

(3) Amplasarea construcțiilor în apropierea terenurilor sau obiectivelor speciale, destinate necesităților de securitate și asigurării apărării naționale, sau în apropierea zonelor de interes militar și a zonelor supuse servituții

aeronautice se efectuează cu avizul prealabil al Ministerului Apărării, al Ministerului Afacerilor Interne și al Serviciului de Informații și Securitate. În zonele supuse servituții aeronautice este interzisă amplasarea unor noi construcții, instalații, obiective, rețele edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, precum și efectuarea lucrărilor la cele existente fără avizul prealabil emis de autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.

(4) Amplasarea unor noi construcții pe terenurile siturilor arheologice, ale monumentelor istorice incluse în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, ale monumentelor de for public, ale mormintelor și operelor comemorative de război, precum și în zonele de protecție ale acestora, se efectuează cu avizul prealabil al autorității administrației publice centrale competente.

Articolul 89. Căile de acces pentru vehicule și pietoni

(1) Amplasarea construcțiilor se autorizează doar cu asigurarea concomitentă a accesului la drumurile publice, conform destinației construcției. Caracteristicile căilor de acces la drumurile publice trebuie să permită intervenția mijloacelor serviciilor de urgență.

(2) Calea de acces pentru vehicule reprezintă accesul carosabil, direct sau prin intermediul servituții, de pe drumurile publice către bunurile imobile proprietate publică sau privată.

(3) Prin cale de acces pietonală se înțelege accesul pentru pietoni către drumurile publice, care poate fi trotuar, stradă sau piață pietonală, precum și orice altă cale de acces public către un teren proprietate publică sau privată.

(4) Căile de acces pietonale trebuie executate astfel încât să permită utilizarea acestora de către persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă.

Secțiunea a 5-a
Consultarea publică în procesul elaborării și aprobării documentației de urbanism

Articolul 90. Consultarea publică

(1) Consultarea publică a documentației de urbanism elaborate se efectuează anterior aprobării acesteia, inclusiv cu operatorii de sistem, respectându-se legislația privind asigurarea transparenței în procesul decizional.

(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi sau de nivelul al doilea, organul central de specialitate, în coordonare cu autoritatea administrativă de asigurare a implementării politicii de protecție a mediului – pentru planurile de nivel local, aprobate de autoritățile administrației publice locale, sau cu organul central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu – pentru planurile de nivel național, aprobate de către Guvern sau de către Parlament, informează și asigură participarea populației la toate etapele evaluării strategice de mediu, în conformitate cu art. 10 din Legea nr. 11/2017 privind evaluarea strategică de mediu.

Articolul 91. Scopul consultării publice

Consultarea publică în procesul elaborării și aprobării documentației de urbanism are drept scop consultarea opiniei populației și a mediului de afaceri, exprimată în temeiul drepturilor și intereselor acestora, și menținerea unui habitat favorabil în localitatea respectivă.

Articolul 92. Tipurile consultărilor publice

Consultările publice se organizează în mod diferențiat, în funcție de volumul și importanța documentației de urbanism, și sunt divizate în:

a) consultări publice desfășurate în scopul determinării opiniei populației și a mediului de afaceri față de inițierea elaborării documentației de urbanism, față de propunerile formulate și eventualele soluții de proiect promovate;

b) studii de sociologie urbană, care fundamentează soluțiile de proiect;

c) consultări publice desfășurate în procesul evaluării strategice de mediu a documentației de urbanism.

Articolul 93. Inițierea consultării publice

(1) Consultarea publică este inițiată prin dispoziția autorității executive a administrației publice locale.

(2) În scopul organizării și desfășurării consultării publice, prin dispoziția autorității executive a administrației publice locale, se instituie un grup de lucru în conformitate cu regulamentul aprobat de autoritatea administrației publice locale, care prevede componența, funcțiile și atribuțiile, drepturile și obligațiile grupului de lucru, precum și modul de evitare a conflictelor de interese. Asupra rezultatelor consultării publice este informat consiliul respectiv.

Articolul 94. Desfășurarea consultării publice

(1) Consultările publice se desfășoară în mod diferențiat, în funcție de volumul și de importanța documentației de urbanism, în conformitate cu regulamentul privind consultarea populației în procesul elaborării și aprobării documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism, aprobat de către Guvern.

(2) Se supun, în mod obligatoriu, consultării publice următoarele documente de urbanism care vizează direct drepturile și interesele populației:

a) planul urbanistic general al localității și regulamentul local de urbanism aferent;

b) planul urbanistic zonal și regulamentul local de urbanism aferent;

c) rapoartele de evaluare strategică de mediu aferente documentelor menționate la lit. a) și b).

Articolul 95. Etapele desfășurării consultării publice

(1) În procesul elaborării și aprobării documentației de urbanism, consultarea publică se desfășoară pe etape, după cum urmează:

a) consultarea publică prealabilă a concepției documentației de urbanism;

b) consultarea publică prealabilă cu privire la determinarea sferei de aplicare a raportului privind evaluarea strategică de mediu a documentației de urbanism;

c) consultarea publică cu privire la elaborarea documentației de urbanism;

d) consultarea publică a raportului privind evaluarea strategică de mediu a documentației de urbanism elaborate;

e) consultarea publică a propunerilor formulate în documentația de urbanism;

f) selectarea și includerea în documentația de urbanism a propunerilor venite de la populație și mediul de afaceri.

(2) Autoritățile administrației publice locale examinează propunerile venite de la populație și mediul de afaceri, indicate la alin. (1) lit. f), le selectează pe cele acceptabile și le remite proiectantului responsabil de elaborarea documentației de urbanism.

(3) Proiectantul indicat la alin. (2) evaluează conformitatea propunerilor cu legislația în vigoare și cu normativele tehnice în construcții și le ajustează la soluțiile de proiect cuprinse în documentația de urbanism.

Articolul 96. Responsabilitatea privind organizarea consultărilor publice

Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de informarea populației și organizarea consultărilor publice.

Articolul 97. Finanțarea consultărilor publice

Cheltuielile legate de organizarea consultărilor publice sunt acoperite din aceleași surse din care este finanțată elaborarea documentației de urbanism respective.

Articolul 98. Studiile de sociologie urbană

Studiile de sociologie urbană sunt parte a studiilor de fezabilitate ale documentației de urbanism și au caracter obligatoriu.

Articolul 99. Informarea populației cu privire la elaborarea documentației de urbanism

De informarea populației cu privire la elaborarea documentației de urbanism sunt responsabile autoritățile administrației publice locale, care se realizează prin afișarea informației relevante la sediile consiliilor locale și în alte locuri publice, prin publicarea anunțurilor în mass-media, prin intermediul comunicărilor la posturile de radio și de televiziune, precum și prin plasarea informației pe pagina web oficială a autorității respective.

Articolul 100. Informarea populației cu privire la aprobarea documentației de urbanism

Informarea populației cu privire la aprobarea documentației de urbanism se realizează prin publicarea anunțurilor în mass-media, prin alte mijloace de informare, precum și prin plasarea documentației respective pe pagina web oficială a autorității executive a administrației publice locale.

TITLUL II
CERTIFICATUL DE URBANISM
Secțiunea 1
Certificatul de urbanism informativ

Articolul 101. Scopul eliberării certificatului de urbanism informativ

(1) Scopul eliberării certificatului de urbanism informativ este de a aduce la cunoștința solicitantului prescripțiile și componentele care caracterizează regimul juridic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unei construcții/al unui teren, stabilite în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism.

(2) În cazul lipsei documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate, pentru localitățile cu o populație de până la 3000 de locuitori certificatul de urbanism informativ se eliberează în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

Articolul 102. Depunerea cererii de eliberare a certificatului de urbanism informativ

(1) Pentru emiterea certificatului de urbanism informativ (anexa nr. 3), solicitantul depune în adresa emitentului o cerere de eliberare a acestuia în formă electronică, prin intermediul SIA GEAP, sau pe suport de hârtie.

(2) Autoritatea administrației publice locale verifică autenticitatea datelor din cererea de eliberare a certificatului de urbanism informativ, utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

(3) Autoritățile administrației publice locale încasează plățile pentru eliberarea certificatelor de urbanism informativ prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de către Guvern.

Articolul 103. Termenul de elaborare și emitere a certificatului de urbanism informativ și valabilitatea acestuia

(1) Certificatul de urbanism informativ se elaborează și se emite în cel mult 20 de zile lucrătoare de la data înregistrării cererii respective și este valabil 12 luni, în cazul în care în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism nu au fost operate modificări după emiterea acestuia. În cazul în care în documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism sunt operate modificări, certificatul de urbanism informativ emis anterior își pierde valabilitatea.

(2) Certificatul de urbanism informativ se eliberează, în mod obligatoriu, prin intermediul SIA GEAP și este emis de către autoritățile competente în formă electronică. La cererea solicitantului, certificatul respectiv poate fi emis și pe suport de hârtie.

(3) Nu se admite efectuarea modificărilor și corectărilor în certificatul de urbanism informativ, în caz contrar acesta fiind considerat nul.

(4) Certificatul de urbanism informativ care nu este eliberat prin intermediul SIA GEAP este nul.

(5) Regimul tehnic și regimul arhitectural-urbanistic, prevăzute în certificatele de urbanism informative eliberate mai multor solicitanți pentru același bun imobil și în aceeași perioadă, trebuie să fie aceleași în toate certificatele eliberate.

Secțiunea a 2-a
Certificatul de urbanism pentru proiectare

Articolul 104. Scopul eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Scopul eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare este de a aduce la cunoștința solicitantului prescripțiile și componentele care caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și arhitectural-urbanistic al unei sau mai multor construcții/terenuri, stabilite de documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, și de a permite elaborarea documentației de proiect pentru una sau mai multe construcții și, după caz, pentru rețelele edilitare (inginerești) aferente.

(2) Certificatul de urbanism pentru proiectare este obligatoriu în cazul în care planul urbanistic general aprobat are o vechime de peste 10 ani.

(3) În cazul în care documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism are o vechime de până la 10 ani, certificatul de urbanism pentru proiectare are caracter facultativ.

(4) În cazul în care emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare este facultativă, iar investitorul nu a cerut emiterea certificatului, acesta notifică autoritățile administrației publice locale despre începerea lucrărilor de proiectare în privința unui bun imobil, comunicând datele beneficiarului, numărul cadastral al bunului respectiv și scopul lucrărilor de proiectare, anexând, după caz, și documentele prevăzute la art. 105. Autoritățile administrației publice locale înregistrează notificările respective într-un registru. Extrasele depersonalizate din registrele în cauză și certificatele de urbanism depersonalizate sunt publicate pe pagina web oficială a autorității respective. În lipsa unei pagini web oficiale, extrasele depersonalizate din registre și certificatele de urbanism depersonalizate sunt afișate pe panoul informativ din incinta autorității respective.

(5) În cazul lipsei documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism aprobate, pentru satele cu o populație de până la 3000 de locuitori certificatul de urbanism pentru proiectare se eliberează în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

(6) Inițiatorul unei activități planificate în domeniul construcțiilor, care se regăsește în anexa nr. 1 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului, sau al unor lucrări pentru care este stabilită efectuarea evaluării impactului asupra mediului, conform anexei nr. 2 la legea menționată, este obligat, înainte de a depune cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, să parcurgă procedura de evaluare a impactului asupra mediului, în conformitate cu legea indicată, și să obțină de la autoritatea competentă acordul de mediu.

(7) În cazul în care autoritatea competentă nu eliberează un acord de mediu, dar eliberează o decizie de evaluare prealabilă în care stabilește că legislația de mediu interzice desfășurarea activității respective în zona/pe terenul propus, se interzice emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare ori a autorizației de construire pentru terenul respectiv sau pentru zona respectivă.

Articolul 105. Documentele necesare pentru emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Pentru emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare (anexa nr. 4), solicitantul depune în adresa emitentului o cerere de eliberare în formă electronică, prin

intermediul SIA GEAP, sau pe suport de hârtie.

(2) La cererea indicată la alin. (1) din prezentul articol se anexează originalele și copiile de pe următoarele documente:

a) raportul de expertiză tehnică, elaborat de către experți tehnici atestați – în cazul lucrărilor de reconstrucție, restaurare, modificare sau consolidare a construcției sau, după caz, a încăperilor acesteia;

b) acordul scris al proprietarului. Sunt exceptați de obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrația și rezidenții zonelor economice libere, care au înregistrat dreptul de superficie în Registrul bunurilor imobile – pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construirea halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere;

c) acordul de mediu emis în rezultatul evaluării impactului asupra mediului – pentru activitățile planificate prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului sau pentru lucrările pentru care este stabilită necesitatea efectuării evaluării impactului asupra mediului conform anexei nr. 2 la legea menționată;

d) avizul pozitiv al organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural – în cazul lucrărilor de reparație, conservare, restaurare, reabilitare a monumentelor istorice incluse în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, precum și în cazul execuției construcțiilor noi pe terenurile și în zonele de protecție ale acestora.

(3) Solicitarea altor documente decât cele indicate la alin. (2) nu se admite.

(4) În cazul în care la cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare nu sunt anexate toate documentele indicate la alin. (2), emitentul nu înregistrează cererea respectivă.

(5) Autoritățile administrației publice locale verifică autenticitatea datelor din cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

(6) Autoritățile administrației publice locale încasează plățile pentru eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice, în modul stabilit de către Guvern.

Articolul 106. Prezența datelor falsificate și/sau eronate în documente

În cazul în care, pe parcursul verificării autenticității datelor din cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare și din documentele anexate, utilizând serviciul de acces la date, parte componentă a platformei de interoperabilitate, în conformitate cu actele normative cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, sunt identificate date falsificate și/sau date eronate, emitentul refuză eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare, informează, în formă scrisă, solicitantul despre acest fapt, returnându-i documentele prezentate, și sesizează organele de drept competente.

Secțiunea a 3-a
Elaborarea și emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare

Articolul 107. Emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru construcțiile, terenurile amplasate în zonele asupra cărora s-a instituit, prin lege, un regim special se efectuează în conformitate cu legislația în domeniul respectiv, care prevede instituirea regimului special.

(2) Emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru construcțiile cu impact semnificativ asupra mediului se efectuează în conformitate cu prevederile legislației în domeniul protecției mediului.

(3) În cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice de categorie națională, al lucrărilor de construcții desfășurate pe terenurile monumentelor istorice și ale siturilor arheologice și în zonele de protecție ale acestora, lucrările respective se execută în baza avizului pozitiv al organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, emis în conformitate cu prevederile legislației din domeniul patrimoniului cultural.

(4) La certificatul de urbanism pentru proiectare, emitentul anexează, în cazurile stabilite de documentația de urbanism:

a) avizul emis de autoritatea competentă în domeniul sănătății publice;

b) avizul emis de către organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor;

c) unul dintre documentele emise de autoritatea competentă conform Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (acordul de mediu, concluzia privind evaluarea biodiversității, decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității);

d) avizul (prescripția tehnică) administratorului drumului – în cazul execuției construcției în zona de protecție a drumului public;

e) avizul eliberat de către structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării, al Ministerului Afacerilor Interne și al Serviciului de Informații și Securitate – pentru construcțiile executate pe terenurile cu destinație specială, și avizul eliberat de autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile, în conformitate cu prevederile Codului aerian.

(5) La perfectarea avizelor indicate la alin. (4), solicitantul prezintă autorităților responsabile de emiterea avizelor respective documentele tehnice stabilite de legislația în domeniul respectiv.

(6) Se interzice includerea în certificatul de urbanism a cerințelor de prezentare a unor avize/coordonări emise de subdiviziunile și entitățile subordonate emitentului. Obținerea avizelor/coordonărilor respective se pune în sarcina emitentului.

(7) Organele supravegherii de stat eliberează gratuit, în termen de 5 zile lucrătoare, avizele prevăzute la alin. (4) din prezentul articol. Avizul (prescripția tehnică) administratorului drumului prevăzut la alin. (4) lit. d) din prezentul articol se eliberează în termen de 15 zile. Documentele indicate la alin. (4) lit. c) din prezentul articol se eliberează în termenul prevăzut de Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(8) În cazul inițierii proiectării fără certificat de urbanism în condițiile prevederilor art. 104 alin. (3), obținerea avizelor stabilite la alin. (4) din prezentul articol este de competența investitorului/beneficiarului.

(9) Certificatul de urbanism pentru proiectare pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național se emite de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență ale acestuia.

(10) Denumirea viitorului obiectiv se stabilește de investitor în comun cu proiectantul, cu respectarea prevederilor documentației de urbanism și utilizând terminologia prevăzută de prezentul cod, de normativele tehnice în construcții și de legislația în domeniu. Denumirea respectivă se indică în cererea de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, iar în situația stabilită la art. 104 alin. (4) – în notificarea corespunzătoare. Dacă în denumire se constată abateri de la prevederile

documentației de urbanism sau abateri de la terminologia prevăzută de prezentul cod, normativele tehnice în construcții și legislația în domeniu, emitentul este în drept să ajusteze denumirea respectivă în certificatul de urbanism pentru proiectare în conformitate cu legislația în vigoare, iar în situația stabilită la art. 104 alin. (4) – să informeze despre acest fapt solicitantul printr-un răspuns, în formă scrisă, la notificare. Denumirea obiectivului acceptată de emitent, fără a fi modificată și asigurându-se trasabilitatea, se indică în documentația de proiect, în avize, în autorizația de construire, în documentația de execuție, în Cartea tehnică a construcției și în procesele-verbale de recepție.

Articolul 108. Termenul de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare se eliberează solicitantului în termen de 30 de zile.

(2) Pentru obiectivele complexe (magistrale de transport și de comunicații, construcții industriale), amplasate pe terenurile mai multor unități administrativteritoriale, certificatul de urbanism pentru proiectare se emite de către autoritățile executive ale administrației publice locale de nivelul al doilea, în baza avizelor eliberate de către autoritățile executive ale administrației publice locale de nivelul întâi pe al căror teritoriu se vor desfășura activitățile preconizate.

(3) Certificatul de urbanism pentru proiectare se elaborează în două exemplare, dintre care unul se eliberează solicitantului, iar celălalt se păstrează în arhiva emitentului, fiind semnate de către primarul localității sau, după caz, președintele raionului, de către secretarul consiliului local și de către arhitectul-șef, iar, în cazul lucrărilor declarate de utilitate publică de interes național – de către conducătorul instituției corespunzătoare din subordinea organului central de specialitate. Dacă în cadrul autorității administrației publice locale de nivelul întâi nu este prevăzută funcția de arhitect-șef, certificatul de urbanism pentru proiectare se semnează de către arhitectul-șef al autorității administrației publice locale de nivelul al doilea sau de către arhitectul din cadrul asociației de dezvoltare intercomunitară din care face parte unitatea administrativ-teritorială respectivă, cu respectarea termenului prevăzut de cod. Activitățile prevăzute de prezentul alineat sunt realizate de emitent fără implicarea solicitantului.

(4) Nu se admite efectuarea modificărilor și corectărilor în certificatul de urbanism pentru proiectare, în caz contrar acesta fiind considerat nul.

(5) Certificatul de urbanism pentru proiectare care nu este emis prin intermediul SIA GEAP este nul.

(6) În scopul examinării contravenției cu privire la depășirea perioadei stabilite de lege pentru emiterea certificatului de urbanism pentru proiectare, după expirarea termenului prevăzut pentru emiterea acestuia, solicitantul expediază, prin poștă cu scrisoare recomandată, în adresa Centrului Național Anticorupție și a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, o notificare în care declară, pe propria răspundere, faptul că nu a primit, în termenul legal, de la autoritatea emitentă certificatul de urbanism pentru proiectare solicitat și nici refuzul oficial de eliberare a acestuia, precum și că termenul de eliberare nu a fost suspendat sau suspendarea este ori a devenit nulă.

(7) Actul privind refuzul de eliberare sau privind suspendarea eliberării certificatului de urbanism pentru proiectare se remite solicitantului în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar la cererea solicitantului, pe suport de hârtie, în termen de 30 de zile de la data recepționării cererii de eliberare a certificatului de urbanism pentru proiectare, în care se expun motivele argumentate cu referințe exprese la normele care au servit drept temei pentru refuz sau suspendare.

Articolul 109. Termenul de valabilitate al certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Termenul de valabilitate al certificatului de urbanism pentru proiectare este echivalent cu perioada elaborării documentației de proiect, dar nu poate depăși 36 de luni de la data emiterii.

(2) Termenul de valabilitate al certificatului de urbanism pentru proiectare se consideră consumat la emiterea autorizației de construire.

(3) Pe perioada valabilității autorizației de construire, prin derogare de la alin. (2), se admite aplicarea certificatului de urbanism pentru proiectare în scopul proiectării rețelelor edilitare (inginerești) destinate racordării la rețelele existente a obiectivului pentru care a fost eliberată autorizația de construire în cauză. În această situație, pentru execuția rețelelor edilitare (inginerești) respective sunt eliberate separat autorizații de construire, conform prevederilor art. 148.

Articolul 110. Conținutul certificatului de urbanism pentru proiectare

(1) Certificatul de urbanism pentru proiectare conține precizări, stabilite în mod legal și valabile la data solicitării eliberării acestuia, privind:

a) regimul juridic al construcției/al terenului, cu referire la:

– dreptul de proprietate asupra construcției/asupra terenului și servituțile de utilitate publică care îl grevează;

– situarea terenului în teritoriul intravilan sau în cel extravilan, caracteristicile terenului, inclusiv destinația și modul de folosință;

– prevederile documentației de urbanism, care instituie un regim special: zonă protejată, interdicții definitive sau temporare de construire (zonă inundabilă, zonă cu alunecări de teren, zonă cu risc seismic etc.); înscrierea construcției/terenului în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat; alte elemente prevăzute de actele normative;

b) regimul tehnic al construcției/al terenului, cu referire la:

– dotarea cu rețele edilitare (inginerești);

– caracteristicile geotehnică și seismologică ale terenului;

– lucrările conexe de interes public necesare funcționării obiectivului;

– construcțiile ori rețelele edilitare (inginerești) supuse demolării sau strămutării din zona periculoasă a șantierului;

– coordonatele terenului;

– retragerea normativă față de obiectivele industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, conform Legii nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase;

– accesibilitatea construcției pentru persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă;

c) regimul arhitectural-urbanistic, stabilit prin decizia consiliului local, cu referire la:

– capacitatea construcției preconizate;

– dimensiunile și suprafața terenului;

– alinierea construcțiilor în raport cu străzile adiacente și cu distanțele dintre construcțiile și hotarele străzilor și proprietății învecinate;

– înălțimea construcției, stabilită în metri, de la sol;

– aspectul construcției, stabilit pentru zonă;

– circulația pietonilor și a vehiculelor, căile de acces și parcările necesare;

– procentul de ocupare a terenului;

– coeficientul de utilizare a terenului;

– aspectul construcției (expresivitate arhitecturală, echilibru compozițional, finisaje, amplasarea reclamelor etc.), stabilit pentru zonă;

– zona funcțională a terenului;

d) regimul economic.

(2) Certificatul de urbanism pentru proiectare care nu este întocmit în conformitate cu alin. (1) nu este valabil.

Articolul 111. Plata pentru emiterea certificatului de urbanism

(1) Cuantumul plății pentru emiterea certificatului de urbanism se stabilește de către consiliul local și se transferă la bugetul emitentului.

(2) Pentru emiterea certificatului de urbanism, solicitantul achită plata stabilită prin decizia consiliului local, în conformitate cu regulamentul corespunzător aprobat de către Guvern, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice.

(3) Nu se percepe plată pentru emiterea certificatului de urbanism în cazul obiectivelor finanțate din surse publice, precum și în cazul lucrărilor de utilitate publică de interes național.

(4) La emiterea certificatelor de urbanism, consiliile locale sunt în drept să acorde facilități pentru unele categorii de persoane, în limitele prevăzute de regulamentul indicat la alin. (2).

Articolul 112. Obligațiile emitentului certificatului de urbanism

(1) Emitentul certificatului de urbanism are următoarele obligații:

a) să utilizeze SIA GEAP în procesul de eliberare a certificatelor de urbanism;

b) să asigure desfășurarea activităților de elaborare a certificatelor de urbanism fără implicarea solicitantului;

c) să înregistreze și să transmită către banca centrală de date a Registrului actelor permisive toate informațiile cu privire la certificatele de urbanism emise.

(2) În vederea asigurării accesului la informația cu privire la certificatele de urbanism emise, persoanele interesate au acces pasiv la acestea prin intermediul portalului guvernamental unic de date deschise. În termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii certificatului respectiv, emitentul este obligat să publice pe pagina web oficială a autorității administrației publice locale extrasele depersonalizate din registre și certificatele de urbanism depersonalizate emise și să asigure, gratuit și nerestricționat, accesul tuturor persoanelor către acestea. În lipsa unei pagini web oficiale, extrasele depersonalizate din registrele în cauză și certificatele de urbanism depersonalizate emise sunt afișate pe panoul informativ din incinta autorității respective.

(3) Persoana responsabilă de recepționarea cererilor de eliberare a certificatelor de urbanism nu este în drept să examineze conținutul cererilor depuse și al actelor anexate, să refuze recepționarea acestora sau să solicite prezentarea unor documente și informații suplimentare, competența acesteia limitându-se doar la procedura de înregistrare a cererii, la constatarea faptului dacă actele prevăzute la art.105 alin. (2) sunt anexate la cerere și la eliberarea certificatului constatator, în care se indică lista actelor anexate și prezentate.

Secțiunea a 4-a
Responsabilitatea autorităților administrației publice locale privind emiterea certificatelor de urbanism

Articolul 113. Responsabilitatea autorităților administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale sunt responsabile de corectitudinea înscrierilor din certificatul de urbanism privind stabilirea condițiilor care caracterizează regimul juridic, economic, tehnic și cel arhitectural-urbanistic ale unei zone a localității, precum și de eliberarea certificatului de urbanism, care permite elaborarea documentației de proiect pentru construcții.

TITLUL III
PROIECTAREA CONSTRUCȚIILOR, LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚII

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1
Scopul și domeniul de reglementare

Articolul 114. Scopul titlului

Prezentul titlu are drept scop stabilirea principiilor de bază și a regulilor de desfășurare a activității de proiectare în construcții, inclusiv în conformitate cu documentația de urbanism elaborată, aprobată și publicată în condițiile prezentului cod.

Articolul 115. Domeniul de reglementare

Domeniul de reglementare a prezentului titlu sunt raporturile aferente procedurilor tehnice și celor juridice care apar în procesul și în legătură cu modul de desfășurare a activității de proiectare în construcții.

Articolul 116. Activitatea de proiectare în construcții

Activitatea de proiectare a construcțiilor, lucrărilor de construcții este un proces de creație tehnică, cultural și de interes public, având implicații economice, sociale și ecologice, și este destinată pentru organizarea funcțională și estetică a zonelor construite, cu respectarea valorilor patrimoniului natural, a monumentelor istorice, siturilor arheologice și peisajelor, precum și a prevederilor actelor normative și a normativelor tehnice în construcții.

Secțiunea a 2-a
Reglementarea juridică

Articolul 117. Desfășurarea activității de proiectare în construcții

Desfășurarea activității de proiectare în construcții se bazează pe prevederile prezentului cod, ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, ale legilor conexe care reglementează alte domenii, precum și pe totalitatea normativelor tehnice în construcții.

Articolul 118. Domeniul proiectării în construcții

Domeniul proiectării în construcții reprezintă o piață liberă de desfășurare a activităților în sfera de proiectare, în cadrul unor relații economice.

Capitolul II
ACTIVITATEA DE PROIECTARE ÎN CONSTRUCȚII

Secțiunea 1
Factorii implicați în procesul de proiectare

Articolul 119. Factorii implicați în procesul de proiectare

Factorii implicați în procesul de proiectare a construcțiilor, lucrărilor de construcții sunt proiectanții, verificatorii de proiecte și experții tehnici, atestați în domeniul arhitecturii, urbanismului și/sau construcțiilor, precum și experții atestați în domeniul geotehnicii și topografiei.

Articolul 120. Recunoașterea calificărilor

(1) Recunoașterea calificărilor obținute în cadrul sistemului național de învățământ, precum și a competențelor profesionale obținute ulterior, se efectuează în temeiul legislației în domeniul educației și, respectiv, al prevederilor prezentului cod.

(2) Recunoașterea calificărilor obținute în străinătate se efectuează pe bază de reciprocitate, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale în domeniu.

Articolul 121. Proiectantul

(1) Proiectantul este persoana fizică care deține diplomă de studii superioare sau un act de studii echivalent, eliberat de o instituție de învățământ superior, la o specialitate/un program de studii acreditat, și care a fost atestată în conformitate cu prevederile prezentului cod.

(2) Proiectanții se atestă pentru domeniul amenajării teritoriului și urbanismului și domeniul arhitecturii, conform următoarelor specializări:

a) planificare urbană și regională;

b) arhitectură:
– civilă;
– industrială;
– a obiectivelor de patrimoniu;
– a peisajelor și amenajării spațiilor verzi.

(3) Proiectanții se atestă pentru domeniul ingineriei civile și domeniul ingineriei instalațiilor, conform următoarelor specializări:

a) construcții industriale și civile;
b) căi ferate, drumuri și poduri;
c) construcții și fortificații;
d) construcții hidrotehnice;
e) inginerie minieră;
f) inginerie sanitară;
g) ingineria mediului;
h) ingineria infrastructurii tehnico-edilitare;
i) mașini și utilaje pentru construcții;
j) elaborarea devizelor de cheltuieli pentru lucrările de construcții și de restaurare.

Articolul 122. Domeniile de proiectare în construcții

Domeniile de proiectare în construcții sunt:

a) amenajare a teritoriului și urbanism;
b) arhitectură;
c) inginerie civilă;
d) inginerie industrială și inginerie agrozootehnică;
e) ingineria instalațiilor;
f) elaborarea devizelor de cheltuieli pentru diverse specializări și domenii, menționate la art. 121.

Secțiunea a 2-a
Obligațiile, responsabilitățile și drepturile proiectanților

Articolul 123. Obligațiile proiectanților

Proiectanții au următoarele obligații:

a) să cunoască și să respecte prevederile actelor normative referitoare la exercitarea profesiei de proiectant;

b) să respecte, în procesul de elaborare a documentației de proiect, prevederile documentației de urbanism, ale avizelor și ale autorizațiilor prevăzute de prezentul cod;

c) să își asume, prin exercitarea dreptului de semnătură, răspunderea profesională față de investitor și față de autorități;

d) să deservească interesele investitorului în corespundere cu interesul public și cu cerințele actelor normative și ale normativelor tehnice în construcții;

e) să asigure, prin documentația de proiect, cerințele de calitate a construcțiilor;

f) să participe la recepția lucrărilor de construcții ajunse la faze determinante, stabilite în documentația de proiect;

g) să stabilească modul de tratare a neajunsurilor și defectelor, apărute pe parcursul execuției, și să supravegheze aplicarea, în cadrul șantierului, a soluțiilor de proiect adoptate, la cererea investitorului;

h) să participe la întocmirea Cărții tehnice a construcției;

i) să stipuleze în contractul încheiat cu investitorul clauze privind protejarea drepturilor de autor.

Articolul 124. Responsabilitățile proiectantului

Proiectantul care elaborează documentația de proiect poartă răspundere pentru îndeplinirea următoarelor obligații principale referitoare la calitatea construcțiilor:

a) elaborarea documentației de proiect numai în baza documentației de urbanism sau în baza certificatului de urbanism pentru proiectare, după caz, și numai în conformitate cu cerințele fundamentale, cu prevederile normativelor tehnice în construcții, ale contractului de antrepriză, ale avizelor prevăzute de lege, inclusiv pentru conectarea la rețelele edilitare (inginerești), și ale caietului de sarcini respectiv;

b) specificarea în documentația de proiect a categoriei de importanță a construcției;

c) asigurarea unui nivel de calitate corespunzător cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor;

d) soluționarea neconformităților și neconcordanțelor identificate în documentația de proiect elaborată;

e) stabilirea în documentația de proiect a fazelor determinante ale procesului de execuție a lucrărilor de construcții;

f) prezentarea documentației de proiect pentru verificare și înlăturarea neregulilor constatate în urma verificării acesteia;

g) monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect în procesul de execuție a lucrărilor de construcții, în baza contractului de supraveghere de autor respectiv;

h) participarea la întocmirea Cărții tehnice a construcției și la recepția construcției.

Articolul 125. Drepturile proiectantului

Proiectantul deține următoarele drepturi:

a) să beneficieze, pentru serviciile prestate, de un onorariu negociat în mod liber, stabilit în contractul cu investitorul;

b) să beneficieze de dreptul de autor asupra operelor create și soluțiilor de proiect;

c) să sisteze lucrările de proiectare în cazul nerespectării prevederilor contractuale;

d) în cadrul unui contract de supraveghere de autor cu beneficiarul, să solicite Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică sistarea lucrărilor de construcții în cazul nerespectării prevederilor proiectului.

Capitolul III
ELABORAREA DOCUMENTAȚIEI DE PROIECT
Secțiunea 1
Cerințe pentru elaborarea documentației de proiect

Articolul 126. Etapele elaborării documentației de proiect

(1) La elaborarea documentației de proiect, proiectantul parcurge următoarele etape:

a) încheierea contractului de elaborare a documentației de proiect cu investitorul/beneficiarul;

b) formularea temei de proiectare, după caz, în baza studiului de fezabilitate elaborat;

c) obținerea sau, după caz, perfectarea documentației inițiale pentru proiectare;

d) elaborarea documentației de proiect;

e) verificarea documentației de proiect de către verificatori de proiecte atestați;

f) efectuarea expertizei tehnice a documentației de proiect – în cazurile prevăzute la art. 137 alin. (1);

g) corectarea, în caz de necesitate, a documentației de proiect verificate;

h) transmiterea către investitor a documentației de proiect verificate și, după caz, expertizate.

(2) Documentația de proiect poate fi întocmită:

a) într-o singură fază – elaborarea proiectului de execuție;
b) în două faze:
– elaborarea proiectului tehnic;
– elaborarea detaliilor de execuție.

(3) Fazele de elaborare a documentației de proiect se stabilesc de către investitor în caietul de sarcini pentru proiectare.

(4) Documentația de proiect pentru construcțiile de orice tip și categorie, elaborată și verificată în conformitate cu prevederile prezentului cod, nu se supune coordonării sau avizării suplimentare de către organele de control.

(5) Documentația de proiect pentru intervențiile în timp asupra monumentelor istorice și pentru lucrările de construcții executate în zonele de protecție ale acestora se elaborează cu respectarea avizelor organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, în conformitate cu prevederile legislației din domeniul patrimoniului cultural.

Articolul 127. Documentația inițială pentru proiectare

(1) La proiectarea construcțiilor, lucrărilor de construcții, proiectantul se conduce de datele și informațiile prezentate de către investitor în documentația inițială pentru proiectare.

(2) Documentația inițială pentru proiectare include:

a) certificatul de urbanism pentru proiectare – în cazul localităților în care planul urbanistic general are o vechime de peste 10 ani. Certificatul de urbanism pentru proiectare este necesar și în cazul elaborării planului urbanistic de detaliu, dacă planul urbanistic general prevede obligativitatea elaborării planului urbanistic de detaliu, inclusiv în cazul localităților în care planul urbanistic general are o vechime mai mică de 10 ani;

b) certificatul de urbanism pentru proiectare, solicitat facultativ de investitor, și în cazul localităților în care planul urbanistic general are o vechime de până la 10 ani, dacă investitorul dorește mai multă precizie. În acest caz, autoritățile administrației publice locale percep plată conform metodologiei aprobate de către Guvern;

c) scrisoarea de intenție a investitorului, caietul de sarcini pentru proiectare, materialele grafice (schițele), sarcinile tehnologice și, după caz, fișele tehnice ale utilajului tehnologic;

d) actul de constituire a superficiei, inclusiv acordul scris al proprietarului, în cazul în care investitorul nu este proprietarul terenului. Sunt exceptate de la obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrația și rezidenții zonelor economice libere care au înregistrat dreptul de superficie în Registrul bunurilor imobile – pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construirea halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere;

e) prevederile documentației de urbanism sau ale certificatului de urbanism;

f) raportul de expertiză tehnică a construcției – pentru lucrările de reconstrucție;

g) avizele de racordare la rețelele edilitare (inginerești); condițiile tehnice emise de operatorii obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară – în cazurile în care sunt prevăzute lucrări de proiectare în zona de protecție a acestora;

h) schema de trasare a rețelelor edilitare (inginerești);

i) ridicarea topografică în sistemul de coordonate MOLDREF 99 în limitele termenului de valabilitate;

j) studiile geotehnice, hidrologice, meteorologice solicitate, după caz;

k) avizul emis de autoritatea competentă în domeniul sănătății publice – în cazurile stabilite de lege și de documentația de urbanism pentru zonele cu regim special;

l) avizul acordat de către organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor – în cazurile stabilite de lege și de documentația de urbanism pentru zonele cu regim special;

m) unul dintre documentele emise de autoritatea competentă conform Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului (acordul de mediu, concluzia privind evaluarea biodiversității, decizia de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității) – în cazul zonelor cu regim special;

n) avizul (prescripția tehnică) administratorului drumului – în cazul execuției construcției în zona de protecție a drumului public;

o) avizul organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural – în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice și al lucrărilor de construcții executate în zonele de protecție ale acestora;

p) avizul Ministerului Apărării, emis în conformitate cu prevederile legislației în domeniul apărării naționale – în cazul desfășurării lucrărilor de proiectare în apropierea terenurilor sau obiectivelor speciale, destinate necesităților de securitate și apărării naționale sau în apropierea zonelor de interes militar, ori avizul autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile, emis în conformitate cu prevederile Codului aerian – în cazul desfășurării lucrărilor de proiectare în apropierea zonelor supuse servituților aeronautice.

(3) În cazurile prevăzute de cod, în care certificatul de urbanism este facultativ, la solicitarea beneficiarului, autoritățile competente eliberează gratuit, în termen de 5 zile lucrătoare, avizele/documentele prevăzute la alin. (2) lit. k), l), m) și o). Avizul (prescripția tehnică) administratorului drumului, prevăzut la alin. (2) lit. n), se eliberează în termen de 10 zile lucrătoare.

(4) Avizele de racordare la rețelele edilitare (inginerești), necesare pentru elaborarea documentației de proiect, sunt eliberate gratuit solicitantului de către operatorii de sistem (furnizori, deținători de utilități) în cel mult 10 zile lucrătoare de la data solicitării. Termenul de eliberare poate fi prelungit cu 10 zile lucrătoare în cazul în care eliberarea avizului în cauză presupune studii suplimentare, implicarea mai multor structuri ale emitentului sau conlucrarea cu alte entități din domeniu.

(5) Se interzice includerea în avizele de racordare la rețelele edilitare (inginerești) a unor cerințe care interpretează prevederile normativelor tehnice în construcții sau a unor cerințe de calitate superioare cerințelor minime prevăzute de normativele tehnice în construcții aplicabile.

(6) Dacă în avizele de racordare la rețelele edilitare (inginerești) sunt prevăzute condiții de recalcul al capacității rețelelor existente, operatorul de sistem este obligat să elibereze gratuit și necondiționat, în anexa la avizul de racordare, informația grafică și datele tehnice complete pentru efectuarea calculelor respective.

(7) Schema de trasare a rețelelor edilitare (inginerești) se eliberează gratuit solicitantului de către autoritățile administrației publice locale în cel mult 10 zile lucrătoare de la data solicitării. Schema de trasare a rețelelor respective se elaborează în temeiul documentației de urbanism și în baza:

a) avizului de racordare la rețelele edilitare (inginerești);

b) schiței de trasare a rețelelor, propusă de proiectant, la scara de 1:5000 sau de 1:1000;

c) acordurilor deținătorilor de terenuri traversate/intersectate.

(8) În cazul depășirii termenului de eliberare stabilit la alin. (7) se aplică schița conform alin. (7) lit. b).

(9) Solicitarea altor documente decât cele prevăzute la alin. (7) nu se admite.

(10) Documentația inițială pentru proiectare, prevăzută la alin. (2), se elaborează și/sau se obține de către investitor și se pune la dispoziția proiectantului ori se elaborează și/sau se obține de către proiectant în baza unui contract încheiat în acest sens cu investitorul.

Secțiunea a 2-a
Categoriile de importanță a construcțiilor și clasele de consecințe

Articolul 128. Categoriile de importanță a construcțiilor, clasele de consecințe și stabilirea acestora

(1) Categoriile de importanță a construcțiilor se stabilesc în conformitate cu normativul tehnic în construcții corespunzător, aprobat de către organul central de specialitate, pentru realizarea unor nivele de calitate determinate de respectarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, precum și pentru delimitarea obligațiilor care revin factorilor implicați, conform prevederilor prezentului cod, luând în considerare următoarele aspecte:

a) importanța vitală a includerii construcției în societate și în natură – nivelul de risc din punctul de vedere al asigurării securității și sănătății;

b) includerea funcțională a construcției în domeniul social și economic, în mediul construit și în mediul natural – destinație, mod de utilizare etc.;

c) caracteristici specifice construcției – complexitate și considerente economice.

(2) Pentru construcții sunt stabilite următoarele categorii de importanță:

– construcție de importanță excepțională (categoria A, care corespunde clasei de consecințe CC4);

– construcție de importanță deosebită (categoria B, care corespunde clasei de consecințe CC3);

– construcție de importanță normală (categoria C, care corespunde clasei de consecințe CC2);

– construcție de importanță redusă (categoria D, care corespunde clasei de consecințe CC1).

(3) Categoria de importanță se stabilește de către proiectant în conformitate cu prevederile alin. (1) și cu ale normativelor tehnice în construcții. La stabilirea categoriei de importanță, investitorul poate solicita, prin contract, asigurarea unui nivel de calitate superior celui minim prevăzut de normativele tehnice în construcții.

(4) Pentru fiecare construcție se stabilește o singură categorie de importanță, care este înscrisă în toate documentele tehnice aferente construcției: documentația de proiect, autorizația de construire, Cartea tehnică a construcției, documentele de asigurare etc.

(5) Clasele de consecințe se stabilesc în funcție de tipul și nivelul consecințelor generate de avarierea totală sau parțială a construcției, în conformitate cu normativele tehnice în construcții.

Secțiunea a 3-a
Verificarea, expertizarea și aprobarea documentației de proiect

Articolul 129. Verificarea documentației de proiect

(1) Verificarea documentației de proiect, inclusiv a modificărilor operate ulterior în aceasta și a detaliilor de execuție, stabilite prin dispoziții de șantier, reprezintă o componentă obligatorie a sistemului calității în construcții.

(2) Verificarea documentației de proiect are drept scop respectarea documentației de urbanism și a normativelor tehnice în construcții pentru asigurarea cerințelor sistemului calității în construcții.

(3) Verificarea documentației de proiect în privința respectării normativelor tehnice în construcții referitoare la cerințele fundamentale se efectuează de către verificatori de proiecte atestați.

(4) Documentația de proiect, elaborată și verificată în modul stabilit de prezentul cod, nu este supusă unor avizări suplimentare.

(5) Documentația de proiect pentru lucrările de construcții prevăzute la art. 150 alin. (1) este verificată de către verificatori de proiecte atestați.

(6) Organul central de specialitate elaborează și prezintă spre aprobare Guvernului proiectul regulamentului privind verificarea documentației de proiect.

(7) Se interzice utilizarea unei documentații de proiect neverificate, inclusiv a unor detalii de execuție neverificate. Utilizarea documentației de proiect neverificate, inclusiv a detaliilor de execuție neverificate, atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz.

(8) În cazul în care în procesul execuției, din motive argumentate, apare necesitatea efectuării anumitor modificări la un proiect care a fost verificat și ștampilat de către un verificator de proiecte atestat, proiectantul decide, pe propria răspundere, dacă modificările respective au sau nu legătură cu cerințele fundamentale din proiect verificate. În cazul în care proiectantul decide că modificările în cauză influențează cerințele fundamentale, modificările respective trebuie verificate și ștampilate de verificatorul de proiecte atestat, care, în funcție de amploarea acestora, estimează dacă este necesar sau nu să se verifice din nou întreg proiectul, iar investitorul este obligat să se supună deciziei respective. În situația în care proiectantul decide că modificările efectuate nu influențează vreuna dintre cerințele fundamentale din proiect verificate și, respectiv, documentația modificată nu trebuie verificată din nou, întreaga răspundere pentru efectuarea modificărilor în cauză revine proiectantului.

Articolul 130. Avizarea/coordonarea documentației de proiect de către emitenții avizelor de racordare

(1) La avizarea și/sau coordonarea documentației de proiect, elaborate în baza avizelor de racordare la rețelele edilitare (inginerești) și în conformitate cu actele normative, în cazurile prevăzute de lege, se examinează exclusiv aspectele ce țin de realizarea (respectarea) în documentația de proiect a cerințelor prescrise în avizul de racordare la rețelele respective.

(2) Verificarea respectării cerințelor actelor normative, analizarea soluțiilor tehnice de proiect utilizate de proiectant, precum și verificarea corectitudinii perfectării documentației de proiect țin exclusiv de competența verificatorilor de proiecte atestați.

(3) Operatorul de sistem este obligat să înregistreze solicitarea de avizare/coordonare a documentației de proiect, cu emiterea recipisei de înregistrare a solicitării respective. După expirarea termenului legal pentru avizarea/coordonarea documentației de proiect în conformitate cu prezentul articol și în lipsa refuzului scris, cu prezentarea motivelor argumentate, din partea operatorului de sistem, conducătorul unității dispune inițierea unei proceduri disciplinare, cu prezentarea raportului autorității de reglementare abilitate în termen de 5 zile lucrătoare.

(4) Avizarea/coordonarea documentației de proiect de către emitenții avizelor de racordare și/sau operatorii de sistem este gratuită.

(5) Verificarea documentației de proiect se efectuează după avizarea și/sau coordonarea documentației de proiect în condițiile alin. (1).

(6) În cazul rețelelor edilitare (inginerești), hotarul de delimitare a conductelor și rețelelor exterioare de cele interioare, precum și a celor subterane de cele supraterane este convențional și nu necesită în mod obligatoriu o separare fizică, realizată prin armături de închidere sau prin îmbinări demontabile, cu excepția cazurilor în care în asemenea locuri instalarea armăturii de închidere sau a îmbinărilor demontabile este reglementată de normativele tehnice în construcții, situație în care hotarul respectiv se stabilește exclusiv de proiectant în comun cu beneficiarul/investitorul, fără a fi condiționat de emitenții avizelor de racordare, organizațiile de exploatare și/sau operatorii de sistem. La execuția lucrărilor de instalare/montare și a celor de testare, la întocmirea documentației de execuție și la încheierea contractelor de deservire se adoptă hotarele de delimitare stabilite în documentația de proiect.

(7) Cheltuielile aferente racordării sau intervențiilor asupra rețelelor edilitare (inginerești) existente, care includ cheltuielile legate de lucrările de racordare, de pierderile tehnologice de fluid, de pierderile aferente sistării activității rețelei respective pe perioada racordării sau a intervențiilor, inclusiv de activitățile de sistare și demarare/punere în funcțiune, punere sub presiune, sunt determinate de operatorul de sistem în baza tarifelor aprobate de autoritatea de reglementare și sunt expediate, gratuit și necondiționat, investitorului/beneficiarului la adresa de poștă electronică indicată în solicitarea avizării/

coordonării, sub formă de deviz de cheltuieli, în termen de 20 de zile după avizarea/coordonarea documentației de proiect, conform prevederilor prezentului articol. Cheltuielile respective sunt suportate de către investitor, iar devizul corespunzător se anexează la devizul general de cheltuieli al documentației de proiect în cauză.

Articolul 131. Verificarea respectării cerințelor fundamentale

Verificarea documentației de proiect se efectuează în conformitate cu cerințele fundamentale stabilite la art. 335.

Articolul 132. Documentația supusă verificării

(1) Pentru constatarea respectării cerințelor fundamentale impuse de prezentul cod sunt supuse verificării proiectul de execuție, proiectul tehnic și detaliile de execuție sub formă de planșe, breviare de calcul.

(2) Nu este obligatorie verificarea documentației de proiect pentru:

a) construcțiile provizorii demontabile, executate pentru organizarea șantierelor;

b) instalațiile și echipamentele pentru procese tehnologice ori pentru diverse produse și/sau cercetări științifice;

c) casele individuale cu un etaj, cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, pentru una sau două familii, și anexele gospodărești ale acestora, construite pe teren proprietate privată și situate în localitățile rurale, cu excepția celor din zonele protejate;

d) construcțiile provizorii cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, situate în localitățile rurale, construcțiile provizorii ușor demontabile și fără fundație, cu destinație agricolă și silvică, și construcțiile temporare destinate pentru desfășurarea întrunirilor, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2008 privind întrunirile – cu excepția celor amplasate în zonele protejate.

(3) Responsabilitatea pentru soluțiile de proiect utilizate la execuția construcției revine integral proiectantului acesteia.

(4) Compartimentele documentației de proiect, verificate conform prevederilor prezentului cod, nu sunt supuse inspecției de către organisme de inspecție conform prevederilor Legii nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, în cazul în care, în raportul de verificare întocmit de un verificator de proiecte atestat, este constată întrunirea cerințelor de securitate industrială.

Articolul 133. Răspunderea pentru verificarea documentației de proiect

(1) Investitorii, proiectanții, proprietarii sau administratorii construcțiilor poartă răspundere pentru verificarea documentației menționate la art. 132.

(2) Răspunderea integrală și solidară pentru calitatea documentației de proiect, prevăzută la art. 124 și 129, revine proiectantului și, respectiv, verificatorului de proiecte atestat.

(3) Executanții poartă răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, în situația în care execută lucrări de construcții în baza unei documentații de proiect care nu a fost elaborată și verificată în modul stabilit de legislație.

Articolul 134. Modul de verificare a documentației de proiect

(1) Verificarea documentației de proiect se efectuează în bază de contract.

(2) Prin verificarea documentației de proiect se urmărește stabilirea:

a) veridicității datelor privind respectarea documentației de urbanism, a condițiilor specifice de amplasare și de exploatare tehnologică a construcției;

b) respectării normativelor tehnice în construcții referitoare la cerințele fundamentale, în funcție de categoria de importanță a construcției, la data inițierii lucrărilor de proiectare. În cazul în care, după data începerii lucrărilor de proiectare, au fost aprobate normative tehnice în construcții noi sau au fost modificate cele existente, investitorul/beneficiarul, în comun cu autorul proiectului, analizează oportunitatea operării modificărilor respective în documentația de proiect, inclusiv în documentația de deviz.

(3) În urma verificării documentației de proiect se întocmește un raport de verificare a documentației de proiect.

(4) Conținutul-cadru al raportului de verificare a documentației de proiect se stabilește de către Guvern.

Articolul 135. Atribuțiile de bază ale verificatorului de proiecte atestat

(1) Verificatorul de proiecte atestat are următoarele atribuții de bază:

a) semnează și aplică ștampila pe piesele scrise și desenate numai în condițiile în care documentația prezentată de proiectant corespunde cerințelor sistemului calității în construcții și ale documentației de urbanism;

b) întocmește raportul de verificare a compartimentelor respective din documentația de proiect;

c) instituie și ține un registru de evidență a proiectelor verificate;

d) înregistrează rapoartele de verificare în modul stabilit de organul central de specialitate.

(2) Verificatorul de proiecte atestat nu este în drept să verifice proiectele elaborate de el ori cu participarea acestuia, proiectele elaborate de instituția în cadrul căreia activează sau proiectele elaborate de o persoană apropiată, astfel cum este definită aceasta în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

(3) În cazul în care verificatorul de proiecte atestat verifică numai o parte din compartimentele documentației de proiect, atribuția de întocmire a raportului unic de verificare a documentației integrale de proiect revine verificatorilor care au întocmit rapoartele de verificare a compartimentelor de arhitectură și de rezistență. Raportul unic de verificare a documentației integrale de proiect este semnat de toți verificatorii de proiecte atestați care au participat la verificarea compartimentelor documentației de proiect.

Articolul 136. Litigiile în cadrul verificării documentației de proiect

(1) Eventualele litigii dintre verificatorul de proiecte atestat și proiectant pot fi soluționate pe cale amiabilă sau de către un expert tehnic atestat conform prevederilor prezentului cod, angajat în bază de contract de către investitor.

(2) Deciziile luate de către expertul tehnic atestat, angajat conform alin. (1), sunt obligatorii pentru ambele părți.

Articolul 137. Expertizarea tehnică a documentației de proiect

(1) Expertiza tehnică a documentației de proiect se efectuează de către experți tehnici atestați în cazul în care:

a) sunt divergențe (litigii) între proiectant și verificatorul de proiecte atestat privind calitatea tehnică a documentației de proiect;

b) în urma unor accidente tehnice, au apărut divergențe între proiectant și verificatorul de proiecte atestat, pe de o parte, și executant, pe de altă parte;

c) documentația de proiect pentru obiectivele de interes național din categoriile A și B, stabilite conform art. 128, care sunt unicate, experimentale și/sau au repetabilitate sporită, este elaborată de proiectanți din străinătate;

d) beneficiarul sau executantul solicită efectuarea expertizei documentației de proiect;

e) Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a documentat încălcări admise de verificatorii de proiecte atestați.

(2) Expertiza tehnică a documentației de proiect se efectuează la solicitarea investitorului sau a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.

(3) Experții tehnici atestați, angajați în baza unui contract pentru efectuarea expertizei tehnice a documentației de proiect, poartă răspundere pentru soluțiile și recomandările expuse în rapoartele de expertiză tehnică întocmite.

(4) Conținutul raportului de expertiză tehnică a documentației de proiect se stabilește de către Guvern.

Articolul 138. Aprobarea documentației de proiect

Documentația de proiect, verificată în modul stabilit de prezentul cod, se aprobă de către investitor.

Secțiunea a 4-a
Monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect

Articolul 139. Scopul monitorizării

Scopul monitorizării aplicării prevederilor documentației de proiect constă în supravegherea de către proiectant, în procesul de execuție a lucrărilor de construcții, a respectării prevederilor documentației de proiect elaborate, verificate și aprobate în modul stabilit de prezentul cod.

Articolul 140. Modalitatea de monitorizare

(1) Monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect se efectuează de către proiectantul construcției în baza contractului de monitorizare a implementării documentației de proiect încheiat între proiectant și investitor.

(2) Monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect se efectuează, conform unui regulament elaborat și aprobat de către organul central de specialitate, pentru toate construcțiile indicate la art. 2 alin. (2) și pentru toată perioada de execuție a lucrărilor de construcții.

(3) Rezultatele monitorizării aplicării prevederilor documentației de proiect se înscriu în Cartea tehnică a construcției.

(4) Monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect și emiterea avizului, conform art. 198 alin. (1) lit. c), de către alt proiectant se admite doar cu acordul scris al proiectantului care a elaborat documentația respectivă. În cazul imposibilității obținerii acordului respectiv (incapacitate de exercițiu, deces, plecare definitivă peste hotare și alte cazuri documentate, care confirmă imposibilitatea obținerii acordului respectiv), se admite monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect și emiterea avizului de către alt proiectant, în baza solicitării investitorului/beneficiarului.

Articolul 141. Limitele responsabilității privind monitorizarea

Monitorizarea aplicării prevederilor documentației de proiect nu exonerează investitorul și executantul de răspunderea pentru calitatea construcției, lucrărilor de construcții executate.

Secțiunea a 5-a
Dreptul de autor

Articolul 142. Protejarea dreptului de autor

(1) Proiectarea este un proces de creație tehnică a unui proiectant sau a unei echipe de proiectanți, care, prin intermediul procedurilor legale, își pot fixa drepturile de autor asupra soluțiilor arhitecturale, urbanistice sau tehnice de proiect utilizate la proiectarea construcțiilor.

(2) Drepturile de autor prevăzute la alin. (1) din prezentul articol sunt protejate de stat în conformitate cu Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

(3) În scopul reprezentării și protejării, la nivel național și internațional, a intereselor profesiilor de arhitect, de urbanist și de inginer în construcții se instituie Ordinul arhitecților și Ordinul inginerilor în construcții, în calitate de organizații profesionale de interes public cu statut de persoană juridică, apolitice, autonome și independente, dispunând de patrimoniu și buget proprii.

(4) Modul de instituire, atribuțiile, funcțiile, drepturile și obligațiile organizațiilor profesionale indicate la alin. (3) se stabilesc în conformitate cu legea.

Articolul 143. Dreptul exclusiv de autor

(1) Proiectantul beneficiază de dreptul exclusiv de autor asupra operelor sale, care rezultă din însuși faptul creării acestora.

(2) Dreptul de autor se extinde asupra soluțiilor arhitecturale, urbanistice și tehnice de proiect atât în ansamblu, cât și asupra părților componente ale soluțiilor respective, inclusiv vizând operele create ca urmare a îndeplinirii unei misiuni de serviciu.

Articolul 144. Utilizarea repetată a documentației de proiect și modificarea acesteia

(1) Utilizarea repetată, de către alți investitori, a documentației de proiect cu adaptarea acesteia la condițiile altui teren nu se admite fără acordul scris al proiectantului care a elaborat documentația respectivă.

(2) Proiectarea intervențiilor în timp asupra construcției, inclusiv a lucrărilor de reconstrucție, de extindere, de supraetajare, de modernizare, de renovare, de restaurare, precum și a schimbării destinației construcției existente, se efectuează de către proiectantul construcției respective, în baza unui raport de expertiză tehnică a construcției în cauză.

(3) Modificarea/actualizarea documentației de proiect se efectuează de către proiectantul care a elaborat documentația respectivă, în baza solicitării scrise a investitorului/beneficiarului. Modificarea/actualizarea documentației de proiect de către alt proiectant se admite doar cu acordul scris al autorului documentației de proiect. În cazul imposibilității obținerii acordului respectiv (incapacitate de exercițiu, deces, plecare definitivă peste hotare și alte cazuri documentate, care confirmă imposibilitatea obținerii acordului respectiv), se admite modificarea/actualizarea documentației de proiect doar în baza solicitării investitorului/beneficiarului.

Secțiunea a 6-a
Managementul elaborării documentației de proiect

Articolul 145. Scopul managementului elaborării documentației de proiect

Scopul managementului elaborării documentației de proiect (în continuare – *management de proiect*) constă în planificarea, organizarea, coordonarea și controlul documentației de proiect, de la începerea lucrărilor de proiectare și până la terminarea acestora, pentru realizarea cerințelor investitorului privind elaborarea unei documentații de proiect viabile din punct de vedere funcțional și financiar, cu respectarea normativelor tehnice în construcții, a costurilor și a termenelor de execuție stabilite.

Articolul 146. Activitățile de management de proiect

Activitățile care fac parte din managementul de proiect, necesare pentru realizarea acestuia, sunt:

a) analizarea și stabilirea obiectivelor documentației de proiect, prin elaborarea, de comun acord cu investitorul, a contractului corespunzător și a graficului de execuție a lucrărilor de proiectare;

b) evaluarea și controlul riscurilor, prin stabilirea raportului dintre costul, volumul și termenele de execuție a lucrărilor de proiectare;

c) estimarea resurselor umane, prin formarea echipei pentru elaborarea documentației de proiect;

d) alocarea resurselor financiare pentru respectarea etapelor de finanțare;

e) organizarea lucrărilor de proiectare conform graficului aprobat;

f) conducerea activităților de proiectare;

g) monitorizarea și controlul execuției lucrărilor de proiectare;

h) efectuarea analizei rezultatelor controlului, cu luarea deciziilor respective;

i) managementul calității pentru lucrările de proiectare executate;

j) asigurarea calității pentru lucrările de proiectare executate;

k) organizarea activității de supraveghere a aplicării documentației de proiect.

Articolul 147. Managerul de proiect

(1) Elaborarea documentației de proiect se efectuează numai după desemnarea unui manager de proiect de către persoana fizică sau juridică care desfășoară activități de proiectare în construcții.

(2) În calitate de manager de proiect poate fi desemnat arhitectul-șef, inginerul-șef sau un specialist din cadrul organizației de proiectare, care deține experiență de cel puțin 5 ani în calitate de specialist atestat în domeniul proiectării în construcții. Managerul de proiect poate fi contractat, în caz de necesitate, și din afara organizației de proiectare respective.

(3) În cazul în care activitatea de elaborare a documentației de proiect se efectuează de către o persoană fizică, proiectantul atestat pentru compartimentul pe care îl elaborează deține și calitatea de manager de proiect.

(4) Managerul de proiect poartă răspundere pentru elaborarea integrală și completă a documentației de proiect, inclusiv a studiilor geotehnice și topografice, precum și pentru organizarea monitorizării aplicării documentației de proiect pe toată perioada de execuție a lucrărilor de construcții.

(5) Managerul de proiect reprezintă organizația de proiectare și poartă răspundere, pe durata execuției lucrărilor de proiectare, de toate compartimentele documentației de proiect, precum și de soluționarea neconformităților care sunt identificate în procesul execuției lucrărilor de construcții.

TITLUL IV
AUTORIZAȚIA DE CONSTRUIRE ȘI AUTORIZAȚIA DE DESFIINȚARE
Capitolul I
AUTORIZAȚIA DE CONSTRUIRE

Articolul 148. Condițiile de eliberare a autorizației de construire

(1) Autorizația de construire se emite, în baza cererii depuse în adresa emitentului, în cel mult 30 de zile de la data înregistrării acesteia, fiind eliberată, în mod obligatoriu, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar la cererea solicitantului, pe suport de hârtie. La cerere, solicitantul autorizației de construire anexează următoarele documente:

a) extrasul din documentația de proiect, elaborată și coordonată în conformitate cu prevederile art. 130, cuprinzând memoriul explicativ, planul general (planul de situație, planul de trasare), fațadele, soluțiile cromatice, proiectul de organizare a execuției lucrărilor de construcții. Pentru autorizarea lucrărilor de construcții la infrastructura tehnico-edilitară, în extrasul documentației de proiect nu se prezintă fațadele și soluțiile cromatice;

b) acordul coproprietarilor bunului imobil, autentificat notarial; în cazul execuției drumurilor, rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și a elementelor de infrastructură asociată acestor rețele – acordul titularului dreptului de proprietate sau de administrare asupra bunului imobil care urmează a fi utilizat pentru lucrările de construcții;

c) acordul scris al proprietarului. Sunt exceptați de obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrația și rezidenții zonelor economice libere care au înregistrat dreptul de superficie în Registrul bunurilor imobile – pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construirea halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere;-

d) raportul pozitiv de verificare a documentației de proiect;

e) avizul organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, emis în conformitate cu prevederile legislației din domeniul patrimoniului cultural – în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice și al lucrărilor de construcții executate în zona de protecție a acestora. În cazul în care avizul organului respectiv prevede anumite cerințe, acestea se respectă, în mod obligatoriu, la emiterea autorizației de construire;

f) acordul scris al operatorilor de sistem ai obiectivelor de infrastructură tehnicoedilitară – în cazul în care sunt prevăzute lucrări de construcții în zona de protecție a acestora;

g) avizul (autorizația de amplasare) emis în conformitate cu Legea drumurilor nr. 509/1995 – în cazul solicitării autorizării construcțiilor în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia;

h) avizul Ministerului Apărării, emis în conformitate cu prevederile legislației în domeniul apărării naționale – în cazul execuției lucrărilor de construcții, al amplasării de construcții, echipamente și instalații în apropierea terenurilor sau construcțiilor speciale destinate necesităților de securitate și asigurării apărării naționale sau în apropierea zonelor de interes militar; ori avizul autorității administrative de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile, în conformitate cu prevederile Codului aerian – în cazul execuției lucrărilor de construcții, al amplasării de construcții, instalații și echipamente în apropierea zonelor supuse servituților aeronautice;

i) acordul de mediu, emis în rezultatul evaluării impactului asupra mediului efectuate în conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;

j) certificatul de descărcare de sarcină arheologică – în cazurile prevăzute de art. 6 alin. (2) și (3) din Legea nr. 218/2010 privind protejarea patrimoniului arheologic;

k) copia de pe contractul de supraveghere de autor;

l) certificatul preliminar de performanță energetică – în cazul prevăzut de Legea nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.

(2) Emitentul autorizației de construire este obligat să arhiveze în banca de date actele indicate la alin. (1) în temeiul cărora a fost emisă autorizația de construire.

(3) Documentația de proiect, elaborată și verificată în condițiile codului, se depune o singură dată pentru eliberarea autorizației de construire și nu poate fi returnată solicitantului pentru operarea unor modificări și completări.

(4) Nu se admite solicitarea altor documente decât cele indicate la alin. (1), precum și nici solicitarea avizării de către solicitant a documentației de proiect la entitățile subordonate emitentului.

(5) În cazul în care nu au fost anexate toate documentele prevăzute la alin. (1), emitentul refuză, în formă scrisă, recepționarea documentelor respective la momentul depunerii cererii în cauză.

(6) În cazul în care în cererea și documentele anexate depuse sunt identificate date falsificate și/sau date eronate, emitentul refuză eliberarea autorizației de construire și informează solicitantul despre acest fapt în formă scrisă, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii.

(7) Dacă documentația de proiect nu corespunde cerințelor stabilite de documentația de urbanism, dacă performanța energetică a clădirii sau a unității de clădire, indicată în certificatul preliminar de performanță energetică, nu corespunde cerințelor minime de performanță energetică stabilite de actele normative sau dacă certificatul preliminar de performanță energetică nu a fost prezentat, emitentul refuză eliberarea autorizației de construire și informează solicitantul, în formă scrisă, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii.

(8) În cazul solicitării autorizației de construire pentru

activități planificate de construcții care nu se regăsesc în anexa nr. 1 sau nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și pentru care nu a fost solicitat anterior certificatul de urbanism pentru proiectare, emitentul examinează dacă activitatea planificată poate avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald, luând în considerare, în special, localizarea activității planificate în raport cu siturile Emerald. Dacă activitatea planificată poate avea un impact semnificativ asupra siturilor Emerald, emitentul suspendă procedura de eliberare a autorizației de construire și notifică solicitantul despre necesitatea inițierii procedurii de evaluare a biodiversității, în conformitate cu prevederile legii menționate, și a obținerii de la autoritatea competentă a deciziei de constatare că nu este necesară efectuarea evaluării biodiversității sau, după caz, a concluziei privind evaluarea biodiversității, în care să se menționeze că evaluarea biodiversității nu a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald ori că evaluarea biodiversității a determinat un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald, dar condițiile de protecție a mediului sunt respectate.

(9) Prezentarea de către solicitant a unuia dintre actele menționate la alin. (8) constituie temei pentru emitent de a continua procedura de emitere a autorizației de construire suspendate.

(10) În cazul în care, în urma evaluării biodiversității, autoritatea competentă determină un impact negativ semnificativ asupra siturilor Emerald și menționează, în concluzia privind evaluarea biodiversității, că solicitantul nu este în drept să desfășoare activitatea planificată în zona respectivă, emitentul refuză eliberarea autorizației de construire.

(11) Autorizația de construire se eliberează pentru tranșe de execuție a lucrărilor de construcții dacă în documentația de proiect sunt stabilite tranșele respective.

(12) În cazul unor evenimente în afara controlului, lucrările de intervenție urgentă se autorizează imediat, cu condiția ca documentația de proiect să fie definitivată pe parcursul executării lucrărilor respective.

(13) Autorizația de construire pentru lucrările de execuție, de montare, de reconstrucție, de reutilare tehnică și de conservare a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice periculoase, care se încadrează în categoriile indicate la art. 4 din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, se eliberează doar după prezentarea documentației de proiect înregistrate la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, conform art. 8 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase.

(14) Autorizația de construire care nu este emisă prin intermediul SIA GEAP este nulă.

(15) În cel mult 3 zile de la data emiterii, emitentul autorizației de construire este obligat să notifice, în formă scrisă sau în formă electronică, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și alte organe de control menționate la art. 199 alin. (3) despre emiterea autorizației de construire.

(16) În cazul emiterii autorizației de construire fără respectarea cerințelor stabilite în documentația de urbanism, aprobată în modul prevăzut de prezentul cod, sau stabilite în certificatul de urbanism, aceasta se anulează prin decizia emitentului ori prin hotărârea instanței de judecată. Autorizația de construire se suspendă prin decizia emitentului, a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, a organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice și al lucrărilor de construcții executate în zonele de protecție ale acestora, ori prin hotărâre de judecată. Autorizația de construire se suspendă până la emiterea deciziei/hotărârii de anulare a suspendării.

(17) În cazul emiterii autorizației de construire fără respectarea prevederilor alin. (1) lit. f), operatorul de sistem solicită emitentului autorizației respective anularea acesteia, iar în cazul refuzului, înaintează, în acest sens, acțiune în instanța de judecată.

(18) În scopul examinării contravenției cu privire la depășirea perioadei stabilite de lege pentru emiterea autorizației de construire, după expirarea termenului prevăzut pentru emiterea acesteia, solicitantul expediază, prin poștă cu scrisoare recomandată, în adresa Centrului Național Anticorupție și a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, o notificare în care declară, pe propria răspundere, faptul că nu a primit, în termenul legal, de la autoritatea emitentă autorizația de construire și nici refuzul oficial de eliberare a acesteia, precum și că termenul de eliberare nu a fost suspendat sau suspendarea este ori a devenit nulă.

(19) Actul privind refuzul de eliberare sau privind suspendarea eliberării autorizației de construire se remite solicitantului în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar la cererea solicitantului, pe suport de hârtie, în termen de 30 de zile de la data recepționării cererii de eliberare a autorizației de construire, în care se expun motivele argumentate cu referințe exprese la normele care au servit drept temei pentru refuz sau suspendare.

(20) Autorizația de construire eliberată în lipsa actelor indicate la alin. (1) este considerată nulă.

(21) Se interzice emiterea autorizației de construire pentru obiectivele a căror denumire nu corespunde prevederilor art. 107 alin. (10).

(22) În cadrul examinării solicitării privind emiterea autorizației de construire pentru construcții cu cinci sau mai multe etaje, emitentul autorizației de construire care nu dispune de specialiști în domeniul urbanismului și arhitecturii poate solicita Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică să își expună opinia dacă proiectul corespunde prevederilor normativelor tehnice în construcții referitoare la regimul de înălțime, aliniamentul stradal, indicii normativi de densitate a populației și distanța normativă dintre construcții. În acest caz, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică își expune opinia asupra solicitării respective în termen de 10 zile lucrătoare.

(23) Persoana responsabilă din cadrul autorității administrației publice locale care, cu încălcarea prevederilor legislației, fundamentează, din punct de vedere tehnic și/sau legal, emiterea autorizației de construire sau aprobarea documentației de urbanism, fie contrasemnează sau avizează actele corespunzătoare, poartă răspundere contravențională sau penală, după caz.

Articolul 149. Conținutul autorizației de construire

(1) Autorizația de construire conține datele privind:

a) locul amplasării construcției/terenului;

b) condițiile speciale de execuție a lucrărilor de construcții;

c) proiectantul care a elaborat documentația de proiect;

d) termenul de începere a lucrărilor de construcții;

e) durata execuției lucrărilor de construcții;

f) valoarea lucrărilor de construcții – pentru obiectivele finanțate din mijloace publice.

(2) Emitentul autorizației de construire este în drept să impună condiții speciale pentru perioada execuției lucrărilor de construcții autorizate, care țin de:

a) utilizarea domeniului public (căi de acces în zona șantierului, închiderea unor drumuri publice, ocuparea temporară de spații publice, devierea circulației vehiculelor

și/sau pietonale, execuția unor drumuri provizorii, instalarea unor elemente de publicitate);

b) protecția proprietății învecinate;

c) protecția mediului;

d) monitorizarea arheologică a lucrărilor de excavare.

(3) Condițiile speciale indicate la alin. (2) se aplică cu asigurarea căilor alternative pentru accesibilitatea persoanelor cu dizabilități sau persoanelor cu mobilitate redusă la infrastructura socială.

Articolul 150. Lucrările de construcții care pot fi executate fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire

(1) Pot fi executate fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările de construcții care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcției și ale instalațiilor aferente, precum și următoarele lucrări:

a) lucrările de reparații ale împrejmuirilor, acoperișurilor, învelitorilor sau teraselor, dacă nu se modifică forma acestora și soluțiile cromatice, iar materialele utilizate corespund celor inițiale;

b) lucrările de înlocuire și de reparații ale pardoselilor, ale elementelor de tâmplărie, interioare și exterioare, dacă sunt păstrate forma și dimensiunile golurilor;

c) lucrările de finisare interioară;

d) lucrările de finisare exterioară, fără modificarea elementelor fațadelor și a soluțiilor cromatice, inclusiv lucrările de termoizolare a fațadelor orientate spre interiorul curților și/sau stradele, cu excepția fațadelor clădirilor orientate spre bulevarde și străzi și cu excepția lucrărilor executate la clădirile cu statut de monument și la construcțiile din zonele de protecție ale acestora;

e) lucrările de înlocuire sau de reparații ale sobelor, instalațiilor, sistemelor, echipamentului și utilajului tehnologic, tehnic și sanitar din interiorul clădirilor;

f) lucrările de înlocuire sau de reparații la branșamentele/racordurile exterioare, aferente construcțiilor, în interiorul limitelor proprietății;

g) lucrările de reparații curente ale căilor de comunicații, căilor de acces pentru vehicule, ale parcărilor, trotuarelor și scărilor;

h) lucrările de întreținere a infrastructurii căilor de comunicații, cu menținerea traseelor, funcțiilor;

i) lucrările aferente utilării tehnologice a clădirilor, inclusiv lucrările de instalare a sistemelor de automatizare și semnalizare, cu respectarea rigorilor sanitare și fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu a clădirii/încăperii – cu excepția cazurilor în care utilajul tehnologic se încadrează în categoriile indicate la art. 4 din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase;

j) lucrările de instalare a mobilierului urban și a altor echipamente similare, ușor demontabile (dispozitive publicitare mobile, cabine modulare, elemente decorative ale grădinilor publice, bănci stradale, bariere de acces (în limitele terenului proprietate privată), coșuri de gunoi, echipamente sportive și ansambluri de joacă pentru copii), precum și a rampelor de acces pentru pietoni și pentru persoanele cu mobilitate redusă, dacă acestea nu duc la îngustarea trotuarelor și trecerilor; lucrările de amenajare a gazonului, de plantare a arborilor și arbuștilor, inclusiv lucrările de instalare a sistemelor de irigare și de iluminare decorativă aferente;

k) lucrările de instalare a stațiilor de transport public, fără unități comerciale, și a semnelor de circulație;

l) lucrările de execuție a construcțiilor auxiliare sau anexelor, cu suprafața construită de până la 15 metri pătrați, la casele individuale, amplasate pe terenuri proprietate privată, cu condiția retragerii normative față de hotarul terenului și respectării normelor sanitare și antiincendiare. În cazul execuției construcțiilor auxiliare și celor cu un etaj, în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire, cu depășirea suprafeței construite de până la 15 metri pătrați, investitorul este obligat să notifice, pe propria răspundere, autoritatea administrației publice locale respective, cu asumarea consecințelor aferente demolării;

m) lucrările de instalare a rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele (instalații provizorii, formate din elemente ușor demontabile) pe terenuri, pe construcțiile și instalațiile existente sau în interiorul acestora, inclusiv prin canale subterane existente pentru cabluri – cu excepția cazurilor în care instalarea rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, presupune intervenții la structura de rezistență, execuția traseelor subterane noi, în afara limitelor terenului proprietate privată, și instalarea sau execuția unor structuri de suport cu fundație atașată permanent de teren (piloni, grinzi, console);

n) lucrările de instalare a rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice (rețele interne de acces), și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele (traseele sistematizate de cabluri și spații tehnologice structurate) destinate instalării echipamentelor și altor elemente de infrastructură ale rețelelor interne de acces din clădiri;

o) lucrările de întreținere, de reparații, de înlocuire și de retehnologizare a rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele;

p) lucrările de conectare a consumatorilor (abonaților) la rețelele edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice (rețele interne de acces);

q) lucrările de instalare a centralelor electrice care utilizează surse regenerabile de energie – în cazul caselor individuale, în limita terenului proprietate privată pe care se instalează centrala electrică, precum și lucrările de instalare a panourilor fotovoltaice pe acoperișul blocurilor locative, destinate alimentării cu energie electrică a locurilor de uz comun, instalate conform documentației de proiect elaborate doar pentru compartimentele de electricitate și de rezistență;

r) lucrările de compartimentare a încăperilor existente, cu excepția căilor de evacuare, prin asamblarea pereților despărțitori ușor demontabili (panouri din ghipscarton, panouri sandwich etc.), fără schimbarea clasei funcționale a pericolului de incendiu și fără amenajarea blocurilor sanitare în încăperile nouformate;

s) lucrările de instalare a punctelor de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă;

t) lucrările de execuție a caselor individuale cu un etaj, cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați, destinate pentru una sau două familii, și a anexelor gospodărești ale acestora, construite pe teren proprietate privată și situate în localitățile rurale, cu excepția celor din zonele protejate;

u) lucrările de execuție a construcțiilor provizorii cu suprafața mai mică de 150 de metri pătrați în localitățile rurale, a construcțiilor provizorii ușor demontabile și fără fundație, cu destinație agricolă și silvică, precum și a construcțiilor temporare, destinate pentru desfășurarea întrunirilor, în conformitate cu art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2008 privind întrunirile – cu excepția celor din zonele protejate;

v) lucrările de extracție a substanțelor minerale utile, inclusiv extracția petrolului și a gazelor naturale, cu excepția execuției construcțiilor industriale și de transport

necesare exploatării și prelucrării substanțelor minerale utile din zonele respective, precum și cu excepția stabilirii hotarelor perimetrului minier, care se efectuează în baza documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism;

w) lucrările de pământ (realizarea șanțurilor, excavațiilor) executate în limitele terenului proprietate privată de pe lângă casele individuale și celui al gospodăriilor țărănești, care sunt situate în localitățile rurale, inclusiv în întovărășirile pomicole, cu condiția retragerii normative de la hotarul lotului și respectarea normelor sanitare și antiincendiare – cu excepția cazurilor în care lucrările respective urmează să fie executate în zonele protejate sau în zonele de protecție ale rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv ale celor de comunicații electronice;

x) lucrările de prevenire sau de înlăturare a consecințelor inundațiilor, executate în regim de urgență, ori de înlăturare a unor impedimente în afara controlului; lucrările de decolmatare a cursurilor de apă, canalelor și de reconstrucție a digurilor de protecție contra inundațiilor;

y) lucrările de construcții funerare, subterane și supraterane, executate în cimitire – cu excepția execuției construcțiilor capitale.

(2) Prin derogare de la prevederile alin. (1), în cazul intervențiilor în timp asupra monumentelor istorice, categoriile de lucrări descrise la alin. (1) lit. a)–k) se execută în baza autorizației de construire. Obiectivele în privința cărora a început procesul de atribuire a statutului de monument sunt asimilate după regimul juridic cu monumentele deja înscrise în registrele de protecție.

(3) Centralele electrice care utilizează surse regenerabile de energie, în cazul caselor individuale (inclusiv case familiale, case duplex, case înșiruite), în limita terenului proprietate privată pe care se instalează centrala electrică, se proiectează doar pentru compartimentul de electricitate și de rezistență, fără certificat de urbanism pentru proiectare, iar lucrările de construcții și montare aferente – fără autorizație de construire.

(4) Lucrările de construcții prevăzute la alin. (1) lit. m) se execută doar după obținerea următoarelor documente:

a) declarația informativă tip, eliberată de autoritatea de reglementare din domeniu pentru tipurile de rețele de comunicații electronice care se intenționează să se instaleze;

b) acordul titularului dreptului de proprietate, al titularului dreptului de administrare sau al titularului unui alt drept de folosință asupra terenului, asupra construcției sau instalației, împuternicit corespunzător de către titularul dreptului de proprietate;

c) raportul de expertiză tehnică pozitiv privind impactul instalării rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele asupra capacității portante a elementelor constructive de suport, elaborat de către un expert tehnic atestat – în cazul în care lucrările preconizate implică intervenții asupra structurii de rezistență a construcției;

d) documentația de proiect verificată și, după caz, avizată, conform art. 129;

e) avizul emis de autoritatea competentă în domeniul sănătății publice – în cazul instalării stațiilor de radiocomunicații;

f) avizul pozitiv al organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural – în cazul lucrărilor de instalare a rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele în cadrul clădirilor cu statut de monument istoric de importanță națională sau locală, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat sau în registrele monumentelor istorice de importanță locală, și în zonele de protecție ale acestora;

g) avizul (prescripția tehnică) pozitiv al administratorului drumului – în cazul lucrărilor de instalare a rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice, și a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele în zona de protecție a drumului public.

(5) Pentru execuția lucrărilor de construcții prevăzute la alin. (1) lit. m) nu se admite solicitarea altor documente decât cele prevăzute la alin. (4).

(6) Documentația de proiect verificată se supune avizării gratuite de către structura specializată de arhitectură din cadrul autorității administrației publice locale, în termen de 10 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, în următoarele cazuri:

a) pentru lucrările menționate la alin. (1) lit. d), m) și q) și care urmează să fie realizate pe fațadele clădirilor orientate spre străzile principale, cu excepția străzilor/stradelelor de cartier;

b) pentru lucrările menționate la alin. (1) lit. g), h), j) și k).

(7) Caracteristicile tehnice, precum și puterea de emisie pentru punctele de acces pe suport radio cu arie de acoperire restrânsă se stabilesc de către Guvern.

(8) Amplasarea, proiectarea, execuția, recepția și postutilizarea construcțiilor prevăzute la alin. (1) lit. t) se efectuează în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

(9) Controlul calității lucrărilor și construcțiilor indicate la alin. (1) lit. t)–y) ține de obligația structurilor specializate din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi. În cazul în care autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi nu dispune de structuri specializate competente pentru efectuarea controlului respectiv, această atribuție revine autorității administrației publice locale de nivelul al doilea.

(10) Recepția lucrărilor și construcțiilor prevăzute la alin. (1) se efectuează în conformitate cu normativele tehnice în construcții corespunzătoare.

Articolul 151. Începerea și durata de execuție a lucrărilor de construcții

(1) Emitentul autorizației de construire stabilește termenul de începere a lucrărilor de construcții care poate fi de până la 12 luni de la data emiterii acesteia.

(2) Neînceperea lucrărilor de construcții în termenul stabilit de autorizația de construire, în cazul în care acesta nu este prelungit, duce la pierderea valabilității acesteia, fiind necesară emiterea unei noi autorizații de construire.

(3) În cazul în care lucrările de construcții nu pot fi începute în termenul stabilit din cauza unor evenimente în afara controlului, se solicită, cu cel puțin 10 zile înainte de data expirării, prelungirea termenului de începere a lucrărilor de construcții. Prelungirea termenului de începere a lucrărilor de construcții se efectuează o singură dată, pentru un termen de până la 6 luni.

(4) În cazul schimbării proprietarului, autorizația de construire continuă să fie valabilă împreună cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din aceasta, fără modificarea obiectului autorizației respective, noul proprietar fiind obligat să notifice emitentul care a eliberat autorizația în cauză despre intrarea sa în posesiune.

(5) Durata de execuție a lucrărilor de construcții se stabilește în autorizația de construire, în baza documentației de proiect. În cazul existenței unor motive argumentate, durata de execuție a lucrărilor de construcții poate fi prelungită pe un termen stabilit în funcție de volumul lucrărilor de construcții executate la data solicitării prelungirii și de interesul public, doar o singură dată.

Articolul 152. Emiterea unei noi autorizații de construire

(1) Emiterea unei noi autorizații de construire este obligatorie:

a) în cazul în care, în perioada execuției lucrărilor de construcții, în documentația de proiect au fost operate modificări care pot afecta prescripțiile stabilite de documentația de urbanism (capacitatea construcției, alinierea construcției în raport cu străzile adiacente și cu distanțele dintre clădiri, înălțimea construcției, procentul de ocupare a terenului, coeficientul de utilizare a terenului). În această situație, este obligatorie emiterea unei noi autorizații de construire, în condițiile prezentului cod, cu sistarea necondiționată a lucrărilor până la obținerea noii autorizații;

b) în cazul obiectivelor abandonate sau conservate;

c) pentru obiectivele pentru care a fost prelungită durata de execuție a lucrărilor de construcții, conform art. 151 alin. (5), și termenul respectiv a expirat.

(2) Nu se admite efectuarea modificărilor și corectărilor în autorizația de construire, în caz contrar aceasta fiind considerată nulă.

(3) În situația în care există mai multe autorizații de construire eliberate pentru unul și același bun imobil, se consideră valabilă ultima autorizație de construire eliberată prin intermediul SIA GEAP.

(4) În cazul lucrărilor de construcții cu impact semnificativ asupra mediului pentru care s-a eliberat acordul de mediu și la care termenul de valabilitate este expirat, urmează să fie reluată procedura de evaluare a impactului asupra mediului începând cu depunerea cererii în conformitate cu art. 7 din Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

Capitolul II
AUTORIZAȚIA DE DESFIINȚARE

Articolul 153. Condițiile de eliberare a autorizației de desființare

(1) Autorizația de desființare este un act cu caracter de reglementare eliberat de către emitent, prin care se autorizează execuția lucrărilor de desființare (anexa nr. 7) și care este emis în baza unei cereri în cel mult 10 zile de la data înregistrării acesteia. Autorizația de desființare se eliberează, în mod obligatoriu, în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar la cererea solicitantului, pe suport de hârtie. La cerere, solicitantul autorizației de desființare anexează următoarele documente:

a) copia de pe documentația de proiect pentru lucrările de desființare, verificate conform prevederilor prezentului cod. Pentru zonele istorice, spațiile și obiectivele existente cu semnificație istorică, documentația de proiect pentru lucrările de desființare include și planul general anterior desființării, planurile și fațadele clădirii supuse desființării, fotofixările;

b) raportul de verificare a documentației de proiect pentru desființarea construcției/încăperii;

c) acordul, autentificat notarial, al coproprietarilor construcției/terenului sau încăperii; acordul autorității administrației publice centrale cu competențe de administrare a proprietății publice – în cazul în care bunul imobil propus spre demolare este amplasat pe teren proprietate publică a statului;

d) avizele operatorilor de sistem;

e) avizul organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural – în cazul intervențiilor prin execuția lucrărilor de demolare pe terenul monumentelor istorice și în zonele de protecție ale acestora;

f) expertiza tehnică – în cazul demolării parțiale;

g) acordul scris al proprietarului. Sunt exceptați de obligația de a deține și de a prezenta acordul scris al proprietarului administrația și rezidenții zonelor economice libere care au înregistrat dreptul de superficie în Registrul bunurilor imobile – pentru lucrările de dezvoltare a infrastructurii de producție (construirea halelor industriale) și a infrastructurii tehnico-edilitare în zonele economice libere, necesare desfășurării activităților prevăzute de Legea nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere.

(2) În cazul în care nu au fost anexate toate documentele prevăzute la alin. (1), emitentul refuză recepționarea cererii și documentelor anexate la momentul depunerii cererii, menționând în formă scrisă acest fapt în cerere.

(3) În cazul în care în cererea și documentele anexate depuse sunt identificate date falsificate și/sau date eronate ori documentația de proiect nu corespunde cerințelor stabilite în documentația de urbanism, emitentul refuză eliberarea autorizației de construire și informează solicitantul în formă scrisă, în termen de 30 de zile de la data depunerii cererii respective.

(4) În cazul lucrărilor de lichidare/desființare a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice periculoase care se încadrează în categoriile indicate la art. 4 din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, autorizația de desființare se eliberează doar după prezentarea documentației de proiect înregistrate la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, conform art. 8 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase.

(5) După expirarea termenului prevăzut de lege pentru eliberarea autorizației de desființare, solicitantul expediază, prin poștă cu scrisoare recomandată, în adresa Centrului Național Anticorupție și Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică o notificare în care declară, pe propria răspundere, faptul că nu a primit, în termen legal, de la autoritatea emitentă autorizația de desființare și nici refuzul oficial de eliberare a acesteia, precum și că termenul nu a fost suspendat sau suspendarea este ori a devenit nulă.

(6) Actul privind refuzul de eliberare sau privind suspendarea eliberării autorizației de desființare se remite solicitantului în formă electronică prin intermediul SIA GEAP și, doar la cererea solicitantului, pe suport de hârtie, în termen de 30 de zile de la data recepționării cererii de eliberare a autorizației de desființare, în care se expun motivele argumentate cu referințe exprese la normele care au servit drept temei pentru refuz sau suspendare.

Articolul 154. Conținutul autorizației de desființare

Autorizația de desființare conține date privind:

a) locul amplasării construcției/încăperii supuse desființării;

b) condițiile speciale de execuție a lucrărilor de desființare și celor de stocare a deșeurilor aferente;

c) termenul de începere a lucrărilor de desființare;

d) durata execuției lucrărilor de desființare;

e) proiectantul responsabil de elaborarea documentației de proiect.

Articolul 155. Începerea și durata execuției lucrărilor de desființare

(1) Emitentul autorizației de desființare stabilește termenul de începere a lucrărilor de desființare, care poate fi de până la 6 luni de la data emiterii acesteia.

(2) Neînceperea lucrărilor de desființare în termenul stabilit de autorizația de desființare, în cazul în care acesta nu este prelungit, duce la pierderea valabilității autorizației de desființare, fiind necesară emiterea unei noi autorizații de desființare.

(3) În cazul în care lucrările de desființare nu pot fi începute în termenul stabilit, din cauza unor evenimente în afara controlului, se solicită, cu cel puțin 10 zile înainte de data expirării, prelungirea termenului de începere a lucrărilor de desființare. Prelungirea termenului de începere a lucrărilor de desființare se efectuează o singură dată, pentru un termen de până la 6 luni.

(4) În cazul schimbării proprietarului, autorizația de

desființare continuă să fie valabilă împreună cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din aceasta, fără modificarea obiectului autorizației respective, noul proprietar fiind obligat să notifice emitentul care a eliberat autorizația în cauză despre intrarea sa în posesiune.

(5) Durata de execuție a lucrărilor de desființare se stabilește în autorizația de desființare, în baza documentației de proiect. În cazul existenței unor motive argumentate, durata de execuție a lucrărilor de desființare poate fi prelungită pe un termen stabilit în funcție de volumul lucrărilor de desființare executate la data solicitării prelungirii și de interesul public.

(6) Autorizația de desființare se elaborează în două exemplare, dintre care un exemplar este eliberat solicitantului, iar celălalt se păstrează în arhiva emitentului.

(7) Pot fi executate fără autorizație de desființare lucrările de demontare, de demolare a construcțiilor care nu sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobile.

Capitolul III
EMITEREA AUTORIZAȚIILOR DE CONSTRUIRE ȘI A AUTORIZAȚIILOR DE DESFIINȚARE

Articolul 156. Dispoziții generale privind emiterea autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare

(1) Autorizațiile de construire și cele de desființare se emit de către autoritățile executive ale administrației publice locale de nivelul întâi pentru lucrările de construcții și cele de desființare la construcțiile cu orice destinație și tip de proprietate, amplasate pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective.

(2) Pentru obiectivele complexe (magistrale de transport și de comunicații) amplasate pe terenurile mai multor unități administrativ-teritoriale, autorizațiile de construire și cele de desființare se emit de către autoritățile executive ale administrației publice locale de nivelul al doilea, în baza avizelor eliberate de către autoritățile executive ale administrației publice locale de nivelul întâi pe al căror teritoriu se vor desfășura activitățile preconizate.

(3) Autorizațiile de construire și cele de desființare aferente lucrărilor declarate de utilitate publică de interes național se emit de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicii în domeniile de competență ale acestuia.

(4) Activitatea de elaborare și emitere a autorizațiilor de construire și celor de desființare, precum și a certificatului de urbanism se desfășoară de către emitent prin intermediul ghișeului unic.

(5) Modul de execuție a lucrărilor de utilitate publică de interes național, precum și procedura de emitere a autorizațiilor de construire și celor de desființare se stabilesc de către Guvern.

Articolul 157. Refuzul emiterii autorizației de construire sau a autorizației de desființare

(1) Emiterea autorizației de construire sau a autorizației de desființare este refuzată:

a) în cazul în care în documentele depuse sunt identificate date falsificate și/sau date eronate;

b) în cazul în care documentația de proiect nu corespunde cerințelor stabilite în documentația de urbanism;

c) în cazul în care documentația de proiect nu este avizată/coordonată cu emitenții avizelor de racordare la rețelele edilitare (inginerești), conform prevederilor art. 130;

d) în cazul în care actele indicate la art. 148 alin. (1) lit. b)–j) lipsesc sau prevăd un refuz ori dezacord.

(2) În termen de 30 de zile, emitentul informează solicitantul despre refuzul emiterii autorizației de construire sau a autorizației de desființare și căile de atac, cu indicarea în formă scrisă a cauzelor refuzului.

Capitolul IV
OBLIGAȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI PRIVIND EMITEREA CERTIFICATULUI DE URBANISM, A AUTORIZAȚIEI DE CONSTRUIRE ȘI A AUTORIZAȚIEI DE DESFIINȚARE

Articolul 158. Obligațiile deținătorilor certificatelor de urbanism pentru proiectare, ai autorizațiilor de construire și ai autorizațiilor de desființare

(1) Deținătorul este obligat să respecte prevederile certificatului de urbanism pentru proiectare, ale autorizației de construire sau, după caz, de desființare.

(2) Nerespectarea prevederilor stabilite în autorizația de construire ori în autorizația de desființare atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, cu înlăturarea neconformităților.

Articolul 159. Obligațiile emitentului autorizației de construire și al autorizației de desființare

(1) Emitentul autorizației de construire și emitentul autorizației de desființare au următoarele obligații:

a) să utilizeze SIA GEAP în procesul de emitere a autorizațiilor respective;

b) să asigure desfășurarea activităților de elaborare a autorizațiilor respective fără implicarea solicitantului;

c) să înregistreze și să transmită către banca centrală de date a Registrului actelor permisive toate informațiile cu privire la autorizațiile de construire și cele de desființare emise.

(2) În vederea asigurării accesului la informația cu privire la autorizațiile de construire și cele de desființare emise, persoanele interesate au acces pasiv la acestea prin intermediul portalului guvernamental unic de date deschise. În termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii autorizației respective, emitentul este obligat să publice pe pagina web oficială a autorității administrației publice locale extrasele depersonalizate din registre, precum și autorizațiile depersonalizate de construire și de desființare și să asigure, gratuit și nerestricționat, accesul tuturor persoanelor către acestea. În lipsa unei pagini web oficiale, extrasele depersonalizate din registrele respective, precum și autorizațiile depersonalizate de construire și de desființare sunt afișate pe panoul informativ din incinta autorității respective.

(3) Persoana responsabilă de recepționarea cererilor de eliberare a autorizațiilor de construire și a celor de desființare nu este în drept să examineze conținutul cererilor depuse și al actelor anexate, să refuze recepționarea acestora sau să solicite prezentarea unor documente și informații suplimentare, competența acesteia limitându-se doar la procedura de înregistrare a cererii, la constatarea faptului dacă actele prevăzute la art. 148 alin. (1) sunt anexate la cerere și la eliberarea certificatului constatator, în care se indică lista actelor anexate și prezentate.

Articolul 160. Responsabilitatea solicitanților autorizațiilor de construire și celor de desființare

Solicitanții autorizațiilor de construire și celor de desființare poartă răspundere personală pentru veridicitatea datelor indicate în cererea de solicitare și în documentele anexate.

Articolul 161. Responsabilitatea emitentului

(1) Responsabilitatea pentru corectitudinea emiterii autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare revine solidar persoanelor care au semnat pentru eliberarea acestora.

(2) Responsabilitatea pentru protecția datelor cu caracter personal, precum și pentru limitarea accesului la date restricționate, efectuată prin depersonalizarea obligatorie a copiilor de pe documentele permisive și a extraselor

din registre, publicate pe paginile web sau plasate pe panourile informative ale emitentului, revine solidar acestuia.

Articolul 162. Plățile pentru emiterea autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare

(1) Cuantumul plăților pentru emiterea autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare se stabilește de către consiliile locale și se transferă la bugetul emitentului.

(2) Pentru emiterea autorizației de construire sau a autorizației de desființare, solicitantul achită plata, care se stabilește anual prin decizia consiliului local conform regulamentului corespunzător aprobat de către Guvern, prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice.

(3) Nu se percepe plată pentru prelungirea termenului de valabilitate a autorizației de construire și a autorizației de desființare.

(4) La emiterea autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare, consiliile locale sunt în drept să acorde facilități financiare pentru unele categorii de persoane, în limitele prevăzute de regulamentul indicat la alin. (2).

Articolul 163. Răspunderea pentru încălcarea legislației privind autorizarea executării lucrărilor de construcții și lucrărilor de desființare

(1) Lucrările de construcții executate fără autorizație de construire și lucrările de desființare executate fără autorizație de desființare se consideră neautorizate, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

(2) Execuția lucrărilor de construcții și a lucrărilor de desființare în lipsa autorizației de construire ori, după caz, a autorizației de desființare sau cu încălcarea prevederilor documentației de proiect atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz.

CARTEA A TREIA
CONSTRUCȚIILE
TITLUL I
LUCRĂRILE DE CONSTRUCȚII
Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 164. Categoriile construcțiilor

(1) Construcțiile, inclusiv instalațiile aferente acestora, sunt alcătuiri funcționale legate solid de teren, executate din orice tip de materiale, de regulă durabile, concepute, proiectate și executate în scopul de a adăposti și/sau de a facilita desfășurarea activităților umane.

(2) În sensul prezentului cod, se stabilesc următoarele categorii de construcții:

a) clădiri cu orice destinație (cu caracter civil, industrial, agrozootehnic);

b) construcții de inginerie civilă:

– drumuri, poduri, viaducte; căi ferate; aeroporturi, aerodromuri, heliporturi;

– construcții hidrotehnice și amenajări portuare;

– turnuri, coșuri de fum, rezervoare și silozuri;

– turnuri de susținere ale turbinelor eoliene, construcții centrale de cogenerare;

– obiective de infrastructură tehnico-edilitară, subterană și supraterană, și rețele edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice;

– construcții de suport ale rețelelor de transport și de distribuție a energiei electrice;

c) construcții provizorii.

Articolul 165. Dreptul de a executa lucrări de construcții

(1) Lucrările de construcții indicate la art. 2 alin. (2) pot fi executate de persoanele juridice înregistrate în Registrul de stat în domeniul construcțiilor conform prevederilor prezentului cod, ce dispun de responsabili tehnici de execuția lucrărilor de construcții care dețin calificare de inginer în construcții și sunt atestați conform prevederilor prezentului cod.

(2) Lucrările de construcții indicate la art. 2 alin. (2) pot fi executate numai în temeiul documentației de proiect, elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod.

Articolul 166. Termenele de execuție a lucrărilor de construcții

(1) Persoanele juridice indicate la art. 165 alin. (1) care execută lucrări de construcții în condițiile prezentului cod au obligația de a executa lucrările respective în termenul prevăzut de autorizația de construire și de contractul de antrepriză.

(2) Investitorii au obligația de a stipula în contractele de antrepriză finalizarea lucrărilor de construcții conform termenului prevăzut de autorizația de construire.

(3) În cazul lucrărilor de construcții la drumurile publice, investitorii au dreptul de a stipula în contractele de antrepriză un termen rezonabil de execuție a lucrărilor respective, care trebuie să fie justificat în baza proiectului de organizare a execuției lucrărilor de construcții, a normativelor tehnice în construcții sau de condițiile specifice de desfășurare a lucrărilor. În această situație, autorizația de construire se obține după încheierea contractului de antrepriză. În acest caz, solicitarea de eliberare a autorizației de construire adresată emitentului conține informația despre termenul de execuție a lucrărilor stabilit în contractul de antrepriză, iar în autorizația de construire se stabilește un termen de execuție similar.

(4) Lucrările de construcții se consideră finalizate dacă au fost executate toate elementele prevăzute în autorizația de construire și dacă recepția construcției a fost admisă, conform prevederilor prezentului cod.

Capitolul II
PROFESIA DE ARHITECT ȘI DE INGINER ÎN CONSTRUCȚII
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 167. Prevederi generale

(1) Prezentul cod reglementează modul de exercitare a profesiei de arhitect și de inginer în construcții, atât în sectorul privat, cât și în sectorul public.

(2) În exercitarea profesiei, arhitecții și inginerii în construcții desfășoară activități conform competențelor obținute în mod corespunzător și conform atestării tehnico-profesionale, prevăzute de prezentul cod.

Articolul 168. Specializări în exercitarea profesiei de inginer în construcții

În exercitarea profesiei de inginer în construcții pentru domeniul ingineriei civile și al ingineriei instalațiilor sunt recunoscute următoarele specializări:

a) construcții industriale și civile;

b) căi ferate, drumuri și poduri;

c) construcții și fortificații;

d) construcții hidrotehnice;

e) inginerie minieră;

f) inginerie sanitară;

g) ingineria mediului;

h) inginerie urbană și amenajare a teritoriului, inclusiv dezvoltare regională;

i) ingineria infrastructurii tehnico-edilitare;

j) mașini și utilaje pentru construcții.

Articolul 169. Creația arhitecților și inginerilor în construcții

(1) Activitatea arhitecților și inginerilor în construcții reprezintă un act complex de creație tehnică, care se realizează prin elaborarea documentației cu caracter tehnic, precum sunt proiectele, studiile, referatele și rapoartele, caietele de sarcini și programele de proiectare sau cercetare, necesare pentru conceperea, proiectarea

și execuția construcțiilor, inclusiv a instalațiilor aferente acestora.

(2) Creația arhitecților și inginerilor în construcții trebuie să asigure îndeplinirea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, conform prevederilor prezentului cod, să garanteze că construcțiile și lucrările de construcții sunt proiectate și executate astfel încât să nu pună în pericol siguranța și sănătatea persoanelor, animalele, bunurile de patrimoniu cultural, mediul ambiant și proprietățile.

Secțiunea a 2-a
Exercitarea profesiei de arhitect și de inginer în construcții

Articolul 170. Exercitarea profesiei de arhitect și de inginer în construcții

(1) Deține titlul de arhitect sau de inginer în construcții, conform specializărilor prevăzute la art. 168, persoana care este titulară a diplomei de studii superioare integrate (licență și master) – în cazul profesiei de arhitect, ori, respectiv, a diplomei de studii superioare de licență – în cazul profesiei de inginer în construcții, sau persoana care este titulară a unui act echivalent de studii obținut în străinătate, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și calificărilor, și care a fost atestată în conformitate cu regulamentul cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat de către Guvern.

(2) Profesia de inginer în construcții în sectorul privat este exercitată în mod liber, independent și individual, iar în sectorul public – deținând, după caz, statutul de funcționar public sau alte funcții, în condițiile reglementate de legislația din domeniu, de regulamentele de organizare și funcționare sau de statutele instituțiilor respective.

Articolul 171. Activitățile desfășurate de arhitecți și inginerii în construcții atestați

Arhitecții atestați și inginerii în construcții atestați sunt în drept să desfășoare următoarele activități:

a) proiectarea unor noi construcții; proiectarea lucrărilor de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere și de reparații capitale la construcțiile existente, inclusiv la instalațiile aferente acestora; proiectarea intervențiilor asupra monumentelor istorice, inclusiv asupra instalațiilor aferente, și în zonele de protecție ale acestora;

b) coordonarea generală a elaborării documentației de proiect, în calitate de administrator al proiectului de construcții;

c) urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor;

d) verificarea tehnică a documentației de proiect, în calitate de verificator de proiecte atestat, potrivit cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor;

e) controlul și urmărirea asigurării calității lucrărilor de construcții pe șantier în procesul execuției; urmărirea asigurării cerințelor de protejare a monumentelor istorice în cadrul șantierului de restaurare/reabilitare, în calitate de responsabil tehnic atestat sau de diriginte de șantier atestat ori de reprezentant al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică;

f) expertizarea tehnică a construcțiilor existente, în calitate de expert tehnic atestat;

g) organizarea fabricării și furnizării de materiale și produse pentru construcții;

h) efectuarea analizelor de laborator și realizarea încercărilor;

i) efectuarea controlului de stat al calității lucrărilor de construcții. Controlul în cauză se efectuează de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, care are acces liber și nestingherit pe șantierele țării în procesul execuției lucrărilor;

j) managementul (organizarea și desfășurarea) activităților de urbanism și de construcții în cadrul instituțiilor publice.

Secțiunea a 3-a
Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții

Articolul 172. Instituirea Registrului arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții

(1) Pentru organizarea evidenței centralizate a arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții se instituie Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții.

(2) Instituirea Registrului arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții ține de competența Guvernului, gestionarea acestuia fiind asigurată de către organul central de specialitate prin intermediul instituției din subordine responsabile de implementarea politicilor din domeniu.

(3) În Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții sunt incluși arhitecții, urbaniștii și inginerii în construcții din țară, precum și cei din străinătate care desfășoară activități în domeniul urbanismului și construcțiilor în Republica Moldova.

(4) În Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții se ține evidența inclusiv a atestărilor, în baza cărora persoanele înscrise în registrul respectiv își exercită profesia.

(5) Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate și se actualizează trimestrial.

Articolul 173. Înregistrarea în Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții

(1) Arhitecții, urbaniștii și inginerii în construcții din domeniul ingineriei civile și al ingineriei instalațiilor, conform specializărilor prevăzute la art. 168, se înregistrează în Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții.

(2) Arhitecții, urbaniștii și inginerii în construcții, cetățeni ai altor state, care sunt înregistrați în Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții, dețin drepturile corespunzătoare în aceleași condiții ca și cetățenii Republicii Moldova.

(3) Înregistrarea în Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții se efectuează conform regulamentului aprobat de către Guvern.

Articolul 174. Gestionarea Registrului arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții

(1) Gestionarea Registrului arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții prevede următoarele activități:

a) înscrierea, la cerere, a arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții;

b) ținerea evidenței la zi a arhitecților, urbaniștilor și inginerilor din construcții;

c) furnizarea către terți a oricăror informații legate de datele înregistrate în Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții;

d) eliberarea gratuită la cererea persoanei înscrise, în mod obligatoriu în formă electronică și, doar la cererea persoanei respective, pe suport de hârtie, a unui certificat, care să conțină toate datele referitoare la aceasta înregistrate în Registrul arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții.

(2) Arhitecții, urbaniștii și inginerii înregistrați în registrul indicat la alin. (1) nu pot fi excluși din registrul respectiv, aceștia continuând să rămână înscriși permanent, însă orice modificare a statutului lor se actualizează, după caz.

Capitolul III
EXECUȚIA LUCRĂRILOR DE CONSTRUCȚII
Secțiunea 1
Atribuțiile și obligațiile investitorilor

Articolul 175. Atribuțiile investitorilor

(1) Investitorii sunt persoane fizice sau juridice, care finanțează și realizează investiții ori intervenții în timp asupra construcțiilor existente, în sensul prezentului cod, încheie

contracte de execuție a lucrărilor de construcții, monitorizează îndeplinirea acestora și preiau construcția.

(2) Investitorul este responsabil, împreună cu proiectantul, de stabilirea fazelor determinante în documentația de proiect, a modului de recepție a lucrărilor de construcții, care au ajuns la faze determinante, și de dispunere a continuării lucrărilor respective, precum și de implementarea eventualelor măsuri dispuse pentru continuarea lucrărilor, care se stabilesc prin proceduri prevăzute de normativele tehnice în construcții.

(3) Prin fază determinantă se înțelege etapa tehnologică la care au ajuns lucrările de construcții, după care execuția acestora nu poate continua fără o analiză care are la bază anumite concluzii formulate în formă scrisă într-un proces-verbal, semnat de către investitor, proiectant și executant.

(4) Verificările la fazele determinante nu înlocuiesc și nu exclud răspunderea factorilor implicați în proiectarea și execuția construcțiilor, lucrărilor de construcții.

Articolul 176. Obligațiile de bază ale investitorilor

(1) Investitorii, indiferent de sursa de finanțare a investiției, publică sau privată, sunt responsabili de respectarea actelor normative și a normativelor tehnice în construcții, conform sarcinilor care le revin, pe întreaga perioadă de realizare a investițiilor – concepere, proiectare, execuție, recepție la terminarea lucrărilor și recepție finală, după caz, și punere în funcțiune, precum și de elaborarea și/sau obținerea documentației inițiale pentru proiectare.

(2) Investitorul are următoarele obligații:

a) stabilirea, în caietele de sarcini, a nivelului de calitate care trebuie realizat prin proiectare și execuție, în baza normativelor tehnice în construcții, precum și a studiilor și cercetărilor efectuate;

b) obținerea certificatului de urbanism pentru proiectare, în cazurile prevăzute de lege, a avizelor de racordare la rețelele edilitare (inginerești) și a autorizației de construire sau de desființare, precum și depunerea la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a declarației de începere a lucrărilor de construcții în termen de 10 zile lucrătoare înainte de începerea lucrărilor autorizate;

c) asigurarea verificării documentației de proiect, prin intermediul verificatorilor de proiecte atestați, și înlăturarea neregulilor depistate în urma verificării;

d) efectuarea expertizării documentației de proiect, în caz de necesitate, în limitele prevederilor legislației;

e) asigurarea corespunderii clădirii sau a unei unități din clădire cerințelor minime de performanță energetică, inclusiv asigurarea certificării performanței energetice a acestora;

f) asigurarea verificării execuției corecte a lucrărilor de construcții prin intermediul diriginților de șantier atestați sau al unei întreprinderi în construcții, care desfășoară activitate de inginerie și consultanță în construcții, și al proiectanților, pe toată durata execuției lucrărilor, care să fie angajați de către investitori în bază de contract, conform prevederilor legislației;

g) notificarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, cu cel puțin 15 zile înainte de data preconizată pentru recepția lucrărilor ajunse la următoarele faze determinante: trasarea axelor clădirii pe teren, planșeul la cota 0.000 și planșeul ultimului nivel autorizat. Notificarea constituie temei pentru inițierea de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în urma evaluării riscului, a unui control inopinat în condițiile art. 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător;

h) notificarea autorităților administrației publice despre recepția lucrărilor ajunse la fazele determinante: trasarea axelor clădirii pe teren, planșeul la cota 0.000, planșeul ultimului nivel autorizat și amenajarea terenului;

i) asigurarea confortului și securității vecinătăților, ca urmare a execuției construcției;

j) asigurarea integrității fosilelor, monedelor, obiectelor de valoare ori antichităților și a structurilor și vestigiilor arheologice și obiectelor de interes geologic, descoperite pe șantier; asigurarea descărcării de sarcina arheologică, în cazul amplasării construcției pe terenurile monumentelor istorice și arheologice și în zonele cu potențial arheologic, în conformitate cu legislația în domeniu;

k) luarea măsurilor în vederea soluționării neconformităților, a înlăturării neajunsurilor și defectelor apărute în procesul execuției lucrărilor, precum și a deficiențelor documentației de proiect;

l) asigurarea recepției lucrărilor de construcții și verificarea înlăturării neajunsurilor și defectelor până la expirarea termenului de garanție;

m) întocmirea, completarea și păstrarea Cărții tehnice a construcției, inclusiv în formă electronică;

n) asigurarea expertizării construcțiilor de către experți tehnici atestați în situațiile în care la construcțiile respective se execută lucrări de natură să afecteze structura de rezistență a acestora;

o) punerea la dispoziția executantului a:

– întregii documentații necesare pentru execuția lucrărilor de construcții, în două exemplare și în termenele stabilite în contract;

– amplasamentului lucrărilor, liber de orice sarcină, cu excepția devierilor de rețele și altor lucrări subterane, prevăzute de documentația de proiect;

– suprafeței de teren pentru depozitarea materialelor și produselor pentru construcții și pentru organizarea șantierului;

– căilor de acces pentru vehicule și a branșamentelor/racordurilor la rețelele edilitare (inginerești) – apă și canalizare, energie electrică și termică, gaze naturale etc., până la limitele amplasamentului șantierului;

– locului, cu indicarea distanței, pentru transportarea și depozitarea stratului fertil, potențial fertil și a solului mineral;

– depozitului de pământ (nisip), autorizat pentru umpluturi și ramblee;

p) trasarea axelor principale, a bornelor de referință a căilor de acces și a limitelor terenului pus la dispoziția executantului, precum și a cotelor de nivel în imediata apropiere a terenului;

q) verificarea și măsurarea lucrărilor care devin ascunse în cel mult 3 zile lucrătoare de la notificarea executantului;

r) indicarea locului, autorizat conform legislației de mediu, și a distanței pentru transportarea deșeurilor rezultate din execuția construcției;

s) obținerea autorizațiilor de desființare pentru construcțiile existente, situate pe amplasamentul șantierului, și soluționarea problemelor ce țin de desființarea acestora;

t) actualizarea proiectului de execuție.

(3) Investitorul are dreptul să emită dispoziții de șantier privind execuția lucrărilor de construcții, care sunt obligatorii pentru executanți. Dispozițiile de șantier se emit în formă scrisă și se înregistrează în Cartea tehnică a construcției.

(4) Investitorul poartă răspundere integrală pentru exactitatea documentelor și a oricăror alte informații furnizate executanților, precum și pentru dispozițiile de șantier.

(5) În cazul în care investitorul își deleagă atribuțiile unei întreprinderi în construcții care desfășoară activitate de inginerie și consultanță în construcții, asupra acesteia se extind prevederile prezentului cod.

Articolul 177. Obligațiile investitorului cu privire la proiectarea construcțiilor

Investitorul, persoană fizică sau juridică, care finanțează elaborarea documentației de proiect poartă răspundere pentru îndeplinirea următoarelor obligații:

a) obținerea certificatului de urbanism informativ și a

certificatului de urbanism pentru proiectare, în cazurile prevăzute de lege, și a avizelor de racordare la rețele edilitare (inginerești); obținerea avizelor geotehnice corespunzătoare pentru elaborarea documentației de proiect;

b) stabilirea, împreună cu proiectantul, a etapelor de proiectare;

c) elaborarea și aprobarea caietului de sarcini pentru proiectare;

d) încheierea contractelor de servicii de proiectare, de verificare și/sau de expertizare, care să includă, în mod obligatoriu:

– elaborarea studiilor necesare proiectării;

– elaborarea documentației de proiect, cu asigurarea respectării cerințelor fundamentale;

– asigurarea certificării viitoarei performanțe energetice a clădirilor sau unităților de clădire;

– monitorizarea aplicării documentației de proiect în procesul de execuție a lucrărilor de construcții;

e) respectarea legislației, a documentației de urbanism, a certificatului de urbanism, a autorizației de construire și a normativelor tehnice în construcții, conform sarcinilor ce îi revin, pe toată durata de realizare a investiției (concepere, proiectare, execuție, recepție și punere în funcțiune), indiferent de sursa de finanțare a investiției, publică sau privată.

Secțiunea a 2-a
Obligațiile executanților

Articolul 178. Obligațiile de bază ale executanților

Executanții, persoane fizice sau juridice, poartă răspundere pentru îndeplinirea următoarelor obligații de bază referitoare la calitatea construcțiilor:

a) începerea execuției lucrărilor numai la construcțiile autorizate în condițiile prezentului cod și numai în baza și în conformitate cu documentația de proiect, elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod;

b) asigurarea unui nivel de calitate corespunzător cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, printr-un sistem propriu de calitate, conceput și realizat prin intermediul personalului acestora care să includă responsabili tehnici atestați;

c) informarea neîntârziată a investitorului despre toate erorile, omisiunile, neajunsurile sau defectele identificate de aceștia în documentația de proiect sau în caietul de sarcini pentru execuție în procesul execuției lucrărilor în vederea soluționării acestora;

d) convocarea factorilor care trebuie să participe la verificarea lucrărilor care devin ascunse sau au ajuns la faze determinante și asigurarea condițiilor necesare efectuării verificării respective, în scopul obținerii acordului privind continuarea execuției lucrărilor;

e) soluționarea neconformităților și a neconcordanțelor, identificate la etapele de execuție, numai în baza soluțiilor stabilite de proiectant, cu acordul verificatorului de proiect atestat și cu notificarea investitorului, în cazul în care, în procesul execuției lucrărilor, se confruntă cu obstacole sau cu dificultăți materiale, altele decât condițiile climaterice pe șantier;

f) utilizarea, la execuția lucrărilor, numai a materialelor și produselor pentru construcții și a procedeelor prevăzute de proiectul de execuție, care să dispună de certificate de conformitate sau pentru care există evaluare tehnică și care conduc la realizarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, precum și gestionarea probelor-martor;

g) înlocuirea materialelor și produselor pentru construcții și a procedeelor, prevăzute de proiectul de execuție, cu altele numai în baza soluțiilor stabilite de proiectant cu acordul investitorului;

h) întocmirea documentației necesare pentru completarea capitolului B al Cărții tehnice a construcției;

i) sesizarea, în termen de 24 de ore, a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică în cazul producerii unor accidente tehnice în procesul execuției lucrărilor;

j) pregătirea și prezentarea pentru recepție numai a construcțiilor care corespund cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și pentru care sunt predate investitorului documentele necesare întocmirii Cărții tehnice a construcției, prevăzute la capitolul B din aceasta;

k) respectarea documentației de proiect și a normativelor tehnice în construcții pentru realizarea unui nivelul de calitate corespunzător cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, precum și la execuția lucrărilor și la înlăturarea tuturor neajunsurilor și defectelor ascunse, în strictă conformitate cu prevederile contractului;

l) asigurarea realizării, în termenele stabilite, a măsurilor dispuse prin actele de control sau prin documentele de recepție a lucrărilor de construcții;

m) înlăturarea, pe proprie cheltuială, a neajunsurilor și defectelor din punctul de vedere al calității, apărute din vina acestora, atât în perioada de execuție a construcției, cât și pe durata termenului de garanție, stabilit conform prevederilor prezentului cod;

n) readucerea terenurilor ocupate temporar la starea inițială a acestora, după terminarea execuției lucrărilor de construcții;

o) asigurarea conformității, stabilității și siguranței tuturor activităților pe șantier, precum și asigurarea măsurilor pentru siguranța persoanelor, a căror prezență pe șantier este autorizată; menținerea șantierului, atât timp, cât acesta este sub controlul executanților, și a lucrărilor, atât timp, cât acestea nu sunt finalizate și recepționate de investitor, în ordinea necesară evitării pericolelor pentru persoanele respective;

p) întreprinderea acțiunilor necesare pentru protecția mediului în cadrul șantierului și în afara acestuia, precum și a celor necesare pentru evitarea oricăror pagube sau disconfort, provocate persoanelor, proprietății etc., rezultate din poluare, zgomot etc.;

q) execuția lucrărilor și înlăturarea neajunsurilor și defectelor ascunse, astfel încât să nu fie afectate inutil sau peste măsură confortul populației sau căile de acces, să nu fie folosite și ocupate drumurile publice sau private, care deservesc proprietățile aflate în posesia investitorului sau a altor persoane;

r) prezentarea spre aprobare investitorului, în termenul indicat în contract, a graficului de execuție a lucrărilor și a notei privind descrierea generală a procedeelor, măsurilor și metodelor de execuție a lucrărilor;

s) sesizarea Agenției Naționale Arheologice, în termen de 24 de ore, în cazul descoperirii pe șantier a fosilelor, mormintelor, monedelor, obiectelor de valoare, a vestigiilor de construcții vechi (pivnițe, tuneluri, fundații etc.);

t) respectarea zonelor de protecție ale rețelelor electrice, ale rețelelor termice și ale rețelelor de gaze naturale;

u) dotarea cu rețele edilitare (inginerești) interioare și racordarea la rețelele edilitare (inginerești) gestionate de operatorii de sistem.

Articolul 179. Obligațiile executanților privind apărarea împotriva incendiilor

(1) Executanții lucrărilor de construcții, lucrărilor de montare a instalațiilor și echipamentelor sunt obligați:

a) să realizeze, integral și în termen, măsurile de apărare împotriva incendiilor indicate în proiecte, cu respectarea condițiilor de calitate prevăzute de prezentul cod;

b) să asigure luarea măsurilor de apărare împotriva incendiilor necesare pe durata efectuării încercărilor și rodajelor mecanice;

c) să aducă în stare de funcționare instalațiile de prevenire și stingere a incendiilor, prevăzute de documentația de execuție, înainte de data recepției construcțiilor, amenajărilor

sau instalațiilor tehnologice pe care le-au realizat.

(2) În cadrul lucrărilor de amenajare la construcțiile existente, în cazul în care, în mod justificat, nu pot fi îndeplinite unele cerințe ale reglementărilor privind siguranța la foc, se iau măsuri suplimentare de apărare împotriva incendiilor, însoțite de argumentări tehnice, de calcule, de modelări etc. elaborate de către experți tehnici atestați și coordonate cu comitetul tehnic specializat pentru reglementarea tehnică în construcții pe domeniul vizat.

Secțiunea a 3-a
Controlul calității lucrărilor de construcții de către investitor

Articolul 180. Diriginții de șantier

(1) Investitorul este obligat să efectueze controlul calității lucrărilor de construcții prin intermediul persoanelor specializate, numite diriginți de șantier.

(2) Diriginții de șantier sau, după caz, întreprinderile în construcții care desfășoară activitate de inginerie și consultanță în construcții sunt angajați/contractate direct de către investitor și asigură, din partea acestuia, controlul calității lucrărilor de construcții, de la data emiterii autorizației de construire și până la expirarea termenului de garanție.

(3) Funcția de diriginte de șantier poate fi deținută numai de către persoane atestate de comisia de atestare specializată, conform prevederilor prezentului cod și ale regulamentului respectiv aprobat de către Guvern.

(4) Întreprinderile în construcții care desfășoară activitate de inginerie și consultanță în construcții pot realiza atribuțiile de control al calității lucrărilor de construcții numai în cazul în care dispun de diriginți de șantier atestați corespunzător, angajați permanent sau pe perioadă determinată prin contract de muncă încheiat în conformitate cu legislația muncii.

(5) Diriginții de șantier atestați își exercită atribuțiile privind controlul calității lucrărilor de construcții:

a) în perioada anterioară începerii execuției lucrărilor de construcții;

b) în perioada de execuție a lucrărilor de construcții;

c) în perioada de recepție a lucrărilor de construcții;

d) pe durata termenului de garanție.

Articolul 181. Obligațiile dirigintelui de șantier în perioada anterioară începerii execuției lucrărilor de construcții

În exercitarea atribuțiilor de control al calității lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente construcțiilor, în perioada anterioară începerii execuției, dirigintele de șantier atestat are următoarele obligații referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să verifice existența autorizației de construire, corespunderea lucrărilor care urmează a fi executate cu cele indicate în autorizația de construire, precum și respectarea tuturor prevederilor autorizației de construire;

b) să predea executantului amplasamentul lucrărilor de bază, inclusiv reperele de nivelment, axele geodezice, alte elemente de adaptare la teren, și al celor de organizare a șantierului, informând executantul despre existența pe amplasamentul respectiv a rețelelor sau lucrărilor, inclusiv subterane, și despre acțiunile cu privire la acestea, precum și măsurile necesare pentru evitarea prejudicierii vecinătăților;

c) să participe, împreună cu proiectantul și cu executantul, la trasarea generală a construcției și la stabilirea bornelor de reper;

d) să cunoască prevederile studiului geotehnic și/sau a studiului pedologic, după caz, cartograma volumelor de pământ și să indice locul de depozitare a stratului fertil, precum și depozitul de pământ (nisip) autorizat pentru umpluturi și ramblee;

e) să studieze documentația de proiect, caietele de sarcini, tehnologiile și procedurile prevăzute pentru execuția construcțiilor și să verifice existența tuturor pieselor scrise și desenate, corelarea acestora, respectarea reglementărilor cu privire la verificarea documentației de proiect de către verificatori de proiecte atestați și existența vizei expertului tehnic atestat pe documentație, după caz;

f) să verifice dacă prevederile documentației de proiect corespund situației pe șantier și să sesizeze proiectantul privind eventualele neconcordanțe pentru soluționarea acestora;

g) să verifice și să aprobe planul de control al calității execuției lucrărilor de construcții, întocmit de executant;

h) să întocmească propriul plan de control al calității execuției lucrărilor de construcții și să îl aducă la cunoștința executantului;

i) să verifice existența și valabilitatea tuturor avizelor, acordurilor, precum și a modului de îndeplinire a condițiilor impuse de acestea în documentația de proiect.

Articolul 182. Obligațiile și responsabilitățile dirigintelui de șantier în perioada de execuție a lucrărilor de construcții

În exercitarea atribuțiilor de control al calității lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente construcțiilor, în perioada de execuție a lucrărilor de construcții, dirigintele de șantier atestat are următoarele obligații și responsabilități referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să admită execuția lucrărilor de construcții numai în baza documentației de proiect, elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod;

b) să urmărească și să verifice, pe toată durata execuției, calitatea lucrărilor, corespunderea acestora cu proiectul de execuție, cu normativele tehnice în construcții, cu prescripțiile tehnice și dispozițiile de șantier ale investitorului;

c) să urmărească ca, la terminarea excavațiilor pentru fundație, executantul să întocmească, împreună cu specialistul geotehnician, un proces-verbal prin care să se constate dacă terenul de fundare corespunde cu cel indicat în proiectul de execuție sau în studiul geotehnic;

d) să verifice și să semneze, împreună cu proiectantul, procesele-verbale de recepție a lucrărilor ajunse la faze determinante (prevăzute în anexa nr. 15), stabilite de către proiectant, și să autorizeze continuarea lucrărilor;

e) să verifice și să semneze, împreună cu proiectantul în cazurile specificate de proiectant, procese-verbale de recepție a lucrărilor care devin ascunse, întocmite de executant, și să autorizeze continuarea lucrărilor;

f) să urmărească ca lucrările să fie continuate numai după recepția lucrărilor care devin ascunse sau ajunse la faze determinante și să urmărească realizarea eventualelor măsuri dispuse prin procesul-verbal de recepție;

g) să verifice și să avizeze fișele și proiectele tehnologice de execuție, procedurile de realizare a lucrărilor, planurile de verificare a execuției, proiectele de organizare a execuției lucrărilor, precum și programele de realizare a construcțiilor;

h) să pună la dispoziția organelor de control toate documentele necesare pentru verificarea respectării prevederilor prezentului cod și să urmărească realizarea, în termenele stabilite, a măsurilor dispuse prin actele de control;

i) să nu permită execuția lucrărilor de către persoane care nu au fost autorizate conform prevederilor prezentului cod și să admită la execuția lucrărilor numai lucrători calificați și care dețin acte ce atestă calificarea acestora, conform nomenclatorului lucrărilor de construcții aprobat de Guvern;

j) să verifice respectarea legislației cu privire la materialele și produsele pentru construcții, respectiv, existența documentelor de certificare a calității, corespunderea calității acestora cu prevederile documentelor de calitate,

documentației de proiect, contractelor și să interzică utilizarea materialelor și produselor pentru construcții necorespunzătoare sau fără certificate de conformitate, fără declarație de conformitate ori fără evaluare tehnică, în cazul produselor și procedeelor noi;

k) să transmită către proiectant sesizările proprii și ale participanților la realizarea construcției privind neconformitățile identificate în procesul execuției acesteia;

l) să sisteze execuția lucrărilor de construcții în cazul în care neconformitățile identificate sunt de natură să determine nerealizarea uneia dintre cerințele fundamentale aplicabile construcției respective ori în cazul în care s-au produs defecte grave din punctul de vedere al calității lucrărilor de construcții, cauzate de nerespectarea documentației de proiect, a normativelor tehnice în construcții, a cărților tehnologice și instrucțiunilor;

m) să permită reluarea lucrărilor prevăzute la lit. k) doar după remedierea neconformităților respective în baza soluțiilor elaborate de proiectant și avizate de verificatorul de proiecte atestat sau în baza soluțiilor elaborate de un expert tehnic atestat;

n) să întocmească și să completeze, în procesul execuției, Cartea tehnică a construcției conform art. 229 și să verifice completarea de către executant a capitolului B al Cărții tehnice a construcției, conform prevederilor prezentului cod.

Articolul 183. Obligațiile și responsabilitățile dirigintelui de șantier în perioada de recepție a lucrărilor de construcții

În exercitarea atribuțiilor de control al calității lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente construcțiilor, în perioada de recepție a lucrărilor de construcții, dirigintele de șantier are următoarele obligații și responsabilități referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să urmărească ca pentru recepție să fie admise numai construcțiile, lucrările de construcții care corespund cerințelor fundamentale aplicabile, impuse de documentația de proiect, și numai construcțiile pentru care a primit de la executant documentația aferentă capitolului B din Cartea tehnică a construcției;

b) să controleze realizarea tuturor măsurilor dispuse de comisia de recepție;

c) să participe la activitatea comisiei de recepție și să întocmească procesele-verbale de recepție a construcțiilor, a lucrărilor de construcții;

d) să asigure transmiterea proceselor-verbale de recepție a construcțiilor structurilor specializate ale autorităților administrației publice locale, conform prevederilor prezentului cod;

e) înainte de recepția construcției, să aducă în ordine toată documentația (piesele scrise, desenate, notele de calcul, dispozițiile de șantier etc.) referitoare la execuția și recepția construcției și să încheie situația financiară a lucrărilor pentru stabilirea valorii definitive a investiției;

f) să completeze Cartea tehnică a construcției cu toate documentele prevăzute de prezentul cod, astfel încât aceasta să reflecte situația la zi a construcției și, în același timp, istoricul realizării acesteia;

g) să predea investitorului sau proprietarului toată documentația tehnică și economică a construcției, împreună cu Cartea tehnică a construcției.

Articolul 184. Obligațiile și responsabilitățile dirigintelui de șantier pe durata termenului de garanție

Pe durata termenului de garanție, dirigintele de șantier are următoarele obligații și responsabilități referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să urmărească realizarea de către factorii implicați a observațiilor, remedierilor și completărilor, indicate în procesul-verbal de recepție a construcției;

b) să urmărească, comportarea în exploatare a construcției și a instalațiilor aferente acesteia;

c) să dispună înlăturarea de către executant a tuturor neajunsurilor și defectelor apărute pe durata termenului de garanție;

d) să întocmească procese-verbale de înlăturare a neajunsurilor și a defectelor, pe durata termenului de garanție;

e) să întocmească procesul-verbal privind expirarea termenului de garanție după semnarea procesului-verbal de înlăturare a neajunsurilor și a defectelor.

Articolul 185. Drepturile și obligațiile de bază ale dirigintelui de șantier

(1) Dirigintele de șantier are dreptul de a participa, în calitate de reprezentant al investitorului, la toate etapele de edificare a unei construcții: concepere, proiectare, execuție și recepție a construcției, inclusiv pe durata termenului de garanție, în limitele atribuțiilor stabilite de prevederile prezentului cod și de contractul încheiat cu investitorul.

(2) Dirigintele de șantier poartă răspundere disciplinară, contravențională sau penală, după caz, pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 181–184, precum și în cazul neasigurării, din vina acestuia, a realizării unui nivel de calitate al lucrărilor prevăzut de documentația de proiect, de caietul de sarcini pentru execuție, de normativele tehnice în construcții și de contractul de antrepriză.

(3) Cheltuielile necesare exercitării obligațiilor dirigintelui de șantier, prevăzute la art. 181–184, se stabilesc în conformitate cu normativele tehnice în construcții și se includ în devizul general de cheltuieli al investiției respective.

Articolul 186. Soluționarea litigiilor

(1) Eventualele litigii dintre dirigintele de șantier și executant referitoare la calitatea lucrărilor de construcții sunt soluționate de către un grup de lucru, format din autorul proiectului și un expert tehnic atestat, contractat de către investitor.

(2) Deciziile grupului de lucru indicat la alin. (1) sunt obligatorii, putând fi contestate la Consiliul de experți în construcții, constituit în conformitate cu hotărârea aprobată de către Guvern.

Secțiunea a 4-a
Controlul calității lucrărilor de construcții de către executanți

Articolul 187. Responsabilii tehnici

(1) Execuția tuturor lucrărilor de construcții și verificarea calității acestora, în mod obligatoriu, se efectuează de către executant, prin intermediul unor persoane specializate, numite responsabili tehnici.

(2) Responsabilii tehnici sunt angajați direct de către executantul construcției, asigurându-se, din partea acestuia, managementul și verificarea calității execuției lucrărilor de construcții până la expirarea termenului de garanție.

(3) Pentru instalațiile aferente construcției și pentru alte lucrări specifice, executate prin contract de subantrepriză, asigurarea calității execuției lucrărilor în cauză se efectuează prin responsabilul tehnic pentru lucrările respective, în comun cu responsabilul tehnic pentru întregul obiectiv.

(4) Funcția de responsabil tehnic poate fi deținută numai de o persoană atestată de către comisia de atestare specializată, conform prevederilor prezentului cod și ale regulamentului corespunzător aprobat de către Guvern.

(5) Responsabilul tehnic atestat își exercită atribuțiile:

a) în perioada anterioară începerii execuției lucrărilor de construcții;

b) în perioada de execuție a lucrărilor de construcții;

c) în perioada de recepție a lucrărilor de construcții;

d) pe durata termenului de garanție.

(6) Responsabilii tehnici atestați poartă răspundere,

conform atribuțiilor, pentru realizarea unui nivel de calitate corespunzător cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, aferent lucrărilor de construcții pentru execuția și verificarea cărora sunt angajați.

Articolul 188. Obligațiile responsabililor tehnici atestați în perioada anterioară începerii execuției lucrărilor de construcții

În perioada anterioară începerii execuției lucrărilor de construcții, responsabilul tehnic atestat are următoarele obligații:

a) să verifice deținerea autorizației de construire de către investitor și corespunderea lucrărilor care urmează să fie executate cu cele menționate în autorizația respectivă;

b) să preia de la investitor amplasamentul lucrărilor de bază, inclusiv reperele de nivelment, axele geodezice, alte elemente de adaptare la teren, și al lucrărilor pentru organizarea șantierului;

c) să solicite investitorului informații despre:

– existența pe amplasament a unor rețele sau lucrări, inclusiv subterane, și ce se întâmplă cu acestea în procesul de execuție a lucrărilor de construcții;

– măsurile pe care trebuie să le ia, pentru evitarea prejudicierii vecinătăților;

– locul de depozitare a stratului fertil;

– depozitul de pământ (nisip), autorizat pentru umpluturi și ramblee;

d) să preia de la investitor branșamentele/racordurile la rețelele edilitare (inginerești) necesare organizării șantierului;

e) să cunoască temeinic proiectul de execuție (piesele scrise, desenate, studiul geotehnic, documentația organizatorico-economică) și graficul de execuție a lucrărilor pe care urmează să le execute și să le verifice;

f) în cazul în care unele prevederi din documentația de proiect nu corespund situației reale de pe șantier, să sesizeze dirigintele de șantier pentru soluționarea neconcordanțelor;

g) să întocmească un plan propriu de control al calității execuției lucrărilor de construcții și să-l coordoneze cu dirigintele de șantier;

h) în procesul de verificare a execuției lucrărilor de construcții, să utilizeze instrumente de măsurare și de control verificate metrologic.

Articolul 189. Obligațiile responsabililor tehnici atestați în perioada de execuție a lucrărilor de construcții

În perioada de execuție a lucrărilor de construcții, responsabilul tehnic atestat are următoarele obligații:

a) să admită execuția lucrărilor de construcții numai în baza documentației de proiect, elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod;

b) să verifice și să avizeze fișele și proiectele tehnologice de execuție, procedurile de realizare a lucrărilor, planurile de verificare a execuției, proiectele de organizare a execuției lucrărilor, precum și programele de realizare a lucrărilor de construcții;

c) să completeze și să țină evidența la zi a documentației aferente capitolului B din Cartea tehnică a construcției, împreună cu toate documentele prevăzute de prezentul cod, astfel încât aceasta să reflecte situația la zi a construcției și, în același timp, istoricul realizării acesteia;

d) să pună la dispoziția organelor de control toate documentele necesare și să le creeze condiții optime de lucru;

e) să sisteze execuția lucrărilor de construcții în cazul în care s-au produs defecte grave din punctul de vedere al calității, ca urmare a abaterilor de la prevederile proiectului de execuție sau ale normativelor tehnice în construcții, și să permită reluarea execuției lucrărilor numai după înlăturarea defectelor respective;

f) să urmărească permanent ca execuția lucrărilor de construcții și calitatea acestora să corespundă proiectului de execuție, normativelor tehnice în construcții, prescripțiilor tehnice și dispozițiilor de șantier ale investitorului sau proiectantului;

g) la terminarea excavațiilor pentru fundație, să întocmească, împreună cu specialistul geotehnician, și să prezinte spre verificare dirigintelui de șantier atestat un proces-verbal, prin care să se constate dacă terenul de fundare corespunde cu cel indicat în proiectul de execuție sau în studiul geotehnic și dacă este posibilă execuția fundației;

h) să întocmească și să prezinte spre verificare dirigintelui de șantier procesul-verbal de recepție a lucrărilor care devin ascunse;

i) să urmărească ca toate materialele și produsele încorporate în construcție să dispună de certificate de conformitate, buletine de încercări sau de analize;

j) să urmărească corespunderea calităților înscrise în documentele prevăzute la lit. c) din prezentul articol cu prevederile proiectului de execuție sau, dacă acestea nu sunt indicate în mod expres în documentația de proiect – cu prevederile normativelor tehnice în construcții și cu standardele aplicabile;

k) să urmărească ca materialele și produsele sau procedeele noi pentru construcții să dispună de evaluările tehnice corespunzătoare;

l) la cererea dirigintelui de șantier atestat, în cazul nerespectării prevederilor proiectului de execuție, pe cheltuială proprie, să sisteze execuția lucrărilor, să desfacă, să demoleze părțile cu defecte și/sau să înlăture defectele, cu avizul proiectantului, care va întocmi documentația de înlăturare a defectelor în baza unei expertize tehnice, după caz;

m) să sesizeze investitorul asupra neconformităților din documentația de proiect sau celor identificate în procesul execuției lucrărilor, pentru ca acesta să ofere soluții pentru continuarea execuției lucrărilor;

n) să sesizeze dirigintele de șantier și Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în termen de 24 de ore, în cazul producerii unor accidente tehnice;

o) să semneze actele de recepție corespunzătoare, cu sau fără obiecții, după verificarea și examinarea lucrărilor executate;

p) să întocmească și să predea investitorului documentația tehnică de execuție a construcției (capitolul B din Cartea tehnică a construcției);

q) să sesizeze dirigintele de șantier asupra îndeplinirii condițiilor pentru efectuarea recepției lucrărilor care devin ascunse sau celor ajunse la faze determinante și să prezinte spre verificare dirigintelui de șantier atestat procesele-verbale de recepție a lucrărilor ajunse la faze determinante;

r) să continue execuția lucrărilor numai după efectuarea recepției lucrărilor care devin ascunse sau celor ajunse la faze determinante și numai după executarea eventualelor măsuri dispuse prin procesul-verbal de recepție.

Articolul 190. Obligațiile responsabililor tehnici atestați în perioada de recepție a construcțiilor

În exercitarea atribuțiilor de execuție și verificare a calității lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente construcțiilor, în perioada de recepție a construcțiilor, responsabilii tehnici atestați au următoarele obligații și responsabilități referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să prezinte pentru recepție doar construcțiile, lucrările de construcții care corespund cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, impuse de proiectul de execuție și de normativele tehnice în construcții;

b) să prezinte investitorului, înainte de recepția construcției, documentația de la capitolul B din Cartea tehnică a construcției și documentele aferente (schemele

de execuție, releveele, certificatele de calitate, certificatele de conformitate, buletinele de încercări, evaluările tehnice, avizele și certificatele de garanție pentru utilajele și echipamentele montate);

c) să execute, în termenele stabilite, remedierile, completările și măsurile dispuse de comisia de recepție.

Articolul 191. Obligațiile responsabililor tehnici atestați pe durata termenului de garanție

Pe durata termenului de garanție, responsabilul tehnic atestat are următoarele obligații și responsabilități referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să îndeplinească toate măsurile și observațiile dispuse de comisia de recepție și să înlăture neajunsurile și defectele indicate în procesul-verbal de recepție a construcției;

b) să înlăture toate neajunsurile și defectele apărute pe durata termenului de garanție.

Capitolul IV
RECEPȚIA CONSTRUCȚIILOR ȘI A INSTALAȚIILOR AFERENTE ACESTORA
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 192. Prevederi generale privind recepția construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora

(1) Recepția construcțiilor, inclusiv a instalațiilor aferente acestora, constituie o acțiune, desfășurată în baza examinării nemijlocite a lucrărilor de construcții, de constatare a realizării acestora în conformitate cu proiectul de execuție verificat, cu autorizația de construire, cu normativele tehnice în construcții și cu documentele incluse în Cartea tehnică a construcției.

(2) Recepția construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora este o acțiune obligatorie, prin care se constată și se consemnează, în documente specifice, realizarea lucrărilor de construcții la nivelurile de calitate proiectate pentru satisfacerea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, precum și respectarea prevederilor contractuale.

(3) Recepția construcțiilor și instalațiilor aferente acestora se efectuează de către investitor, cu notificarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, care, la rândul său, notifică inclusiv autoritatea administrației publice care a emis autorizația de construire. La recepție pot participa și alți specialiști desemnați de către investitor, corespunzător categoriei de importanță a construcției, conform prevederilor prezentului cod. În cazul în care construcția este amplasată pe teren proprietate publică a statului, este notificată, în mod obligatoriu, autoritatea publică centrală cu competențe de administrare a proprietății publice, în corespundere cu prevederile Legii nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, care a emis acordul pentru obținerea certificatului de urbanism și a autorizației de construire.

(4) Recepția încăperilor încorporate în sau anexate la casele individuale amplasate separat, cuplat sau înșiruit, de tip duplex (triplex) poate fi efectuată separat, dacă proiectul de execuție prevede aceasta.

(5) Documentația de execuție a construcției, împreună cu toate documentele referitoare la realizarea acesteia, este parte componentă a Cărții tehnice a construcției.

(6) Se interzice utilizarea construcțiilor nerecepționate, precum și recepția blocurilor locative/complexelor rezidențiale fără dotarea acestora cu rețele edilitare (inginerești) interioare și/sau fără racordarea rețelelor respective la rețelele edilitare (inginerești) gestionate de operatorii de sistem.

(7) Face excepție de la prevederile alin. (6) utilizarea construcțiilor nerecepționate în calitate de depozite pentru organizarea șantierului.

(8) Pregătirea tehnică a construcției pentru recepție trebuie să corespundă întocmai proiectului de execuție verificat care a servit drept temei pentru emiterea autorizației de construire. În cazul în care, în procesul execuției au fost aprobate normative tehnice noi sau au fost modificate cele existente, beneficiarul/investitorul, împreună cu autorul proiectului, analizează oportunitatea operării modificărilor/actualizărilor corespunzătoare în documentația de proiect, inclusiv cea de deviz.

(9) La obiectivele finanțate din contul mijloacelor bugetului de stat, ale bugetelor locale, ale fondului rutier, ale bugetelor de asigurări sociale, ale fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență în medicină, ale fondurilor speciale, ale creditelor acordate cu garanția statului, precum și al mijloacelor instituțiilor și întreprinderilor de stat și ale societăților pe acțiuni, în capitalul social al cărora partea majoritară o constituie cota statului, și în cazul în care obiectivul reconstruit este un bun proprietate publică, dar este reconstruit în cadrul unui parteneriat public-privat sau din investiții private, recepția construcției se efectuează în două etape:

a) recepția la terminarea lucrărilor;

b) recepția finală.

(10) Perioada de la recepția la terminarea lucrărilor și până la recepția finală nu poate fi mai mare de un an. Termenul de un an poate fi prelungit doar din motive argumentate, precum prezența unor evenimente în afara controlului, a unor obiective complexe, executate pe tranșe, sau a unor litigii de judecată.

(11) Între recepția la terminarea lucrărilor și recepția finală, organul abilitat cu funcție de control în domeniul construcțiilor efectuează controlul volumului și costului lucrărilor de construcții.

(12) Recepția la obiectivele finanțate din surse financiare private se efectuează într-o singură etapă.

(13) Prevederile prezentului articol se aplică inclusiv în cazul construcțiilor la cheie și al construcțiilor gata de ocupare.

Articolul 193. Actele de recepție a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora

(1) Recepția construcțiilor, inclusiv a instalațiilor aferente acestora, constituie o parte componentă a sistemului calității în construcții, reprezentând actul cu formă de proces-verbal de recepție, semnat de către comisia de recepție respectivă, prin care investitorul declară că acceptă și preia o construcție finisată și instalațiile aferente acesteia, cu sau fără obiecții, și că aceasta poate fi utilizată conform destinației.

(2) Prin actul de recepție a construcției, inclusiv a instalațiilor aferente acesteia, se certifică faptul că executantul și-a îndeplinit obligațiile potrivit prevederilor contractului, ale proiectului de execuție verificat și ale autorizației de construire.

Articolul 194. Construcțiile și instalațiile aferente acestora supuse recepției

(1) Sunt supuse procedurii de recepție:

a) construcțiile noi, de orice categorie, și instalațiile aferente acestora;

b) intervențiile în timp asupra construcțiilor existente, precum sunt:

– lucrările de consolidare a construcției;

– lucrările de modificare, de modernizare și de extindere a construcției;

– lucrările de reparații capitale a construcției;

– lucrările de intervenție asupra monumentelor istorice (conservare, restaurare și reabilitare).

(2) Prevederile prezentului articol nu se extind asupra lucrărilor de întreținere, de remediere și de reparații curente a construcțiilor, inclusiv a drumurilor.

Articolul 195. Responsabilii de organizarea recepției construcțiilor și instalațiilor aferente acestora

Responsabili de organizarea recepției construcțiilor și

a instalațiilor aferente acestora sunt investitorii, indiferent de sursa de finanțare, de forma de proprietate sau de destinația construcției.

Secțiunea a 2-a
Procedura de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente acestora
Subsecțiunea 1
Recepția la terminarea lucrărilor

Articolul 196. Notificarea datei terminării lucrărilor

Executantul construcției și al instalațiilor aferente acestora este obligat să notifice investitorul cu privire la data terminării tuturor lucrărilor de construcții prevăzute în contract printr-un document scris, lucrări confirmate de dirigintele de șantier prin aplicarea semnăturii în documentul în cauză.

Articolul 197. Comisia de recepție a construcției și instalațiilor aferente acesteia la terminarea lucrărilor

(1) Comisia de recepție a construcției și instalațiilor aferente acesteia la terminarea lucrărilor (în continuare – *comisia de recepție*) este desemnată de către investitor în cel mult 10 zile de la data notificării terminării lucrărilor de către executantul construcției.

(2) Comisia de recepție se formează din cel puțin 5 membri, în calitate de președinte al comisiei de recepție fiind desemnat reprezentantul investitorului.

(3) În cadrul comisiei de recepție participă, în mod obligatoriu:

a) reprezentantul investitorului – responsabil de exploatarea construcției respective;

b) reprezentantul organului central de specialitate responsabil de protejarea patrimoniului cultural – în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice sau al execuției construcțiilor în zonele de protecție ale monumentelor istorice;

c) responsabilul tehnic care reprezintă interesele executantului;

d) reprezentantul autorității competente pentru protecția mediului – pentru obiectivele cu impact semnificativ asupra mediului indicate în anexele nr. 1 și nr. 2 la Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului.

(4) Pentru construcțiile din cadrul obiectivelor cu caracter secret, stabilite prin ordinele Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova și Serviciului de Protecție și Pază de Stat, comisia de recepție este desemnată de către organele acestora.

(5) În cadrul comisiei de recepție pot participa și alți membri, desemnați de către investitor, în corespundere cu categoria de importanță a construcției.

(6) La recepția unităților de cogenerare și a rețelelor electrice de transport se includ și specialiști din cadrul organului supravegherii energetice de stat.

(7) Pentru construcțiile de importanță excepțională (categoria A), stabilite conform art. 128, având în vedere nivelul de risc sub aspectul siguranței, destinația, modul de utilizare, complexitatea și volumul lucrărilor care fac obiectul recepției, comisia de recepție se formează din cel puțin 7 membri, care sunt specialiști atestați în domeniul relevant.

(8) Pentru construcțiile de importanță redusă, stabilite conform anexei nr. 10, comisia de recepție se formează din 3 membri, specialiști atestați în domeniu, cu excepția obiectivelor finanțate din contul mijloacelor bugetului de stat, ale bugetelor locale, ale fondului rutier, ale bugetelor de asigurări sociale, ale fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență în medicină, ale fondurilor speciale, ale creditelor acordate cu garanția statului, precum și al mijloacelor instituțiilor și întreprinderilor de stat și ale societăților pe acțiuni, în capitalul social al cărora partea majoritară o constituie cota statului, și cu excepția cazului în care obiectivul reconstruit este un bun proprietate publică, dar este reconstruit în cadrul unui parteneriat public-privat sau din investiții private, care se recepționează în conformitate cu prevederile art. 192 alin. (9).

(9) Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică participă la recepția următoarelor categorii de construcții:

a) obiectivele finanțate din contul mijloacelor bugetului de stat, ale bugetelor locale, ale fondului rutier, ale bugetelor de asigurări sociale, ale fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență în medicină, ale fondurilor speciale, ale creditelor acordate cu garanția statului, precum și din contul mijloacelor instituțiilor și întreprinderilor de stat și ale societăților pe acțiuni, în capitalul social al cărora partea majoritară o constituie cota statului, și în cazul în care obiectivul reconstruit este un bun proprietate publică, dar este reconstruit în cadrul unui parteneriat public-privat sau din investiții private;

b) clădiri cu menire social-culturală și comercială cu mai mult de cinci etaje;

c) blocuri locative, cămine, hotele și instituții rezidențiale sau de plasament temporar, cu mai mult de cinci etaje.

(10) În cazurile prevăzute la alin. (9), investitorul depune la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, semnat de către membrii comisiei de recepție și însoțit de Cartea tehnică a construcției, pentru expunerea concluziei în procesul-verbal. Inspectoratul, în termen de 30 de zile, își expune concluzia pozitivă în procesul-verbal sau, în cazul identificării neconformităților, refuză expunerea concluziei pozitive în procesul-verbal respectiv și notifică solicitantul, în termen de 30 de zile, cu privire la neconformitățile identificate, cu referințe la normativele tehnice în construcții relevante. Dacă neconformitățile identificate pot fi înlăturate până la recepția finală, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică expune în procesul-verbal o concluzie pozitivă condiționată, iar investitorul este obligat să respecte obiecțiile Inspectoratului.

(11) În scopul examinării contravenției cu privire la depășirea perioadei stabilite de lege pentru expunerea concluziei de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, investitorul expediază, prin poștă cu scrisoare recomandată, în adresa Centrului Național Anticorupție, o notificare în care declară, pe propria răspundere, faptul că nu a primit, în termenul legal, de la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică concluzia și nici refuzul oficial de expunere a acesteia, precum și că termenul de eliberare nu a fost suspendat sau suspendarea este ori a devenit nulă.

(12) Decizia Inspectoratului național pentru supraveghere tehnică privind refuzul expunerii concluziei sau privind suspendarea expunerii concluziei se remite solicitantului, în termen de 30 de zile din data recepționării procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, semnat de către membrii comisiei de recepție și însoțit de Cartea tehnică a construcției, pentru expunerea concluziei, în care se indică motivele argumentate cu referințe exprese la normele care au servit drept temei pentru refuz sau suspendare.

(13) Pentru construcțiile din cadrul obiectivelor misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova, comisia de recepție este desemnată de către organul central de specialitate în domeniul politicii externe.

Articolul 198. Procedura de recepție a construcției

(1) Investitorul are obligația de a stabili data începerii procedurii de recepție a construcției în cel mult 15 zile de la data notificării terminării lucrărilor de către executantul construcției și comunică data stabilită:

a) membrilor comisiei de recepție a construcției;

b) executantului lucrărilor de construcții;

c) proiectantului care a elaborat documentația de

proiect, care va întocmi un aviz cu privire la modul în care au fost executate lucrările de construcții.

(2) La recepția lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente construcțiilor, la solicitarea autorităților publice, persoanelor fizice și juridice, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență emite aviz consultativ privind respectarea normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor.

Articolul 199. Constatările anterioare recepției construcției

(1) Autorul proiectului, în cadrul monitorizării aplicării documentației de proiect în procesul de execuție a lucrărilor de construcții, efectuează constatări și înscrieri în Cartea tehnică a construcției, referitoare la respectarea prevederilor proiectului de execuție, detaliind, după caz, modificările aduse documentației de proiect inițiale și motivele deciziilor respective, precum și alte informații relevante.

(2) Cartea tehnică a construcției trebuie completată integral conform cerințelor în vigoare și include obiecțiile formulate în cadrul supravegherii de autor, inclusiv abaterile de la documentația de proiect, dacă au fost constatate, precum și însemnările privind înlăturarea neajunsurilor și defectelor sau privind acceptarea propunerilor în procesul execuției lucrărilor.

(3) În anexa la Cartea tehnică a construcției, care este parte componentă a acesteia, sunt efectuate constatări și înscrieri privind modul în care construcția finisată respectă prevederile proiectului de execuție, inclusiv modificările efectuate în procesul execuției, și prevederile contractului, precum și privind calitatea execuției construcției, de către următoarele organe teritoriale de control:

a) subdiviziunea teritorială a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică cu competențe în domeniul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor;

b) organul teritorial de control al Agenției Naționale pentru Sănătate Publică;

c) organul teritorial de control al Inspectoratului pentru Protecția Mediului – în cazul în care proiectul de execuție conține și compartimentul protecției mediului;

d) reprezentantul autorității administrației publice centrale sau, după caz, locale abilitate cu protejarea patrimoniului cultural – în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice;

e) autorul proiectului.

(4) În cazul în care organele teritoriale de control, prevăzute la alin. (3), nu au efectuat constatări și înscrieri în Cartea tehnică a construcției, acestea aplică semnătura în anexa la Cartea tehnică a construcției, fapt care confirmă lipsa obiecțiilor din partea acestora. Lipsa obiecțiilor trebuie motivată în formă scrisă în anexa la Cartea tehnică a construcției.

(5) În cazul construcțiilor civile, investitorul prezintă comisiei de recepție certificatul despre rezultatul inspectării construcției, eliberat, pe cheltuiala investitorului, de către structurile teritoriale ale Agenției Servicii Publice în modul stabilit, la solicitare, sau de către întreprinderile de stat și private care au ingineri cadastrali certificați.

Articolul 200. Recepția clădirilor aglomerate

(1) La recepția clădirilor cu înălțimea de peste 28 metri, care dispun de încăperi aglomerate cu capacitatea pentru mai mult de 150 de persoane, la recepția hotelurilor, a spitalelor, a centrelor de zi, a instituțiilor rezidențiale sau de plasament temporar, a instituțiilor de învățământ preșcolar și primar sau a altor clădiri, destinate persoanelor care nu se pot evacua singure, investitorii sunt obligați să includă în comisiile de recepție și o persoană desemnată de organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, participarea căreia este solicitată, în formă scrisă, de către investitor cu cel puțin 15 zile înainte de data recepției construcției.

(2) Numele persoanei desemnate conform alin. (1) este comunicat investitorului de către organul supravegherii de stat a măsurilor contra incendiilor, în formă scrisă, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării.

(3) În procesul-verbal de recepție a construcției este consemnată realizarea măsurilor prevăzute de documentația de execuție din punctul de vedere al prevenirii și al stingerii incendiilor, fără care recepția nu poate fi admisă.

Articolul 201. Recepția lucrărilor de intervenții asupra monumentelor istorice

(1) La recepția lucrărilor de intervenții asupra monumentelor istorice, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, investitorii sunt obligați să includă în comisiile de recepție reprezentantul organului central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, participarea căruia este solicitată, în formă scrisă, de către investitor cu cel puțin 15 zile înainte de data recepției construcției.

(2) Numele persoanei desemnate conform alin. (1) este comunicat investitorului de către organul central de specialitate responsabil de domeniul patrimoniului cultural, în formă scrisă, în cel mult 3 zile lucrătoare de la data recepționării solicitării.

Articolul 202. Notificarea termenelor de recepție a construcțiilor

(1) În cazul în care investitorul nu stabilește, în urma notificării primite de la executantul construcției, o dată pentru efectuarea recepției construcției în termenul prevăzut la art. 198 sau în cazul în care, la data stabilită, nu se prezintă la locul recepției construcției, direct sau prin împuternicit, executantul reînnoiește cererea pentru fixarea unei noi date de recepție a construcției, conform prevederilor art. 198. Data stabilită de către investitor nu trebuie să depășească 30 de zile din data recepționarii notificării.

(2) Dacă nici până la expirarea celui de-al doilea termen investitorul nu stabilește data recepției construcției sau dacă comisia de recepție nu se prezintă la data fixată, direct sau prin împuterniciți, în cel mult 12 zile de la expirarea celui deal doilea termen executantul construcției stabilește o nouă dată de recepție a construcției și notifică investitorului, în cel mult 3 zile, termenul fixat.

(3) Dacă investitorul, prin comisia de recepție, nu se prezintă la data fixată și nici nu a convenit cu executantul construcției, înainte de data fixată de acesta conform prevederilor alin. (2), asupra altui termen pentru recepția construcției, executantul notifică investitorului, în formă scrisă, ultimul termen de convocare a comisiei de recepție.

(4) Investitorul poartă răspundere pentru acoperirea tuturor prejudiciilor produse prin neconvocarea comisiei de recepție.

Articolul 203. Comisia de recepție

(1) Comisia de recepție se întrunește la data, ora și locul fixate, iar președintele acesteia, numit conform art. 197, stabilește programul conform căruia se va efectua recepția construcției.

(2) Comisia de recepție activează în componență deplină și în termenul stabilit de președintele acesteia. Hotărârea comisiei este adoptată prin semnarea, nemijlocit la construcție, a procesului-verbal de recepție a construcției de către toți membrii acesteia.

Articolul 204. Soluționarea divergențelor în cadrul comisiei de recepție a construcției

(1) În cazul apariției unor divergențe în urma cărora unii membri ai comisiei de recepție refuză semnarea procesului-verbal de recepție a construcției, având motive argumentate, președintele comisiei respective sistează recepția construcției până la soluționarea divergențelor.

(2) Pentru soluționarea divergențelor, președintele comisiei de recepție apelează, în funcție de natura divergențelor, la autorul proiectului ori la un expert tehnic

atestat, care prezintă, în formă scrisă, o concluzie privind soluționarea divergențelor.

Articolul 205. Verificările comisiei de recepție

(1) Comisia de recepție examinează, în mod obligatoriu:

a) respectarea prevederilor autorizației de construire, precum și constatările, prescripțiile și condițiile de execuție impuse de organele de control;

b) execuția lucrărilor conform prevederilor contractului, ale proiectului de execuție și ale normativelor tehnice în construcții, cu respectarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor prevăzute de prezentul cod;

c) constatările și observațiile autorului proiectului, prevăzute la art. 199 alin. (1), din Cartea tehnică a construcției;

d) constatările, observațiile, prescripțiile și condițiile de execuție impuse de organele de control, prevăzute la art. 199 alin. (3);

e) terminarea tuturor lucrărilor prevăzute în contractul încheiat între investitor și executant și în documentația anexată la contract;

f) încercările și testările instalațiilor tehnologice privind funcționarea acestora la parametrii prevăzuți de documentația de proiect;

g) documentele incluse în Cartea tehnică a construcției;

h) valoarea declarată a investiției;

i) notificarea și participarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică la recepția lucrărilor ajunse la faze determinante, prevăzute la art. 176 alin. (2) lit. f).

(2) În cadrul recepției, inclusiv al recepției finale, în cazuri argumentate, în care există dubii asupra înscrierilor din documentele Cărții tehnice a construcției sau există unele defecte și/sau deteriorări, având cauze neidentificabile, comisia de recepție solicită efectuarea expertizelor, încercărilor, probelor și testelor suplimentare, precum și alte documente.

(3) Efectuarea expertizelor, încercărilor, probelor și testelor prevăzute la alin. (2) este achitată de către investitor, iar de către partea responsabilă de admiterea acestor defecte sau deteriorări – după constatarea acestui fapt.

(4) În cazul în care se constată că solicitarea efectuării expertizelor, încercărilor, probelor sau testelor, conform alin. (2), a fost abuzivă și neîntemeiată, membrii comisiei poartă răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, în limita competențelor și atribuțiilor acestora.

(5) Verificarea și examinarea construcției se efectuează, în toate cazurile, prin cercetarea vizuală a construcției și analizarea documentelor prezentate.

(6) Comisia de recepție a obiectivelor finanțate din surse financiare private solicită pentru examinare doar avizele autorităților competente care sunt expres prevăzute de legislația în domeniu.

Articolul 206. Concluziile comisiei de recepție

(1) După finalizarea examinării, comisia de recepție consemnează observațiile și concluziile în procesul-verbal de recepție a construcției, care se întocmește conform modelului prezentat în anexa nr. 12.

(2) Procesul-verbal de recepție a construcției cuprinde, în mod obligatoriu, concluziile privind admiterea, cu sau fără obiecții, a recepției construcției, amânarea sau respingerea acesteia.

Articolul 207. Admiterea recepției construcțiilor

(1) Comisia de recepție recomandă admiterea recepției construcției în cazul în care nu există obiecții sau cele consemnate nu sunt de natură să afecteze utilizarea construcției conform destinației stabilite în proiect.

(2) În cazul în care la admiterea recepției sunt consemnate obiecții, conform alin. (1), în procesul-verbal de recepție a construcției se indică, în mod expres, neajunsurile și/sau defectele care trebuie înlăturate și termenele înlăturării acestora.

Articolul 208. Amânarea recepției construcțiilor

Comisia de recepție recomandă amânarea recepției construcției în cazul în care:

a) constată că unele lucrări, prevăzute de caietul de sarcini pentru execuție și de contract, nu sunt executate sau nu sunt finisate;

b) construcția prezintă neajunsuri și defecte a căror înlăturare este de durată și care, dacă nu ar fi înlăturate, ar diminua considerabil utilitatea construcției;

c) există, în mod justificat, dubii cu privire la calitatea lucrărilor și este nevoie de anumite încercări pentru a le clarifica;

d) lipsește Cartea tehnică a construcției sau aceasta este incompletă;

e) nu au fost înlăturate neajunsurile și defectele constatate de organele teritoriale și centrale de control, conform prevederilor art. 199;

f) construcția nu respectă cerințele stabilite la art. 61.

Articolul 209. Respingerea recepției construcțiilor

(1) Comisia de recepție recomandă respingerea recepției construcției dacă se constată neajunsuri și defecte care nu pot fi înlăturate și care, prin natura acestora, împiedică realizarea unei sau mai multor cerințe fundamentale aplicabile construcțiilor, caz în care se impune efectuarea expertizelor, reproiectării și refacerii lucrărilor.

(2) În cazul respingerii recepției construcției, investitorul sau beneficiarul înaintează reclamații pentru recuperarea pagubelor împotriva factorilor implicați în execuția construcției, vinovați de neajunsurile și defectele constatate în cadrul recepției, conform prevederilor prezentului cod și ale contractului de antrepriză.

Articolul 210. Absența executantului la recepția construcției

(1) Absența executantului la recepția construcției nu constituie motiv pentru amânarea și/sau anularea recepției construcției.

(2) În cazul în care executantul nu se prezintă la recepția construcției, investitorul solicită asistența la recepție a unui expert tehnic atestat, care nu se află în potențial conflict de interese, sau, după caz, a unui grup de experți tehnici atestați, care consemnează într-un raport de expertiză, separat de procesul-verbal de recepție a construcției, situația de fapt constatată.

(3) Absența la recepția construcției a unor persoane sau reprezentanți convocați este consemnată în procesul-verbal de recepție a construcției.

Articolul 211. Procesul-verbal de recepție a construcției

(1) La finalizarea procesului de recepție a construcției, comisia de recepție consemnează concluziile, obiecțiile și recomandările în procesul-verbal de recepție a construcției, al cărui model este prevăzut în anexa nr. 12.

(2) Președintele comisiei de recepție transmite investitorului, în termen de 5 zile, procesul-verbal de recepție a construcției împreună cu obiecțiile argumentate ale membrilor comisiei de recepție și cu referințele la prevederile actelor normative, precum și cu recomandările comisiei privind admiterea, amânarea sau respingerea recepției.

(3) În baza procesului-verbal de recepție a construcției, după expunerea concluziei Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, investitorul hotărăște cu privire la admiterea, amânarea sau respingerea recepției construcției și notifică executantului construcției hotărârea sa în cel mult 5 zile, împreună cu un exemplar al procesului-verbal de recepție a construcției.

(4) În cazul în care la admiterea recepției construcției au fost consemnate obiecții, în procesul-verbal de recepție a construcției se indică, în mod expres, neconformitățile care trebuie înlăturate.

(5) În situația în care comisia de recepție recomandă amânarea sau respingerea recepției, aceasta propune,

printr-un aviz preliminar la recepția construcției, măsuri pentru înlăturarea neajunsurilor și defectelor constatate.

(6) Procesul-verbal de recepție a construcției se aprobă de către investitor și conține, în mod obligatoriu:

a) valoarea declarată a investiției, calculată conform actelor de verificare și datelor din evidențele contabile;

b) data expirării termenului de garanție;

c) termenele de înlăturare a neajunsurilor și defectelor.

(7) Termenele de înlăturare a neajunsurilor și defectelor sunt convenite cu executantul construcției, însă acestea nu pot depăși 90 de zile de la data recepției construcției, cu excepția cazului în care, din cauza condițiilor climaterice, trebuie fixat alt termen.

(8) În cazul în care executantul construcției nu își îndeplinește obligațiile prevăzute la alin. (7), după expirarea termenelor convenite, investitorul notifică în acest sens executantul construcției și, dacă acesta nu ia măsuri aferent notificării în cauză, investitorul este în drept să înlăture neajunsurile și defectele pe cheltuiala și cu răspunderea executantului vinovat și să pretindă repararea prejudiciului produs.

(9) Pentru construcțiile de importanță redusă menționate la anexa nr. 10, procesul-verbal de recepție se întocmește conform modelului din anexa nr. 11.

(10) Procesele-verbale se semnează exclusiv prin aplicarea semnăturii electronice. Se admite semnătura olografă pentru membrii comisiei de recepție a construcției doar în cazul clădirilor de locuit, pentru una sau două familii, și al anexelor gospodărești ale acestora, cazuri în care investitorii sunt persoane fizice care nu dețin semnătură electronică.

Articolul 212. Transmiterea proceselor-verbale de recepție a construcțiilor

Procesele-verbale de recepție se întocmesc în 5 exemplare, dintre care un exemplar se păstrează la investitor, iar celelalte se remit, sub responsabilitatea investitorului:

a) executantului;

b) Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică;

c) organului cadastral teritorial;

d) autorității administrației publice locale.

Articolul 213. Înlăturarea neajunsurilor și defectelor

(1) Investitorul, la cererea executantului, după înlăturarea neajunsurilor și defectelor consemnate în anexele la procesulverbal de recepție a construcției, în termen de 10 zile, perfectează și semnează un proces-verbal de înlăturare a neajunsurilor și a defectelor.

(2) În cazul în care, în decurs de 10 zile de la data cererii executantului construcției, investitorul nu perfectează procesul-verbal de înlăturare a neajunsurilor și a defectelor, executantul construcției recurge la soluționarea divergențelor de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

(3) Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, împreună cu investitorul și executantul, examinează lista neajunsurilor și defectelor consemnate în anexele la procesul-verbal de recepție a construcției și întocmește un proces-verbal prin care se constată dacă au fost sau nu înlăturate neajunsurile și defectele.

Articolul 214. Data efectivă a recepției construcției

(1) Data efectivă a recepției construcției este data semnării de către comisia de recepție a procesului-verbal de recepție a construcției, cu sau fără obiecții.

(2) În cazul admiterii recepției și semnării procesului-verbal de recepție a construcției, construcția se consideră predată de către executantul construcției și preluată de investitor.

Articolul 215. Solicitări după preluarea construcției de către investitor

(1) După admiterea recepției construcției de către comisia de recepție, cu sau fără obiecții, investitorul nu este în drept să emită alte solicitări de remediere a lucrărilor și să stabilească penalități și diminuări ale costurilor, decât cele consemnate în procesul-verbal de recepție a construcției.

(2) Fac excepție de la alin. (1) neajunsurile și defectele ascunse, care sunt identificate în termenul de garanție, precum și cele care decurg din execuția necorespunzătoare a lucrărilor.

Articolul 216. Preluarea de către investitor a unor părți ale construcției

(1) În cazul în care investitorul solicită preluarea unei părți a construcției, înainte de terminarea execuției întregii construcții, prevăzute de contract, se întocmește un proces-verbal de predare-primire între executantul construcției și investitor, în care se consemnează starea părții de construcție în cauză, măsurile de conservare, precum și măsurile de asigurare a protecției reciproce în cadrul desfășurării activităților între părți.

(2) Fac excepție de la alin. (1) neajunsurile și defectele ascunse, care sunt identificate în termenul de garanție, precum și cele care decurg din execuția necorespunzătoare a lucrărilor.

(3) Pentru partea construcției preluată de investitor, termenul de garanție pentru înlăturarea neajunsurilor și defectelor, care nu afectează siguranța construcției, începe de la data terminării înlăturării acestora.

Articolul 217. Constatările la preluarea unor părți ale construcției

În cazurile prevăzute la art. 216 alin. (1), investitorul poate cere înscrierea în procesul-verbal de recepție a întregii construcții a neajunsurilor și defectelor pe care le-a constatat la predarea-primirea unor părți ale construcției și le-a consemnat în procesul-verbal de predare-primire a părților în cauză.

Articolul 218. Recepția unor părți ale construcției, specificate în documentația de proiect

(1) Recepția unor părți ale construcției, specificate în documentația de proiect, se efectuează conform prevederilor prezentului capitol.

(2) Se consideră drept părți ale construcției tronsoanele și tranșele, specificate și separate în proiectul de execuție a construcției de bază, care îndeplinesc următoarele condiții:

a) în proiectul de execuție a construcției de bază sunt prevăzute separat tronsoanele ori tranșele respective, împreună cu întregul complex de lucrări aferente;

b) pot funcționa separat de construcția de bază, la parametrii proiectați, respectând normele de securitate și de protecție a muncii;

c) nu au impact negativ asupra execuției construcției de bază.

Articolul 219. Cheltuielile aferente recepției construcției

(1) Cheltuielile de orice natură, necesare pentru desfășurarea activității comisiei de recepție, sunt suportate de către investitor.

(2) Cheltuielile ocazionate de expertize, încercări, probe și teste, altele decât cele care decurg din prevederile contractuale, sunt suportate de către partea care a inițiat efectuarea acestora.

(3) În situațiile în care, în urma rezultatelor nesatisfăcătoare ale expertizelor, încercărilor, probelor și testelor, se stabilește vinovăția unei părți, cheltuielile respective se acoperă de către partea în cauză.

(4) Cheltuielile pentru efectuarea expertizei tehnice sau cele ocazionate de asistența unui expert tehnic atestat sunt suportate de partea care a inițiat efectuarea expertizei sau convocarea expertului și, după caz, se acoperă de partea vinovată.

Articolul 220. Arhivarea documentelor

(1) Toate documentele ce țin de concepția, proiectarea, execuția și recepția, exploatarea și postutilizarea

construcției se depozitează în arhiva investitorului sau a proprietarului, după caz, care are obligația de a le păstra pe toată durata de existență a construcției, stabilită prin documentația de proiect.

(2) Prevederile de la alin. (1) se referă și la persoanele fizice care păstrează documentele menționate în arhivele personale.

(3) Toate documentele ce țin de concepția, proiectarea, execuția și recepția, exploatarea și postutilizarea construcției finanțate de surse financiare publice se depozitează în arhiva de stat.

(4) Planul topografic privind amplasarea reală a rețelelor edilitare (inginerești) nou-construite se prezintă de către operatorii de sistem, în format electronic și pe suport de hârtie, în termen de 30 de zile de la data punerii în funcțiune, autorităților administrației publice locale pentru a fi transpuse în materialele topografico-geodezice și cartografice, utilizate în format electronic.

(5) În cazul rețelelor edilitare (inginerești) exterioare supraterane cu lungimea de până la 5 metri, aflate în limita proprietății private, precum și în cazul celor interioare, indiferent de lungimea acestora, nu este necesară efectuarea ridicării topografice de control.

Subsecțiunea a 2-a
Recepția finală

Articolul 221. Organizarea recepției finale

Recepția finală este organizată de investitor în cel mult 15 zile după expirarea perioadei prevăzute la art. 192 alin. (10) pentru obiectivele finanțate din contul mijloacelor bugetului de stat, ale bugetelor locale, ale fondului rutier, ale bugetelor de asigurări sociale, ale fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență în medicină, ale fondurilor speciale, ale creditelor acordate cu garanția statului, precum și din contul mijloacelor instituțiilor și întreprinderilor de stat și ale societăților pe acțiuni, în capitalul social al cărora partea majoritară o constituie cota statului, și în cazul în care obiectivul reconstruit este un bun proprietate publică, dar este reconstruit în cadrul unui parteneriat public-privat sau din investiții private.

Articolul 222. Participanții la recepția finală

La recepția finală participă:

a) investitorul;

b) comisia de recepție, desemnată de investitor conform art. 197;

c) autorul proiectului;

d) executantul.

Articolul 223. Activitatea comisiei de recepție la recepția finală

(1) La recepția finală, comisia de recepție se întrunește la data, ora și locul fixate și examinează:

a) procesele-verbale de recepție la terminarea lucrărilor;

b) înlăturarea neajunsurilor și defectelor constatate în cadrul recepției la terminarea lucrărilor;

c) concluzia investitorului privind comportarea în exploatare a construcțiilor și instalațiilor aferente acestora pe durata termenului de garanție, incluzând neajunsurile și defectele constatate și înlăturarea acestora.

(2) Comisia de recepție poate cere, în cazuri argumentate și/sau în cazul identificării unor neajunsuri și defecte, executarea de încercări și expertize suplimentare.

(3) La terminarea recepției finale, comisia de recepție consemnează observațiile și concluziile în procesul-verbal de recepție finală, pe care îl transmite investitorului în termen de 3 zile lucrătoare împreună cu recomandarea de admitere a recepției, cu sau fără obiecții, de amânare sau de respingere a acesteia.

(4) În cazul în care comisia de recepție recomandă admiterea recepției finale cu obiecții, amânarea sau respingerea acesteia, comisia trebuie să propună măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

(5) Comisia de recepție recomandă respingerea recepției finale în cazul în care nu au fost respectate una sau mai multe dintre cerințele fundamentale.

(6) Construcția, a cărei recepție finală a fost respinsă, este adusă în stare de conservare prin efortul și pe cheltuiala investitorului, iar utilizarea acesteia este interzisă. În asemenea situații, investitorul este în drept să pretindă recuperarea pagubelor de la factorii implicați în execuția construcției, vinovați de neajunsurile și defectele constatate în cadrul recepției, precum și repararea prejudiciului care decurge din nefuncționarea construcțiilor și/sau a instalațiilor aferente acestora.

(7) Investitorul hotărăște admiterea recepției finale în baza recomandării comisiei de recepție și notifică executantului hotărârea sa în termen de 3 zile lucrătoare de la recepționarea procesului-verbal de recepție finală.

(8) Data recepției finale este data notificării de către investitor a hotărârii sale privind admiterea acesteia.

Subsecțiunea a 3-a
Recepția lucrărilor ajunse la faze determinante

Articolul 224. Prevederi generale privind recepția lucrărilor ajunse la faze determinante

(1) Cu 15 zile înainte de data preconizată pentru recepția lucrărilor ajunse la faze determinante, investitorul este obligat să notifice Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică recepția cu privire la lucrările ajunse la următoarele faze determinante: trasarea axelor clădirii pe teren, planșeul la cota 0.000, planșeul ultimului nivel autorizat.

(2) Notificarea indicată la alin. (1) poate fi depusă în formă scrisă la sediul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, expediată prin poștă cu scrisoare recomandată sau expediată în formă electronică.

(3) În cazul în care notificarea se expediază în formă electronică, aceasta trebuie să corespundă cerințelor legislației stabilite pentru un document electronic.

(4) Notificarea privind recepția lucrărilor ajunse la faze determinante se întocmește conform modelului din anexa nr. 14.

(5) Responsabilitatea pentru veridicitatea și plenitudinea datelor indicate în notificarea indicată la alin. (1) o poartă investitorul.

(6) Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică este obligat să recepționeze și să înregistreze neîntârziat notificarea.

(7) În cazul notificării depuse la sediul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, subdiviziunea responsabilă eliberează avizul la notificare, conform modelului din anexa nr. 15.

(8) Notificarea în formă electronică expediată la adresa oficială de poștă electronică a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică se consideră recepționată la data expedierii acesteia, iar Inspectoratul este obligat să remită avizul la notificarea respectivă, conform modelului din anexa nr. 15, la adresa de poștă electronică de la care a fost recepționată notificarea.

(9) Notificarea expediată prin poștă cu scrisoare recomandată se consideră depusă la data confirmării recepționării de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a scrisorii respective.

(10) Notificarea indicată la alin. (1) conține:

a) denumirea/numele și prenumele solicitantului, adresa juridică, adresa de poștă electronică, alte date de contact;

b) denumirea construcției;

c) adresa construcției, numărul cadastral;

d) numărul și data emiterii certificatului de urbanism pentru proiectare;

e) numărul și data emiterii autorizației de construire;

f) denumirea organizației de proiectare;

g) datele autorului proiectului;
h) responsabilul tehnic atestat;
i) dirigintele de șantier atestat;
j) faza determinantă;
k) numele semnatarului, semnătura;
l) ștampila solicitantului, după caz.

(11) Notificarea constituie temei pentru inițierea de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a unui control inopinat în condițiile art. 19 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(12) Notificarea nu este obligatorie în cazul caselor individuale cu regimul de înălțime de până la 3 etaje, destinate pentru una sau două familii.

(13) Controlul inopinat, în baza notificării indicate la alin. (1), este obligatoriu, se inițiază în termen de 15 zile de la recepționarea notificării și se efectuează fără plată.

(14) În cazul în care Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică nu a inițiat un control inopinat în urma notificării indicate la alin. (1) și/sau nu a întocmit un proces-verbal de control în termen de 15 zile de la data recepționării notificării, executantul este în drept să continue execuția lucrărilor până la următoarea fază determinantă pentru care este obligatorie notificarea.

(15) Metodologia de recepție a lucrărilor ajunse la faze determinante este stabilită de organul central de specialitate prin codul practic în construcții corespunzător.

Secțiunea a 3-a
Garanția

Articolul 225. Termenul de garanție

(1) Termenul de garanție este de 5 ani și începe să curgă de la data recepției la terminarea lucrărilor, inclusiv în cazul în care recepția se efectuează în două etape.

(2) Pe durata termenului de garanție pot apărea neajunsuri și defecte ale construcției sau ale structurii de rezistență, rezultate din nerespectarea normelor de proiectare și de execuție în vigoare la data realizării acesteia, pe care, la data recepției la terminarea lucrărilor și/sau la data recepției finale, investitorul nu le-ar fi putut identifica, însă pe care executantul este obligat să le înlăture, pe cont propriu, din motivul nerespectării clauzelor și/sau a specificațiilor contractului ori a prevederilor documentației de proiect și normativelor tehnice în construcții aplicabile.

(3) În cazul în care neajunsurile și defectele identificate pe durata termenului de garanție nu se înlătură imediat, termenul de garanție se prelungește corespunzător categoriei de importanță a construcției, fapt despre care este notificat executantul cu 28 de zile până la expirarea termenului de garanție.

(4) Termenul de garanție poate fi mai mic de 5 ani pentru materialele și produsele pentru construcții pentru care uzura naturală, firească, indicată de producător conform standardelor, are un termen mai mic.

Articolul 226. Obligații pe durata termenului de garanție

(1) Pe durata termenului de garanție, în urma unei notificări transmise de către investitor, executantul construcției are obligația de a înlătura toate neajunsurile și defectele apărute în această perioadă din motivul nerespectării prevederilor proiectului de execuție, a normativelor tehnice în construcții în vigoare la data recepției construcției, precum și a clauzelor contractului, pe cheltuială proprie.

(2) Dacă, în rezultatele expertizei tehnice efectuate la solicitarea investitorului, se constată că neajunsurile și defectele au apărut pe durata termenului de garanție din alte motive, independente de executantul construcției, iar lucrările au fost executate de către acesta conform prevederilor contractului, costul înlăturării neajunsurilor și defectelor nu se pune în seama executantului. În acest caz, investitorul suportă cheltuielile respective, cu acoperirea acestora, prin regres, din contul factorilor implicați din a căror vină s-au produs neajunsurile și defectele constatate.

(3) După expirarea termenului de garanție prevăzut la art. 225, investitorul, la cererea executantului construcției, în termen de 28 de zile, întocmește un procesverbal cu privire la expirarea termenului de garanție, în care consemnează faptul că executantul a înlăturat toate neajunsurile și toate defectele apărute pe durata termenului de garanție, iar investitorul nu are alte pretenții.

(4) În cazul în care, în termen de 28 de zile de la data cererii executantului construcției, indicate la alin. (3), investitorul nu întocmește procesul-verbal cu privire la expirarea termenului de garanție, fără motive argumentate, se consideră că termenul de garanție a expirat.

(5) Dacă investitorul pe durata termenului de garanție nu a făcut nicio solicitare în adresa executantului, se consideră că termenul de garanție a expirat.

Articolul 227. Garanția de bună execuție

(1) Garanția de bună execuție se constituie sub formă de garanție bancară, garanție financiară sau garanție prin rețineri succesive, decizia aparținând beneficiarului. Beneficiarul are dreptul de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție, oricând pe parcursul executării contractului de achiziție publică, în limita prejudiciului cauzat, în cazul în care executantul nu își îndeplinește, din vina sa, obligațiile asumate prin contract. În cazul executării garanției de bună execuție, parțiale sau totale, executantul are obligația de a reîntregi garanția în cauză reieșind din lucrările rămase de executat.

(2) Garanția bancară reprezintă angajamentul irevocabil al băncii de a plăti beneficiarului, la cererea acestuia, o sumă de bani în cazul în care executantul nu șia îndeplinit obligațiile de a înlătura neajunsurile și defectele apărute pe durata termenului de garanție.

(3) Garanția financiară reprezintă mijloacele bănești puse la dispoziția beneficiarului de către executant pe durata termenului de garanție.

(4) Garanția de bună execuție prin rețineri succesive reprezintă alimentarea contului beneficiarului, pe parcursul executării contractului, prin intermediul reținerilor din plățile datorate și cuvenite executantului, până la atingerea sumei stabilite drept garanție de bună execuție în documentele de licitație.

Articolul 228. Restituirea reținerilor

(1) Investitorul este obligat să restituie executantului construcției reținerile din plățile cuvenite acestuia, inclusiv garanția de bună execuție, după semnarea și aprobarea procesului-verbal de recepție finală, în termen de 21 de zile.

(2) Valoarea reținerilor din plățile cuvenite executantului pentru garanția de bună execuție se stipulează în contractul de antrepriză, conform legislației privind achizițiile publice.

Capitolul V
CARTEA TEHNICĂ A CONSTRUCȚIEI
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 229. Cartea tehnică a construcției

(1) Pentru toate construcțiile prevăzute la art. 2 este obligatorie întocmirea, completarea și păstrarea Cărții tehnice a construcției, conform anexei nr. 7, pe toată durata de existență a construcției.

(2) Cartea tehnică a construcției se completează și se păstrează de către proprietarul sau utilizatorul construcției până la etapa de postutilizare a acesteia, iar după etapa de postutilizare, Cartea tehnică a construcției se arhivează în modul stabilit, inclusiv în formă electronică.

(3) Cartea tehnică a construcției are drept scop reflectarea documentară a etapelor de execuție a lucrărilor de construcții și a exploatării construcției, a principalelor caracteristici și parametri, precum și evoluția acestora în perioada exploatării construcției.

Articolul 230. Întocmirea Cărții tehnice a construcției

(1) Cartea tehnică a construcției se întocmește de către investitor într-un exemplar original, pe suport de hârtie, care, în termen de 3 luni de la recepția construcției, este transpus în formă electronică și care se predă proprietarului sau utilizatorului construcției, aceștia având obligația să păstreze și să completeze Cartea tehnică a construcției conform prevederilor art. 229 alin. (2).

(2) Capitolele A, B și C ale Cărții tehnice a construcției se elaborează concomitent cu proiectarea și execuția construcției și se definitivează înainte de recepția construcției. Capitolul D se completează în perioada exploatării construcției.

(3) La întocmirea Cărții tehnice a construcției, în mod obligatoriu, participă proiectantul, executantul și investitorul sau proprietarul/utilizatorul construcției, conform obligațiilor acestora.

(4) Obligațiile investitorului, proiectantului și executantului construcției privind întocmirea Cărții tehnice a construcției sunt:

a) proiectantul construcției întocmește și predă investitorului, pe măsura elaborării, însă cel târziu cu 3 zile lucrătoare înainte de data recepției construcției, documentația prevăzută la art. 232 (capitolul A);

b) executantul întocmește și predă investitorului, pe măsura elaborării, însă cel târziu cu 3 zile înainte de data recepției construcției, documentația prevăzută la art. 233 (capitolul B) și documentația prevăzută la art. 234 lit. b)–e) (capitolul C);

c) investitorul, după recepționarea documentelor de la proiectant, executant și comisia de recepție, completează Cartea tehnică a construcției cu documentele care țin de sarcinile acestuia, prevăzute la art. 232, le îndosariază, conform prevederilor art. 240, și întocmește centralizatorul prevăzut la art. 236.

Secțiunea a 2-a
Conținutul Cărții tehnice a construcției

Articolul 231. Cuprinsul Cărții tehnice a construcției

(1) Cartea tehnică a construcției este formată din ansamblul de documente referitoare la proiectarea, execuția, recepția, exploatarea, întreținerea, repararea și urmărirea în exploatare a construcției, precum și referitoare la postutilizarea construcției, incluzând toate modificările efectuate în procesul exploatării, și conține documentația de bază și centralizatorul, cu părțile componente ale acestuia.

(2) Documentația de bază a Cărții tehnice a construcției este formată din 4 capitole (A, B, C și D), care conțin următoarea documentație tehnică:

a) Capitolul A – Documentația de proiect a construcției;

b) Capitolul B – Documentația privind execuția construcției;

c) Capitolul C – Documentația privind recepția construcției;

d) Capitolul D – Documentația privind exploatarea, întreținerea, repararea și urmărirea comportării în exploatare a construcției.

(3) Fiecare capitol include borderoul documentației, în care sunt înscrise denumirea documentului, numărul dosarului, numărul de file și cuprinsul fiecărui dosar.

(4) Centralizatorul Cărții tehnice a construcției conține fișa de date sintetice a construcției, borderoul general al dosarelor documentației de bază și borderourile cu cuprinsul fiecărui dosar în parte pentru capitolele A, B, C și D.

Articolul 232. Documentația tehnică conținută în capitolul A al Cărții tehnice a construcției

(1) Capitolul A „Documentația de proiect a construcției” al Cărții tehnice a construcției conține:

a) documentele referitoare la caietul de sarcini pentru proiectare, amplasarea construcției și avizele care au stat la baza întocmirii documentației de proiect;

b) documentele privind atribuirea terenului pentru construcție;

c) studiile și avizele geotehnice, hidrologice, hidrogeologice, climatologice și ecologice; documentele privind gradul de intensitate seismică și de altă natură care au stat la baza proiectării construcției;

d) avizele de coordonare și procesele-verbale de transmitere a documentației de proiect;

e) documentația tehnică care se referă la construcția respectivă (caracteristici, detalii de execuție pentru elementele structurii de rezistență și pentru celelalte părți de construcție care asigură funcționalitatea și siguranța în exploatare, precum și schemele de instalații efectiv realizate, cu toate modificările efectuate de proiectant, executant sau proprietar în procesul execuției construcției, înscrisul investitorului privind calitatea construcției evaluată prin sintagmele „la cheie” sau „gata de ocupare”);

f) breviarele de calcul pe specialități (acțiunile, ipotezele de calcul, rezultatele calculelor de dimensionare și ale verificărilor etc.);

g) documentația privind argumentarea modificărilor documentației de proiect, dacă acestea au avut loc, și a execuției acestora;

h) indicarea exactă a diferențelor față de detaliile de execuție inițiale, cu precizarea cauzelor care au condus la apariția diferențelor în cauză;

i) caietele de sarcini pentru execuția lucrărilor;

j) instrucțiunile-cadru privind exploatarea construcției.

(2) În cazul lipsei documentației de proiect în arhiva instituțiilor și în cea a autorului de proiect, restabilirea documentației de proiect se efectuează doar pentru construcțiile recepționate și aflate în exploatare. Restabilirea documentației de proiect se efectuează de către proiectant, la solicitarea proprietarului construcției. În cazul existenței reglementărilor care stabilesc obligația deținerii documentației de proiect de către entitatea responsabilă de exploatare, în lipsa documentației respective, restabilirea acesteia este pusă în sarcina entității respective, în conlucrare cu proiectantul. Proiectantul decide cu privire la necesitatea, precum și la volumul expertizei tehnice efectuate în scopul restabilirii documentației de proiect. Restabilirea documentației de proiect se efectuează doar în baza normativelor tehnice în construcții și a actelor permisive, valabile la etapa proiectării inițiale a construcției. Proiectantul decide asupra necesității verificării documentației de proiect restabilite. Documentația de proiect restabilită poate servi doar pentru necesitățile tehnice în cadrul exploatării construcției.

Articolul 233. Documentația tehnică conținută în capitolul B al Cărții tehnice a construcției

Capitolul B „Documentația privind execuția construcției” al Cărții tehnice a construcției conține:

a) autorizația de construire;

b) procesul-verbal de predare a amplasamentului și a reperelor de nivelment general;

c) procesele-verbale privind trasarea geodezică a amplasamentului și privind lucrările geodezice efectuate în procesul execuției construcției;

d) înregistrările de calitate, cu caracter permanent, efectuate în procesul execuției lucrărilor, precum și celelalte documentații, întocmite conform prescripțiilor tehnice, prin care se atestă calitatea lucrărilor (rezultatul încercărilor efectuate, certificatele de calitate, condica de betonare, registrul proceselor-verbale privind lucrările care devin ascunse, notele de constatare ale persoanelor cu atribuții din cadrul organelor de control, registrul unic de comunicări și dispoziții de șantier, procesele-verbale ale încercărilor

specifice și speciale etc.);

e) procesele-verbale de recepție a terenului de fundare, a fundațiilor și a structurii de rezistență, precum și procesele-verbale de recepție a lucrărilor ajunse la faze determinante;

f) procesele-verbale privind montarea instalațiilor de măsurare, prevăzute prin proiectul de urmărire specială a construcțiilor, după caz, precum și înscrierile indicilor inițiali de la care au început măsurătorile;

g) expertizele tehnice, verificările la fața locului sau cercetările suplimentare efectuate în afara celor prevăzute de prescripțiile tehnice sau caietele de sarcini, necesare ca urmare a unor accidente tehnice produse în procesul execuției sau ca urmare a unor greșeli de execuție;

h) caietele de atașament, jurnalul principalelor evenimente (inundații, cutremure, temperaturi excesive etc.);

i) borderoul de verificare a lucrărilor de construcții din partea proiectantului;

j) condica de betonare, condica de execuție a lucrărilor de geodezie, condica de execuție a lucrărilor specializate și condica lucrărilor de sudură și de protecție împotriva coroziunii îmbinărilor sudate;

k) jurnalul evenimentelor în procesul execuției construcției;

l) lista releveelor și a schemelor de execuție;

m) buletinele de încercări;

n) procesul-verbal de recepție a utilajului, în urma efectuării încercărilor și rodajelor;

o) procesele-verbale ale încercărilor conductelor tehnologice, sistemelor și rețelelor edilitare (inginerești);

p) hotărârile de sistare a lucrărilor de construcții, cauzele și durata sistărilor, executarea sau neexecutarea, în aceste cazuri, a procedurilor de conservare, precum și modul de verificare a înlăturării cauzelor care au dus la sistarea lucrărilor.

Articolul 234. Documentația tehnică conținută în capitolul C al Cărții tehnice a construcției

Capitolul C „Documentația privind recepția construcției" al Cărții tehnice a construcției conține:

a) procesele-verbale de recepție a construcției, precum și documentele aferente acesteia;

b) documentele elaborate ca urmare a cererii comisiei de recepție, prin care se stabilesc verificări sau cercetări suplimentare, cu indicarea rezultatelor și a modului de soluționare;

c) procesul-verbal de recepție a utilajului, în urma efectuării încercărilor și rodajelor în ansamblu;

d) procesele-verbale privind efectuarea diverselor încercări ale instalațiilor și sistemelor;

e) certificatele privind preluarea spre deservire de către operatorii de sistem (prestatorii de servicii) ai rețelelor exterioare edilitare (inginerești), care să asigure exploatarea normală a construcției;

f) documentele centralizate ale comisiei de recepție a construcției;

g) planul topografic de control.

Articolul 235. Documentația tehnică conținută în capitolul D al Cărții tehnice a construcției

Capitolul D „Documentația privind exploatarea, întreținerea, repararea și urmărirea comportării în exploatare a construcției" al Cărții tehnice a construcției conține:

a) prevederile scrise ale proiectantului privind urmărirea comportării în exploatare a construcției, instrucțiunile privind exploatarea și întreținerea și lista prescripțiilor de bază care trebuie respectate pe durata exploatării construcției; documentația de interpretare a urmăririi comportării construcției în procesul execuției și al exploatării;

b) documentația de proiect în baza căreia s-au efectuat, după recepția construcției, modificări ale construcției efectiv realizate, în comparație cu documentația de proiect inițială;

c) procesele-verbale de constatare a unor deficiențe, identificate după recepția construcției, și măsurile de intervenție luate (procese-verbale de remediere a deficiențelor);

d) proiectul de urmărire specială a construcției, după caz;

e) procesul-verbal de predare-primire a instalațiilor de măsurare, prevăzute de proiectul de urmărire specială a construcției, încheiat între executant și investitor, după caz;

f) referatul care să conțină concluziile anuale și cele finale asupra rezultatelor urmăririi speciale, după caz;

g) procesele-verbale de predare-primire a construcției, în cazul schimbării proprietarului;

h) jurnalul evenimentelor, întocmit conform modelului de formular prevăzut în anexa nr. 9.

Articolul 236. Centralizatorul Cărții tehnice a construcției

Centralizatorul Cărții tehnice a construcției conține:

a) fișa de date sintetice privind construcția, conform modelului prevăzut în anexa nr. 9;

b) borderoul general al dosarelor documentației de bază și copiile borderourilor, inclusiv cuprinsul fiecărui dosar în parte;

c) jurnalul evenimentelor în timpul exploatării, conform modelului prevăzut în anexa nr. 9.

Articolul 237. Cartea tehnică a construcției pentru construcțiile de importanță redusă

Pentru construcțiile de importanță redusă, prevăzute în anexa nr. 10, Cartea tehnică a construcției conține autorizația de construire, proiectele de execuție, procesele-verbale de recepție a construcției, precum și intervențiile în timp efectuate pe parcursul exploatării construcției (lucrările de reparații capitale și de reconstrucție).

Articolul 238. Îndosarierea Cărții tehnice a construcției

(1) Actele care formează documentația de bază a Cărții tehnice a construcției sunt îndosariate, pe capitole corespunzătoare și în ordinea enumerării în prezentul capitol, în dosare cu file numerotate, prevăzute cu borderou și ștampilate pe măsura încheierii acestora.

(2) Fiecare dosar este notat cu un indice format din litera corespunzătoare capitolului (A, B, C sau D) al Cărții tehnice a construcției și din numărul de ordine, exprimat prin cifre arabe.

(3) Toate dosarele și borderourile cuprinse în capitolele A, B, C, și D ale Cărții tehnice a construcției se șnuruiesc, se semnează și se sigilează de către comisia de recepție a construcției.

Secțiunea a 3-a
Completarea și păstrarea Cărții tehnice a construcției

Articolul 239. Controlul completării Cărții tehnice a construcției

(1) Completarea Cărții tehnice a construcției se controlează, în mod obligatoriu, de către:

a) comisia de recepție, în perioada de recepție a construcției;

b) persoanele cu atribuții de control din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică;

c) persoanele cu atribuții de control din cadrul Agenției de Inspectare a Monumentelor, în cazul monumentelor istorice.

(2) Rezultatele controalelor sunt înscrise, în mod obligatoriu, în Cartea tehnică a construcției.

Articolul 240. Păstrarea Cărții tehnice a construcției

(1) În perioada de execuție a construcției, responsabil de păstrarea Cărții tehnice a construcției este responsabilul tehnic.

(2) Până la recepția construcției, Cartea tehnică a construcției se păstrează în cadrul șantierului, într-un dulap

metalic rezistent la foc, sigilat, la care au accesul doar responsabilul tehnic și organele de control.

(3) După recepția construcției, Cartea tehnică a construcției se păstrează de către proprietar, pe toată durata de existență a construcției, până la obținerea autorizației de desființare a construcției, pe suport de hârtie și în formă electronică, care se actualizează semestrial pe durata exploatării construcției.

(4) Pe durata exploatării construcției, proprietarul acesteia are obligația de a completa capitolul D al Cărții tehnice a construcției și jurnalul evenimentelor.

(5) După desființarea construcției, proprietarul predă spre arhivare exemplarul completat al Cărții tehnice a construcției autorităților administrației publice locale, prin act de predare-primire.

(6) Înainte de predarea Cărții tehnice a construcției conform alin. (5), aceasta este completată cu modul de desfășurare a postutilizării, în baza instrucțiunilor elaborate de proiectant.

(7) Se interzice perfectarea actelor de transmitere sau înstrăinare a construcțiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) fără Cartea tehnică a construcției, întocmită și completată conform prevederilor prezentului cod.

(8) La schimbarea proprietarului construcției după predarea Cărții tehnice a construcției, noul proprietar este obligat să o păstreze și completeze în continuare, consemnând acest fapt în contractul de înstrăinare și în jurnalul evenimentelor.

(9) Restabilirea Cărții tehnice a construcției, în cazul pierderii sau deteriorării, se efectuează de către un expert tehnic atestat, angajat de investitor.

Articolul 241. Înscrierile în Cartea tehnică a construcției

(1) Rezultatele urmăririi comportării în exploatare a construcției și starea acesteia pe durata exploatării sunt înscrise în jurnalul evenimentelor din Cartea tehnică a construcției o dată în trimestru, dacă proiectul de urmărire specială a construcției nu prevede alt termen.

(2) În cazul unor evenimente excepționale, de amploare conform caracteristicilor fizice (incendii, inundații, alunecări de teren, cutremure cu intensitate mai mare decât cea normativă), se efectuează examinarea construcției, iar rezultatele examinării sunt înscrise în jurnalul evenimentelor din Cartea tehnică a construcției.

Articolul 242. Mijloacele financiare

Mijloacele financiare necesare pentru întocmirea, completarea și păstrarea Cărții tehnice a construcției sunt acoperite de către investitor, pe durata execuției și recepției construcției, și de către proprietar, pe durata exploatării acesteia.

TITLUL II
EXPLOATAREA CONSTRUCȚIILOR
Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 243. Activitățile în exploatarea construcțiilor

(1) Exploatarea construcției începe după recepția la terminarea lucrărilor și înregistrarea construcției la organul cadastral.

(2) Exploatarea construcției reprezintă desfășurarea activităților ulterioare execuției construcției, care includ:

a) întreținerea, remedierea și reparațiile curente ale construcției;

b) urmărirea comportării în exploatare a construcției, prin efectuarea inspecțiilor periodice și a expertizărilor tehnice;

c) intervențiile în timp asupra construcției existente, precum sunt lucrările de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere, de renovare, de reabilitare, de reparații capitale și de demolare/demontare a construcției.

Articolul 244. Persoanele responsabile de exploatarea construcției

Persoanele responsabile de exploatarea construcției sunt:

a) investitorii și proprietarii construcției, persoanele cărora investitorii le-au transmis construcția în proprietate, după recepția acesteia, sau care au intrat în posesie în urma unor tranzacții imobiliare;

b) utilizatorii construcției, persoanele care, prin contractul de locațiune, dețin construcția/încăperea în folosință temporară sau în folosință și posesie temporară.

Articolul 245. Reglementările privind exploatarea construcțiilor

(1) Executarea prevederilor prezentului cod în domeniul exploatării construcțiilor se efectuează în conformitate cu regulamentele corespunzătoare aprobate de organul central de specialitate.

(2) Activitatea de urmărire a comportării în exploatare a construcției și intervențiile în timp asupra construcției se efectuează cu respectarea normativelor tehnice în construcții privind exploatarea construcțiilor, elaborate și aprobate de organul central de specialitate.

Capitolul II
OBLIGAȚII CU PRIVIRE LA EXPLOATAREA CONSTRUCȚIILOR

Articolul 246. Obligațiile proprietarilor construcțiilor

Proprietarii construcției au următoarele obligații, pe care le pot exercita personal sau prin intermediul persoanelor împuternicite:

a) să exploateze construcția în conformitate cu normativele tehnice în construcții privind exploatarea construcțiilor;

b) să efectueze la timp lucrările de întreținere și cele de reparații, care se impun pentru asigurarea satisfacerii cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, prevăzute de Cartea tehnică a construcției și/sau rezultate din activitățile de urmărire a comportării în exploatare a construcției, din expertizarea tehnică, precum și să îndeplinească alte cerințe similare, prevăzute de prevederile prezentului cod;

c) să păstreze și să asigure completarea la zi a Cărții tehnice a construcției și predarea acesteia, la înstrăinarea construcției, noului proprietar;

d) să asigure urmărirea comportării în exploatare a construcției, potrivit prevederilor din Cartea tehnică a construcției și ale normativelor tehnice în construcții, prin intermediul responsabililor respectivi și conform prevederilor prezentului cod;

e) să efectueze lucrările de reconstrucție, de consolidare, de reabilitare, de transformare, de adaptare rezonabilă, de extindere, de desființare parțială, precum și lucrările de reparații capitale numai în baza unei documentații de proiect elaborate conform prevederilor prezentului cod;

f) să asigure execuția lucrărilor de intervenții în timp asupra construcției, conform prevederilor prezentului cod;

g) să asigure execuția lucrărilor din etapele postutilizării construcției, cu respectarea prevederilor legislației;

h) să sesizeze, în termen de 24 de ore, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică în cazul unor accidente tehnice la construcțiile aflate în proprietate;

i) să aplice măsurile stabilite cu privire la punerea în siguranță a clădirilor încadrate în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol pentru siguranța publică, în termen de un an de la data notificării de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică a acestei obligații.

Articolul 247. Obligațiile utilizatorilor construcțiilor

Utilizatorii construcției au următoarele obligații, pe care le pot exercita personal sau prin intermediul persoanelor împuternicite:

a) să exploateze construcția conform normativelor tehnice în construcții privind exploatarea construcțiilor și prevederilor din Cartea tehnică a construcției;

b) să efectueze la timp lucrările de întreținere și de reparații care le revin conform prevederilor prezentului cod,

ale normativelor tehnice în construcții și ale contractului de locațiune;

c) să efectueze lucrările de modificare, de consolidare sau să schimbe destinația construcției numai cu acordul proprietarului și cu respectarea prevederilor prezentului cod;

d) să efectueze urmărirea comportării în exploatare a construcției, conform prevederilor Cărții tehnice a construcției și ale contractului de locațiune;

e) să sesizeze, în termen de 24 de ore, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și proprietarul în cazul unor accidente tehnice la construcțiile aflate în gestionare.

Articolul 248. Obligațiile proprietarilor și ale utilizatorilor construcțiilor în caz de incendiu

(1) Persoanele fizice și juridice care dețin, cu orice titlu, terenuri, construcții sau instalații tehnologice au obligația de a asigura și de a permite accesul pompierilor și al persoanelor care acordă ajutor, precum și utilizarea apei, a materialelor și a mijloacelor proprii pentru operațiuni de salvare, de stingere și de limitare a efectelor incendiilor produse la bunurile proprii ori ale altor persoane.

(2) Pentru evitarea producerii unei catastrofe, persoanele menționate la alin. (1) trebuie să accepte și alte măsuri stabilite de conducătorul intervenției, precum degajarea terenurilor, demolarea/demontarea unei construcții sau a unei părți a construcției, sistarea temporară a activităților, evacuarea din zona periclitată, după caz.

(3) Persoanele indicate la alin. (1) au obligația:

a) să efectueze urmărirea specială a construcțiilor existente care au suferit avarieri în urma accidentelor sau incendiilor;

b) să conlucreze cu autoritățile administrației publice și cu structurile de specialitate ale acestora la organizarea, asigurarea, pregătirea și punerea în aplicare a planurilor de intervenție, în caz de situație excepțională;

c) să solicite efectuarea expertizei tehnice a construcției.

Capitolul III
URMĂRIREA COMPORTĂRII ÎN EXPLOATARE A CONSTRUCȚIILOR ȘI INTERVENȚIILE ÎN TIMP ASUPRA CONSTRUCȚIILOR

Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 249. Domeniul de aplicare

(1) Prevederile prezentului capitol referitoare la desfășurarea activităților privind urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor și intervențiile în timp asupra construcțiilor existente, precum și privind postutilizarea construcțiilor se aplică tuturor categoriilor de construcții, indiferent de forma de proprietate sau destinație, inclusiv instalațiilor aferente acestora.

(2) Prevederile prezentului capitol sunt obligatorii pentru structurile specializate din cadrul autorităților administrației publice locale și pentru toți factorii implicați, prevăzuți la art. 337, pe întreaga durată de existență a construcțiilor respective.

Articolul 250. Scopul urmăririi comportării în exploatare a construcțiilor și al intervențiilor în timp asupra construcțiilor existente

Urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor și intervențiile în timp asupra construcțiilor existente reprezintă acțiuni distincte, sistematice și complementare, realizate prin efortul proprietarului, astfel:

a) urmărirea comportării în exploatare a construcției se efectuează în vederea depistării din timp a unor deficiențe care conduc la diminuarea aptitudinii de exploatare;

b) intervențiile în timp asupra construcțiilor existente se efectuează pentru menținerea la nivelul prevăzut a cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor sau pentru îmbunătățirea aptitudinii de exploatare, inclusiv schimbarea destinației.

Articolul 251. Obiectul urmăririi comportării în exploatare a construcțiilor și al intervențiilor în timp asupra construcțiilor existente

(1) Urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor și intervențiile în timp asupra construcțiilor existente reprezintă o parte componentă a sistemului calității în construcții.

(2) Obiectul urmăririi comportării în exploatare a construcțiilor și al intervențiilor în timp asupra construcțiilor existente reprezintă evaluarea stării tehnice a construcțiilor și menținerea aptitudinii de exploatare prevăzute, pe întreaga durata de existență a acestora.

(3) Activitatea de urmărire a comportării în exploatare a construcțiilor și intervențiile în timp asupra construcțiilor existente, realizate conform prevederilor prezentului cod, sunt asigurate de către proprietar.

(4) Urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor și intervențiile în timp asupra construcțiilor existente se realizează de către proprietar prin intermediul, după caz, al responsabililor pentru urmărirea comportării în exploatare a construcției și al responsabililor tehnici atestați pentru intervențiile în timp asupra acesteia.

Articolul 252. Intervențiile în timp asupra structurii de rezistență a construcțiilor

Proprietarii și utilizatorii construcțiilor, persoane fizice sau juridice, pot efectua lucrări de intervenții în timp asupra structurii de rezistență a construcției sau alte lucrări doar conform unei documentații de proiect elaborate în baza unui raport de expertiză tehnică a întregii structuri de rezistență a construcției în cauză, întocmit de un expert tehnic atestat sau de un grup de experți tehnici atestați, după caz.

Articolul 253. Modificarea aspectului arhitectural al construcțiilor

(1) Proprietarii și utilizatorii construcțiilor, persoane fizice sau juridice, pot efectua lucrări de modificare a aspectului arhitectural al construcțiilor (fațade, elemente de tâmplărie exterioare, acoperiș), cu excepția fațadelor clădirilor orientate spre străzile principale, altele decât străzile/stradelele de cartier, precum și cu excepția clădirilor cu statut de monument de importanță națională și locală, înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat sau în registrele monumentelor istorice de importanță locală, și a zonelor de protecție ale acestora, lucrări care se execută doar conform documentației de proiect, elaborate și verificate în modul stabilit de prezentul cod și coordonate cu structurile specializate din cadrul autorităților administrației publice locale.

(2) Pentru întocmirea documentației de proiect pentru modificarea aspectului arhitectural al construcțiilor este contractat, de regulă, autorul proiectului inițial al construcției sau se obține acordul acestuia, conform Legii nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Secțiunea a 2-a
Urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor

Articolul 254. Durata de urmărire a comportării în exploatare

(1) Urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor se efectuează pe întreaga durată de existență a acestora și cuprinde ansamblul de activități privind examinarea directă sau investigarea prin mijloace de observare și măsurare specifice, în scopul menținerii la nivelul prevăzut a cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor.

(2) Urmărirea comportării în exploatare a construcției începe după recepția construcției și se finalizează la obținerea autorizației de desființare a construcției respective.

Articolul 255. Modalitățile de urmărire a comportării în exploatare

(1) Urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor include urmărirea curentă și urmărirea specială.

(2) Modalitățile de desfășurare a urmăririi curente și a urmăririi speciale (inclusiv perioadele, metodele, caracteristicile și parametrii urmăriți) se stabilesc de către proiectant sau expertul tehnic atestat, în funcție de categoria de importanță a construcției și de alte caracteristici ale acesteia, și se includ în Cartea tehnică a construcțiilor, în care sunt înscrise și rezultatele desfășurării acestor activități.

Articolul 256. Urmărirea curentă

(1) Urmărirea curentă este o activitate sistematică de observare a stării tehnice a construcției, care, fiind corelată cu activitatea de întreținere, are scopul de a menține la nivelul prevăzut cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor și aptitudinea de exploatare prevăzută a construcției.

(2) Urmărirea curentă are caracter permanent și se desfășoară asupra tuturor categoriilor de construcții pe întreaga durata de existență a acestora.

(3) Urmărirea curentă se realizează prin examinarea vizuală directă și prin mijloace simple de măsurare, în conformitate cu prevederile din Cartea tehnică a construcției și cu normativele tehnice în construcții corespunzătoare, pe categorii de lucrări și de construcții.

(4) Activitățile de urmărire curentă se desfășoară de către proprietar, prin intermediul responsabilului pentru urmărirea comportării în exploatare a construcției (în continuare – *responsabil pentru urmărire*), conform prevederilor alin. (3) și ale documentației de proiect.

Articolul 257. Constatările în cadrul urmăririi curente

(1) Constatările efectuate în cadrul activității de urmărire curentă se înscriu în Cartea tehnică a construcției de către factorii menționați la art. 256 alin. (4).

(2) În cazul construcțiilor cu durata de existență depășită, al celor la care se schimbă destinația sau condițiile de exploatare și al celor la care sunt identificate deficiențe semnificative în cadrul urmăririi curente, proprietarul este obligat să solicite efectuarea unei expertize tehnice pentru a stabili măsurile necesare de intervenții în timp asupra construcției respective.

(3) În cadrul urmăririi curente, la identificarea unor deficiențe care pot afecta exploatarea în condiții de siguranță a construcției, proprietarul este obligat să instituie urmărirea specială.

Articolul 258. Urmărirea specială

(1) Urmărirea specială include efectuarea unor investigații specifice, sistematice și periodice, ale anumitor parametri care caracterizează construcția sau unele părți ale acesteia, stabiliți la etapa de proiectare sau în urma unei expertize tehnice.

(2) Urmărirea specială se realizează de către proprietari pentru construcțiile noi de importanță excepțională sau deosebită, stabilită prin documentația de proiect.

(3) Urmărirea specială se instituie la cererea proprietarului sau a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică pentru:

a) construcțiile existente care au o evoluție periculoasă sau care au suferit avarieri în urma accidentelor și incendiilor, stabilite în urma unei expertize tehnice;

b) construcții care se află în situații speciale din punctul de vedere al siguranței.

(4) Urmărirea specială se desfășoară de către responsabilul pentru urmărire pe o perioadă stabilită în baza documentației de proiect.

(5) Urmărirea specială nu exclude urmărirea curentă, iar rezultatele urmăririi speciale se înscriu în Cartea tehnică a construcției.

Secțiunea a 3-a
Obligații și responsabilități cu privire la urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor

Articolul 259. Obligațiile și responsabilitățile investitorilor

Investitorii au următoarele obligații și responsabilități cu privire la urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor:

a) să stabilească, împreună cu proiectanții, construcțiile care se supun urmăririi speciale;

b) să asigure întocmirea proiectului de urmărire specială și predarea acestuia proprietarilor, cu notificarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică;

c) să informeze proprietarii care preiau construcțiile asupra obligațiilor care le revin în cadrul urmăririi speciale.

Articolul 260. Obligațiile și responsabilitățile proprietarilor și ale utilizatorilor construcțiilor

Proprietarii și utilizatorii construcțiilor au următoarele obligații și responsabilități cu privire la urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor:

a) să răspundă de activitatea privind urmărirea comportării construcțiilor în cadrul exploatării acestora sub toate formele;

b) în cazurile prevăzute la art. 258 alin. (3), să asigure expertizarea tehnică a construcțiilor, elaborarea proiectului de urmărire specială și să notifice Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică privind instituirea urmăririi speciale;

c) să stipuleze în contractele privind înstrăinarea construcțiilor, privind transmiterea în administrare sau în locațiune a construcțiilor, obligațiile cu privire la urmărirea comportării în exploatare a acestora.

Articolul 261. Obligațiile și responsabilitățile proiectanților

Proiectanții au următoarele obligații și responsabilități cu privire la urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor:

a) să stabilească, împreună cu investitorii și/sau cu proprietarii, construcțiile care trebuie supuse urmăririi speciale;

b) să elaboreze în documentația de proiect compartimentul privind urmărirea comportării în exploatare a construcției;

c) să elaboreze în bază de contract cu proprietarii documentația tehnică pentru urmărirea curentă și proiectul de urmărire specială.

Articolul 262. Obligațiile și responsabilitățile executanților

Executanții au obligația să efectueze urmărirea curentă a construcțiilor pe care le execută, să monteze, conform documentației de proiect, și să protejeze echipamentul pentru urmărirea specială până la recepția construcțiilor, după care să îl predea proprietarului.

Articolul 263. Obligațiile și responsabilitățile responsabililor pentru urmărire

La efectuarea urmăririi curente și a urmăririi speciale, responsabilii pentru urmărire au următoarele obligații și responsabilități:

a) să cunoască toate detaliile privind construcția respectivă și să asigure completarea la zi a Cărții tehnice a construcției, inclusiv a jurnalului evenimentelor;

b) să efectueze urmărirea curentă, iar, pentru urmărirea specială, să supravegheze aplicarea programelor și a proiectelor elaborate în acest sens;

c) să sesizeze proprietarul sau utilizatorul construcției cu privire la situațiile care pot determina efectuarea unei expertize tehnice.

Secțiunea a 4-a
Intervențiile în timp asupra construcțiilor existente

Articolul 264. Prevederi generale

(1) Intervențiile în timp asupra construcțiilor existente au drept scop:

a) menținerea construcțiilor la nivelul prevăzut al cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și menținerea aptitudinii de exploatare prevăzute, pe întreaga durata de existență a acestora;

b) asigurarea funcțiilor construcțiilor, inclusiv prin extinderea sau modificarea funcțiilor inițiale, ca urmare a modernizării;

c) sporirea performanței energetice a clădirilor și a unităților de clădire, conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor.

(2) Autorizația de construire pentru lucrările de intervenții în timp asupra construcțiilor afectate de factori distructivi cu caracter natural sau antropogen, executate în scopul menținerii cerințelor de rezistență, de stabilitate și de siguranță în exploatare, se emite pentru consolidarea întregii construcții.

Articolul 265. Intervențiile în timp asupra construcțiilor existente

(1) Intervențiile în timp asupra construcțiilor existente se referă la lucrările de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere, de renovare, de reabilitare, de reparații capitale și de demolare/demontare a construcțiilor existente.

(2) Lucrările prevăzute la alin. (1) se execută numai în baza documentației de proiect elaborate în temeiul unei expertize tehnice și în corespundere cu prevederile prezentului cod.

(3) Lucrările de intervenții în timp asupra construcțiilor existente se înscriu, în mod obligatoriu, în Cartea tehnică a construcției.

(4) Proiectele de execuție și expertizele tehnice, întocmite conform dispozițiilor alin. (2), trebuie să cuprindă toate intervențiile structurale sau nestructurale care au fost executate asupra construcției și trebuie să specifice expres dacă intervențiile care se propun a fi executate nu vor diminua capacitatea portantă a construcției, în ansamblul acesteia, și nu vor afecta rezistența mecanică, stabilitatea și siguranța în exploatare a construcției.

(5) Intervențiile în timp asupra construcțiilor existente sunt fundamentate în baza datelor rezultate din activitățile de urmărire a comportării în exploatare a construcțiilor.

(6) Intervențiile în timp asupra construcțiilor existente sunt determinate de:

a) exploatarea normală;

b) acțiunile accidentelor;

c) acțiunile umane pentru aducerea construcției la parametrii inițiali sau pentru îmbunătățirea, respectiv, actualizarea acestora.

Articolul 266. Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de exploatarea normală

(1) Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de exploatarea normală a acestora sunt lucrările de întreținere și de reparații capitale sau curente, care au drept scop menținerea la nivelul prevăzut a cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor pe întreaga durată de existență a construcției, precum și îmbunătățirea condițiilor de exploatare și a eficienței energetice.

(2) Lucrările de reparații capitale, inclusiv de consolidare, constau în refacerea sau înlocuirea elementelor de construcție, detaliilor sau părților de construcție, precum și a instalațiilor ieșite din uz ca urmare a exploatării normale sau a acțiunii factorilor de mediu.

Articolul 267. Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de acțiunile accidentelor

(1) Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de acțiunile accidentelor (incendii, deflagrații, inundații, uragane, alunecări de teren, prăbușiri și tasări de teren, căderi masive de zăpadă, cutremure etc.) constau în execuția unor lucrări de înlăturare a efectelor acțiunilor menționate și readucerea construcțiilor la nivelul de calitate inițial sau în stare de siguranță.

(2) Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de acțiunile accidentelor includ, de regulă, următoarele categorii de lucrări:

a) susținerea provizorie a construcției avariate;

b) demolarea sau demontarea părților construcției grav avariate;

c) remedierea deteriorărilor elementelor de construcție;

d) consolidarea elementelor și ansamblurilor structurale;

e) reconstrucția integrală a unor părți ale construcției, demolate sau demontate.

(3) Remedierea constă în execuția anumitor lucrări de reparații și are drept scop readucerea construcției sau a părților componente ale acesteia la un nivel acceptabil de performanță, echivalent cu cel inițial, și aducerea construcției într-o stare corespunzătoare condițiilor de exploatare și duratei de existență.

(4) Consolidarea elementelor și ansamblurilor structurale, avariate sau neavariate, are drept scop sporirea nivelului performanțelor mecanice ale acestora (rezistență, rigiditate, ductilitate) în raport cu cele inițiale.

(5) Reconstrucția integrală a unor părți ale construcției are drept scop o nouă executare a acestora, cu respectarea caracteristicilor inițiale ale construcției.

Articolul 268. Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de acțiunile umane

(1) Intervențiile în timp asupra construcțiilor determinate de acțiunile umane au drept scop principal:

a) schimbarea destinației construcției;

b) prelungirea duratei de existență a construcției;

c) sporirea nivelului performanțelor inițiale, inclusiv ca urmare a unor modificări funcționale și a retehnologizării.

(2) Intervențiile determinate de acțiunile umane includ următoarele categorii de lucrări:

a) lucrări de transformare, de completare sau înlocuire a unei construcții ori a unor părți ale construcției;

b) lucrări de extindere sau supraetajare a construcției;

c) lucrări de modernizare sau de reabilitare;

d) schimbarea aspectului urbanistic și arhitectural.

Articolul 269. Lucrările de intervenții în timp asupra construcțiilor existente

(1) Lucrările de intervenții în timp asupra construcției existente sunt:

a) lucrările de întreținere, de remediere și de reparații curente, determinate de uzura sau de degradarea normală, care au drept scop menținerea stării tehnice a construcției;

b) lucrările de reparații capitale, determinate de producerea unor degradări importante, care au drept scop menținerea sau îmbunătățirea stării tehnice a construcției;

c) lucrările de modernizare, inclusiv renovări majore, extinderi, modificări, înlocuiri/modernizări ale instalațiilor și echipamentelor, determinate de schimbarea cerințelor față de construcții sau a funcțiilor acestora, care se execută cu menținerea sau îmbunătățirea stării tehnice a construcției.

(2) Lucrările de intervenții în timp asupra construcțiilor existente se execută în scopul prevenirii degradărilor și al remedierii deficiențelor identificate, al menținerii sau readucerii parametrilor calitativi și tehnici respectivi ai construcțiilor la nivelul cerințelor fundamentale stabilite (corespunzător asigurării aptitudinii de exploatare prevăzute) ori aducerii acestor parametri la nivelul unor cerințe sporite ale utilizatorilor construcției sau ale unor noi reglementări puse în aplicare pentru construcțiile existente.

Articolul 270. Lucrările de întreținere a construcțiilor existente

(1) Lucrările de întreținere a construcției existente se realizează permanent, în funcție de categoria de importanță a construcției și de materialele și produsele utilizate pentru execuția acesteia, conform normativelor tehnice în construcții cu privire la exploatarea construcțiilor.

(2) Lucrările de întreținere a construcției existente constau în:

a) efectuarea unor lucrări de remediere sau de reparații curente ale părților vizibile ale elementelor de construcție (finisaje, straturi de uzură, straturi și învelitori de protecție etc.);

b) efectuarea unor lucrări de remediere sau de reparații curente ale instalațiilor și echipamentelor, inclusiv înlocuirea unor piese uzate.

(3) Lucrările de remediere sau de reparații curente se execută pe baza documentației tehnice elaborate de proprietarul construcției (aviz tehnic, lista cu defecte, schițe etc.).

Articolul 271. Principiile execuției lucrărilor de refacere și de modernizare

Lucrările de refacere și de modernizare a construcțiilor sunt executate cu respectarea următoarelor principii:

a) soluțiile de intervenții se stabilesc numai după examinarea stării tehnice a construcțiilor, inclusiv a cauzelor care au condus la degradare, sau în rezultatul efectuării expertizei tehnice;

b) soluțiile de intervenții preconizate trebuie să țină cont de interdependența dintre construcție (partea existentă) și noile lucrări care se vor executa, atât în ansamblu, cât și localizat;

c) aplicarea soluțiilor preconizate impune verificarea permanentă și detaliată a stării fizice a construcției pentru confirmarea ipotezelor avute în vedere la proiectarea lucrărilor de intervenții;

d) condițiile deosebite de lucru impun o atenție sporită privind asigurarea calității proiectării și execuției lucrărilor.

Articolul 272. Lucrările de refacere a construcțiilor

(1) Lucrările de refacere se realizează prin remediere, reparații capitale sau consolidare, în baza documentației de proiect întocmite cu respectarea principiilor prevăzute la art. 271 și elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod.

(2) Documentația de proiect pentru lucrările de refacere se elaborează în baza expertizei tehnice întocmite de un expert tehnic atestat în condițiile prevăzute de prezentul cod, care să confirme concordanța dintre documentația de proiect și soluțiile propuse prin aplicarea semnăturii și a ștampilei asupra documentației de proiect respective.

(3) În situația în care construcțiile sunt grav deteriorate, dacă înainte de execuția lucrărilor de refacere este necesară execuția unor lucrări de susținere provizorie a construcțiilor în cauză, acestea din urmă sunt executate în baza unei documentații de proiect, întocmite de către un expert tehnic atestat sau de către proiectant, în urma analizării situației.

Articolul 273. Lucrările de modernizare și de modificare a construcțiilor

(1) Lucrările de modernizare și de modificare a construcțiilor sunt lucrări de intervenții asupra elementelor constructive, structurale și/sau nestructurale ale construcțiilor, având ca efect modificarea totală sau parțială a acestora.

(2) Lucrările de modernizare și de modificare a construcțiilor, cu excepția lucrărilor de compartimentare, provizorii și nestructurale, se execută în baza unei documentații de proiect elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod.

(3) Sunt considerate lucrări de modernizare și de modificare următoarele categorii de lucrări:

a) lucrările de modificare structurală, din care fac parte, în principal, lucrările de consolidare, de supraetajare și/sau de extindere a construcției;

b) lucrările de modificare nestructurală, din care fac parte, în principal, lucrările de amenajări interioare și de recompartimentări ușoare, lucrările de renovare majoră și de înlocuire/modernizare a instalațiilor și echipamentelor, care nu afectează, în mod semnificativ, structura de rezistență a construcției și pentru care este necesar avizul prealabil al proiectantului sau al unui expert tehnic atestat.

(4) Pentru execuția lucrărilor de modernizare și de modificare, cu excepția lucrărilor de compartimentare, provizorii și nestructurale, este necesară emiterea unei autorizații de construire în condițiile prezentului cod, cu respectarea prevederilor legislației privind calitatea în construcții.

(5) La realizarea planurilor de amenajare a teritoriului și celor urbanistice, a lucrărilor de proiectare și execuție a bunurilor imobile, lucrărilor de reparații, de modernizare, de reabilitare sau de extindere a drumurilor sau a infrastructurii tehnico-edilitare se ține cont de necesitatea instalării rețelelor edilitare (inginerești), inclusiv de comunicații electronice.

Secțiunea a 5-a
Obligații cu privire la intervențiile în timp asupra construcțiilor

Articolul 274. Obligațiile proprietarilor cu privire la intervențiile în timp asupra construcțiilor existente

Proprietarii construcțiilor au următoarele obligații cu privire la intervențiile în timp asupra construcțiilor existente:

a) asigură efectuarea lucrărilor de întreținere și de reparații curente pentru a preveni apariția unor deteriorări importante;

b) asigură elaborarea și verificarea tehnică a documentației de proiect pentru lucrările de refacere sau de modernizare;

c) asigură respectarea normativelor tehnice în construcții privind execuția lucrărilor, precum și verificarea, pe parcursul execuției și la recepție, a calității acestora de către responsabili tehnici atestați.

Articolul 275. Obligațiile proiectanților cu privire la intervențiile în timp asupra construcțiilor existente

Proiectanții au următoarele obligații cu privire la intervențiile în timp asupra construcțiilor existente:

a) elaborează, în baza solicitării proprietarului, proiecte pentru lucrările de intervenții asupra construcțiilor existente, în conformitate cu prevederile prezentului cod, în temeiul expertizelor tehnice elaborate de experții tehnici atestați;

b) elaborează caiete de sarcini și instrucțiuni speciale pentru lucrările de intervenții, anexe la proiectele elaborate de ei în acest scop, care se includ în Cartea tehnică a construcției.

Capitolul IV
REDUCEREA RISCULUI SEISMIC AL CONSTRUCȚIILOR EXISTENTE

Articolul 276. Reducerea riscului seismic al construcțiilor existente

(1) Reducerea riscului seismic al construcțiilor existente constituie o activitate complexă, de interes național, realizată în contextul atenuării efectelor unei potențiale catastrofe provocate de cutremur.

(2) Reducerea riscului seismic al construcțiilor existente include măsuri de intervenții asupra construcțiilor existente care prezintă un nivel insuficient de protecție contra acțiunilor seismice, degradărilor sau avarierilor în urma unor acțiuni seismice.

Articolul 277. Acțiunile de reducere a riscului seismic al construcțiilor existente

Proprietarii construcțiilor, persoane fizice sau juridice, și asociațiile de proprietari din condominiu, precum și persoanele juridice care dețin în administrare construcții trebuie să întreprindă acțiuni pentru:

a) identificarea construcțiilor, aflate în proprietate sau în administrare, prevăzute la art. 276 alin. (2);

b) expertizarea tehnică a construcțiilor de către experți tehnici atestați, în conformitate cu normativele tehnice în construcții;

c) luarea deciziei privind intervențiile asupra construcțiilor existente, în funcție de concluziile fundamentate în raportul de expertiză tehnică.

Articolul 278. Măsurile de intervenții asupra construcțiilor existente pentru reducerea riscului seismic

(1) Măsurile de intervenții asupra construcțiilor existente

pentru reducerea riscului seismic se stabilesc prin regulamentul privind acțiunile de reducere a riscului seismic al construcțiilor existente, aprobat de către Guvern.

(2) Măsurile de intervenții asupra construcțiilor existente pentru reducerea riscului seismic se realizează cu respectarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și a celorlalte cerințe impuse de prevederile prezentului cod, precum și a condițiilor tehnice prevăzute de normativele tehnice în construcții în domeniul protecției antiseismice.

Articolul 279. Coordonarea acțiunilor pentru reducerea riscului seismic de către organul central de specialitate

Coordonarea din punct de vedere tehnic a acțiunilor pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor existente se realizează de către organul central de specialitate prin:

a) organizarea elaborării, avizarea și aprobarea normativelor tehnice în construcții în domeniul protecției antiseismice;

b) elaborarea documentelor de politici și a programelor, precum și monitorizarea măsurilor de intervenții asupra construcțiilor existente pentru reducerea riscului seismic;

c) organizarea efectuării, în mod centralizat, a expertizelor tehnice a construcțiilor afectate de cutremurele din anii 1977, 1986 și 1990, precum și de fiecare dată după producerea unui cutremur cu gradul de seismicitate echivalent sau mai mare decât cel normativ;

d) informarea populației cu privire la modul de acțiune în caz de cutremur și imediat după încetarea acestuia.

Articolul 280. Coordonarea acțiunilor pentru reducerea riscului seismic de către autoritățile administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi întreprind acțiuni, în limitele teritoriului administrativ, pentru:

a) identificarea și inventarierea blocurilor locative și monitorizarea măsurilor de intervenții stabilite, în baza expertizelor tehnice, pentru proiectarea și execuția lucrărilor de intervenții necesare consolidării acestora, în scopul reducerii riscului afectării blocurilor respective de un potențial cutremur;

b) asigurarea cu locuințe de manevră pentru cazarea temporară a persoanelor și a familiilor acestora pe perioada execuției lucrărilor de intervenții care nu pot fi realizate în clădiri ocupate;

c) notificarea, în formă scrisă, a proprietarilor bunurilor imobile, persoane fizice sau juridice, expertizate tehnic și încadrate, prin raportul de expertiză tehnică, în clasa I de risc seismic, și a asociațiilor respective de proprietari din condominiu cu privire la obligațiile ce le revin, conform prevederilor legislației, pentru reducerea riscului seismic al construcțiilor, precum și cu privire la faptul că își asumă riscul și răspunderea pentru efectele unor potențiale cutremure în situația în care nu se conformează obligațiilor legale;

d) notificarea, în formă scrisă, a proprietarilor, persoane fizice sau juridice, și a asociațiilor de proprietari din condominiu cu privire la necesitatea expertizării tehnice a structurii de rezistență a clădirilor construite până în anul 1978.

(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea întreprind acțiuni, în limitele teritoriului administrativ, pentru:

a) stabilirea și aplicarea restricțiilor, din punctul de vedere al riscului seismic, datorită condițiilor locale de amplasament impuse de documentația de amenajare a teritoriului și de urbanism, aprobată conform prevederilor prezentului cod;

b) fundamentarea, verificarea și avizarea documentației privind măsurile de intervenții finanțate de la bugetul de stat sau de la bugetele locale, după caz.

Articolul 281. Avizarea măsurilor de intervenții asupra construcțiilor existente pentru reducerea riscului seismic

Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică stabilește prioritatea construcțiilor existente pentru expertizarea tehnică, proiectarea și execuția lucrărilor de intervenții pentru reducerea riscului seismic, avizând listele cu construcții pentru care este necesară efectuarea expertizelor, precum și verifică implementarea măsurilor de intervenții asupra construcțiilor existente pentru reducerea riscului seismic.

Articolul 282. Programele de acțiuni pentru reducerea riscului seismic

(1) Blocurile locative încadrate, prin raportul de expertiză tehnică, în clasa I de risc seismic și care prezintă pericol pentru siguranța publică se includ în programe anuale de acțiuni privind proiectarea și execuția lucrărilor de consolidare pentru reducerea riscului seismic (în continuare – *programe anuale pentru reducerea riscului seismic)*.

(2) Se consideră că blocurile locative menționate la alin. (1) prezintă pericol pentru siguranța publică în situația în care:

a) conțin încăperi cu altă destinație decât cea de locuință, ocupate temporar sau permanent de un număr mare de persoane;

b) sunt amplasate în zone cu circulație intensă și/sau cu aglomerări de persoane;

c) adăpostesc valori materiale și/sau de patrimoniu cultural.

(3) Organul central de specialitate, împreună cu autoritățile administrației publice locale, elaborează programe pe termen mediu pentru reducerea riscului seismic în baza priorităților stabilite pe criterii tehnice, care se aprobă de către Guvern.

(4) Autoritățile administrației publice locale care beneficiază de mijloace alocate din transferuri de la bugetul de stat pentru finanțarea programelor pentru reducerea riscului seismic sunt obligate să pună la dispoziția organului central de specialitate toate documentele justificative solicitate. Autoritățile administrației publice locale poartă răspundere pentru stabilirea necesității și a oportunității mijloacelor solicitate, precum și pentru realitatea, exactitatea și legalitatea cheltuirii mijloacelor conform scopului pentru care au fost alocate.

Articolul 283. Finanțarea programelor anuale pentru reducerea riscului seismic

(1) Mijloacele necesare pentru finanțarea cheltuielilor privind proiectarea și execuția lucrărilor de consolidare a clădirilor incluse în programele anuale pentru reducerea riscului seismic sunt asigurate:

a) din bugetele locale – pentru locuințele și încăperile cu altă destinație decât cea de locuință, aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale sau în administrarea autorităților acestora;

b) din bugetul de stat, din bugetele locale sau din alte surse neinterzise de lege, după caz, în limitele fondurilor stabilite, disponibile și aprobate anual cu această destinație – pentru locuințele și încăperile cu altă destinație decât cea de locuință, aflate în proprietatea sau în administrarea celorlalte instituții publice;

c) din sursele proprii ale operatorilor economici – pentru locuințele și încăperile cu altă destinație decât cea de locuință, aflate în proprietatea sau în administrarea acestora;

d) din sursele proprii ale proprietarilor, persoane fizice sau juridice – pentru încăperile cu altă destinație decât cea de locuință.

(2) Pentru locuințele proprietate privată a persoanelor fizice, mijloacele necesare pentru finanțarea cheltuielilor

aferente expertizării tehnice, proiectării și execuției lucrărilor de consolidare, incluse în programele anuale pentru reducerea riscului seismic, sunt asigurate:

a) din bugetul de stat, în limitele fondurilor aprobate anual cu această destinație în bugetul organului central de specialitate – pentru expertizarea tehnică și elaborarea documentației de proiect pentru lucrările de consolidare a construcțiilor;

b) din sursele proprii ale proprietarilor, din despăgubiri acordate de societățile de asigurare și/sau din credite sau din transferuri de la bugetul de stat – pentru execuția lucrărilor de consolidare, în condițiile stabilite prin hotărâre de Guvern.

(3) Condițiile de finanțare a cheltuielilor aferente expertizării tehnice, proiectării și execuției lucrărilor de consolidare, realizate conform prezentului articol, sunt prevăzute în programul anual pentru reducerea riscului seismic, aprobat de către Guvern.

(4) Instituțiile publice și operatorii economici care dețin locuințe sau încăperi cu altă destinație decât cea de locuință în clădirile incluse în programele anuale pentru reducerea riscului seismic sunt obligați să asigure finanțarea proiectării și a execuției lucrărilor de consolidare, proporțional cu cotaparte din proprietatea comună pe care o dețin.

Articolul 284. Responsabilitățile autorităților executive ale administrației publice locale aferent programelor anuale pentru reducerea riscului seismic

(1) Pentru clădirile incluse în programele anuale pentru reducerea riscului seismic, autoritățile executive ale municipiilor, orașelor, comunelor și satelor sunt responsabile de:

a) contractarea expertizei tehnice a proiectării și a execuției lucrărilor de consolidare, finanțate din bugetul de stat și din bugetele locale;

b) verificarea și achitarea documentației de proiect, precum și a situațiilor privind lucrările executate, conform soluțiilor de intervenții din documentația aprobată;

c) organizarea recepției lucrărilor de consolidare;

d) stabilirea valorii cheltuielilor pentru execuția lucrărilor de consolidare, pe categorii de lucrări efectiv executate, și repartizarea pe fiecare proprietar a cheltuielilor respective, proporțional cu cotaparte indiviză de proprietate din proprietatea comună care revine fiecărui proprietar;

e) acționarea în instanța de judecată a proprietarilor care obstrucționează desfășurarea activităților de proiectare și/sau de execuție a lucrărilor de consolidare a clădirilor incluse în programele anuale pentru reducerea riscului seismic.

(2) Pentru execuția în condiții de siguranță a lucrărilor de consolidare și pentru asigurarea continuității acestora, activitățile comerciale și nonprofit, desfășurate în încăperile existente din clădirile incluse în programele anuale pentru reducerea riscului seismic, se suspendă de drept pe durata execuției lucrărilor de consolidare.

(3) Operatorii de sistem ai rețelelor edilitare (inginerești) sunt obligați să realizeze, în regim de urgență, în baza contractelor încheiate în condițiile legislației, lucrările corespunzătoare, condiționate de soluțiile de consolidare adoptate, cu respectarea normativelor tehnice în construcții, care să asigure funcționalitatea clădirii.

Articolul 285. Conținutul documentației de proiect pentru lucrările de consolidare

Documentația de proiect pentru lucrările de consolidare a clădirilor incluse în programele pentru reducerea riscului seismic conține:

a) soluțiile de consolidare a structurii de rezistență a clădirii existente sau a unor elemente structurale ale acesteia;

b) introducerea unor elemente structurale suplimentare și/sau repararea elementelor nestructurale ale clădirii existente;

c) îmbunătățirea terenului de fundare, a termoizolării și/sau a hidroizolării clădirii și/sau a instalațiilor aferente acesteia, în locul de intervenții;

d) desfacerea și refacerea finisajelor în locul de intervenții;

e) desfacerea și refacerea echipamentelor și/sau a instalațiilor, în locul de intervenții, și, după caz, înlocuirea acestora sau a unor elemente componente;

f) alte lucrări, strict necesare de realizat în locul de intervenții, argumentate din punct de vedere tehnic prin soluțiile de intervenții adoptate și normativele tehnice în construcții.

Articolul 286. Scutirea de plată pentru eliberarea autorizației de construire

Proprietarii persoane fizice pot beneficia de scutire de plată pentru eliberarea autorizației de construire pentru execuția lucrărilor de consolidare a construcțiilor cu destinație de locuință pentru reducerea riscului seismic, la decizia consiliului local.

Articolul 287. Modul de contractare

Contractarea expertizării tehnice, a proiectării și a execuției lucrărilor de consolidare a clădirilor incluse în programele pentru reducerea riscului seismic, finanțate din surse publice, se efectuează cu respectarea prevederilor legislației privind achizițiile publice.

Capitolul V
REABILITAREA ȘI MODERNIZAREA TERMICĂ A CONSTRUCȚIILOR
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 288. Scopul reabilitării și modernizării termice a construcțiilor

Reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora se realizează în scopul:

a) îmbunătățirii condițiilor de igienă și a confortului termic;

b) reducerii pierderilor de căldură și a consumului de energie;

c) reducerii costurilor de întreținere pentru încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră;

d) reducerii emisiilor poluante, generate de producerea, transportul și consumul de energie termică.

Articolul 289. Prevederi generale privind reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor

(1) Prevederile prezentului capitol se aplică tuturor construcțiilor noi și celor existente, în cadrul cărora se desfășoară activități care necesită asigurarea unui anumit nivel de confort și regim termic, conform normativelor tehnice în construcții corespunzătoare.

(2) Reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor prevede sporirea eficienței energetice a instalațiilor interioare de încălzire și de alimentare cu apă caldă menajeră, a centralelor termice, a punctelor termice și a rețelelor de distribuție a energiei termice și a apei calde menajere, care sunt amplasate în interiorul clădirilor sau în adiacența acestora.

(3) Reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora este parte integrantă a politicii energetice a statului și se realizează prin programe naționale, armonizate cu legislația europeană referitoare la eficiența energetică, la protecția mediului și la dezvoltarea durabilă.

(4) Reabilitarea termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora ține de obligația proprietarilor, a asociațiilor de proprietari din condominiu și a utilizatorilor construcției.

(5) Reabilitarea și modernizarea termică a monumentelor istorice se efectuează în baza reglementărilor din domeniul protejării patrimoniului cultural.

Secțiunea a 2-a
Activități de reabilitare și modernizare termică

Articolul 290. Programe de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor

(1) Programele naționale de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora se elaborează de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii împreună cu autoritățile administrației publice locale, în baza politicii energetice a statului, ținându-se cont de criteriile tehnice, și se aprobă de către Guvern.

(2) Pentru fundamentarea programelor naționale de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora sunt necesare următoarele acțiuni:

a) elaborarea de studii pentru stabilirea măsurilor prioritare de reabilitare și modernizare termică și a criteriilor de optimizare a protecției termice a construcțiilor;

b) elaborarea de studii de fezabilitate pentru stabilirea nivelului de protecție termică a construcțiilor, a necesarului de materiale și echipamente și a mijloacelor pentru proiectarea și execuția lucrărilor de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor;

c) elaborarea proiectelor directoare și soluțiilor-cadru pentru reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora;

d) elaborarea normativelor tehnice în construcții privind eficiența energetică a construcțiilor.

Articolul 291. Obligațiile producătorilor și distribuitorilor de energie termică

Operatorii economici care activează în domeniul producerii și distribuirii energiei termice pentru încălzire și pentru prepararea apei calde menajere întreprind acțiuni în vederea:

a) depistării pierderilor de energie termică și de apă din rețelele de distribuție a energiei termice pentru încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră și efectuării remedierilor necesare, reieșind din punctele de delimitare stabilite;

b) controlului izolării termice a conductelor, cazanelor și schimbătoarelor de căldură și realizării, după caz, a măsurilor de remediere sau de înlocuire, reieșind din punctele de delimitare stabilite.

Articolul 292. Obligațiile proprietarilor privind reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor

(1) Pentru reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor noi și a celor existente, proprietarii sau administratorii acestora, după caz, efectuează evaluarea stării tehnice a construcției asupra căreia se intenționează să se intervină prin:

a) acceptarea soluțiilor de reabilitare și modernizare termică, propuse prin expertiza tehnică, și a sistemului de finanțare;

b) obținerea autorizației de construire;

c) contractarea elaborării proiectului de execuție pentru soluțiile stabilite;

d) selectarea executantului lucrărilor de reabilitare și modernizare termică a construcției, conform legislației;

e) remedierea sau înlocuirea rețelelor de distribuție a energiei termice pentru încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră, precum și a instalațiilor interioare aferente acestora, reieșind din punctele de delimitare stabilite.

(2) La construcțiile existente și instalațiile aferente acestora, la care se efectuează lucrări de reducere a riscului seismic, sunt realizate, concomitent, și lucrări de reabilitare și de modernizare termică.

(3) Exploatarea construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora după reabilitarea și modernizarea termică se efectuează în conformitate cu instrucțiunile de exploatare, elaborate de proiectant și incluse în Cartea tehnică a construcției.

Articolul 293. Asigurarea activității de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor

(1) Activitatea de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora este asigurată de organul central de specialitate prin:

a) coordonarea activității de elaborare a normativelor tehnice privind reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor;

b) elaborarea studiilor și proiectelor directoare și a normativelor tehnice în construcții privind eficiența energetică, prevăzute la art. 290 alin. (2);

c) elaborarea și prezentarea spre aprobare către Guvern a programelor naționale de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora.

(2) În domeniul reabilitării și modernizării termice a construcțiilor și a instalațiilor aferente acestora, instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice asigură:

a) elaborarea studiilor de fezabilitate a reabilitării și modernizării termice a construcțiilor și încadrarea în politica energetică a statului;

b) monitorizarea performanțelor construcțiilor reabilitate și modernizate termic, în scopul stabilirii direcțiilor de acțiune și a politicilor de finanțare;

c) inițierea acțiunilor de promovare pentru educarea populației la nivel local.

(3) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii asigură elaborarea și aprobarea normativelor tehnice cu privire la consumatorii finali de energie termică asigurată din surse de alimentare centralizată.

Articolul 294. Mijloacele necesare pentru reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor

Mijloacele necesare pentru evaluarea stării termice a construcțiilor asupra cărora se intenționează să se intervină și pentru realizarea măsurilor de reabilitare și modernizare termică sunt asigurate:

a) prin alocații din bugetele locale – în cazul disponibilității unor asemenea mijloace;

b) din sursele proprii ale proprietarilor construcțiilor care se reabilitează și se modernizează termic;

c) prin atragerea de mijloace de la operatori economici, societăți comerciale de management și de prestare a serviciilor în domeniul energetic;

e) din sursele operatorilor economici care dețin în proprietate sau în administrare clădiri de interes public;

f) din alte surse neinterzise de lege.

Articolul 295. Execuția lucrărilor de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor

Execuția lucrărilor de reabilitare și modernizare termică a construcțiilor se realizează cu respectarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și a celorlalte obligații impuse de prevederile prezentului cod, precum și cu respectarea legislației în domeniul achizițiilor publice pentru obiectivele finanțate din mijloace financiare din bugetul de stat și bugetele locale.

Capitolul VI
REABILITAREA ȘI MODERNIZAREA CLĂDIRILOR VECHI FĂRĂ STATUT DE MONUMENT
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 296. Reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi

(1) Reabilitarea clădirilor care reprezintă monumente istorice și a instalațiilor aferente acestora se efectuează cu respectarea prevederilor legislației în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(2) Clădirile vechi fără statut de monument, valoroase din punct de vedere arhitectural și istoric, sunt reabilitate și modernizate în scopul asigurării rezistenței și stabilității, îmbunătățirii condițiilor de igienă și a aspectului arhitectural.

(3) Reabilitarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora se realizează, prioritar, prin intermediul unor programe naționale, armonizate cu prevederile tratatelor internaționale referitoare la protecția mediului, la dezvoltarea durabilă și la protecția patrimoniului arhitectural, precum și cu suportul proprietarilor.

(4) Prevederile prezentului capitol se aplică tuturor clădirilor fără statut de monument, aflate în proprietate publică sau privată, care au o vechime mai mare de 75 de ani și care necesită reabilitare și modernizare, conform normativelor tehnice în construcții corespunzătoare.

(5) La reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora, sunt proiectate și executate, după caz, lucrările de consolidare necesare pentru reducerea riscului seismic, conform prevederilor prezentului cod.

(6) Reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora țin de obligația proprietarilor și/sau utilizatorilor clădirilor respective.

(7) Execuția lucrărilor de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi se realizează cu respectarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și a celorlalte obligații impuse de prevederile prezentului cod, ținânduse cont de aducerea aspectului clădirilor vechi la aspectul arhitectural inițial.

(8) Execuția lucrărilor de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi se efectuează concomitent cu aplicarea prevederilor prezentului cod referitoare la reabilitarea și modernizarea termică a construcțiilor.

Secțiunea a 2-a
Activitățile de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi

Articolul 297. Programele naționale multianuale de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi

(1) În baza documentelor de politici din domeniul arhitecturii și conservării monumentelor istorice, organul central de specialitate, împreună cu autoritățile administrației publice locale, elaborează proiectele programelor naționale multianuale de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora și le prezintă spre aprobare Guvernului.

(2) Pentru fundamentarea programelor naționale multianuale de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora sunt necesare următoarele acțiuni:

a) elaborarea de studii pentru stabilirea priorității măsurilor de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi;

b) elaborarea studiilor de fezabilitate pentru stabilirea nivelului de degradare a clădirilor vechi, a mijloacelor necesare pentru proiectarea și execuția lucrărilor;

c) elaborarea normativelor tehnice în construcții referitoare la proiectarea și execuția lucrărilor de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora și stabilirea criteriilor de optimizare a activităților în acest domeniu;

d) elaborarea proiectelor directoare și a soluțiilor-cadru pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora;

e) elaborarea de studii în vederea stabilirii costului efectiv al lucrărilor necesare reabilitării și modernizării clădirilor vechi, la solicitarea structurilor specializate din cadrul autorităților administrației publice centrale și locale.

(3) Pentru clădirile vechi care fac obiectul prevederilor prezentului capitol, proiectul de execuție pentru renovarea majoră și modernizarea clădirilor respective conține, în mod obligatoriu, certificatul de performanță energetică, prin care se atestă performanța energetică a acestora, izolarea termică și randamentul energetic al instalațiilor și echipamentelor, precum și soluțiile de adaptare rezonabilă a clădirilor vechi pentru accesul persoanelor cu dizabilități și persoanelor cu mobilitate redusă.

Articolul 298. Obligațiile autorităților administrației publice locale cu privire la reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi

Pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi, autoritățile administrației publice locale sunt obligate:

a) să realizeze studii documentate în vederea identificării clădirilor vechi care necesită reabilitare și modernizare;

b) să propună soluții tehnice eficiente pentru realizarea în termen scurt a proiectelor de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi;

c) să estimeze mijloacele necesare reabilitării și modernizării clădirilor vechi;

d) să colaboreze cu autoritățile administrației publice centrale la realizarea programelor naționale multianuale de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi.

Articolul 299. Obligațiile proprietarilor cu privire la reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi

(1) Pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi, proprietarii și/sau utilizatorii clădirilor vechi sunt obligați:

a) să evalueze starea tehnică a clădirii asupra căreia se intenționează să se intervină;

b) să contracteze o întreprindere în construcții care desfășoară activitate de inginerie și consultanță sau de proiectare în domeniul construcțiilor pentru efectuarea unui studiu de fezabilitate și stabilirea procedurii de intervenție, pentru acordarea asistenței tehnice de specialitate necesare și pentru elaborarea proiectului de execuție;

c) să contracteze elaborarea expertizei tehnice privind starea clădirii respective și a instalațiilor aferente acesteia, formularea și analizarea variantelor de reabilitare și modernizare;

d) să accepte soluțiile de reabilitare și modernizare a clădirii sau a ansamblului de clădiri, aflate în interdependență arhitecturală, și a sistemului de finanțare propus prin expertiza tehnică;

e) să obțină autorizația de construire;

f) să contracteze elaborarea proiectului de execuție pentru soluțiile stabilite;

g) să selecteze executantul lucrărilor de reabilitare și modernizare a clădirii respective, conform prevederilor legislației.

(2) La clădirile vechi la care se efectuează lucrări de reducere a riscului seismic sunt realizate concomitent și lucrări de reabilitare și modernizare a acestora și a instalațiilor aferente.

(3) Exploatarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora după reabilitare și modernizare se efectuează în conformitate cu instrucțiunile de exploatare, elaborate de proiectant și incluse în Cartea tehnică a construcției.

Articolul 300. Asigurarea activității de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi

(1) Activitatea de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora este asigurată de organul central de specialitate prin:

a) coordonarea activității de elaborare a normativelor tehnice din domeniul reabilitării și modernizării clădirilor vechi;

b) elaborarea studiilor și proiectelor directoare pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi;

c) elaborarea și prezentarea spre aprobare Guvernului a programelor naționale multianuale de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora;

d) elaborarea și coordonarea programelor de pregătire și instruire a personalului cu atribuții în reabilitarea și moder-

nizarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente.

(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea asigură:

a) elaborarea programelor locale multianuale de reabilitare și modernizare a clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora;

b) verificarea și avizarea documentației de proiect pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi, finanțate prin bugetul local.

Articolul 301. Mijloacele necesare pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi

Mijloacele necesare pentru reabilitarea și modernizarea clădirilor vechi și a instalațiilor aferente acestora sunt asigurate:

a) prin alocații din bugetele locale, în condițiile legii – în cazul disponibilității unor asemenea mijloace;

b) din sursele proprietarilor clădirilor vechi care se reabilitează și se modernizează;

c) prin atragerea fondurilor de la donatori, precum și din alte surse neinterzise de lege.

Titlul III
TRANSFORMAREA CONSTRUCȚIILOR
Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 302. Dezafectarea, demolarea/demontarea, parțială sau totală, a construcțiilor

(1) Dezafectarea, demolarea/demontarea, parțială sau totală, a construcțiilor și instalațiilor aferente acestora, a instalațiilor și utilajelor tehnologice, inclusiv a elementelor de construcții de susținere a acestora, închiderea carierelor și a exploatărilor de suprafață și subterane, precum și a oricăror amenajări se efectuează numai în baza autorizației de desființare, emisă prealabil conform prevederilor prezentului cod, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

(2) Demolarea, parțială sau totală, a monumentelor istorice și a părților componente ale acestora este interzisă.

Articolul 303. Dezafectarea construcțiilor

(1) Autoritățile administrației publice locale au dreptul de a dezafecta:

a) construcțiile aflate în proprietatea unităților administrativ-teritoriale, care sunt în stare avansată de degradare și care pun în pericol siguranța publică, cu excepția construcțiilor care reprezintă monumente istorice și de arhitectură;

b) construcțiile existente, indiferent de forma de proprietate, amplasate în zonele inundabile sau în zonele cu alunecări de teren și care pun în pericol siguranța publică, în cazul inundațiilor sau al alunecărilor de teren.

(2) Dezafectarea se efectuează numai în baza autorizației de desființare, care se emite imediat după declararea iminenței pericolului, în condițiile prevederilor prezentului cod.

Articolul 304. Notificarea privind dezafectarea construcțiilor

(1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a notifica proprietarii construcțiilor, indiferent de forma de proprietate, care sunt în stare avansată de degradare ori sunt amplasate în zone inundabile sau în zone cu alunecări de teren și care pun în pericol siguranța publică, despre responsabilitățile care le revin privind siguranța publică în exploatarea construcțiilor respective, conform prevederilor prezentului cod.

(2) Prin notificare se atenționează proprietarul construcției respective despre necesitatea luării măsurilor de dezafectare, în regim de urgență, în condițiile prevederilor prezentului cod.

Capitolul II
POSTUTILIZAREA CONSTRUCȚIILOR
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 305. Activitățile aferente postutilizării construcțiilor

(1) Postutilizarea construcțiilor include activitățile de dezafectare, de demolare și de demontare a construcțiilor, de recondiționare și de reutilizare a elementelor și produselor recuperabile, precum și de predare a deșeurilor reciclabile către operatorii autorizați, cu asigurarea protecției mediului ambiant conform prevederilor legislației.

(2) Toate activitățile aferente postutilizării construcției se desfășoară sub responsabilitatea proprietarului construcției respective.

Articolul 306. Acțiunile de desființare a construcțiilor

(1) Activitățile aferente postutilizării unei construcții încep odată cu inițierea desființării construcției respective.

(2) Desființarea construcției se inițiază și se efectuează:

a) la cererea proprietarului;

b) la cererea utilizatorului construcției, cu acordul proprietarului;

c) la cererea autorităților administrației publice locale, în cazul în care:

– construcția a fost executată fără autorizație de construire;

– construcția nu prezintă siguranță în exploatare și nu poate fi reabilitată din acest punct de vedere;

– construcția prezintă pericol pentru mediul ambiant și nu poate fi reabilitată pentru a se elimina pericolul în cauză;

– cerințele de urbanism impun necesitatea desființării construcției.

Articolul 307. Începerea activităților aferente postutilizării

(1) Pentru construcțiile proprietate publică, decizia privind începerea activităților aferente postutilizării este luată în baza unui studiu de fezabilitate, ținându-se cont de cazurile prevăzute la art. 306, din care să rezulte necesitatea, oportunitatea și eficiența economică a activităților în cauză.

(2) Studiul de fezabilitate prevăzut la alin. (1) este elaborat și aprobat conform prevederilor normativelor tehnice în construcții.

Articolul 308. Postutilizarea construcțiilor amplasate în zona drumurilor publice

La postutilizarea construcțiilor amplasate în zona drumurilor publice se ține cont de prevederile prezentului cod și ale Legii drumurilor nr. 509/1995.

Articolul 309. Măsurile de prevenire a pericolelor pentru siguranța publică

În cazul în care demolarea/demontarea unei construcții sau a unor părți ale acesteia prezintă pericol pentru siguranța publică:

a) executantul lucrărilor de demolare/demontare trebuie să ia măsurile de prevenire a pericolelor respective, precum și să folosească metodele și procedeele necesare, prevăzute de documentația de proiect pentru demolare/demontare;

b) lucrările de demolare/demontare trebuie să fie planificate și executate sub supravegherea unui responsabil tehnic atestat și a unui diriginte de șantier atestat, conform prevederilor prezentului cod.

Secțiunea a 2-a
Etape în postutilizarea construcțiilor

Articolul 310. Desfășurarea activităților și lucrărilor aferente postutilizării construcțiilor

(1) Activitățile și lucrările aferente postutilizării construcțiilor se desfășoară în baza unui proiect de desființare a construcției, elaborat, de regulă, de către proiectantul construcției respective, conform prevederilor prezentului cod.

(2) În cazul imposibilității contractării proiectantului construcției, proiectul de desființare a construcției este elaborat de către alt proiectant, în baza unui raport de expertiză tehnică, conform prevederilor prezentului cod.

(3) Execuția lucrărilor de desființare a construcțiilor se efectuează de către persoane fizice sau juridice care dețin

dreptul de execuție a lucrărilor de construcții, conform prevederilor prezentului cod.

Articolul 311. Conținutul proiectului de desființare a construcției

(1) Proiectul de desființare a construcției pentru lucrările aferente postutilizării construcțiilor conține:

a) planul de amplasare a construcției – poziția, dimensiunile, orientarea, vecinătățile, cu indicarea construcției sau a părților construcției care urmează a fi demolate/demontate;

b) planurile sau releveele, din care să rezulte destinația, alcătuirea construcției și funcțiile acesteia, planurile tuturor nivelurilor, secțiunilor, fațadelor, instalațiilor și echipamentelor interioare, întocmite la o scară convenabilă;

c) fotofixările construcției supuse desființării și, în cazul orientării acesteia către străzile principale, fotofixările întregului ansamblu împreună cu construcțiile din vecinătate;

d) planurile branșamentelor/racordurilor la rețelele edilitare (inginerești) exterioare – de apă și canalizare, de energie electrică, de energie termică, de gaze naturale, de comunicații electronice;

e) planurile de asigurare și de refacere a continuității funcționării rețelelor edilitare (inginerești) exterioare pentru vecinătăți, care ar trebui, eventual, să fie întreruptă la demolarea/demontarea construcțiilor;

f) cerințele tehnice de calitate;

g) detalierea și specificarea etapelor activităților și a lucrărilor de demolare/demontare;

h) metodele și procedeele tehnice pentru execuția lucrărilor de demolare/demontare, cuprinzând descrierea detaliată a soluțiilor tehnice adoptate, a tuturor operațiunilor necesare și a măsurilor de protecție a muncii;

i) în cazul construcțiilor proprietate publică, recomandările privind modul de recondiționare a produselor și a elementelor de construcție, recuperate în procesul demolării/demontării;

j) recomandările privind evacuarea și transportul deșeurilor neutilizate și nereciclabile în locurile autorizate pentru reintegrarea acestora în natură;

k) măsurile pentru protecția mediului ambiant în zona lucrărilor de demolare/demontare și în zonele locurilor de evacuare a deșeurilor;

l) lista cu volumul lucrărilor de demolare/demontare, de reciclare și de utilizare a materialelor și produselor rezultate;

m) măsurile de remediere și amenajare a terenului după realizarea activităților și lucrărilor de demolare/demontare.

(2) Proiectul de desființare a construcției include și expertizări tehnice, din punctul de vedere al rezistenței și stabilității, ale construcțiilor învecinate care pot fi afectate de demolare/demontare.

(3) Proiectul de desființare a construcției trebuie verificat de verificatori de proiecte atestați, conform prevederilor prezentului cod.

(4) Copiile de pe extrasele principale din proiectul de desființare a construcției – planul general, fațadele, planurile, fotofixările – se predau către Arhiva de Stat sau către arhivele locale ale localităților pentru asigurarea continuității procesului istorico-arhitectural.

Articolul 312. Etapele de dezafectare a construcțiilor

Dezafectarea construcției include următoarele etape:

a) încetarea activităților în interiorul construcției;

b) sistarea funcționării rețelelor edilitare (inginerești), atât interioare, cât și exterioare;

c) demontarea rețelelor edilitare (inginerești), cu asigurarea continuității funcționării acestora pentru vecinătăți;

d) evacuarea din construcție a inventarului mobil (obiectelor de inventar, mobilierului, echipamentelor etc.).

Articolul 313. Etapele demolării/demontării construcțiilor

Demolarea/demontarea construcțiilor include următoarele etape:

a) dezechiparea construcției, prin desfacerea și demontarea elementelor instalațiilor și echipamentelor de funcționare, a elementelor de finisaj și de izolare;

b) demontarea părților și a elementelor de construcție;

c) demolarea părților nedemontabile ale construcției (zidării, structuri de rezistență), inclusiv a fundației construcției;

d) dezmembrarea părților și elementelor de construcție și a instalațiilor demontate; recuperarea elementelor și a produselor reutilizabile și sortarea acestora pe categorii;

e) transportul și depozitarea deșeurilor nereciclabile în locurile autorizate, în modul stabilit.

Articolul 314. Etapele recondiționării, reciclării și reutilizării materialelor și produselor

Recondiționarea, reciclarea și reutilizarea materialelor și a produselor, rezultate din demolarea/demontarea construcțiilor proprietate publică, includ următoarele etape:

a) recondiționarea produselor pentru construcții, recuperate în procesul de demontare în vederea reutilizării acestora, prin operațiuni simple, executate în ateliere;

b) reciclarea materialelor, rezultate din demolare/demontare, în secții de producție specializate, prin folosirea materialelor respective ca materii prime, în vederea fabricării de materiale și produse pentru construcții;

c) pregătirea spre reutilizare a materialelor și produselor pentru construcții, rezultate din recuperare, recondiționare și reciclare, prin verificarea calității acestora și prin organizarea stocării acestora în depozite pentru construcții;

d) colectarea separată a deșeurilor în locuri special amenajate și predarea acestora către operatori autorizați.

Articolul 315. Reintegrarea deșeurilor în natură

Reintegrarea în natură a deșeurilor neutilizabile și nereciclabile include următoarele etape:

a) utilizarea deșeurilor de materiale brute pentru umpluturi de terasamente;

b) refacerea peisajului în zonele de folosire a deșeurilor prin execuția taluzurilor corespunzătoare și a lucrărilor de protecție aferente, inclusiv refacerea vegetației și a plantațiilor.

Secțiunea a 3-a
Obligații și responsabilități cu privire la postutilizarea construcțiilor

Articolul 316. Obligațiile și responsabilitățile proprietarilor cu privire la postutilizarea construcțiilor

Proprietarii construcțiilor au următoarele obligații și responsabilități cu privire la postutilizarea construcțiilor:

a) să asigure mijloacele necesare pentru efectuarea expertizei tehnice, proiectarea și execuția lucrărilor aferente postutilizării;

b) să obțină avizele necesare de la operatorii de sistem și autorizația de desființare, conform prevederilor prezentului cod;

c) să notifice Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică despre începerea activităților și lucrărilor aferente postutilizării;

d) să asigure efectuarea expertizei tehnice a construcției care urmează a fi demolată/demontată parțial, precum și a construcțiilor învecinate, dacă acestea ar putea fi afectate de demolarea/demontarea preconizată;

e) să asigure elaborarea și verificarea proiectului de desființare a construcției, în modul stabilit de prezentul cod;

f) să încredințeze execuția lucrărilor aferente postutilizării construcțiilor unor persoane, fizice sau juridice, doar conform prevederilor prezentului cod;

g) să urmărească, prin responsabili tehnici atestați, respectarea cerințelor de calitate stabilite, precum și recondiționarea și reciclarea la un nivel cât mai înalt a materialelor și a produselor rezultate din demolarea/demontarea construcției.

Articolul 317. Obligațiile și responsabilitățile proiectanților cu privire la postutilizarea construcțiilor

Proiectanții au următoarele obligații și responsabilități cu privire la postutilizarea construcțiilor:

a) să elaboreze, în baza caietului de sarcini pentru execuție și a contractului încheiat cu proprietarul construcției, proiectul de desființare a construcției;

b) să asigure, prin soluțiile tehnice și tehnologice de demolare/demontare adoptate, respectarea prevederilor avizelor și ale autorizației de desființare, a cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, precum și un nivel cât mai înalt de recuperare, recondiționare și reciclare a materialelor și a produselor rezultate din demolare/demontare;

c) să asigure asistența tehnică solicitată de proprietar pentru aplicarea soluțiilor din proiectul de desființare a construcției.

Articolul 318. Obligațiile și responsabilitățile executanților cu privire la postutilizarea construcțiilor

Executanții lucrărilor aferente postutilizării construcțiilor au următoarele obligații și responsabilități:

a) să înceapă execuția lucrărilor de demontare/demolare numai în baza autorizației de desființare și a proiectului de desființare a construcției, verificat conform prevederilor prezentului cod;

b) să respecte prevederile proiectului de desființare a construcției și ale autorizației de desființare;

c) să realizeze cerințele de calitate prevăzute în proiectul de desființare a construcției;

d) să instruiască personalul asupra procesului tehnologic, succesiunii etapelor și a operațiunilor, precum și asupra măsurilor de protecție a muncii;

e) să ia măsurile de protecție a vecinătăților prin prevenirea transmiterii vibrațiilor sau șocurilor puternice, a emisiilor excesive de praf, precum și prin asigurarea accesului necesar către vecinătățile respective.

Secțiunea a 4-a
Regimul deșeurilor din construcții și demolări

Articolul 319. Deșeurile din construcții și demolări

(1) Deșeuri din construcții și demolări se consideră deșeurile rezultate din activități precum execuția clădirilor, a obiectivelor infrastructurii civile, altor construcții, demolarea/demontarea totală sau parțială a clădirilor, a obiectivelor infrastructurii civile, demolarea/demontarea altor construcții, repararea, modernizarea și întreținerea drumurilor.

(2) Construcțiile trebuie demolate/demontate astfel încât să fie asigurată colectarea separată a deșeurilor în locuri special amenajate și predarea acestora către operatori autorizați, după demolare/demontare.

Articolul 320. Gestionarea deșeurilor din construcții și demolări

(1) Deșeurile din construcții și demolări sunt tratate și transportate de deținătorii acestora, de persoanele care execută lucrările de execuție sau de demolare/demontare a construcțiilor.

(2) Autoritățile administrației publice locale, împreună cu autoritățile competente pentru protecția mediului, stabilesc locul autorizat pentru evacuarea deșeurilor indicate la alin. (1), precum și modalitatea de evacuare și traseul până la locul respectiv.

(3) Gestionarea deșeurilor din construcții și demolări se efectuează în condiții de protecție a sănătății populației și a mediului și se supune prevederilor prezentului cod, legislației de mediu și regulamentului de gestionare a deșeurilor din construcții și demolări, aprobat de către Guvern.

(4) Controlul gestionării deșeurilor din construcții și demolări este responsabilitatea autorităților competente pentru protecția mediului și altor autorități cu competențe stabilite de legislație.

Articolul 321. Atribuțiile și obligațiile cu privire la gestionarea deșeurilor din construcții și demolări

(1) Autoritățile administrației publice locale și persoanele fizice și juridice care desfășoară activități de gestionare a deșeurilor din construcții și demolări dețin atribuții și obligații în conformitate cu prevederile prezentului cod, precum și cu prevederile speciale din domeniul gestionării deșeurilor.

(2) Valorificarea deșeurilor din construcții și demolări se realizează numai în cadrul anumitor instalații, prin intermediul proceselor sau activităților autorizate de autoritățile competente.

Capitolul III
CONSTRUCȚIILE NEAUTORIZATE ȘI INTERVENȚIILE NEAUTORIZATE

Articolul 322. Prevederi generale

(1) Prevederile prezentului capitol se extind asupra construcțiilor neautorizate, indiferent de forma de proprietate și destinație, separate, anexate, încorporate, precum și asupra intervențiilor neautorizate asupra construcțiilor existente.

(2) Se consideră intervenții neautorizate intervențiile asupra construcțiilor existente de orice categorie, indiferent de forma de proprietate și destinație, care reprezintă lucrări de transformare, de modificare, de reamenajare, de replanificare, de reconstrucții, de extindere și de consolidare a construcțiilor și instalațiilor aferente acestora, executate fără autorizație de construire, eliberată conform prevederilor prezentului cod, și/sau cu încălcarea documentației de proiect și a autorizației de construire, cu excepțiile stabilite de prezentul cod.

(3) Se consideră construcții neautorizate construcțiile de orice categorie, indiferent de forma de proprietate și destinație, executate fără autorizație de construire, eliberată conform prevederilor prezentului cod, și/sau cu încălcarea documentației de proiect și a autorizației de construire, care sunt amplasate atât pe terenurile deținute în baza actelor ce confirmă dreptul de proprietate sau dreptul de superficie asupra terenului, cât și pe terenurile ocupate în mod ilicit, cu excepțiile stabilite de prezentul cod.

(4) Modul de demolare/demontare a construcțiilor neautorizate se stabilește prin regulament aprobat de către Guvern.

Articolul 323. Remedierile în urma intervențiilor neautorizate

(1) Construcțiile, la care s-au efectuat intervenții neautorizate sau intervenții executate cu încălcarea cerințelor urbanistice ori a normativelor tehnice în construcții, care afectează rezistența și stabilitatea acestora, urmează a fi remediate, în mod obligatoriu, pe cheltuiala persoanei vinovate, cu readucerea construcției în starea inițială.

(2) Remedierile prevăzute la alin. (1) se efectuează în baza documentației de proiect, elaborate și verificate conform prevederilor prezentului cod și a unui raport de expertiză tehnică.

Articolul 324. Sistarea lucrărilor de construcții neautorizate

(1) La constatarea construcțiilor neautorizate sau a intervențiilor neautorizate, aflate la etapa de execuție, autoritățile administrației publice locale ori Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică sau, în cazul monumentelor, Agenția de Inspectare a Monumentelor sunt obligate, în termen de până la 30 de zile, să solicite sistarea lucrărilor respective până la luarea deciziei de demolare/demontare a construcției respective sau de remediere a construcției afectate, conform prevederilor Codului contravențional și ale prezentului cod, precum și prevederilor legislației în domeniul protejării patrimoniului cultural.

(2) Autoritatea administrației publice locale, Inspecto-

ratul Național pentru Supraveghere Tehnică sau, după caz, Agenția de Inspectare a Monumentelor sesizează organele de poliție despre sistarea lucrărilor de construcții, care, la rândul lor, în termen de 24 de ore de la sesizare, asigură îndeplinirea de către executant a prescripției de sistare a lucrărilor și monitorizează dacă nu se încalcă prescripția respectivă.

Articolul 325. Constatarea și examinarea cazurilor cu privire la construcțiile neautorizate și intervențiile neautorizate

(1) Constatarea execuției construcțiilor neautorizate și a intervențiilor neautorizate se efectuează în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

(2) Examinarea cazurilor indicate la alin. (1) se efectuează cu respectarea prevederilor prezentului cod, inclusiv a cerințelor urbanistice, a cerințelor privind aspectul arhitectural și social, a cerințelor privind asigurarea rezistenței și stabilității construcțiilor.

Articolul 326. Conținutul actelor de control sau de constatare

Actele de control sau de constatare, prezentate de către structurile specializate cu funcții de control din cadrul autorităților administrației publice locale, trebuie să conțină descrierea încălcărilor legislației, a neconformităților construcțiilor (lucrărilor) și ale intervențiilor neautorizate, a pericolului și a consecințelor acestora, cu referințe la actele normative și la planurile urbanistice generale, precum și valoarea prejudiciului.

Articolul 327. Decizia privind rezultatul controlului

(1) În rezultatul controlului cazurilor de execuție a construcțiilor neautorizate și a intervențiilor neautorizate, agentul constatator, în conformitate cu prevederile Codului contravențional, întocmește procesele-verbale de constatare a contravențiilor și le remite spre examinare instanței de judecată, care, după caz, va dispune, inclusiv ca măsură de siguranță, demolarea/demontarea construcțiilor neautorizate sau remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate.

(2) Procesul-verbal indicat la alin. (1) trebuie să conțină:

a) denumirea structurii specializate din cadrul autorității administrației publice care a luat decizia respectivă;

b) numele și funcția agentului constatator care a efectuat controlul;

c) data examinării cazului de execuție a construcției neautorizate și/sau a intervențiilor neautorizate;

d) datele referitoare la persoana fizică sau juridică al cărei caz este examinat;

e) obiectivul supus controlului, inclusiv datele, documentele, bunurile, încăperile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului, relevante pentru scopul controlului;

f) descrierea încălcărilor stabilite în cadrul examinării cazului de execuție a construcției neautorizate și/sau a intervențiilor neautorizate;

g) referința la actul normativ care prevede răspunderea pentru încălcările constatate;

h) decizia asupra cazului de execuție a construcției neautorizate și/sau a intervențiilor neautorizate;

i) modul de demolare/demontare a construcției neautorizate și/sau de remediere a construcției afectate în urma intervențiilor neautorizate.

Articolul 328. Modalitățile de demolare/demontare și de remediere

(1) Demolarea/demontarea construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate se efectuează de către persoanele vinovate, pe cheltuială proprie, în termenele stabilite în regulamentul aprobat de către Guvern.

(2) În cazul neîndeplinirii de către persoanele vinovate a hotărârii instanței de judecată în termenele stabilite, demolarea/demontarea construcțiilor neautorizate și remedierea construcțiilor afectate în urma intervențiilor neautorizate se efectuează în mod silit de către autoritățile administrației publice locale, în conformitate cu regulamentul aprobat de către Guvern.

TITLUL IV
SISTEMUL CALITĂȚII ÎN CONSTRUCȚII
Capitolul I
CALITATEA CONSTRUCȚIILOR
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 329. Scopul asigurării calității construcțiilor

(1) Calitatea construcției este rezultanta totalității performanțelor de comportare în exploatare a acesteia, având scopul satisfacerii, pe întreaga durată de existență, a cerințelor utilizatorilor construcției și ale comunității.

(2) Construcția trebuie să corespundă, atât în ansamblu, cât și pe părți componente, utilizării preconizate, luând în considerare sănătatea și siguranța persoanelor implicate pe întregul ciclu de viață al construcției.

Articolul 330. Satisfacerea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor

(1) Construcțiile, în procesul de execuție, precum și în condițiile unei întrețineri corespunzătoare, trebuie să corespundă cerințelor fundamentale, aplicabile acestora pe toată durata de existență.

(2) Cerințele privind calitatea instalațiilor și echipamentelor tehnologice de producție se stabilesc și se realizează în bază reglementărilor speciale din domeniul de activitate respectiv.

Articolul 331. Asigurarea calității construcțiilor

Prevederile cu privire la asigurarea calității în construcții se aplică construcțiilor de orice categorie și instalațiilor aferente acestora, indicate la art. 2, indiferent de forma de proprietate sau destinație, precum și lucrărilor de modernizare, de reabilitare, de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere și de reparații capitale executate la construcțiile existente.

Articolul 332. Nivelele de calitate

(1) Documentele care se întocmesc în legătură cu proiectarea, execuția, exploatarea ori intervențiile în timp asupra construcțiilor existente (contracte, autorizații de construire, dispoziții de șantier, avize/acorduri, documentație de proiect, caiete de sarcini, rapoarte de verificare și de expertiză tehnică), elaborate sau emise în conformitate cu prevederile prezentului cod, trebuie să conțină, în mod obligatoriu, clauze referitoare la nivelul de calitate al caracteristicilor tehnice aferente cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor.

(2) În documentele prevăzute la alin. (1) din prezentul articol nu pot fi stipulate nivele de calitate și cerințe referitoare la calitate inferioare celor prevăzute de normativele tehnice în construcții privind cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, prevăzute la art. 335.

Secțiunea a 2-a
Sistemul calității în construcții

Articolul 333. Instituirea și aplicarea sistemului calității în construcții

(1) Prin prezentul cod se instituie sistemul calității în construcții, care contribuie la proiectarea, execuția și exploatarea unor construcții de calitate, care să corespundă cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, prevăzute la art. 335, în scopul protejării sănătății și siguranței persoanelor, a bunurilor acestora, a animalelor, a comunității și a mediului ambiant.

(2) Sistemul calității în construcții se aplică în mod diferențiat, în funcție de categoriile de importanță ale construcțiilor, conform regulamentelor și procedurilor de aplicare aferente fiecărei componente a sistemului în cauză.

Articolul 334. Componentele sistemului calității în construcții

(1) Sistemul calității în construcții reprezintă un ansamblu de structuri organizatorice, de responsabilități, de regulamente și reguli, de proceduri și mijloace, care contribuie la realizarea calității construcțiilor la toate etapele de concepere, proiectare, execuție, exploatare, urmărire a comportării în exploatare, verificare a calității proiectării și a execuției construcțiilor, precum și de postutilizare a construcțiilor.

(2) Sistemul calității în construcții cuprinde următoarele componente:

a) elaborarea normativelor tehnice în construcții;

b) elaborarea și expertizarea documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism;

c) elaborarea documentației de proiect;

d) verificarea și expertizarea documentației de proiect;

e) atestarea specialiștilor care desfășoară activitate în construcții și contractarea unor lucrători calificați, care să dețină acte ce atestă calificarea acestora, conform nomenclatorului lucrărilor de construcții care se execută;

f) managementul calității în construcții și asigurarea calității în construcții;

g) desfășurarea activității metrologice în construcții;

h) asigurarea calității produselor pentru construcții;

i) acreditarea organismelor de evaluare a conformității în domeniul construcțiilor;

j) efectuarea evaluărilor tehnice în construcții;

k) recepția construcțiilor;

l) urmărirea comportării în exploatare a construcțiilor și efectuarea intervențiilor în timp asupra construcțiilor existente;

m) postutilizarea construcțiilor și gestionarea deșeurilor din construcții și demolări;

n) controlul de stat al calității în construcții;

o) autorizarea lucrărilor de construcții.

Articolul 335. Prevederi generale privind cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor

(1) Pentru obținerea unor construcții de calitate, proiectarea și execuția acestora, în mod obligatoriu, se efectuează astfel încât, pe întreaga durată de existență a construcției, să fie asigurată satisfacerea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor.

(2) Prezentul cod stabilește următoarele cerințe fundamentale aplicabile construcțiilor:

– Cerința 1 – Integritatea structurală a construcțiilor;

– Cerința 2 – Protecția construcțiilor împotriva incendiilor;

– Cerința 3 – Protecția lucrătorilor și a utilizatorilor construcțiilor împotriva efectelor negative asupra condițiilor de igienă și a sănătății, determinate de construcții;

– Cerința 4 – Protecția lucrătorilor și utilizatorilor construcțiilor împotriva vătămărilor corporale, determinate de construcții;

– Cerința 5 – Rezistența la propagarea sunetului și proprietățile acustice ale construcțiilor;

– Cerința 6 – Eficiența energetică și performanța termică a construcțiilor;

– Cerința 7 – Prevenirea emisiilor periculoase în mediul ambiant, determinate de construcții;

– Cerința 8 – Utilizarea durabilă a resurselor naturale din care sunt realizate construcțiile.

(3) Toate neconformitățile care conduc la diminuarea nivelului prevăzut al cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor sunt considerate defecte grave.

Articolul 336. Cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor

(1) Cerința 1 – Integritatea structurală a construcțiilor – stabilește că construcțiile trebuie proiectate și executate astfel încât sarcinile, care pot fi exercitate asupra acestora în procesul execuției și al exploatării, să nu conducă la niciunul dintre următoarele evenimente:

a) prăbușirea întregii construcții sau a unei părți a acesteia;

b) deformări mai mari decât cele prevăzute de normativele tehnice în construcții;

c) deteriorarea altor părți ale construcției ori a instalațiilor sau a echipamentelor instalate, ca urmare a unor deformări majore ale elementelor portante;

d) disproporționalitatea dintre deteriorarea produsă și cauza producerii acesteia.

(2) Cerința 2 – Protecția construcțiilor împotriva incendiilor – stabilește că construcțiile trebuie să fie proiectate și executate astfel încât, în caz de incendiu, să respecte următoarele cerințe:

a) stabilitatea elementelor portante ale construcției să poată fi menținută pentru o perioadă determinată;

b) apariția și propagarea focului și a fumului în interiorul construcției să fie limitate;

c) extinderea focului către construcțiile învecinate să fie limitată;

d) soluțiile spațial-constructive și tehnico-inginerești ale ieșirilor de evacuare, ale căilor de evacuare și ale ieșirilor de avarie să asigure evacuarea persoanelor până la apariția factorilor periculoși ai incendiului pentru viața și sănătatea acestora;

e) să fie luate în considerare accesul și siguranța echipelor de intervenție.

(3) Cerința 3 – Protecția lucrătorilor și a utilizatorilor construcțiilor împotriva efectelor negative asupra condițiilor de igienă și a sănătății, determinate de construcții – stabilește că construcțiile trebuie să fie proiectate și executate astfel încât să nu reprezinte o amenințare pentru condițiile de igienă sau pentru sănătatea și siguranța lucrătorilor, ale utilizatorilor construcțiilor sau ale vecinilor și nici să nu exercite un impact negativ asupra mediului ambiant sau asupra climei pe întregul ciclu de viață, în procesul execuției, al exploatării, al demolării/demontării, în special, ca rezultat al oricăror dintre următoarele evenimente:

a) emisii de gaze nocive;

b) emisii de substanțe periculoase, de compuși organici volatili, de gaze care produc efect de seră sau de particule periculoase în aerul din interior sau în atmosferă;

c) emisii de radiații periculoase;

d) scurgerea de substanțe periculoase în apa freatică, apa marină, apa de suprafață sau în sol;

e) scurgerea de substanțe periculoase în apa potabilă sau de substanțe care au un impact negativ diferit asupra apei potabile;

f) evacuarea defectuoasă a apelor reziduale, a fumului sau a deșeurilor solide sau lichide;

g) prezența umidității în anumite părți ale construcției sau pe suprafețe din interiorul acesteia.

(4) Cerința 4 – Protecția lucrătorilor și utilizatorilor construcțiilor împotriva vătămărilor corporale, determinate de construcții – stabilește că construcțiile trebuie proiectate și executate astfel încât să nu prezinte riscuri inacceptabile de accidente sau de producere a pagubelor în procesul funcționării sau al exploatării acestora, precum alunecările, căderile, impacturile, arsurile, electrocutările, vătămări cauzate de deflagrații și efracții, și să fie accesibile și utilizabile de persoanele cu dizabilități și persoanele cu mobilitate redusă.

(5) Cerința 5 – Rezistența la propagarea sunetului și proprietățile acustice ale construcțiilor – stabilește că construcțiile trebuie proiectate și executate astfel încât sunetele percepute de către utilizatorii construcției sau de către persoane aflate în apropiere să fie menținute la un nivel la care să nu fie periclitată sănătatea acestora și să le permită să doarmă, să se odihnească și să activeze în

condiții satisfăcătoare.

(6) Cerința 6 – Eficiența energetică și performanța termică a construcțiilor – stabilește că construcțiile, împreună cu instalațiile acestora de încălzire, de răcire, de iluminare și de ventilare, trebuie proiectate și executate astfel încât consumul de energie necesar funcționării să fie minim, ținându-se cont de utilizatorii construcției și de condițiile climaterice locale. Construcțiile trebuie să fie eficiente din punct de vedere energetic, consumând cât mai puțină energie pe parcursul execuției și demolării/demontării acestora.

(7) Cerința 7 – Prevenirea emisiilor periculoase în mediul ambiant, determinate de construcții – stabilește că construcțiile trebuie să fie proiectate și executate astfel încât să nu exercite un impact negativ exagerat asupra mediului ambiant sau asupra climei pe întregul ciclu de viață, în procesul execuției, exploatării, demolării/demontării, în special ca rezultat al oricăror dintre următoarele evenimente:

a) emisii de gaze nocive;

b) emisii de substanțe periculoase, de compuși organici volatili, de gaze care produc efect de seră sau de particule periculoase – în aerul din interior sau în atmosferă;

c) emisii de radiații periculoase;

d) scurgeri de substanțe periculoase în apele freatice, în apele marine, în apele de suprafață sau în sol;

e) scurgeri de substanțe periculoase în apa potabilă sau de substanțe care au diferit impact negativ asupra apei potabile;

f) evacuarea defectuoasă a apelor reziduale, a fumului sau a deșeurilor solide ori lichide.

(8) Cerința 8 – Utilizarea durabilă a resurselor naturale din care sunt realizate construcțiile – stabilește că construcțiile trebuie proiectate, executate și demolate/demontate astfel încât utilizarea resurselor naturale să fie sustenabilă și să asigure, în special, următoarele:

a) reutilizarea sau reciclarea construcțiilor, a materialelor și a părților componente ale acestora, după demolare/demontare;

b) durabilitatea construcțiilor;

c) utilizarea la lucrările de construcții a unor materii prime și secundare compatibile cu mediul ambiant;

d) respectarea normativelor privind emisiile de poluanți prevăzute în autorizațiile de mediu.

Articolul 337. Factorii implicați

(1) Obligațiile privind realizarea și menținerea, pe întreaga durată de existență a construcțiilor, a nivelului prevăzut al cerințelor fundamentale, specificate la art. 335, revin factorilor implicați în conceperea, proiectarea, execuția și exploatarea construcțiilor, precum și în postutilizarea acestora, conform responsabilităților, indiferent de forma de proprietate a investitorului.

(2) Factorii indicați la alin. (1) sunt investitorii, cercetătorii, proiectanții, verificatorii de proiecte, producătorii și furnizorii de materiale și produse pentru construcții, executanții, proprietarii, utilizatorii construcției, responsabilii tehnici, experții tehnici, diriginții de șantier, auditorii energetici, responsabilii pentru urmărire, personalul de specialitate din cadrul laboratoarelor de încercări în construcții, specialiștii serviciului de control intern al calității al operatorilor economici care desfășoară activități în domeniul construcțiilor, precum și autoritățile administrației publice și asociațiile profesionale de profil.

Secțiunea a 3-a
Atestarea tehnico-profesională a specialiștilor care desfășoară activități în construcții

Articolul 338. Atestarea, suspendarea și anularea suspendării, retragerea certificatului de atestare tehnico-profesională

(1) Atestarea specialiștilor care desfășoară activități în construcții, suspendarea și anularea suspendării, precum și retragerea certificatului de atestare tehnico-profesională se efectuează în conformitate cu prevederile regulamentului corespunzător aprobat de către Guvern.

(2) Atestarea tehnico-profesională a specialiștilor care desfășoară activități în construcții se efectuează de către comisii de atestare, instituite de către organul central de specialitate, cu eliberarea unui certificat de atestare tehnico-profesională.

(3) Se recunosc drept specialiști atestați pentru exercitarea activităților indicate la art. 339 alin. (1) persoanele care dețin certificate eliberate de instituțiile abilitate ale statelor membre ale Uniunii Europene, cu excepția cazurilor în care legislația Republicii Moldova stabilește condiții speciale obligatorii.

(4) Pentru recunoașterea certificatelor respective și a dreptului de a exercita activitățile indicate la art. 339 alin. (1), persoanele prezintă comisiei de atestare din cadrul organului central de specialitate certificatele în cauză, traduse în limba română și autentificate notarial, pentru înregistrare. În cazul în care legislația Republicii Moldova prevede cerințe suplimentare, persoanele trebuie să demonstreze întrunirea cerințelor respective, în conformitate cu procedura stabilită de organul central de specialitate.

Articolul 339. Activitățile exercitate de către specialiștii atestați în construcții pentru verificarea și expertizarea documentației de proiect

(1) Specialiștii care desfășoară activități în construcții și care sunt atestați (în continuare – *specialiști atestați în construcții*) sunt în drept să exercite activitate de:

a) elaborare, verificare și expertizare a documentației de amenajare a teritoriului și de urbanism;

b) elaborare, verificare și expertizare a documentației de proiect pentru obținerea autorizației de construire;

c) execuție a construcțiilor, lucrărilor de construcții;

d) conducere și verificare a lucrărilor de construcții;

e) încercări de laborator în domeniul construcțiilor;

f) expertiză tehnică a rețelelor edilitare (inginerești) și a elementelor de infrastructură asociată acestora.

(2) Specialiștii atestați în construcții poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz, pentru nerespectarea sistemului de calitate în construcții.

Articolul 340. Obligațiile și responsabilitățile specialiștilor atestați în construcții

(1) Obligațiile și responsabilitățile specialiștilor atestați în construcții, care activează ca angajați ai unui operator economic sau care activează în nume propriu, sunt prevăzute în normativele tehnice în construcții privind asigurarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor.

(2) Specialiștii atestați în construcții au următoarele obligații și responsabilități referitoare la calitatea construcțiilor:

a) să respecte actele normative și normativele tehnice corespunzătoare activității pentru care au fost atestați;

b) să implementeze și să mențină un sistem de asigurare a calității în domeniul în care este atestat.

Articolul 341. Specialiștii atestați în construcții

(1) Conform prevederilor prezentului cod, se supun atestării următorii specialiști în construcții:

a) proiectanții, inclusiv proiectanții în amenajarea teritoriului și urbanism, verificatorii de proiecte și experții tehnici;

b) responsabilii tehnici, diriginții de șantier;

c) specialiștii din cadrul laboratoarelor de încercări în construcții;

d) arhitecții din cadrul autorităților administrației publice locale;

e) inspectorii din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică.

(2) Persoanele indicate la alin. (1) sunt obligate să urmeze,

o dată la 5 ani, programe de formare profesională continuă a adulților. Numărul de ore al programelor respective este stabilit în conformitate cu regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților, aprobat de către Guvern.

Articolul 342. Aplicarea sancțiunilor

În cazul în care abaterile pentru care a fost suspendat sau retras certificatul de atestare tehnico-profesională constituie contravenție sau infracțiune, se aplică și sancțiunile corespunzătoare prevăzute de Codul contravențional sau de Codul penal.

Secțiunea a 4-a
Normativele tehnice în construcții

Articolul 343. Activitatea de reglementare în domeniul construcțiilor

(1) Activitatea de reglementare în domeniul construcțiilor, al amenajării teritoriului și urbanismului constituie o parte componentă a sistemului calității în construcții și reprezintă o activitate de cercetare științifică și dezvoltare în domeniile menționate, care valorifică rezultatele acesteia, cuprinzând elaborarea normativelor tehnice în construcții și desfășurarea unor activități specifice.

(2) Normativele tehnice în construcții se elaborează pentru fiecare dintre cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, aferent etapelor de viață a construcțiilor (proiectare, execuție, exploatare, urmărirea comportării în exploatare, intervențiile în timp și postutilizare), precum și pentru cerințele de asigurare a calității mediului construit și pentru cerințele de amenajare a teritoriului și de urbanism.

(3) Normativele tehnice în construcții se stabilesc prin acte normative, coduri practice în construcții, regulamente și proceduri, instrucțiuni, specificații tehnice, ghiduri și au ca obiect elaborarea concepției, întocmirea devizelor, proiectarea, execuția, exploatarea și postutilizarea construcțiilor.

(4) Prin normativele tehnice în construcții se stabilesc condițiile și cerințele normative de calitate cu privire la construcții, la materialele și produsele pentru construcții și la procedeele utilizate în construcții, precum și modul de determinare și verificare a respectării acestora.

(5) Activitățile specifice menționate la alin. (1) constau în elaborarea și realizarea de cercetări, teste, documentații, studii, expertize, audituri, baze de date științifico-tehnologice, prototipuri, precum și în editarea și distribuirea normativelor tehnice în construcții.

Articolul 344. Elaborarea normativelor tehnice în construcții

(1) Normativele tehnice în construcții se elaborează de către organul central de specialitate prin intermediul comitetelor tehnice specializate.

(2) Normativele tehnice în construcții se aprobă prin ordinul conducătorului organului central de specialitate.

(3) Normativele tehnice în construcții se aprobă de către organul central de specialitate și intră în vigoare la data publicării ordinului respectiv în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Articolul 345. Conținutul-cadru al normativelor tehnice în construcții

(1) Normativele tehnice în construcții stabilesc, în principal:

a) domeniul reglementat;

b) grupurile de produse pentru construcții care fac obiectul normativelor respective, precum și grupurile de produse care fac excepție de la acesta, după caz;

c) cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor;

d) procedurile pentru evaluarea conformității produselor pentru construcții;

e) conținutul dosarului tehnic și documentele care atestă conformitatea cu cerințele fundamentale corespunzătoare;

f) cerințele minime pentru evaluarea organismelor desemnate să realizeze evaluarea conformității produselor pentru construcții cu cerințele fundamentale corespunzătoare;

g) regulile de aplicare a marcajului de conformitate, după caz.

(2) În cazul în care un tratat internațional la care Republica Moldova este parte stabilește alte prevederi decât cele prevăzute de prezentul cod, se aplică prevederile tratatului internațional.

Articolul 346. Gestionarea normativelor tehnice în construcții

(1) Organul central de specialitate, conform prevederilor prezentului cod, gestionează activitatea de reglementare în construcții, în amenajarea teritoriului și urbanism și aprobă normativele tehnice în construcții.

(2) Ordinele de aprobare ale normativelor tehnice în construcții se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, iar textul integral al normativelor tehnice în construcții se publică de către organul central de specialitate pe pagina web tematică a documentelor normative în construcții.

(3) Sursele financiare necesare publicării edițiilor speciale ale normativelor tehnice în construcții sunt alocate din mijloacele pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții, prevăzute la art. 347.

(4) Organul central de specialitate:

a) publică pe pagina sa web oficială toate normativele tehnice în construcții;

b) eliberează gratuit edițiile oficiale ale normativelor tehnice în construcții, de către solicitant fiind acoperite doar cheltuielile de imprimare ale acestora.

Articolul 347. Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții

(1) Cheltuielile pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții se finanțează din Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții (în continuare – *Fond*).

(2) Fondul reprezintă totalitatea mijloacelor financiare destinate finanțării programelor de elaborare a sistemului de documente normative în construcții.

(3) Mărimea mijloacelor Fondului se aprobă anual prin legea anuală a bugetului de stat, în corespundere cu Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

(4) Fondul este constituit din alocațiile aprobate prin legea anuală a bugetului de stat și din alte surse neinterzise de lege.

(5) Investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de forma de proprietate, participă la formarea mijloacelor pentru elaborarea normativelor tehnice în construcții prin transferul la bugetul de stat al defalcărilor în mărime de 0,5 la sută din volumul investițiilor în capitalul fix pentru obiectivele care nu sunt finanțate din bugetul public național.

(6) Administrarea defalcărilor prevăzute la alin. (5) se efectuează de către organul central de specialitate, conform regulamentului aprobat de Guvern.

(7) Calculul defalcărilor prevăzute la alin. (5) se efectuează de către organul central de specialitate și se prezintă lunar Serviciului Fiscal de Stat. Transferul sumelor respective se efectuează eșalonat, la conturile trezoreriale deschise, concomitent cu plata lucrărilor executate.

(8) Pentru transferul efectuat cu întârziere de către investitorii sau proprietarii construcțiilor, indiferent de forma de proprietate, al defalcărilor specificate la alin. (7) se aplică penalitățile prevăzute de legislația fiscală.

(9) Organul central de specialitate elaborează anual un plan tematic privind elaborarea normativelor tehnice în construcții, care este coordonat cu partenerii sociali.

(10) Planul tematic anual privind elaborarea normativelor tehnice în construcții, aprobat conform prevederilor stabilite

de Legea privind Fondul național de dezvoltare a sistemului de documente normative în construcții, se publică pe pagina web oficială a organului central de specialitate.

(11) Modul de gestionare a mijloacelor Fondului se stabilește de către Guvern.

Secțiunea a 5-a
Expertiza tehnică a construcțiilor

Articolul 348. Activitățile privind expertiza tehnică a construcțiilor

(1) Expertizarea tehnică a construcțiilor este o activitate complexă care include, după caz, cercetări, experimente sau încercări, studii, relevee, analize și evaluări, necesare pentru stabilirea stării tehnice a unei construcții existente sau a modului în care un proiect respectă cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, în vederea fundamentării măsurilor de intervenții.

(2) Expertizarea tehnică a construcțiilor se efectuează de către experți tehnici atestați în cazul în care efectuarea acesteia este prevăzută de legislație, în cazul în care un organ cu atribuții de control de stat în domeniul calității construcțiilor dispune aceasta sau în situații speciale, în care aceasta se impune pentru soluționarea unor situații care apar la construcțiile existente:

a) în cazul catastrofelor sau al accidentelor, datorate fenomenelor naturii, acțiunilor umane sau activității tehnologice;

b) în vederea determinării, la orice etapă, a stării tehnice a construcției pentru evaluarea capacității acesteia de a satisface cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor.

(3) Dacă expertul tehnic atestat, în mod argumentat, ajunge la concluzia că se impune luarea imediată a unor măsuri (lucrări de susținere, izolarea parțială sau evacuarea construcției) pentru prevenirea unor accidente cu urmări grave (victime umane sau pagube materiale), acesta le aduce la cunoștință, în formă scrisă, proprietarilor sau utilizatorilor construcției și, după caz, investitorului, care sunt obligați să pună în aplicare măsurile respective.

(4) Expertizarea tehnică a construcțiilor se efectuează conform unui regulament elaborat de organul central de specialitate și aprobat de către Guvern.

Articolul 349. Analize și cercetări în procesul expertizei tehnice

Expertul tehnic analizează și cercetează, după caz:

a) condițiile de amplasament și de exploatare a construcției;

b) starea construcției care se supune expertizei tehnice de calitate;

c) documentele care au stat la baza realizării construcției la etapele de proiectare, de execuție și de exploatare;

d) prevederile normativelor tehnice care au stat la baza realizării construcției și cele în vigoare la data efectuării expertizei tehnice;

e) respectarea cerințelor stipulate în certificatul de urbanism și în autorizația de construire.

Articolul 350. Raportul de expertiză tehnică

(1) În rezultatul activităților prevăzute la art. 348, expertul tehnic atestat elaborează rapoarte de expertiză tehnică, care să conțină soluții și măsuri ce se impun pentru fundamentarea tehnică și economică a deciziilor de intervenții.

(2) Raportul de expertiză tehnică este utilizat de către proprietarii sau utilizatorii construcțiilor și, după caz, de către investitor, precum și de către proiectant, în scopul respectării soluțiilor și măsurilor propuse la întocmirea documentației de proiect.

(3) Conținutul-cadru al raportului de expertiză tehnică este prezentat în anexa nr. 18.

(4) Expertul tehnic atestat indică situațiile în care, în urma intervenției sale, se impune verificarea documentației de proiect și sub aspectul altor cerințe decât cele la care se referă acesta în raportul de expertiză tehnică.

Articolul 351. Avizul tehnic

(1) Avizul tehnic este documentul aferent unei expertize tehnice, care atestă gradul de realizare a construcției și corespunderea lucrărilor de construcții cu documentația de proiect.

(2) Avizul tehnic se întocmește pentru construcțiile nefinalizate, execuția cărora s-a desfășurat în baza autorizației de construire.

(3) Avizul tehnic ce atestă gradul de realizare a construcției este întocmit în scopul înregistrării construcției nefinalizate în Registrul bunurilor imobile și nu poate fi utilizat în alte scopuri.

(4) Avizul tehnic se întocmește de către experții tehnici atestați, în conformitate cu normativele tehnice în construcții corespunzătoare și cu regulamentul privind emiterea avizului tehnic, ce atestă gradul de realizare a construcției și corespunderea lucrărilor de construcții cu documentația de proiect.

Articolul 352. Obligațiile și răspunderea expertului tehnic

(1) Expertul tehnic atestat are următoarele obligații:

a) să întocmească raportul de expertiză tehnică cu respectarea prevederilor prezentului cod, ale legislației și ale normativelor tehnice în construcții;

b) să nu extragă și să nu transmită, pentru a fi folosite în alte scopuri, elemente ale documentației de proiect și detalii de execuție, verificate în cadrul expertizei tehnice, care sunt considerate de proiectant drepturi de autor;

c) să întocmească un registru de evidență a expertizelor tehnice efectuate și să țină evidența la zi a acestora.

(2) Expertul tehnic atestat răspunde de asigurarea nivelurilor minime de calitate privind cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, impuse conform prevederilor prezentului cod, pentru soluțiile și măsurile stipulate în raportul de expertiză tehnică.

Secțiunea a 6-a
Managementul calității în construcții și asigurarea calității în construcții

Articolul 353. Sistemul de management al calității în construcții și asigurarea calității în construcții

(1) Sistemul de management al calității în construcții și asigurarea calității în construcții sunt componente ale sistemului calității în construcții și reprezintă funcții obligatorii de conducere în cadrul unei întreprinderi în construcții care execută lucrări de construcții.

(2) Sistemul de management al calității și asigurarea calității în construcții stabilesc și transpun în fapt politica în domeniul calității construcțiilor, prin activități planificate și sistematice, destinate să prevină lucrările de construcții neconforme, să asigure realizarea, atestarea și garantarea calității cerute de normativele tehnice în construcții și clauzele contractuale, în condiții raționale de cost și termen, și să ofere încredere în capacitatea întreprinderilor în construcții implicate în activitatea de execuție a construcțiilor.

Articolul 354. Aplicarea sistemului de management al calității în construcții și asigurarea calității în construcții

(1) Întreprinderile în construcții implicate în activitatea de concepere, proiectare, execuție, recepție, exploatare și postutilizare a construcțiilor aplică sistemul de management al calității în construcții și asigură calitatea în construcții în funcție de categoria de importanță a construcțiilor sau de complexitatea și de importanța unor lucrări, astfel:

a) printr-un sistem al calității, definit și documentat (manualul de asigurare a calității în construcții, certificarea sistemului de management al calității în construcții) pe baza principiilor și recomandărilor din standardele adaptate

specificului construcțiilor, pentru:

– construcții având categoria de importanță excepțională sau deosebită;

– construcții având categoria de importanță normală, finanțate de la bugetul de stat;

– construcții având categoria de importanță normală, finanțate din alte surse, dacă aceasta este cerută prin contract;

b) printr-un plan al calității, întocmit și aplicat pentru anumite lucrări sau construcții având categoria de importanță normală;

c) prin îndeplinirea atribuțiilor responsabilului tehnic atestat, în cadrul unei organizări corespunzătoare a activității executantului, pentru construcții având categoria de importanță redusă.

(2) Normele privind sistemul de management al calității în construcții și privind asigurarea calității în construcții, precum și modul de aplicare a acestora se specifică în manualul privind calitatea activității în construcții, care se elaborează și se aproba, în mod obligatoriu, de întreprinderile în construcții implicate în activitatea de execuție a construcțiilor.

(3) Manualul privind calitatea activității în construcții se elaborează pentru o perioadă de trei ani, după care este actualizat în fiecare an.

Articolul 355. Asigurarea calității execuției lucrărilor de construcții

(1) Asigurarea calității execuției lucrărilor de construcții se efectuează în mod diferențiat, în funcție de categoria de importanță a construcției, conform prevederilor prezentului cod, normativelor tehnice în construcții și normelor privind sistemul de management al calității în construcții și privind asigurarea calității în construcții.

(2) Verificarea calității execuției lucrărilor de construcții este obligatorie și se realizează conform prevederilor prezentului cod de către:

a) investitori, conform prevederilor art. 180;

b) executanți, conform prevederilor art. 187.

Articolul 356. Sistemele proprii de management al calității în construcții

(1) Întreprinderile în construcții implicate în activitatea de execuție a construcțiilor au obligația de a aproba, implementa și menține sisteme proprii de management al calității în construcții.

(2) În cadrul sistemelor de management al calității în construcții aprobate sunt utilizate standardele de referință în domeniul calității construcțiilor, iar activitățile se desfășoară prin intermediul personalului propriu.

Articolul 357. Certificarea sistemului de management al calității în construcții

(1) Aplicarea sistemului de management al calității în construcții și asigurarea calității construcțiilor pentru întreprinderile în construcții implicate în activitatea de execuție a construcțiilor trebuie să fie însoțite de obținerea certificării sistemului de management al calității în construcții, conform prevederilor prezentului cod.

(2) Pentru execuția construcțiilor indicate la art. 354 alin. (1) lit. a), certificarea sistemului de management al calității în construcții este facultativă, însă poate avea caracter obligatoriu la cererea investitorului, efectuându-se, în baza standardelor internaționale, de către organisme de certificare acreditate și recunoscute în acest scop.

Articolul 358. Obligațiile privind managementul calității și asigurarea calității în construcții

Întreprinderile în construcții implicate în activitatea de execuție a construcțiilor și persoanele fizice participante la activitățile de proiectare, execuție, exploatare și postutilizare a construcțiilor poartă răspundere de îndeplinirea următoarelor obligații:

a) obținerea certificării sistemului de management al calității în construcții al întreprinderii în construcții, conform art. 357 alin. (2);

b) elaborarea și aplicarea diferențiată a sistemului de management al calității în construcții potrivit specificului activităților desfășurate, categoriei de importanță a construcției și naturii lucrărilor de construcții, în condițiile stabilite la art. 357 alin. (1).

Articolul 359. Activitatea de acreditare în domeniul construcțiilor

(1) Pentru evaluarea conformității produselor pentru construcții, organismele de evaluare a conformității în domeniul construcțiilor se acreditează de către Centrul Național de Acreditare în baza legislației și a standardelor de referință, precum și de către alte organisme de certificare recunoscute conform actelor normative.

(2) Acreditarea organismelor de evaluare a conformității în domeniul construcțiilor și evaluarea conformității se efectuează potrivit prevederilor Legii nr. 235/2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.

Articolul 360. Activitatea de metrologie în construcții

Asigurarea activității metrologice în construcții se realizează conform prevederilor legale stabilite în Legea metrologiei nr. 19/2016.

Capitolul II
CALITATEA PRODUSELOR PENTRU CONSTRUCȚII

Articolul 361. Produsele pentru construcții

(1) Produse pentru construcții sunt produsele, materialele, articolele, echipamentele sau seturile, fabricate și introduse pe piață cu scopul de a fi încorporate, în mod permanent, în construcții sau în părțile acestora (inclusiv instalațiile aferente acestora, dar nu și cele încorporate în instalații și echipamente tehnologice de producție), a căror performanță afectează performanța construcțiilor în ceea ce privește cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor.

(2) Fac excepție de la categoria produselor sau seturilor de produse pentru construcții seturile de produse, utilizate în construcții, din categoria tehnicii militare, armamentului și echipamentelor speciale care implică apărarea și siguranța națională, în cazul cărora, din motive întemeiate, nu le sunt aplicabile principiile stabilite prin prezentul cod.

Articolul 362. Condițiile de aplicare

Produsele pentru construcții se introduc pe piață și/sau se încorporează în construcții numai dacă satisfac cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor, dacă conformitatea acestora a fost evaluată conform procedurii de evaluare prevăzute de legislație și dacă poartă marcajul de conformitate, potrivit prevederilor prezentului cod, ale legislației și ale normativelor tehnice corespunzătoare.

Articolul 363. Interzicerea folosirii unor produse pentru construcții

(1) La lucrările de construcții care trebuie să asigure un nivel de calitate corespunzător cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor și cerințelor de siguranță în sănătate se interzice folosirea produselor pentru construcții care nu dispun de o declarație de performanță sau de un certificat de conformitate ori fără evaluare tehnică în construcții, în cazurile prevăzute de Cod, sau care conțin ori sunt prelucrate cu substanțe chimice periculoase din categoria poluanților organici persistenți, interzise pentru utilizare.

(2) Producătorul sau reprezentantul autorizat poartă răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, pentru certificarea conformității unui produs pentru construcții conform prevederilor legislației și pentru prezentarea declarațiilor sau certificatelor de conformitate ori a evaluărilor tehnice în construcții.

Articolul 364. Înlocuirea produselor pentru construcții

Înlocuirea produselor pentru construcții, prevăzute în proiectele de execuție verificate, cu altele, echivalente

cerințelor de calitate prevăzute în documentația de proiect, se poate efectua numai în baza soluțiilor stabilite, în acest scop, de proiectant, care au fost coordonate cu verificatorul de proiecte atestat, precum și cu acordul investitorului.

Articolul 365. Prevederi generale privind supravegherea pieței produselor pentru construcții

Supravegherea pieței privind corespunderea produselor pentru construcții cu reglementările tehnice aplicabile se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare.

TITLUL V
CONTROLUL DE STAT AL CALITĂȚII ÎN CONSTRUCȚII
Capitolul I
Dispoziții generale

Articolul 366. Controlul de stat al calității în construcții

(1) Controlul de stat al calității în construcții, în amenajarea teritoriului și urbanism constituie o componentă a sistemului calității în construcții, care are ca obiect urmărirea modului în care sunt respectate prevederile prezentului cod și ale actelor normative de aplicarea a acestuia.

(2) Controlul de stat al calității în construcții reprezintă un sistem de inspecții, efectuate de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, precum și de alte organe de control cu atribuții specifice, stabilite prin lege, precum Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Agenția de Inspectare a Monumentelor. Controalele independente ale certificatelor de performanță energetică și ale rapoartelor de inspecție periodică a sistemelor de încălzire și de inspecție periodică a sistemelor de climatizare se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor.

(3) Controlul de stat al calității în construcții se efectuează la toți factorii implicați în construcții, prevăzuți la art. 337, indiferent de statutul juridic al acestora, privind existența și respectarea unui sistem de management al calității în construcții, care să se refere la:

a) respectarea legislației și a disciplinei în amenajarea teritoriului și urbanism;

b) respectarea cerințelor de calitate în construcții, la etapele de execuție, recepție, exploatare și postutilizare;

c) corespunderea produselor pentru construcții, plasate pe piață, cerințelor prescrise în reglementările tehnice referitoare la produsele respective;

d) corespunderea cerințelor de calitate la fabricarea materialelor și produselor pentru construcții cu cerințele prescrise în reglementările tehnice;

e) respectarea, în procesul de execuție, a cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor, prevăzute la art. 335.

Articolul 367. Exercitarea controlului de stat al calității în construcții

(1) Controlul de stat al calității în construcții este exercitat de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, în calitate de autoritate administrativă cu atribuții de control, în baza evaluării riscurilor și conform metodologiei aprobate de către Guvern. Inspectoratul poartă răspundere pentru exercitarea controlului de stat cu privire la aplicarea unitară a prevederilor prezentului cod în domeniul calității construcțiilor.

(2) Controlul de stat în domeniile amenajării teritoriului, urbanismului, autorizării și execuției lucrărilor de construcții se exercită, pe întreg teritoriul țării, de către Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, prin structurile teritoriale ale acestuia.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), controlul de stat al calității în construcții la construcțiile din cadrul obiectivelor cu caracter secret și al obiectivelor apărării naționale, stabilite prin ordinele conducătorilor instituțiilor cu responsabilități în domeniul apărării și securității naționale, se realizează de către structurile de control ale acestora, abilitate în acest scop în conformitate cu prevederile art. 382.

Capitolul II
ORGANIZAREA CONTROLULUI DE STAT AL CALITĂȚII ÎN CONSTRUCȚII
Secțiunea 1
Dispoziții generale

Articolul 368. Prevederi generale

(1) Prezentul capitol stabilește cadrul normativ general, obiectivele, conținutul și organizarea, precum și modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții și respectarea disciplinei în amenajarea teritoriului și în urbanism.

(2) Prevederile prezentului capitol sunt obligatorii pentru toți factorii implicați, prevăzuți la art. 337, în procesul emiterii autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare, al amplasării pe teren, proiectării, execuției, exploatării și postutilizării construcțiilor de orice categorie, precum și în cadrul fabricării materialelor și produselor pentru construcții.

Articolul 369. Scopul controlului de stat al calității în construcții

(1) Controlul de stat al calității în construcții constă în exercitarea controlului de stat al componentelor sistemului calității în construcții, prevăzute la art. 334 alin. (2), în scopul prevenirii sau al limitării unor situații care pot apărea la construcții și care pot pune în pericol sau pot avea impact negativ asupra vieții, sănătății, mediului ambiant ori pot cauza pierderi materiale unor persoane, entități sau comunității, în parte sau în ansamblul acesteia.

(2) Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică are acces liber și nelimitat în cadrul tuturor șantierelor pe durata execuției lucrărilor de construcții.

Articolul 370. Domeniul de aplicare a controlului de stat al calității în construcții

(1) Controlul de stat al calității în construcții se aplică construcțiilor prevăzute la art. 2, inclusiv instalațiilor aferente acestora, indiferent de forma de proprietate, destinație sau sursa de finanțare.

(2) Controlul de stat al calității în construcții se exercită în mod diferențiat, conform prevederilor prezentului cod, la toate etapele ciclului de viață a construcțiilor, atât la noile construcții, cât și în cazul lucrărilor de modernizare, de reabilitare, de modificare, de transformare, de consolidare, de extindere și de reparații capitale ale construcțiilor existente și la alte categorii de lucrări de natura acestora, precum și în atelierele de producție a materialelor și produselor pentru construcții.

(3) Controlul aplicării prevederilor documentației de urbanism aprobate se efectuează prin intermediul structurilor specializate de arhitectură din subordinea consiliilor raionale, municipale și locale, după caz, precum și de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.

(4) Controlul de stat este independent de factorii implicați, prevăzuți la art. 366.

Secțiunea a 2-a
Obiectivele controlului de stat al calității în construcții

Articolul 371. Obiectivele de bază ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică

(1) Obiectivele de bază ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică cuprind respectarea de către autoritățile administrației publice locale a disciplinei în amenajarea teritoriului și în urbanism, precum și respectarea de către factorii implicați, prevăzuți la art. 337, a cerințelor sistemului calității în construcții, în condițiile prezentului cod.

(2) Pentru realizarea obiectivelor prevăzute la alin. (3) din prezentul articol, Inspectoratul Național pentru Supra-

veghere Tehnică contestă actele administrative emise cu încălcarea normelor respective, în condițiile Codului administrativ.

(3) Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică are următoarele obiective de bază:

a) stabilirea funcției de garant al statului pentru respectarea legalității în domeniul urbanismului și construcțiilor;

b) profilaxia, instruirea și responsabilizarea factorilor implicați în exercitarea activităților de control privind respectarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor;

c) aplicarea, cu responsabilitate și în condiții de transparență, a prevederilor prezentului cod în acord cu principiile de prevenire, de investigare și intervenție obiectivă în activitatea de control;

d) susținerea unor politici active de dezvoltare și optimizare a infrastructurii calității în domeniul urbanismului și construcțiilor, precum și de stimulare a implementării sistemului de management al calității în construcții de către întreprinderile în construcții;

e) participarea, ca factor consultativ, la elaborarea normativelor tehnice în construcții;

f) participarea la actualizarea și elaborarea unor noi proceduri specifice pentru efectuarea activităților de control și inspecție privind calitatea în construcții, privind disciplina și activitatea în amenajarea teritoriului și în urbanism, privind supravegherea și controlul pieței materialelor, produselor *și tehnologiilor din* domeniul construcțiilor, autorizarea și acreditarea laboratoarelor de încercări în construcții, aprobate de către organul central de specialitate;

g) prevenirea și participarea activă la înlăturarea consecințelor accidentelor tehnice;

h) urmărirea menținerii la nivelul prevăzut, pe întreaga durata de existență a construcțiilor, a cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor.

(4) Obiectivele de bază privind îndeplinirea de către structurile specializate din cadrul autorităților administrației publice locale a obligațiilor prevăzute de prezentul cod sunt:

a) asigurarea corectitudinii eliberării certificatelor de urbanism, a autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare, precum și a avizelor necesare;

b) respectarea prevederilor autorizațiilor de construire, a avizelor obligatorii și a altor documente referitoare la construcții, emise de către autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de alte instituții abilitate;

c) respectarea disciplinei în amenajarea teritoriului și urbanism;

d) soluționarea reclamațiilor și sesizărilor primite de la persoane juridice și fizice cu referire la probleme privind legalitatea emiterii autorizațiilor de construire și a autorizațiilor de desființare;

e) efectuarea controalelor privind modul în care sunt respectate de către autoritățile administrației publice locale prevederile legislației de eliberare a certificatelor de urbanism, a autorizațiilor de construire sau a autorizațiilor de desființare, disciplina în amenajarea teritoriului și urbanism, cerințele cu privire la amplasarea construcțiilor provizorii, corpurilor și panourilor de afișaj, la reclamele și îngrădirile în spațiul public.

(5) Obiectivele de bază privind respectarea legislației de către factorii implicați în conceperea, proiectarea, execuția, exploatarea și postutilizarea construcțiilor sunt:

a) certificarea calității materialelor și produselor folosite la realizarea construcțiilor;

b) controlul execuției lucrărilor de construcții, realizate de către investitor și executant;

c) asigurarea aplicării sistemului de management al calității în construcții și asigurarea calității în construcții;

d) controlul modului în care a fost efectuată verificarea execuției corecte a lucrărilor de construcții și a instalațiilor aferente prin diriginți de șantier atestați și responsabili tehnici atestați;

e) perfectarea, în ordine cronologică, a documentelor care atestă calitatea lucrărilor de construcții, conform normativelor tehnice în construcții;

f) asigurarea soluționării de către proiectant a neconformităților și a deficiențelor de proiectare;

g) asigurarea înlăturării neajunsurilor și defectelor de execuție de către executant;

h) asigurarea organizării, funcționării și a efectuării controalelor interne, a autocontrolului, a controlului ierarhic, precum și a controalelor externe (controalelor tehnice de calitate) ale producției;

i) asigurarea funcționării, în condiții legale, a laboratoarelor de analize și încercări în construcții;

j) asigurarea urmăririi comportării în exploatare a construcțiilor și a intervențiilor în timp asupra acestora;

k) controlul activităților aferente postutilizării construcțiilor;

l) asigurarea respectării normativelor tehnice în construcții privind modul de tratare a accidentelor tehnice produse la construcții, cauzate de fenomene sau calamități naturale, cutremure, inundații, alunecări de teren, uragane și altele asemenea ori provocate de acțiunile umane (incendii, deflagrații, bombardamente, șocuri, deficiențe de concepție și/sau de execuție și altele), cu repercusiuni nefavorabile asupra stării și siguranței construcțiilor;

m) contribuirea la îmbunătățirea sistemului calității în construcții și la îmbunătățirea actelor normative aferente componentelor acestuia.

Articolul 372. Informarea autorităților administrației publice locale

Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, precum și structurile teritoriale ale acestuia notifică, în termen de 10 zile, autoritatea administrației publice locale în teritoriul administrativ al căreia s-a efectuat controlul de stat al calității în construcții despre constatările și măsurile dispuse prin procesul-verbal de inspecție.

Articolul 373. Intervenții în cazul accidentelor tehnice

În activitatea sa, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică are drept una dintre priorități de a interveni, în termen de 24 de ore, în toate cazurile producerii unor accidente tehnice la construcțiile aflate la etapa de execuție, de exploatare sau de postutilizare pentru:

a) impunerea măsurilor de limitare a utilizării construcțiilor care pot constitui un pericol pentru siguranța publică, pentru sănătatea și viața persoanelor;

b) izolarea zonelor afectate;

c) dispunerea efectuării expertizei tehnice, conform prevederilor prezentului cod, în vederea stabilirii deciziei de intervenții.

Secțiunea a 3-a
Modul de exercitare a controlului de stat al calității în construcții

Articolul 374. Organizarea controlului de stat al calității în construcții

(1) Controlul de stat al calității în construcții se organizează și se exercită în conformitate cu prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(2) Inspecțiile prevăzute la alin. (1) din prezentul articol au ca obiect evaluarea riscurilor și analizarea unor probleme complexe, legate de calitatea construcțiilor, lucrărilor de construcții sau a modului de funcționare și de aplicare a componentelor sistemului calității în construcții, și se efectuează:

a) la factorii implicați, prevăzuți la art. 337, și la întreprinderile în construcții implicate în procesul de execuție și exploatare a construcțiilor;

b) la stațiile de betoane, de mixturi asfaltice, la poligoanele de prefabricate, la atelierele de producție, la laboratoarele de încercări în construcții, precum și la alți furnizori de materiale și produse pentru construcții, realizate în cadrul producției secundar-industriale.

Articolul 375. Transparența și eficacitatea în activitatea de control de stat al calității în construcții

Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică are obligația de a aduce la cunoștința operatorilor economici vizați, în formă scrisă, în termen de 5 zile după aprobare:

a) programele de control anuale și planurile de control trimestriale ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică;

b) programele de control anuale și planurile de control trimestriale întocmite de structurile teritoriale și aprobate de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;

c) informația despre tematica controalelor inopinate.

Articolul 376. Procesul-verbal de inspecție

(1) Inspecțiile efectuate în cadrul controlului de stat al calității în construcții se consemnează și se finalizează cu întocmirea unui proces-verbal de inspecție și/sau a unui proces-verbal de constatare a contravenției.

(2) Procesul-verbal de inspecție se întocmește de către persoana împuternicită de conducătorul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică la finalizarea oricărei inspecții, efectuate la executanți sau la producătorii de materiale și produse pentru construcții, conform modelului prevăzut în anexa nr. 11.

(3) Procesul-verbal de constatare a contravenției se întocmește potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 17, conform prevederilor Codului contravențional.

Secțiunea a 4-a
Obligațiile și răspunderea privind controlul de stat al calității în construcții

Articolul 377. Obligațiile și răspunderea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, precum și a structurilor teritoriale ale acestuia

Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, precum și structurile teritoriale ale acestuia au obligațiile și poartă răspunderea prevăzute de regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, aprobat de către Guvern.

Articolul 378. Obligațiile și răspunderea privind controlul de stat al calității în construcții

Suplimentar celorlalte obligații prevăzute de prezentul cod, factorii implicați, stabiliți conform art. 337, și operatorii economici implicați în procesul de autorizare, execuție, exploatare și postutilizare a construcțiilor au următoarele obligații și responsabilități privind controlul de stat al calității construcțiilor:

a) să pună la dispoziția reprezentanților instituțiilor cu atribuții de control toate documentele și informațiile necesare efectuării controlului;

b) să permită accesul la locul de muncă, precum și la locurile necesare pentru efectuarea controlului;

c) să asigure realizarea dispozițiilor și măsurilor stabilite de către reprezentanții instituțiilor cu atribuții de control;

d) să aplice toate măsurile prevăzute de prezentul cod și să notifice, în termen de 24 de ore, structurile teritoriale ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică despre producerea accidentelor tehnice;

e) să notifice structurile teritoriale ale Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică despre cazurile de respingere a recepțiilor construcțiilor de utilitate publică.

Articolul 379. Obligații comune și răspunderea

(1) Factorii implicați la conceperea, proiectarea, execuția, exploatarea și postutilizarea construcțiilor poartă răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, pentru realizarea și menținerea, pe întreaga durată de existență, a unor construcții de calitatea corespunzătoare, precum și pentru îndeplinirea obligațiilor stabilite prin procedurile și regulamentele elaborate conform prevederilor prezentului cod.

(2) Proiectantul, verificatorul de proiecte atestat, producătorii și furnizorii de materiale și produse pentru construcții, executantul, responsabilul tehnic atestat, dirigintele de șantier atestat, expertul tehnic atestat poartă răspundere potrivit obligațiilor ce le revin pentru neajunsurile și defectele ascunse ale construcției, apărute într-un termen de 5 ani de la recepția construcției, precum și după expirarea acestui termen, pe întreaga durata de existență a construcției, pentru defectele și neajunsurile structurii de rezistență, rezultate din nerespectarea normelor de proiectare și de execuție în vigoare la data realizării construcției respective.

Articolul 380. Confidențialitatea informațiilor

Personalul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică care efectuează inspecții la operatorii economici sau care consultă și utilizează documente sau informații parvenite de la aceștia are obligația de a păstra confidențialitatea datelor tehnice, a performanțelor, a soluțiilor tehnice și a metodelor și procedeelor tehnologice despre care au luat cunoștință în desfășurarea activității și exercitarea atribuțiilor.

Articolul 381. Responsabilitatea inspectorilor

(1) Inspectorii din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică au responsabilitatea de a exercita activitatea de control în mod transparent, de a nu reprezenta interese individuale sau de grup, de a nu aplica politici și proceduri discriminatorii, precum și de a fi obiectivi și imparțiali.

(2) Inspectorii din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz, pentru corectitudinea și exactitatea deciziilor, informațiilor, măsurilor și sancțiunilor stabilite de aceștia.

Secțiunea a 5-a
Prevederi speciale privind controlul de stat al calității în construcții

Articolul 382. Controlul calității în construcții la obiectivele speciale

(1) Pentru construcțiile din cadrul obiectivelor speciale aparținând instituțiilor din domeniul apărării și al securității naționale, controlul calității în construcții se realizează de către structurile autorităților menționate, autorizate în acest scop de către organul central de specialitate, conform procedurii aprobate, prin ordin comun, de către conducătorul organului central de specialitate și conducătorii autorităților din domeniul apărării și al securității naționale.

(2) Pentru obiectivele la care, în legislația din domeniu, sunt indicate în mod expres cerințe speciale aprobate în modul stabilit, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică se conduce de reglementările respective.

Articolul 383. Alte forme de control

Controlul de stat în construcții nu exclude și nu suplinește controlul interior sau alte forme de control și nu absolvă factorii implicați în procesul de construire de obligațiile și răspunderea, ce le revin conform legislației, cu privire la realizarea condițiilor și cerințelor privind calitatea construcțiilor, a materialelor și produselor pentru construcții și a serviciilor furnizate sau cu privire la lucrările executate.

Articolul 384. Atribuțiile Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică privind sistarea lucrărilor de execuție a construcțiilor

(1) În cadrul inspecțiilor, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, conform prevederilor prezentului cod, va dispune măsura sistării lucrărilor de execuție a construcțiilor în cazurile în care neconformitățile constatate

sunt de natură să determine nerealizarea cel puțin a unei dintre cerințele fundamentale aplicabile construcției stabilite în proiect, cu respectarea prevederilor Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

(2) În cazul în care executantul nu respectă dispozițiile emise de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică privind sistarea lucrărilor, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică sesizează organul de urmărire penală ori înaintează acțiune contravențională sau civilă împotriva executantului.

(3) Ridicarea măsurii de sistare a lucrărilor de execuție a construcțiilor se efectuează după ce se dovedește înlăturarea neconformităților constatate.

TITLUL VI
RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA LEGISLAȚIEI CU PRIVIRE LA URBANISM ȘI CONSTRUCȚII

Capitolul I
PREVEDERI GENERALE

Articolul 385. Răspunderea în cazul încălcării prevederilor prezentului cod

(1) Pentru încălcarea prevederilor prezentului cod, persoanele fizice și juridice poartă răspundere în conformitate cu prezentul cod și cu legislația contravențională și penală.

(2) Obținerea autorizației de construire în procesul execuției lucrărilor sau după finalizarea acestora nu înlătură caracterul ilicit al faptei, această circumstanță fiind luată în considerare numai la individualizarea sancțiunii contravenționale.

Articolul 386. Repararea prejudiciului cauzat

(1) Atragerea la răspundere a persoanei vinovate de încălcarea legislației cu privire la urbanism și construcții, conform prevederilor prezentului cod, nu o eliberează de obligația de a înlătura încălcările admise de aceasta și de a repara prejudiciul cauzat.

(2) Gradul de răspundere și mărimea reparării prejudiciului cauzat se stabilesc în fiecare caz separat, pe cale judiciară.

(3) Persoanele fizice sau juridice, vinovate de execuția cu abateri de la prevederile documentației de proiect și ale normativelor tehnice, a lucrărilor de execuție, de modificare, de transformare, de modernizare, de consolidare, de extindere și de reparații capitale a construcțiilor existente sunt obligate:

a) să înlăture, pe propria cheltuială, neajunsurile și defectele de calitate apărute din vina acestora, atât în perioada de execuție a lucrărilor, cât și pe durata termenului de garanție, stabilit conform prevederilor prezentului cod, în conformitate cu Planul de remediere anexat la procesul-verbal cu privire la contravenție;

b) să acopere pierderile materiale cauzate.

Capitolul II
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 387. Acțiunile solidare

(1) Arhitecții din cadrul autorităților publice locale, precum și inspectorii din cadrul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică se supun atestării tehnico-profesionale, în conformitate cu prevederile codului, în termen de 3 ani de la data intrării acestuia în vigoare.

(2) Proprietarii și, după caz, administratorii încăperilor cu altă destinație decât cea de locuințe, situate la parterele și/sau în subsolurile blocurilor locative cu 4 etaje (formate din parter și 3 etaje), construite înainte de anul 1978, au obligația să acționeze proporțional, solidar cu proprietarii de locuințe, prin intermediul asociației de proprietari din condominiu sau al administratorilor blocurilor locative respective, pentru expertizarea tehnică a structurii de rezistență a întregii clădiri, în termen de un an de la data primirii notificării prevăzute la art. 280 alin. (1) lit. d).

(3) Înregistrarea în Registrul bunurilor imobile a caselor de locuit individuale și a anexelor gospodărești, înregistrate în registrele de evidență a gospodăriilor până la data intrării în vigoare a Legii nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, se efectuează în conformitate cu Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998.

(4) În cazul lucrărilor de construcții executate după anul 1996, în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire și/sau a documentației de proiect, iar depășirea termenului de prescripție nu mai permite aplicarea sancțiunilor, casele de vacanță construite pe terenurile întovărășirilor pomicole, precum și casele individuale, pentru una sau două familii, și anexele gospodărești ale acestora sunt înregistrate în Registrul bunurilor imobile după cum urmează:

a) pentru casele de vacanță cu cel mult două etaje, construite pe terenurile întovărășirilor pomicole, și pentru casele individuale cu cel mult un etaj, situate în localitățile urbane și rurale – în baza declarației, autentificate notarial, a proprietarului construcției de răspundere personală privind corespunderea construcției cu cerințele fundamentale prevăzute de actele normative și privind asumarea răspunderii pentru asigurarea integrității acesteia pe durata termenului de exploatare, precum și în baza acordului, autentificat notarial, al vecinilor în cazul nerespectării retragerilor normative de la limitele terenului;

b) pentru casele individuale cu cel mult două etaje, situate în localitățile urbane și rurale – în baza declarației de răspundere personală a proprietarului construcției privind corespunderea construcției cu cerințele fundamentale prevăzute de actele normative și privind asumarea răspunderii pentru asigurarea integrității acesteia pe durata termenului de exploatare. Declarația în cauză este însoțită de certificatul privind edificarea construcției, emis de către autoritatea administrației publice locale, cu privire la încadrarea bunului imobil în prevederile planului urbanistic general și ale regulamentului local de urbanism al localității (respectarea regimului pe verticală, modul de folosință a obiectivului, a CUT-ului și a POT-ului), precum și de acordul, autentificat notarial, al vecinilor, în cazul nerespectării retragerilor normative de la limitele terenului;

c) concomitent cu înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, subcapitolul III al Registrului bunurilor imobile se completează cu notarea: „Bunul imobil este construit în lipsa sau cu abateri de la documentația de urbanism și/sau normativele tehnice în construcții. Proprietarul poartă răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, pentru eventuale prejudicii cauzate persoanelor terțe pe durata ciclului de viață a construcției respective”. Notarea în cauză nu poate fi radiată pe durata de existență a bunului imobil.

(5) Nu este permisă înregistrarea, în sensul prevederilor alin. (4) lit. a) și b), a caselor individuale și a caselor de vacanță în următoarele cazuri:

a) construcția este executată pe teren cu riscuri de alunecări de teren sau în zone inundabile;

b) construcția este executată în zonă protejată și nu există acordul autorității care a atribuit statutul de zonă protejată;

c) construcția este executată în zona de protecție a drumului sau a rețelelor edilitare (inginerești) și nu există acordul entităților responsabile;

d) construcția este executată pe teren proprietate publică fără acordul proprietarului;

e) lipsa acordurilor prevăzute la alin. (4) lit. a) și b).

(6) În termen de un an de la publicarea codului în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniu va aplica, în mod gratuit, ștampila pe certificatele de atestare, eliberate

înainte de publicarea prezentului cod, ale responsabililor tehnici și diriginților de șantier conform noilor prevederi din cod. Se interzice aplicarea ștampilei de către responsabilii tehnici și diriginții de șantier în cazul în care instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniu nu a aplicat ștampila respectivă pe certificatul de atestare corespunzător.

Ștampilele existente ale responsabililor tehnici atestați și ale diriginților de șantier atestați, eliberate înainte de publicarea prezentului cod în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, sunt valabile până la expirarea certificatului de atestare respectiv.

Din data întării în vigoare a codului, toate certificatele și ștampilele corespunzătoare sunt eliberate conform prevederilor acestuia.

Articolul 388. Aplicarea prevederilor unor articole

(1) Prevederile art. 173 alin. (2) se vor aplica după instituirea, conform dispozițiilor prezentului cod, a Registrului arhitecților, urbaniștilor și inginerilor în construcții.

(2) Pentru construcțiile expertizate tehnic și încadrate, prin raportul de expertiză tehnică, în clasa I de risc seismic, proprietarii și administratorii construcțiilor respective, persoane fizice sau juridice, au următoarele obligații:

a) să realizeze proiectarea lucrărilor de intervenții, conform prevederilor prezentului cod, în termen de un an de la data primirii notificării privind încadrarea în clasa I de risc seismic a construcției expertizate;

b) să execute lucrările de intervenții, conform prevederilor prezentului cod, în termen de un an de la data finalizării elaborării documentației de proiect pentru lucrările de consolidare.

Articolul 389. Modificarea unor acte normative

(1) Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 46[1] alineatul (11), textul „art. 177” se substituie cu textul „art. 177 alin. (1)–(5)”.

2. Articolul 169 se completează cu litera c[1]) cu următorul cuprins:

„c[1]) depășirea termenului de coordonare a documentației de proiect de către emitenții avizelor de racordare și/sau operatorii de sistem;”.

3. La articolul 177:

alineatul (6) se abrogă;

articolul se completează cu alineatele (7) și (8) cu următorul cuprins:

„(7) Depășirea perioadei stabilite de lege sau refuzul nemotivat al agentului constatator de a emite prescripția privind sistarea lucrărilor de construcții, la constatarea construcțiilor neautorizate sau a intervențiilor neautorizate la construcțiile existente,

se sancționează cu amendă de la 600 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 9 luni la un an.

(8) Depășirea perioadei stabilite de lege sau refuzul nemotivat al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică de a expune concluzia în procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor

se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”

4. La articolul 313[3]:

la alineatul (1), dispoziția se completează cu textul „ , cu excepția contravenției prevăzute la alin. (1[1]),”;

articolul se completează cu alineatul (1[1]) cu următorul cuprins:

„(1[1]) Depășirea perioadei stabilite de lege pentru eliberarea actelor permisive în domeniul urbanismului și construcțiilor, eliberarea actului permisiv în domeniul urbanismului și construcțiilor pe un termen de valabilitate mai mic decât termenul prevăzut de Nomenclatorul actelor permisive, refuzul nemotivat de eliberare a actului permisiv în domeniul urbanismului și construcțiilor

se sancționează cu amendă de la 600 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 9 luni la un an.”

5. La articolul 401 alineatul (1), după cuvintele „prevăzute la” se introduce textul „art. 177 alin. (7) și (8),”.

6. La articolul 408[2] alineatul (1), textul „177,” se substituie cu textul „art. 177 alin. (1)–(5), art.”.

7. La articolul 423[10] alineatul (4), cuvintele „este în drept să dispună” se substituie cu cuvântul „dispune”.

(2) Articolul 13[1] din Legea nr. 1134/1992 cu privire la statutul misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1992, nr. 8, art. 155), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„Articolul 13[1].

Misiunile diplomatice pot procura sau obține prin schimb terenuri și/sau imobile în vederea construcției ambasadelor și locuințelor pentru personal în conformitate cu acordurile bilaterale.

Modalitatea de autorizare, proiectare, execuție, recepție, exploatare și postutilizare a construcțiilor misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova se stabilește de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul politicii externe.”

(3) Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 25, art. 259), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 2 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Sunt exceptate de la prevederile prezentei legi construcțiile cu caracter militar sau secret și construcțiile misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova, care se reglementează în mod special.”

2. La articolul 31, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Pentru construcțiile din cadrul obiectivelor cu caracter militar sau secret, stabilite prin ordinele Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, precum și pentru construcțiile din cadrul obiectivelor stabilite prin ordinele Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, controlul de stat al calității în construcții se efectuează de către organele proprii, abilitate în acest scop.”

(4) Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155–158, art. 549), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Prevederile prezentei legi sunt obligatorii pentru autorizarea executării construcțiilor de orice gen, categorie, destinație și tip de proprietate, cu excepția obiectelor cu caracter militar sau secret și a construcțiilor misiunilor diplomatice ale statelor străine în Republica Moldova, care se autorizează în mod special.”

2. La articolul 12 alineatul (1) litera b), textul „sau certificatul constatator, în cazul aplicării principiului aprobării tacite” se exclude.

3. La articolul 17, alineatul (6) se abrogă.

4. La articolul 28 alineatul (1), textul „ , sau în lipsa certificatului constatator care confirmă aplicarea principiului

aprobării tacite" se exclude.

5. Articolul 28[1] se abrogă.

6. La anexa nr. 6, textul „Conform art. 28[1] din Legea nr. 163/2010, solicitantul poate aplica acest certificat în procedura aprobării tacite și poate desfășura activitatea pentru care a solicitat actul permisiv. În acest scop, solicitantul va expedia, prin poștă cu scrisoare recomandată, în adresa Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne copia de pe acest certificat, în care va completa declarația pe propria răspundere de mai jos. Data aprobării tacite a actului permisiv și, respectiv, data din care solicitantul poate desfășura activitatea pentru care a solicitat actul permisiv se consideră data confirmării recepționării de către Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a scrisorii recomandate prin care solicitantul i-a expediat acest certificat." se exclude.

(5) Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170–175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 6[2] alineatul (2), primul enunț se completează cu textul „și în privința actelor permisive din domeniul urbanismului și construcțiilor, prevăzute de Codul urbanismului și construcțiilor și de pozițiile 44–46 din compartimentul II al anexei nr. 1 la prezenta lege, precum și în privința procesuluiverbal de recepție în care se consemnează concluziile Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică".

2. În anexa nr. 1:

compartimentul II:

la poziția 44, în coloana 5, textul „50 de lei" se substituie cu cuvintele „Conform deciziei consiliului local";

la pozițiile 45 și 46, în coloana 5, textul „100 de lei" se substituie cu cuvintele „Conform deciziei consiliului local";

la compartimentul III, poziția 36, în coloana 5, textul „50 de lei" se substituie cu cuvintele „Conform deciziei consiliului local".

(6) Articolul 21 din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 42–47, art. 145), cu modificările ulterioare, alineatul (1) se completează cu litera r) cu următorul cuprins:

„r) ca urmare a notificării recepționate de la autoritatea administrației publice locale, de la Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică sau, după caz, de la Agenția de Inspectare a Monumentelor, asigură, în termen de 24 de ore, îndeplinirea de către executant a prescripției de sistare a lucrărilor de construcții și monitorizează dacă nu se încalcă prescripția de sistare, în conformitate cu prevederile art. 324 alin. (2) din Codul urbanismului și construcțiilor."

(7) Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 208–216, art. 377), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 12 alineatul (1), textul „Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții" se substituie cu cuvintele „Codul urbanismului și construcțiilor".

2. La articolul 19 alineatul (2), textul „Specialiștii atestați conform prevederilor Regulamentului cu privire la atestarea tehnico-profesională a specialiștilor cu activități în construcții, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 329/2009" se substituie cu textul „Specialiștii care exercită activități în construcții, atestați conform prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor".

Articolul 390. Intrarea în vigoare

(1) Prezentul cod intră în vigoare peste 12 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția prevederilor art. 2 alin. (4) și (5), art. 73 alin. (3), art. 101 alin. (2), art. 104 alin. (5), art. 127 alin. (4)–(9), art. 129 alin. (5), art. 150, art. 387 alin. (4) și (5) și art. 389 alin. (2)–(5), care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Prevederile art. 73 alin. (3), art. 101 alin. (2) și art. 104 alin. (5) se aplică, în mod corespunzător, inclusiv pentru satele cu o populație care nu depășește 5000 de locuitori, pentru o perioadă de tranziție de doi ani din data publicării prezentului cod în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(3) Prevederile art. 387 alin. (4) se aplică pentru o perioadă de doi ani de la data publicării prezentului cod în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(4) La data publicării prezentului cod în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, art. 10, 11 și 14 din Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155–158, art. 549), cu modificările ulterioare, se abrogă.

(5) La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă:

– Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 25, art. 259), cu modificările ulterioare;

– Legea nr. 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr. 1–2, art. 2), cu modificările ulterioare;

– Legea nr. 163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155–158, art. 549), cu modificările ulterioare.

(6) Guvernul, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului cod:

a) va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezentul cod;

b) va asigura aducerea actelor normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice în concordanță cu prezentul cod;

c) va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentului cod.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI **Igor GROSU**

Nr. 434. Chișinău, 28 decembrie 2023.

Anexa nr. 1

Către _____
_____
_____
_____
(emitent)

C E R E R E

pentru eliberarea certificatului de urbanism informativ

Subsemnatul, _____, cu domiciliul/sediul în municipiul _____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul _____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor, solicit eliberarea certificatului de urbanism informativ pentru terenul/terenurile și/sau construcția/construcțiile, precum și, după caz, rețelele edilitare (inginerești) aferente, situate în municipiul _____, sectorul _____, raionul_____, orașul _____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada_____, nr._____, nr. cadastral _____ sau identificat prin _____.

Certificatul de urbanism este necesar pentru_____
_____
_____.

Declar pe propria răspundere că datele indicate în prezenta cerere sunt exacte.

Data_____20_____ Semnătura _____

Anexa nr. 2

Către _____
_____
_____
_____
(emitent)

C E R E R E

pentru eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare

Subsemnatul, _____, cu domiciliul/sediul în municipiul_____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul _____, cod poștal _____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor, solicit eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare pentru terenul/terenurile și/sau construcția/construcțiile, precum și, după caz, rețelele edilitare (inginerești) aferente, situate în municipiul _____, sectorul _____, raionul_____, orașul _____, comuna/satul _____, cod poștal _____, strada_____, nr. _____, nr. cadastral _____ sau identificat prin _____.

Certificatul de urbanism solicitat este necesar pentru proiectarea _____
_____
_____.

Suprafața terenului pentru care se solicită certificatul de urbanism este de____m^2.

Declar pe propria răspundere că datele menționate în prezenta cerere sunt exacte.

Data_____20_____ Semnătura _____

Anexa nr. 3

_____
(municipiul/orașul/satul)

CERTIFICAT DE URBANISM INFORMATIV

nr._____ din_____20__

Ca urmare a cererii depuse de _____, cu domiciliul/sediul _____ _____, date de contact _____, înregistrată cu nr._____ din _____ 20__, în baza prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor,

SE CONSTATĂ:

Cu referire la terenul/terenurile și construcția/construcțiile, precum și, după caz, rețelele edilitare (inginerești), cu numărul/numerele cadastrale _____, situate în municipiul_____, sectorul_____, raionul _____, orașul_____, comuna/satul _____, cod poștal _____ strada _____, nr. _____, bloc _____, ap. _____,

1. Regimul juridic:_____ _____ _____.

2. Regimul tehnic:_____ _____ _____.

3. Regimul economic:_____ _____.

4. Regimul arhitectural-urbanistic: _____ _____.

Prezentul certificat nu permite execuția lucrărilor de proiectare sau a lucrărilor de construcții.

Emitent / _____ /
L.Ș.

Achitată suma de _____ lei.

Chitanța nr._____din_____20__

Transmis solicitantului la data de _____20___direct/prin poștă.

Emitent / _____ / _____20___
L.Ș. *(data)*

Notă. Certificatul de urbanism informativ se eliberează, în mod obligatoriu, prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP) și se emite de către autoritatea competentă în formă electronică. La cererea solicitantului, certificatul de urbanism informativ poate fi emis și pe suport de hârtie.

Autentificarea certificatului de urbanism informativ prin aplicarea ștampilei autorității emitente nu se efectuează în cazul emiterii acestuia în formă de document electronic, semnat conform cerințelor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Plata pentru eliberarea certificatului de urbanism informativ a fost achitată prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice.

Anexa nr. 4

_____
(municipiul/orașul/comuna/satul/instituția din subordinea organului central de specialitate)

CERTIFICAT DE URBANISM PENTRU PROIECTARE

nr._____ din_____20__

Ca urmare a cererii depuse de _____, cu domiciliul/sediul _____ _____, date de contact_____, înregistrată cu nr._____ din _____ 20____, în baza prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor,

SE CERTIFICĂ:

Cu referire la elaborarea documentației de proiect pentru _____ _____ _____ în municipiul_____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul _____, cod poștal _____ strada _____, nr. _____, bloc _____, ap. _____,

1. Regimul juridic:_____ _____ _____.

2. Regimul tehnic:_____ _____ _____.

3. Regimul economic:_____ _____ _____.

4. Regimul arhitectural-urbanistic: _____ _____ _____.

Prezentul certificat nu permite execuția lucrărilor de construcții.

Documentația de proiect în baza căreia se va solicita eliberarea autorizației de construire trebuie să fie însoțită de următoarele avize și studii:_____ _____ _____.

Emitent / _____ /
L.Ș.

Achitată suma de _____ lei.

Chitanța nr._____din_____20___

Transmis solicitantului la data de _____20___direct/prin poștă.

Valabilitatea se prelungește cu _____ luni.

Emitent / _____ / _____20___
L.Ș. *(data)*

Notă. Certificatul de urbanism pentru proiectare se eliberează, în mod obligatoriu, prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP) și se emite de către autoritatea competentă în formă electronică. La cererea solicitantului, certificatul de urbanism pentru proiectare poate fi emis și pe suport de hârtie.

Autentificarea certificatului de urbanism pentru proiectare prin aplicarea ștampilei autorității emitente nu se efectuează în cazul emiterii acestuia în formă de document electronic, semnat conform cerințelor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Plata pentru eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare a fost achitată prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice.

Anexa nr. 5

Către _____
_____
_____
_____
(emitent)

C E R E R E

pentru eliberarea autorizației de construire

Subsemnatul, _____, cu domiciliul/sediul în municipiul_____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor, solicit eliberarea autorizației de construire pentru terenul/terenurile și construcția/construcțiile, situate în municipiul _____, sectorul _____, raionul_____, orașul _____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada_____, nr._____, nr. cadastral_____ sau identificate prin _____.

Solicit eliberarea autorizației de construire a _____
_____conform documentației de proiect, elaborate în corespundere cu prevederile documentației de urbanism
_____
(denumirea documentației de urbanism)
_____.
(numărul și data deciziei consiliului local de aprobare a acesteia)

Suprafața terenului pentru care se solicită autorizația de construire este de____m^2.

Declar pe propria răspundere că datele menționate în prezenta cerere sunt exacte și documentația de proiect este elaborată în conformitate cu documentația de urbanism aprobată prin _____
(denumirea documentației de urbanism)
_____.
(numărul și data deciziei consiliului local de aprobare a acesteia)

Data_____20__ Semnătura _____

Achitată suma de _____lei.

Chitanța nr._____din_____20___

Anexa nr. 6

_____
(municipiul/orașul/comuna/satul/instituția din subordinea organului central de specialitate)

AUTORIZAȚIE DE CONSTRUIRE

nr._____ din_____20__

Ca urmare a cererii depuse de _____, cu domiciliul/sediul _____, date de contact _____, înregistrată cu nr._____ din _____ 20__, în baza prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor,

SE AUTORIZEAZĂ:

Execuția lucrărilor de _____ conform documentației de proiect, elaborate în corespundere cu prevederile documentației de urbanism_____
(denumirea documentației de urbanism)
_____,
(numărul și data deciziei consiliului local de aprobare a acesteia)
în municipiul_____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, în următoarele condiții:_____
_____
_____.

Documentația de proiect a fost elaborată de către_____
_____.
(numele/denumirea persoanei fizice sau juridice licențiate în domeniul proiectării)

Termenul de începere a lucrărilor de construcții este de _____ luni de la data eliberării prezentei autorizații.

Durata execuției lucrărilor de construcții nu va depăși _____ luni de la data începerii lucrărilor de construcții.

Emitent / _____ /
L.Ș.

Achitată suma de _____ lei.

Chitanța nr._____din_____20___

Transmisă solicitantului la data de _____20_____direct/prin poștă.

Termenul de începere a lucrărilor se prelungește cu _____ luni.

Emitent / _____ / _____20___
L.Ș. *(data)*

Durata execuției lucrărilor se prelungește cu _____ luni.

Emitent / _____ / _____20___
L.Ș. *(data)*

Notă. Titularul autorizației de construire este obligat, în termen de 10 zile lucrătoare până la începerea lucrărilor autorizate, să informeze despre aceasta, în formă electronică, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și, în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice, asupra siturilor arheologice și/sau în zonele de protecție ale acestora, Agenția de Inspectare a Monumentelor și Agenția Națională Arheologică.

Dacă beneficiarul nu a informat, în modul și în termenul stabilite, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și, în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice, asupra siturilor arheologice și în zonele de protecție a acestora, Agenția de Inspectare a Monumentelor și Agenția Națională Arheologică, data începerii lucrărilor se consideră ca fiind ziua următoare datei de emitere a autorizației de construire.

Autorizația de construire se eliberează, în mod obligatoriu, prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP) și se emite de către autoritatea competentă în formă electronică. La cererea solicitantului, autorizația de construire poate fi emisă și pe suport de hârtie.

Autentificarea autorizației de construire prin aplicarea ștampilei autorității emitente nu se efectuează în cazul emiterii acesteia în formă de document electronic, semnat conform cerințelor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Plata pentru eliberarea autorizației de construire a fost achitată prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice.

Anexa nr. 7

Către _____
_____
_____
_____
(emitent)

C E R E R E

pentru eliberarea autorizației de desființare

Subsemnatul, _____, cu domiciliul/sediul în municipiul_____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul _____, cod poștal _____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor, solicit eliberarea autorizației de desființare pentru construcția/construcțiile situate în municipiul _____, sectorul _____, raionul_____, orașul _____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada_____, nr._____, nr. cadastral_____ sau identificate prin _____.

Solicit eliberarea autorizației de desființare a _____ _____conform documentației de proiect elaborate în corespundere cu prevederile documentației de urbanism

_____
(denumirea documentației de urbanism)

_____
(numărul și data deciziei consiliului local de aprobare a acesteia)

Declar pe propria răspundere că datele menționate în prezenta cerere sunt exacte și documentația de proiect este elaborată în conformitate cu documentația de urbanism aprobată prin

_____
(denumirea documentației de urbanism)

_____.
(numărul și data deciziei consiliului local de aprobare a acesteia)

Data_____20__ Semnătura _____

Achitată suma de _____lei.

Chitanța nr._____din_____20___

Anexa nr. 8

_____
(municipiul/orașul/comuna/satul/instituția din subordinea organului central de specialitate)

AUTORIZAȚIE DE DESFIINȚARE

nr._____ din_____20__

Ca urmare a cererii depuse de _____, cu domiciliul/sediul _____ _____, date de contact _____, înregistrată cu nr._____ din _____ 20__, în baza prevederilor Codului urbanismului și construcțiilor,

SE AUTORIZEAZĂ:

Execuția lucrărilor de desființare a _____ _____ în municipiul _____, sectorul _____, raionul_____, orașul _____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada_____, nr._____, nr. cadastral_____ sau identificate prin _____, în următoarele condiții: _____ _____.

Proiectul de organizare a șantierului a fost elaborat de_____ _____.

Termenul de începere a lucrărilor de desființare este de _____ luni de la data eliberării prezentei autorizații.

Durata execuției lucrărilor de desființare nu va depăși _____ luni de la data începerii lucrărilor de desființare.

Emitent / _____ /
L.Ș.

Achitată suma de _____ lei.

Chitanța nr._____din_____20___

Transmisă solicitantului la data de _____20_____direct/prin poștă.

Termenul de începere a lucrărilor se prelungește cu _____ luni.

Emitent / _____ / _____20___
L.Ș. *(data)*

Durata execuției lucrărilor se prelungește cu _____ luni.

Emitent / _____ / _____20___
L.Ș. *(data)*

Notă. Titularul autorizației de desființare este obligat, în termen de 10 zile lucrătoare până la începerea lucrărilor autorizate, să informeze despre aceasta, în formă electronică, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și, în cazul intervențiilor asupra monumentelor istorice, asupra siturilor arheologice și/sau în zonele de protecție a acestora, Agenția de Inspectare a Monumentelor și Agenția Națională Arheologică. Dacă beneficiarul nu a informat, în modul și în termenul stabilite, Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, data începerii lucrărilor se consideră ca fiind ziua următoare datei de emitere a autorizației de desființare.

Autorizația de desființare se eliberează, în mod obligatoriu, prin intermediul Sistemului informațional automatizat de gestionare și eliberare a actelor permisive (SIA GEAP) și se emite de către autoritatea competentă în formă electronică. La cererea solicitantului, autorizația de desființare poate fi emisă și pe suport de hârtie.

Autentificarea autorizației de desființare prin aplicarea ștampilei autorității emitente nu se efectuează în cazul emiterii acesteia în formă de document electronic, semnat conform cerințelor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

Plata pentru eliberarea autorizației de desființare a fost achitată prin intermediul serviciului guvernamental de plăți electronice.

Anexa nr. 9

CARTEA TEHNICĂ A CONSTRUCȚIEI

I. Centralizatorul documentelor cuprinse de Cartea tehnică a construcției

1. Fișa de date sintetice.
2. Capitolul A* – Documentația de proiect a construcției.
3. Capitolul B* – Documentația privind execuția construcției.
4. Capitolul C* – Documentația privind recepția construcției.
5. Capitolul D* – Documentația privind exploatarea, întreținerea, repararea și urmărirea comportării în exploatare a construcției.
6. Jurnalul evenimentelor.

** Se includ, pe capitole, borderourile generale ale dosarelor documentației de bază și copiile borderourilor, incluzând cuprinsul fiecărui dosar în parte.*

II. Fișa de date sintetice

1. Obiectivul _____
_____.
(denumirea obiectivului, adresa)

2. Investitorul_____
_____.
(denumirea și sediul unității investitorului)

3. Reprezentanții investitorului cu sarcini de verificare a calității construcției:
_____;
_____.
(nume, prenume, funcție)

4. Proiectantul/proiectanții lucrărilor de construcții:

a) denumirea și sediul sau adresa proiectantului general și a proiectanților subcontractați:_____;
_____;
_____;
(nume, prenume, funcție)

b) managerul de proiect:
_____;
(nume, prenume, funcție)

c) proiectanții de specialitate:
_____;
_____;
(nume, prenume; denumirea și sediul unităților de care aparțin)

5. Verificatorul/verificatorii de proiecte atestați:
_____;
_____.
(nume, prenume, numărul certificatului de atestare)

6. Executanți:

a) denumirea și sediul sau adresa executantului construcției și, după caz, ale executanților instalațiilor aferente:
_____;
_____;

b) dirigintele de șantier atestat:
_____;
(nume, prenume, funcție)

c) conducătorul direct al lucrărilor (șeful punctului de lucru al obiectivului):
_____.
(nume, prenume, funcție)

7. Modificările intervenite în datele de la pct. 1–6:
_____;
_____.
(modificările intervenite și data acestora)

8. Experții tehnici atestați care au verificat calitatea și comportarea în exploatare a construcției:
_____;
_____.
(nume, prenume, numărul certificatului de atestare)

9. Comisia de recepție a construcției:
_____;
_____;
_____.
(nume, prenume, funcție)

10. Data începerii execuției:_____.

11. Data aprobării recepției construcției:_____.

12. Gradul de seismicitate, luat în calcul la elaborarea documentației de proiect:_____.

13. Alte date:_____
_____.

Executant: **Investitor:**

_____ _____
L.Ș. L.Ș.

III. Jurnalul evenimentelor

_____

(denumirea obiectivului)

Nr. crt.	Data evenimentului	Codul evenimentului	Reprezentarea evenimentului și a efectelor sale asupra obiectivului	Numărul procesului-verbal / numărul dosarului	Denumirea unității, numele, prenumele, funcția persoanei care înscrie evenimentul	Semnătura responsabilului de Cartea tehnică a construcției
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*

Instrucțiuni privind completarea Jurnalului evenimentelor:

a) rubrica 1 – numărul de ordine al înscrierilor;

b) rubrica 2 – data;

c) rubrica 3 – codul evenimentului. Evenimentele care se înscriu în Jurnalul evenimentelor se codifică cu următorii indici:

Nr. crt.	Codul evenimentului	Denumirea evenimentului
1	UC	Rezultatul verificărilor periodice din cadrul urmăririi curente
2	US	Rezultatul verificărilor din cadrul urmăririi speciale, în cazul în care implică luarea anumitor măsuri
3	M	Constatarea unor deficiențe (reparații, consolidări etc.) și măsurile de intervenții
4	E	Evenimentele excepționale (cutremure, incendii, inundații, alunecări de teren, căderi masive de zăpadă etc.)
5	A	Rezultatul verificărilor organelor de control
6	C	Rezultatul controlului privind modul de întocmire și păstrare a Cărții tehnice a construcției

d) rubrica 4 – prezentarea evenimentului;

e) rubrica 5 – numărul procesului-verbal al evenimentului constatat și numărul dosarului în care este îndosariat procesul-verbal;

f) rubrica 6 – denumirea unității, numele, funcția persoanei care efectuează înscrierea evenimentului;

g) rubrica 7 – semnătura responsabilului de întocmirea și păstrarea Cărții tehnice a construcției.

Anexa nr. 10

Construcții de importanță redusă

În sensul prezentului cod, prin *construcții de importanță redusă* se înțeleg construcțiile cu funcții obișnuite, cu un nivel de risc scăzut, care afectează un număr redus de oameni, precum sunt:

a) casele individuale formate din subsol, parter și un etaj, incluzând anexele gospodărești ale acestora;

b) clădirile în care își desfășoară activitatea instituțiile de învățământ cu cel mult 4 unități funcționale;

c) dispensarele sătești, care nu acordă asistență medicală în condiții de staționar;

d) sediile administrative din localitățile rurale: primării, posturi de poliție, biblioteci, oficii poștale și altele asemenea;

e) clădirile pentru comerț și alimentație publică, cu o suprafață de până la 200 de metri pătrați și cu deschideri de până la 6 metri;

f) halele și atelierele pentru activități meșteșugărești, care nu generează vibrații, cu o suprafață de până la 200 de metri pătrați și deschideri de până la 6 metri;

g) anexele gospodărești;

h) construcțiile provizorii, cu o suprafață de până la 150 de metri pătrați și cu deschideri de până la 6 metri. Din categoria construcțiilor provizorii fac parte chioșcurile, tonetele, cabinele, locurile de expunere situate pe drumurile și în spațiile publice, corpurile și panourile de afișaj, firmele și reclamele, copertinele, pergolele, mobilierul urban, antenele-satelit, echipamentele de telefonie mobilă, de Internet, taberele de corturi și gheretele.

Anexa nr. 11

Proces-verbal de recepție a construcției
(pentru construcții de importanță redusă)

nr._____ din_____20__,
localitatea_____

Cu privire la lucrările de construcții _____
_____
executate la obiectivul _____
_____
în cadrul contractului nr. _____ din _____, încheiat între_____
_____.

1. Comisia de recepție și-a desfășurat activitatea în perioada _____, fiind formată din:
_____
_____
_____.
(nume, prenume, funcție)

2. La recepție au mai participat:
_____
_____
_____.
(nume, prenume, funcție)

3. Descrierea obiectivului recomandat spre recepție.
Obiectivul cu numărul cadastral_____, cu adresa _____, cu destinația_____, format din următoarele construcții _____, având suprafața la sol _____, suprafața totală, _____ și numărul de nivele_____.

4. În urma examinării execuției lucrărilor și a documentelor, Comisia de recepție a constatat următoarele:
_____
_____.

5. Valoarea obiectivului este de _____ lei.

6. În baza constatărilor efectuate, Comisia de recepție propune: _____
_____
_____.

7. Prezentul proces-verbal, conținând _____file și _____anexe numerotate, cu un număr total de _____file, a fost încheiat la data de _____ în _____ exemplare.

Comisia de recepție:

Investitor (proprietar) _____
(nume, prenume, semnătură)

Reprezentant al autorității
administrației publice locale: _____
(nume, prenume, semnătură)

Anexa nr. 12

Proces-verbal
de recepție la terminarea lucrărilor

nr._____ din_____20__,
localitatea_____

Cu privire la lucrările de construcții _____
_____
executate la obiectivul_____
_____
în cadrul contractului nr. _____ din _____, încheiat între_____
_____.

1. Lucrările au fost executate în baza autorizației de construire nr._____, din_____, eliberată de _____,
cu valabilitatea până la _____.

2. Comisia de recepție și-a desfășurat activitatea în perioada _____, fiind formată din:
_____
_____
_____.
(nume, prenume, funcție)

3. La recepție au mai participat:
a) executantul:
_____
(nume, prenume, funcție)
b) proiectantul:
_____
(nume, prenume, funcție)

4. Descrierea obiectului recomandat spre recepție.
Obiectivul cu numărul cadastral_____, cu adresa _____, cu destinația_____, format din următoarele construcții _____, având suprafața la sol _____, suprafața totală _____ și numărul de nivele_____.

5. Comisia de recepție, în urma examinării și analizei lucrărilor executate și a documentelor din Cartea tehnică a construcției, precum și a constatărilor organelor de control, a constatat următoarele:
a) lucrările de construcții au fost executate și recepționate conform listei-anexă nr. 1;
b) lucrările de construcții au fost complet terminate la data de _____ 20___;
c) observațiile Comisiei de recepție sunt prezentate în lista-anexă nr. 2;
d) documentația de execuție care lipsește sau este incompletă, conform listei-anexă nr. 3;
e) instrucțiunile de exploatare și urmărire a comportării în exploatare a obiectivului au fost sau nu transmise proprietarului;
g) valoarea obiectivului este de _____ lei, conform listei-anexă nr. 5.

6. Cartea tehnică a construcției a fost prezentată după cum urmează:

Capitolul A – Documentația de proiect a construcției: _____
_____;
Capitolul B – Documentația privind execuția construcției: _____
_____;
Capitolul C – Documentația privind recepția construcției: _____
_____;
Capitolul D – Documentația privind exploatarea, întreținerea, repararea și urmărirea comportării în exploatare a construcției _____
_____.

7. Comisia de recepție, în urma constatărilor efectuate, propune:
_____.

8. Comisia de recepție motivează propunerea prin:
_____.

9. Comisia de recepție recomandă următoarele:
_____.

10. Concluzia Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică
_____.
[doar pentru obiectivele prevăzute la art. 197 alin. (9)]

11. Prezentul proces-verbal, conținând _____ file și _____ anexe numerotate, cu un număr total de _____ file, a fost încheiat la data de _____ în _____ exemplare.

Comisia de recepție:

Președinte:_____ _____

Membri:_____ _____

_____ _____

(nume, prenume) *(semnătura)*

12. Construcția este:_____

Transmisă: *Primită:*
Executant: **Investitor:**

____ _____20__ ____ _____20___

_____ _____

(semnătura) *(semnătura)*
L.Ș. L.Ș.

Notă. În cazul în care concluzia Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică are un volum mare, aceasta se anexează la procesul-verbal de recepție, efectuându-se mențiunea respectivă în procesul-verbal, cu indicarea numărului de file suplimentare, iar semnătura se aplică atât pe procesul-verbal, cât și pe anexa respectivă. În acest caz, anexa devine parte componentă și indispensabilă a procesului-verbal de recepție.

Anexa nr. 13

Proces-verbal de recepție finală
[doar pentru obiectivele prevăzute la art. 197 alin. (9) lit. a) din Codul urbanismului și construcțiilor]

nr._____ din_____20__,
localitatea_____

Obiectivul _____
este executat în cadrul contractului nr._____ din _____ 20_____.

Lucrările au fost executate în baza autorizației de construire nr. ____ din _____, valabilă până la _____20_____, emisă de către _____.

1. În cadrul recepției finale, Comisia de recepție și-a desfășurat activitatea în perioada _____, fiind formată din:
_____
_____
_____.
(nume, prenume, funcție)

2. La recepția finală au mai participat:
_____
_____.
(nume, prenume, funcție)

3. În cadrul recepției finale, Comisia de recepție, în urma examinării și analizei lucrărilor executate și a documentelor din Cartea tehnică a construcției, a constatat următoarele:

1) lucrările pe specialități au fost executate și recepționate conform listei-anexă nr. 1;

2) lucrările au fost complet terminate la data de _____ 20_____;

3) observațiile Comisiei de recepție: _____
_____;

4) Cartea tehnică a construcției și fișa de date sintetice a obiectivului au fost sau nu completate;

5) instrucțiunile de exploatare și de urmărire a comportării în exploatare a obiectivului sunt sau nu în posesia utilizatorului;

6) construcția s-a comportat sau nu corespunzător în perioada de la terminarea acesteia, la data de _____, și până la data întocmirii prezentului proces-verbal, respectiv pentru o durată de _____ luni, constatările comisiei fiind: _____

_____;

7) valoarea obiectivului/lucrărilor de construcții este de _____ lei, conform listei _____.

4. În baza constatărilor efectuate, Comisia de recepție propune: _____
_____

5. Comisia de recepție motivează propunerea prin:
_____

6. Comisia de recepție recomandă următoarele:
_____

7. Descrierea obiectivului recomandat spre recepție.

Obiectivul cu numărul cadastral_____, cu adresa _____, cu destinația_____, format din următoarele construcții _____, având suprafața la sol _____, suprafața totală _____ și numărul de nivele _____.

8. Prezentul proces-verbal de recepție finală, conținând _____ file și _____anexe numerotate, cu un număr total de _____file, a fost încheiat la data de _____în _____exemplare.

9. Concluzia Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică:
_____

[pentru obiectivele prevăzute la art. 192 alin. (9) și art. 197 alin. (9)]

Comisia de recepție: **Specialiști**:

Președinte:_____ _____
Membri: _____ _____
_____ _____
(nume, prenume, semnătură) *(nume, prenume, semnătură)*

Investitor:

_____ _____20___
L.Ș.

Notă. În cazul în care concluzia Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică are un volum mare, aceasta se anexează la procesul-verbal de recepție finală, efectuându-se mențiunea respectivă în procesul-verbal, cu indicarea numărului de file suplimentare, iar semnătura se aplică atât pe procesul-verbal de recepție finală, cât și pe anexa respectivă. În acest caz, anexa devine parte componentă și indispensabilă a procesului-verbal de recepție finală.

Anexa nr. 14

	INSPECTORATUL NAȚIONAL PENTRU SUPRAVEGHERE TEHNICĂ
	NOTIFICARE **despre recepția lucrărilor ajunse la faze determinante**

Data _____

Denumirea solicitantului: Numele, prenumele solicitantului: IDNO: Adresa juridică: Date de contact:		
Denumirea obiectivului:		
Bloc/Lot /Tronson:		
Adresa obiectivului, numărul cadastral:		
Certificat de urbanism pentru proiectare:		
Autorizația de construire:		
Denumirea organizației de proiectare:		
Autorul de proiect:		
Responsabil tehnic atestat:		
Diriginte de șantier atestat:		
Faza determinantă:	☐	Trasarea axelor clădirii pe teren*
	☐	Planșeul la cota 0.000*
	☐	Planșeul ultimului nivel autorizat*

Note. Tabelul se completează de către investitor.
*Se bifează prin „V" exact faza determinantă pentru care se notifică.

Confirmăm pe propria răspundere veridicitatea datelor indicate în notificare.

Semnând prezenta notificare, confirmăm acordul și solicitarea directă pentru a fi supuși unui control inopinat, în condițiile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Nume, prenume _____

Semnătura/ștampila solicitantului _____

Anexa nr. 15

	INSPECTORATUL NAȚIONAL PENTRU SUPRAVEGHERE TEHNICĂ
	AVIZ **la notificarea despre recepția lucrărilor ajunse la faze determinante**

Notificare recepționată	**Numărul**	**Data**	**Ștampila**

Notă. Se completează de către Inspectorat.

Anexa nr. 16

INSPECTORATUL NAȚIONAL PENTRU SUPRAVEGHERE TEHNICĂ

Proces-verbal
de inspecție a construcției

nr._____ din_____20___,
localitatea_____

1. Datele de identificare a construcției:
a) construcția_____;
(denumirea obiectivului)
b) situată în municipiul _____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____;
c) investitorul _____
_____;
(denumirea, adresa sediului investitorului, date de contact)
d) dirigintele de șantier atestat _____
_____.
(nume, prenume, număr certificat de atestare)

2. Datele privind execuția construcției:
a) lucrările sunt executate în baza autorizației de construire nr. _____ din _____, cu valabilitate până la _____; eliberată de_____;
b) data începerii execuției _____;
c) responsabilul tehnic atestat _____.
(nume, prenume, numărul certificatului de atestare)
3. Proiectanții lucrărilor de construcții:
a) denumirea și sediul sau adresa proiectantului general:
_____
_____;
b) managerul de proiect_____.
(nume, prenume, numărul certificatului de atestare)

4.Verificatorul/verificatorii de proiecte atestați:
_____;

_____.
(nume, prenume, numărul certificatului de atestare)

5. Structura Inspectoratului responsabilă de inspecție: _____
_____.

6. Inspectorul responsabil de inspecție: _____
_____.
(nume, prenume, funcție, număr legitimație)

7. Temeiul legal al inspecției: _____
_____.
(ordinul autorității care a dispus efectuarea inspecției)

8. Inspecția s-a efectuat în prezența reprezentanților:
_____;
_____.
(nume, prenume, funcție, date de contact)

9. În cadrul inspecției au participat:
_____;
_____.
(nume, prenume, funcție, date de contact)

10. Stadiul realizării măsurilor dispuse anterior: _____
_____
_____.

11. Neconformități constatate, conform chestionarului de control, și măsurile dispuse:

Nr. crt.	Neconformități	Măsuri dispuse	Termen de realizare	Responsabilii de realizare
1				
2				
....				

12. Constatări, altele decât neconformitățile consemnate la pct. 1):
_____
_____.

13. Filele anexate, în număr de _____, sunt părți integrante ale prezentului proces-verbal.

14. Prezentul proces-verbal a fost întocmit în două exemplare, câte un exemplar pentru fiecare parte semnatară.

15. **Semnatari:**

Din partea Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică:
_____
(nume, prenume, funcție, număr legitimație)
_____
L.Ș.

Din partea: / _____ /
(denumire, adresă)
_____
(nume, prenume, funcție)
_____
L.Ș.

Notă. În cazul în care spațiile rezervate rubricilor sunt insuficiente pot fi atașate file suplimentare, care devin parte integrantă a procesului-verbal.

Anexa nr. 17

INSPECTORATUL NAȚIONAL PENTRU SUPRAVEGHERE TEHNICĂ

Proces-verbal
de constatare a contravențiilor

nr._____ din_____20___,
localitatea_____

1. Subsemnatul, _____, în calitate de_____, în baza legitimației de control nr. _____, eliberată de _____, în urma controlului efectuat la data de_____, ora_____, la sediul/șantierul_____, am constatat următoarele: _____
_____.

2. În conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor și ale Codului contravențional, faptele respective constituie contravenții potrivit:
_____
_____
_____.
(se indică articolele și alineatele corespunzătoare din codurile menționate)

3. Pentru săvârșirea contravențiilor indicate la pct. 2 poartă răspundere, după caz:

a) persoana fizică _____, cu domiciliul în municipiul _____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, cod numeric personal _____, posesoare a buletinului de identitate nr._____, eliberat de _____ la data de_____;

b) persoana juridică _____, cod fiscal nr._____, cu sediul în municipiul _____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, reprezentată de dl (dna) _____ în calitate de _____, cod numeric personal _____, posesoare a buletinului de identitate nr._____, eliberat de _____ la data de_____.

4. Subsemnatul, dl (dna) _____, cu domiciliul în municipiul _____, sectorul_____, raionul_____, orașul_____, comuna/satul_____, cod poștal_____, strada _____, nr. _____, bloc_____, ap. _____, cod numeric personal _____, posesor/posesoare a buletinului de identitate nr._____, eliberat de _____ la data de_____, în calitate de martor, declar că, la momentul întocmirii prezentului proces-verbal, numitul _____ nu se afla la fața locului/a refuzat/nu a putut să semneze procesul-verbal de constatare a contravențiilor.

5. a) Alte mențiuni ale agentului constatator (contravenientul nu se afla la fața locului, a refuzat sau nu a putut să semneze; motivele privind lipsa martorului etc.):
_____
_____
_____;

b) obiecțiile contravenientului_____
_____
_____.

6. Prezentul proces-verbal a fost întocmit în 3 exemplare, un exemplar fiind înmânat contravenientului personal/prin înștiințare cu scrisoare recomandată, cu confirmare de primire nr.___ din_____.

Semnatari:

Agent constatator: /_____/
(nume, prenume, semnătură)

Contravenient: /_____/
(nume, prenume, semnătură)

Martor: /_____/
(nume, prenume, semnătură)

Anexa nr. 18

Conținutul-cadru
al raportului de expertiză tehnică

Compartimente	*Obiective*	*Operațiuni*
Planificare	Se asigură că verificarea și expertizarea tehnică respectă prevederile Codului urbanismului și construcțiilor referitoare la asigurarea cerințelor fundamentale aplicabile construcțiilor	Sunt colectate toate datele anterioare și rezultatele testelor
Analiza generală	Comportamentul structurii de rezistență; domeniile de examinare detaliată; stabilirea măsurilor optime	Inspecție vizuală la fața locului; înregistrări fotografice; teste nedestructive; prelevarea eșantioanelor
Examinarea detaliată	Prezentarea de date suficiente și autentice pentru a permite evaluarea rezistenței și stabilității structurale	Teste de încărcare; teste nedistructive; teste fizice și chimice
Prezentarea rezultatelor	Rezultatele verificării sunt evaluate și comparate cu valorile proiectate și normativele tehnice	Plotare computerizată; măsurători și modelări computerizate; analiza statistică
Interpretarea rezultatelor	Evaluarea acțiunilor, conform normativelor tehnice, la data execuției, la data verificării și la etapele ulterioare ale construcției, în conformitate cu cerințele fundamentale aplicabile construcțiilor	Analiză structurală; analiza degradărilor; experiența anterioară
Concluzii și recomandări	Stabilirea acțiunilor ulterioare care sunt necesare atât pentru măsurile preventive, reparații sau îmbunătățiri, cât și pentru verificările suplimentare	

Anexa nr. 19

Obiectivul:_____
Adresa:_____

Proces-verbal
de verificare a calității lucrărilor
la faze determinante

nr._____ din_____20___,
localitatea_____

1. Obiectivul: _____
_____

2. Investitorul:_____
_____

3. Dirigintele de șantier atestat: _____
(nume, prenume, număr certificat)

4. Executantul: _____
_____

5. Responsabilul tehnic atestat:_____
(nume, prenume, număr certificat)

6. Proiectantul: _____

7. Faza determinantă: _____
(numărul și denumirea fazei determinante)
_____

8. Elemente de identificare:_____
(nivel, elemente constructive, tronson/tranșă)
_____

9. Verificările s-au efectuat în baza:
prevederilor documentației de proiect nr. _____;
planșelor nr. _____
sau dispozițiilor de șantier nr. _____ din _____20_____.

10. La execuția lucrărilor au fost utilizate următoarele materiale și produse:
_____
(numărul certificatului de conformitate, numărul evaluării tehnice)

11. Abateri (devieri):
– de la proiect: _____
_____
_____;
(avizate sau nu de proiectant, de verificatorul de proiecte și de responsabilul tehnic)
– de la normativele tehnice în construcții _____
_____
_____.

12. Durata execuției lucrărilor:
începere: ___ _____20___;
terminare: ___ _____20___.

13. Concluzii:

_____
_____
_____
_____
(inclusiv dacă se permite sau nu trecerea la următoarea fază de lucrări)

Executant:
Responsabilul tehnic atestat

_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Investitor:
Dirigintele de șantier atestat

_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Proiectant:

_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Reprezentantul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică:

_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Notă. Procesul-verbal de verificare a calității lucrărilor la faze determinante se include în Registrul pentru procese-verbale de verificare a calității lucrărilor la faze determinante, care va conține informația cu privire la numărul procesului-verbal, denumirea acestuia, data înregistrării, semnătura responsabilului tehnic, semnătura dirigintelui de șantier, observațiile, obiecțiile.

Registrul respectiv se întocmește și se completează la zi de către responsabilul tehnic atestat; înregistrările se efectuează în ziua întocmirii proceselor-verbale.

Obiectiv: _____
Adresă: _____

Proces-verbal
de verificare a calității lucrărilor
care devin ascunse

nr._____ din_____20___,
localitatea_____

1. Obiectivul: _____
_____;
lot_____
_____;
punct de lucru_____
_____.

2. Investitor: _____
_____.

3. Diriginte de șantier:_____
(nume, prenume, număr certificat)

4. Executant: _____
_____

5. Responsabilul tehnic atestat:_____
(nume, prenume, număr certificat)

6. Proiectant:_____

7. Lucrările supuse verificării: _____
_____

8. Elemente de identificare (sector, porțiune, cotă, axă etc.): _____
_____.

9. Verificările s-au făcut în baza:
– prevederilor documentației de proiect nr. _____;
– planșelor nr. _____
sau dispozițiilor de șantier nr. _____ din _____20_____.

10. La execuția lucrărilor au fost utilizate următoarele materiale și produse:
_____

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA
Nr. 41-44 (9078-9081) PARTEA I 30 ianuarie 2024

Anexa nr. 21

Obiectiv: _____
Adresă: _____

Proces-verbal
de înlăturare a neajunsurilor și defectelor
în perioada termenului de garanție

nr._____ data _____

1. Obiectivul:_____
_____.

2. Investitorul: _____.

3. Dirigintele de șantier atestat:_____.
(nume, prenume, număr certificat)

4. Executant: _____.

5. Responsabilul tehnic atestat:_____.
(nume, prenume, număr certificat)

6. Proiectant: _____.

7. Expertul tehnic atestat: _____.
(nume, prenume, număr certificat)

8. Neajunsuri/defecte identificate:_____
_____
_____.

9. Elemente de identificare (sector, porțiune, cotă, axă etc.): _____
_____
_____

10. Verificările s-au efectuat în baza:
– prevederilor documentației de proiect nr._____;
– planșeelor nr. _____ sau dispozițiilor de șantier nr. _____ din _____.

_____
(numărul certificatului de conformitate, numărul agrementului tehnic)

11. Abateri (devieri):
– de la proiect _____
_____
_____;
(avizate sau nu de proiectant, de verificatorul de proiecte și de responsabilul tehnic)
– de la normativele tehnice în construcții _____
_____
_____.

12. Durata execuției lucrărilor:
– începere: ___ _____20___;
– terminare: ___ _____20___.

13. Concluzii:

_____
_____
_____
(inclusiv dacă se permite sau nu trecerea la următoarea fază de lucrări)

Executant:
Responsabilul tehnic atestat

_____
_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Investitor:
Dirigintele de șantier atestat

_____
_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Proiectant: _____
(nume, semnătură și/sau ștampilă)

Reprezentantul Inspectoratului Național
pentru Supraveghere Tehnică:

_____
(nume, semnătură și ștampilă)

Notă. Procesul-verbal de verificare a calității lucrărilor care devin ascunse se include în Registrul pentru procese-verbale de verificare a calității lucrărilor ce devin ascunse, care va conține informația cu privire la numărul procesului-verbal, denumirea acestuia, data înregistrării, semnătura responsabilului tehnic atestat, semnătura dirigintelui de șantier atestat, observațiile, obiecțiile.

Registrul se întocmește și se completează la zi de către responsabilul tehnic atestat; înregistrările se efectuează în ziua întocmirii proceselor-verbale.

11. La execuția lucrărilor au fost utilizate următoarele materiale și produse:
_____
_____.
(numărul certificatului de conformitate, numărul agrementului tehnic)

12. Abateri (devieri):
– de la proiect _____
_____
_____;
(avizate sau nu de proiectant, de verificatorul de proiecte și de responsabilul tehnic)
– de la normativele tehnice în construcții _____
_____
_____.

13. Durata înlăturării neajunsurilor și/sau defectelor:
– începere: ___ _____20___;
– terminare: ___ _____20___.

14. Concluzii _____
_____
_____

Executant:	**Investitor:**
Responsabilul tehnic atestat	Dirigintele de șantier atestat
_____	_____
_____	_____
_____	_____
(nume, semnătură și ștampilă)	*(nume, semnătură și ștampilă)*

Proiectant: _____
(după caz, nume, semnătură și/sau ștampilă)

Expert tehnic atestat: _____
(după caz, nume, semnătură și/sau ștampilă)

Anexa nr. 22

Componența Consiliului tehnic permanent pentru construcții

Consiliul tehnic permanent pentru construcții este format din președinte, reprezentat de un secretar de stat, care deține atribuțiile corespunzătoare, din cadrul organului central de specialitate, și din alți membri după cum urmează:

a) doi reprezentanți desemnați de organul central de specialitate;

b) un reprezentant desemnat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul economiei;

c) un reprezentant desemnat de organul central de specialitate al administrației publice pentru resurse naturale și mediu;

d) un reprezentant desemnat de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul sănătății;

e) un reprezentant desemnat de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică;

f) un reprezentant desemnat de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;

g) un reprezentant desemnat de Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor;

h) un reprezentant desemnat de Institutul de Standardizare din Moldova;

i) un reprezentant desemnat de Centrul Național de Acreditare din Republica Moldova;

j) un reprezentant desemnat de organismele acreditate pentru evaluarea conformității produselor pentru construcții;

k) un reprezentant desemnat de organismele abilitate să elaboreze evaluări tehnice în construcții;

l) un reprezentant desemnat de organul central de specialitate al administrației publice responsabil de protejarea patrimoniului cultural;

m) reprezentanți ai partenerilor sociali.

Anexa nr. 23

Forma declarației de confidențialitate

Subsemnatul, _____,
(nume, prenume)
membru al grupei specializate, stabilite prin decizia Consiliului tehnic permanent în construcții, **mă oblig**:

– să nu divulg informația obținută în timpul examinării documentelor organizației supuse evaluării tehnice;

– să mă conduc de fapte și să mă bazez pe dovezi obiective la luarea deciziei;

– să asigur imparțialitatea și să respect principiul nediscriminatoriu la examinarea materialelor organizației supuse evaluării tehnice.

_____	_____
(semnătură)	*(nume, prenume)*

Data_____

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA
Nr. 41-44 (9078-9081)
PARTEA I
30 ianuarie 2024

PARTEA III

Acte ale ministerelor, departamentelor și ale Băncii Naționale a Moldovei
Acte ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova

ÎNREGISTRAT:
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova
nr.1873 din 15.12.2023
Ministru _____ Veronica MIHAILOV-MORARU

93 ORDIN
privind aprobarea unor acte normative în domeniul prestării serviciilor de încredere calificate

În temeiul art. 7 lit. a) și art. 36 alin. (2) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 170-176, art. 317), pct. 11, pct. 18, pct. 84 din Regulamentul privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 184/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 130-133/286 din 18.04.2023),

ORDON:

1. Se aprobă:

1) Regulamentul de funcționare a prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior (conform Anexei nr. 1);

2) Condițiile speciale de activitate ale prestatorilor de servicii de încredere calificați (conform Anexei nr. 2);

3) Regulamentul privind controlul în domeniul serviciilor de încredere calificate (conform Anexei nr. 3);

4) Modelul cererii de acreditare în domeniul serviciilor de încredere calificate (conform Anexei nr. 4);

5) Modelul certificatului de acreditare a prestatorului de servicii de încredere calificat (conform Anexei nr. 5).

2. Se abrogă Ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 70/2016 „Cu privire la aprobarea unor acte normative în domeniul organizării funcționării Prestatorilor de servicii de certificare în domeniul aplicării semnăturii electronice”, înregistrat la Ministerul Justiției în Registrul înregistrării de stat a actelor normative departamentale cu nr. 1124 din 15.07.2016 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 215-216, art. 1202).

3. Prezentul ordin intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

DIRECTOR **Alexandru MUSTEAȚA**

Nr. 80. Chișinău, 22 noiembrie 2023.

Anexa nr. 1
la Ordinul directorului Serviciului
de Informații și Securitate
al Republicii Moldova
nr. 80 din 22.11.2023

REGULAMENTUL
DE FUNCȚIONARE A PRESTATORULUI DE SERVICII DE ÎNCREDERE CALIFICAT DE NIVEL SUPERIOR

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul de funcționare a Prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior (în continuare *Regulament*) este elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și Hotărârea Guvernului nr. 184/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați.

2. Regulamentul stabilește modul de organizare a activității Prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior (*în continuare – Prestator superior*), precizează funcțiile, obligațiile și drepturile acestuia, mecanismul și procedurile aplicate de către Prestatorul superior la certificarea, suspendarea/restabilirea valabilității, revocarea certificatelor cheilor publice ale prestatorilor de servicii de încredere calificați de nivelul II (în continuare – *Prestatorii de nivelul II*).

II. FUNCȚIILE, OBLIGAȚIILE ȘI DREPTURILE PRESTATORULUI SUPERIOR

3. Pentru îndeplinirea funcțiilor stabilite în pct. 85 din Regulamentul privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 184/2023, Prestatorul superior:

1) creează perechea de chei publică și privată a Prestatorului superior;

2) asigură certificarea cheilor publice pe baza cererii depuse din partea Prestatorilor de nivelul II;

3) suspendă și revocă certificatele cheilor publice ale prestatorilor de nivelul II, precum și restabilește valabilitatea certificatelor suspendate, în cazurile și conform procedurilor stabilite de Regulament;

4) ține evidența prestatorilor de nivelul II, prin intermediul Registrului de evidență a prestatorilor de servicii de încredere calificați, accesul la care este public;

5) gestionează registrul certificatelor cheilor publice ale prestatorilor de nivelul II, asigură actualizarea și accesul public la acesta;

6) conlucrează cu prestatorii de nivelul II în cadrul infrastructurii cheilor publice utilizate la prestarea serviciilor de încredere;

7) confirmă, în baza solicitării, autenticitatea și valabilitatea certificatelor cheilor publice ale prestatorilor de nivelul II;

8) confirmă, în baza solicitării, autenticitatea și valabilitatea certificatelor cheilor publice emise de către prestatorii de nivelul II;

9) desfășoară activitatea în domeniul protecției criptografice și tehnice a informației;

10) creează sistemele informaționale și de comunicații ale Prestatorului superior, asigură funcționarea, securitatea, deservirea și modernizarea lor, efectuează auditul intern permanent al securității și funcționalității acestor sisteme.

4. Prestatorul superior este obligat:

1) să-și desfășoare activitatea în strictă conformitate cu legislația;

2) să utilizeze dispozitivele de creare și/sau de verificare a semnăturii sau a sigiliilor electronice și produsele (în continuare – *dispozitive și produse*) care dispun de confirmarea corespunderii cu cerințele prevăzute de cadrul normativ și în conformitate cu documentația de exploatare;

3) să organizeze regimul interior de funcționare astfel încât să se excludă posibilitatea accesului persoanelor terțe la dispozitivele și produse, la modificarea și utilizarea lor neautorizată;

4) să asigure securitatea cheilor private și să creeze condițiile necesare pentru excluderea accesului neautorizat la cheile private;

5) să administreze dispozitive și produse, și suporturile materiale de chei private în conformitate cu cadrul normativ;

6) să utilizeze cheia privată numai la semnarea certificatelor cheilor publice eliberate de acesta și a listelor certificatelor revocate;

7) să creeze certificatul cheii publice și lista certificatelor revocate în conformitate cu cadrul normativ;

8) să nu utilizeze cheia privată pentru crearea serviciilor de încredere calificate dacă are motive să presupună că este încălcată confidențialitatea cheii private;

9) să inițieze crearea comisiei pentru cercetare, în cazul în care are motiv să creadă că a fost încălcată confidențialitatea cheii private a Prestatorului superior, precum și în cazul în care informațiile cuprinse în certificatul cheii publice a Prestatorului superior nu corespund realității;

10) să primească cererile de certificare a cheilor publice de la Prestatorii de nivelul II în conformitate cu procedurile stabilite de prezentul Regulament;

11) să verifice autenticitatea datelor stipulate în cererea de certificare a cheii publice în baza documentelor ce confirmă aceste date, să asigure corespunderea informațiilor din certificatul cheii publice cu informațiile prezentate de către titularul certificatului cheii publice;

12) să asigure unicitatea informației de înregistrare a prestatorilor de nivelul II în registrul certificatelor cheilor publice;

13) să nu divulge informațiile cu accesibilitate limitată și alte informații protejate de lege;

14) să verifice unicitatea cheilor publice certificate;

15) să asigure unicitatea numerelor de înregistrare ale certificatelor cheilor publice eliberate;

16) să creeze certificatul cheii publice a Prestatorilor de nivelul II, conform cerințelor stabilite de organul de supraveghere și control și de prezentul Regulament;

17) să introducă certificatul cheii publice în Registrul certificatelor cheilor publice nu mai târziu de data și ora la care începe să curgă termenul de valabilitate a certificatului;

18) să înscrie datele privind certificatul cheii publice revocat sau suspendat în lista certificatelor revocate în termen de 3 ore de lucru, precizând data, ora și cauza revocării sau suspendării valabilității certificatului, efectuând mențiunile respective în Registrul certificatelor cheilor publice;

19) să excludă din lista certificatelor revocate datele privind certificatul cheii publice suspendat în termen de 3 ore de lucru din momentul restabilirii valabilității acestuia, efectuând mențiunile respective în Registrul certificatelor cheilor publice;

20) să înștiințeze din timp Prestatorul de nivelul II despre suspendarea valabilității sau revocarea certificatului cheii publice, în cazurile și conform procedurilor stabilite de prezentul Regulament;

21) să înștiințeze Prestatorul de nivelul II despre faptele de care a luat cunoștință Prestatorul superior și care pot influența esențial asupra posibilității utilizării ulterioare a certificatului cheii publice de către Prestatorul de nivelul II;

22) să înștiințeze Prestatorul de nivelul II despre faptele care au devenit cunoscute Prestatorului superior și care fac imposibilă utilizarea în continuare a cheii private, precum și despre revocarea certificatului cheii publice, ce aparține acestuia;

23) să păstreze certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II, precum și alte informații despre acest certificat nu mai puțin de 15 ani de la data revocării sau expirării termenului de valabilitate a certificatului;

24) să asigure actualizarea registrului certificatelor cheilor publice și posibilitatea accesului public la acesta, inclusiv în regimul timpului real, să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea securității Registrului;

25) să pună la dispoziția Prestatorilor de nivelul II datele din registrul certificatelor cheilor publice privind certificatele revocate sau suspendate;

26) să creeze și să păstreze copia de rezervă a Registrului certificatelor cheilor publice în conformitate cu cerințele stabilite de organul de supraveghere și control;

27) să asigure posibilitatea de stabilire cu exactitate a datei și a orei eliberării, suspendării valabilității certificatului cheii publice sau revocării acestuia;

28) la cererea titularului certificatului cheii publice, să confirme autenticitatea și valabilitatea certificatelor cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;

29) la cererea instanței de judecată, a altor persoane și organe ce dispun de acest drept în temeiul legii sau în alte cazuri prevăzute de cadrul normativ în domeniul serviciilor de încredere, să confirme autenticitatea și valabilitatea certificatelor cheilor publice eliberate de Prestatorii de nivelul II;

30) să sincronizeze activitatea Prestatorului superior, inclusiv a mijloacelor hardware și/sau software conform destinației, cu Timpul Mondial Coordonat

(UTC). Se permite sincronizarea serviciilor conform Timpului Greenwich (Greenwich Mean Team, GMT), fără trecerea la ora de vară;

31) să amplaseze mijloacele hardware și/sau software, destinate pentru certificarea cheilor publice, în încăperi speciale și să asigure securitatea acestora;

32) să excludă interconectarea dispozitivelor și produselor, și suportului material ce conține cheia privată a Prestatorului superior, cu alte sisteme sau resurse informaționale, care nu sunt destinate pentru prestarea serviciilor de încredere calificate;

33) să dispună de personal cu studii superioare în domeniul tehnologiei informației și/sau al securității cibernetice, cu nivel corespunzător de competențe și experiență de gestionare și expertizare în domeniul serviciilor de încredere.

5. Prestatorul superior are dreptul:

1) să-și creeze cheia privată și cheia publică și certificatul cheii publice și să-și elibereze certificatul cheii publice;

2) să refuze eliberarea certificatului cheii publice către Prestatorul de nivelul II, precizând motivele refuzului;

3) să confirme autenticitatea și valabilitatea certificatelor cheilor publice ale titularilor certificatelor cheilor publice;

4) să suspende valabilitatea sau să revoce certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II în cazurile și în modul prevăzute de cadrul normativ și de Regulament.

III. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII PRESTATORULUI SUPERIOR

Secțiunea 1
Procedurile Prestatorului superior. Crearea cheii private și publice a Prestatorului superior

6. Prestatorul superior îndeplinește următoarele proceduri:

1) generarea perechilor de chei publice și private a Prestatorului superior, certificarea cheilor publice a Prestatorilor de nivelul II;

2) suspendarea valabilității certificatului cheii publice a Prestatorilor de nivelul II;

3) revocarea certificatului cheii publice a Prestatorilor de nivelul II;

4) confirmarea autenticității și valabilității certificatului cheii publice.

7. Certificarea cheii publice a Prestatorului superior se realizează conform următoarelor proceduri:

1) Prestatorul superior creează cheia sa privată și cea publică conform cerințelor stabilite de cadrul normativ;

2) Prestatorul superior include datele din certificatul cheii publice în documentul electronic care se semnează cu semnătura electronică calificată a directorului organului de supraveghere și control;

8. Documentul electronic cu datele din certificatul cheii publice a Prestatorului superior, trebuie să conțină cel puțin:

1) numărul unic de înregistrare a certificatului cheii publice;

2) denumirea Prestatorului superior care a eliberat certificatul cheii publice cu numărul de identitate a persoanei juridice (IDNO);

3) cheia publică;

4) data și ora la care începe să curgă termenul de valabilitate a certificatului cheii publice;

5) data și ora la care se încetează termenul de valabilitate a certificatului cheii publice;

6) datele despre algoritmul criptografic utilizat;

7) restricțiile privind utilizarea certificatului cheii publice și/sau limitele operațiunilor de utilizare, dacă acestea se aplică;

9. Certificatul cheii publice a Prestatorului superior, este valabil în următoarele condiții:

1) informațiile cuprinse în certificatul cheii publice corespund informațiilor precizate în documentul electronic cu datele din certificatul cheii publice a Prestatorului superior semnat de directorul organului de supraveghere și control;

2) certificatul cheii publice este semnat cu cheia privată a Prestatorului superior, care corespunde cheii publice precizate în certificat.

10. În scopul recunoașterii internaționale a certificatelor cheilor publice eliberate în cadrul infrastructurii cheilor publice din Republica Moldova, se admite certificarea cheii publice a Prestatorului superior de către prestatorii de încredere din alte țări.

11. Certificatul cheii publice a Prestatorului superior se păstrează în registrul certificatelor cheilor publice.

12. Prin dispoziția directorului organului de supraveghere și control se creează Comisia pentru efectuarea cercetării de serviciu *(în continuare – Comisie)* cu sau fără suspendarea activității Prestatorului superior, în cazurile:

1) încălcării cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere;

2) cererii Prestatorului superior;

3) pierderii cheii private;

4) nefuncționarea dispozitivului și produsului;

5) existenței presupunerilor privind încălcarea confidențialității cheii private;

6) existenței presupunerilor că informațiile cuprinse în certificatul cheii publice nu corespund realității.

13. Din componența Comisiei fac parte:

1) reprezentanții organului de supraveghere și control;

2) conducătorul Prestatorului superior;

3) alte persoane care posedă cunoștințe și experiența necesară în domeniul serviciilor de încredere.

14. Persoanele care fac parte din componența Comisiei beneficiază de acces liber la materialele documentare, pe suport de hârtie și în format electronic, necesare pentru desfășurarea lucrărilor ce țin de prestarea serviciilor de încredere, precum și la dispozitive și produse.

15. Comisia examinează, la nivel tehnico-organizatoric, împrejurările ce au dus la apariția cazurilor cercetate, stabilește cauzele și urmările situației create, identifică măsurile necesare pentru soluționarea acesteia.

16. Durata de activitate a Comisiei nu poate depăși 30 de zile din ziua creării Comisiei.

17. La finalizarea cercetării Comisia întocmește un proces-verbal, indicând împrejurările ce au dus la apariția cazurilor cercetate, cauzele și urmările situației create, măsurile necesare pentru soluționare și recomandările privind depășirea și evitarea pe viitor a cazurilor similare.

Secțiunea 2-a
Crearea cheii private și publice a Prestatorului de nivelul II

18. După primirea certificatului de acreditare, Prestatorul de nivelul II creează cheia sa privată și cea publică în conformitate cu cerințele stabilite de organul de supraveghere și control.

19. Cheia publică a Prestatorului de nivelul II se certifică de către Prestatorul superior în conformitate cu prezentul Regulament.

20. Pentru certificarea cheii publice a Prestatorului de nivelul II, aceasta prezintă Prestatorului superior următoarele documente și informații:

1) cererea de certificare a cheii publice în formă de document electronic căruia i-a fost aplicată semnătura electronică calificată sau sigiliul electronic calificat sau în formă de document pe suport de hârtie, semnat cu semnătura olografă a solicitantului, conform Anexei nr.1 la prezentul Regulament;

2) cererea de certificare a cheii publice în format electronic semnat cu semnătura electronica a Prestatorului de nivelul II cu utilizarea cheii private ce corespunde cheii publice supuse certificării;

3) originalul ordinului conducătorului Prestatorului de nivelul II cu privire la numirea reprezentantului - se restituie după certificarea sau refuzul certificării cheii publice;

4) buletinul de identitate al reprezentantului sau conducătorului nemijlocit al Prestatorului de nivelul II – se prezintă la depunerea cererii, copia buletinului de identitate se anexează la cererea de certificare;

5) certificatul cheii publice în formă electronică, ce trebuie să corespundă cerințelor stabilite de organul de supraveghere și control.

21. Cererea de certificare a cheii publice a Prestatorului de nivelul II trebuie să conțină:

1) datele de identitate și alte date ale Prestatorului de nivelul II, în funcție de scopul pentru care se eliberează certificatul, precum și informațiile necesare pentru comunicarea cu acesta;

2) cheia publică ce urmează a fi certificată;

3) denumirea dispozitivului și produsului pe care au fost create pereche de chei publică și privată.

22. Prestatorul superior, în baza documentelor prezentate de către Prestatorul de nivelul II, verifică îndeplinirea următoarelor condiții:

1) respectarea de către solicitant a prevederilor cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere calificate la întocmirea și înaintarea cererii de certificare a cheii publice;

2) respectarea de către solicitant a drepturilor unor terți în procesul de întocmire sau de depunere a cererii de certificare a cheii publice;

3) corespunderea informațiilor cuprinse în cererea de certificare a cheii publice cu informațiile cuprinse în cererea respectivă sub formă de document electronic sau pe suport de hârtie;

4) valabilitatea informațiilor prezentate în cererea de certificare a cheilor publice.

23. În cazul îndeplinirii de către solicitant a tuturor condițiilor prevăzute la punctul 22 al prezentul Regulament, Prestatorul superior înregistrează cererea Prestatorului de nivelul II. În caz contrar, refuză înregistrarea cererii Prestatorului de nivelul II și restituie solicitantului documentele prezentate.

24. În cazul înregistrării cererii, Prestatorul superior ia decizia despre certificarea cheii publice a Prestatorului de nivelul II în termen de 5 zile lucrătoare din data înregistrării cererii.

25. În cazul depistării unor încălcări ale cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere calificate, Prestatorul superior ia decizia privind refuzul certificării cheii publice, indicând motivele refuzului.

26. Decizia privind refuzul de înregistrare sau de certificare a cheii publice poate fi contestată la organul de supraveghere și control sau în instanța de judecată și nu împiedică depunerea repetată a cererii, dacă au fost înlăturate cauzele care au servit drept temei pentru refuz.

27. În cazul deciziei de aprobare privind certificarea cheii publice, Prestatorul superior certifică cheia publică a Prestatorului de nivelul II și creează certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II sub formă de document electronic semnat cu semnătura electronică calificată a Directorului organului de supraveghere și control sau pe suport de hârtie semnat cu semnătura olografă a Directorului organului de supraveghere și control.

28. Prestator superior asigură acces public la certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II.

29. La solicitarea Prestatorului de nivelul II certificatul cheii publice poate fi prezentat și pe suport de hârtie semnat cu semnătura olografă a Directorului organului de supraveghere și control.

30. Termenul de valabilitate a cheii private a Prestatorului de nivelul II este de 5 ani. Începutul perioadei de valabilitate a cheii private se consideră data și ora la care începe termenul de valabilitate al certificatului cheii publice ce-i corespunde.

31. Termenul de valabilitate al certificatului cheii publice, ce corespunde cheii private a Prestatorului de nivelul II, constituie 10 de ani.

32. Prestatorului de nivelul II i se eliberează:

1) certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II în formă de document electronic semnată cu semnătura electronică calificată a Directorului

organului de supraveghere și control sau pe suport de hârtie semnată cu semnătură olografă;

2) certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II;

3) certificatul cheii publice a Prestatorului superior;

4) lista actualizată a certificatelor revocate;

5) documentul pe suport de hârtie, conținând datele de identitate ale Prestatorului de nivelul II și fraza-cheie pentru autentificarea la distanță a reprezentantului acestuia.

33. Certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II se păstrează în Registrul certificatelor cheilor publice.

34. Suspendarea valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se efectuează la cererea Prestatorului de nivelul II, conform Anexei nr. 2 la prezentul Regulament.

35. Prestatorul de nivelul II poate cere suspendarea valabilității certificatului cheii publice ce-i aparține dacă are motive să presupună că a fost încălcată confidențialitatea cheii private, precum și în cazul în care informațiile cuprinse în certificatul cheii publice nu corespund realității.

36. Cererea de suspendare a valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se depune sub formă de document pe suport de hârtie sau document electronic.

37. În cazuri excepționale, când este necesară suspendarea urgentă a valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II, cererea poate fi prezentată verbal, cu confirmarea ulterioară a acesteia sub formă de document pe suport de hârtie sau document electronic, în termen de o zi lucrătoare.

38. Cererea de suspendare a valabilității certificatului cheii publice sub formă de document electronice sau pe suport de hârtie se depune Prestatorului superior personal de către reprezentantul Prestatorului de nivelul II.

39. Cererea de suspendare a valabilității certificatului cheii publice în formă verbală se transmite de către reprezentantul Prestatorului de nivelul II prin mijloacele legăturii telefonice.

40. Prestatorul de nivel superior efectuează autentificarea Prestatorului de nivelul II care solicită suspendarea valabilității certificatului cheii publice ce-i aparține. Autentificarea se realizează conform:

1) datelor din buletinul de identitate al solicitantului;

2) certificatului cheii publice, prin confirmarea autenticității cererii de suspendare a valabilității certificatului cheii publice sub formă de document electronic;

3) frazei-cheie pentru autentificarea la distanță, comunicată la telefon de către reprezentantul Prestatorului de nivelul II.

41. Prestatorul superior suspendă valabilitatea certificatului în termen de 3 ore de lucru din momentul primirii cererii de suspendare a valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II.

42. Ora suspendării valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se consideră ora publicării (emiterii) listei actualizate a certificatelor revocate.

43. Valabilitatea certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se suspendă prin decizia organului de supraveghere și control, perfectată sub formă de dispoziție a directorului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

44. Valabilitatea certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se suspendă pentru o perioadă de până la 30 de zile.

45. Certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II al cărui valabilitate a fost suspendată se înscrie în lista certificatelor revocate cu emiterea listei actualizate a certificatelor revocate.

46. În cazul în care până la expirarea termenului pentru care a fost suspendată valabilitatea certificatului cheii publice nu a fost luată decizia privind restabilirea valabilității acestuia, certificatul cheii publice se revocă.

47. Restabilirea valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se efectuează la cererea Prestatorului de nivelul II.

48. Cererea de restabilire a valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se elaborează conform Anexei nr.3 la prezentul Regulament.

49. Cererea de restabilire a valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se depune Prestatorului superior, nu mai târziu de 5 zile lucrătoare până la expirarea termenului pentru care a fost suspendată valabilitatea certificatului cheii publice.

50. Cererea de restabilire a valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II trebuie să conțină:

1) datele de identitate ale Prestatorului de nivelul II;

2) numărul certificatului cheii publice a cărui valabilitate a fost suspendată;

3) termenul pentru care a fost suspendată valabilitatea certificatului cheii publice;

4) motivul suspendării valabilității certificatului cheii publice;

5) justificarea restabilirii valabilității certificatului cheii publice;

6) data semnării cererii, semnătura reprezentantului sau conducătorului nemijlocit al Prestatorului de nivelul II.

51. Prestatorul superior ia decizia de restabilire sau privind refuzul de restabilire a valabilității certificatului cheii publice în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii de restabilire a valabilității certificatului cheii publice, cu comunicarea în scris Prestatorului de nivelul II despre decizia luată.

52. Certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II a cărui valabilitate a fost restabilită, se radiază din lista certificatelor revocate, cu emiterea listei actualizate a certificatelor revocate.

53. Ora restabilirii valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se consideră ora publicării (emiterii) listei actualizate a certificatelor revocate.

54. Certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II se revocă:

1) la cererea Prestatorului de nivelul II;

2) pe baza deciziei organului de supraveghere și control;

3) la încălcarea confidențialității cheii private sau în cazul faptului constatat de compromitere a cheii private;

4) la depistarea unor informații neveridice în cererea de certificare a cheii publice sau în certificatul cheii publice;

5) la introducerea unor modificări în certificatul cheii publice;

6) la expirarea termenului pentru care a fost suspendată valabilitatea certificatului cheii publice, dacă nu a fost adoptată decizia de restabilire a valabilității acestuia;

7) la modificarea informației cuprinse în certificatul cheii publice;

8) la expirarea termenului de valabilitate a certificatului cheii publice.

55. Prestatorul de nivelul II poate cere revocarea certificatului cheii publice ce-i aparține în cazul faptelor constatate de încălcare a confidențialității cheii sale private sau în cazul în care informațiile cuprinse în certificat nu corespund realității, precum și în alte cazuri prevăzute de Regulamentul Prestatorului de nivelul II.

56. Cererea de revocare a certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se elaborează conform Anexei nr.4 la prezentul Regulament.

57. Cererea de revocare a certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II trebuie să conțină:

1) datele de identitate ale Prestatorului de nivelul II;

2) numărul certificatului cheii publice care se cere a fi revocat;

3) motivul revocării certificatului cheii publice;

4) data semnării cererii, semnătura reprezentantului sau a conducătorului nemijlocit al Prestatorului de nivelul II.

58. Prestatorul superior ia decizia privind revocarea certificatului în termen de 3 zile lucrătoare din momentul primirii cererii de revocare a certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II.

59. Prestatorul superior comunică în scris Prestatorului de nivelul II despre decizia de revocare a certificatului cheii publice sau despre refuzul revocării certificatului, indicând motivele refuzului, în termen de 3 zile lucrătoare.

60. Certificatul cheii publice a Prestatorului de nivelul II se revocă pe baza deciziei organului de supraveghere și control, perfectată sub formă de dispoziție a directorului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

61. Prestatorul superior este în drept să ia unilateral decizia privind revocarea certificatului cheii publice al Prestatorului de nivelul II:

1) în cazul faptului constatat de compromitere a cheii private;

2) la depistarea unor informații neveridice în cererea de certificare a cheii publice sau în certificatul cheii publice;

3) la introducerea unor modificări în certificatul cheii publice;

4) la expirarea termenului pentru care a fost suspendată valabilitatea certificatului cheii publice, dacă nu a fost adoptată decizia de restabilire a valabilității acestuia;

62. În cazul revocării certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II pe baza deciziei organului de supraveghere și control sau a Prestatorului superior, Prestatorul superior informează imediat, prin mijloacele legăturii telefonice, Prestatorul de nivelul II despre revocarea certificatului cheii publice, comunicând ulterior în scris despre această decizie în termen de 3 zile lucrătoare.

63. Certificatul cheii publice revocat al Prestatorului de nivelul II în termen de 3 ore de lucru se înscrie în lista certificatelor revocate, iar Prestatorul superior emite lista actualizată a certificatelor revocate.

64. Ora revocării certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II se consideră ora publicării (emiterii) listei actualizate a certificatelor revocate.

65. În cazul revocării certificatului cheii publice pe motivul expirării termenului de valabilitate al acestuia, certificatul nu se înscrie în lista certificatelor revocate.

66. Prestatorul superior confirmă autenticitatea și valabilitatea certificatelor cheilor publice:

1) ale Prestatorilor de nivelul II – la cererea titularului certificatului cheii publice;

2) eliberate de către Prestatorii de nivelul II – la cererea instanței de judecată, a altor persoane și organe care au acest drept în temeiul legii sau în alte cazuri prevăzute de cadrul normativ în domeniul serviciilor de încredere.

67. Prestatorul superior asigură utilizatorilor serviciilor de încredere posibilitatea de a stabili de sine stătător autenticitatea și valabilitatea certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II prin:

1) acordarea accesului liber la Registrul certificatelor cheilor publice;

2) difuzarea liberă și publicarea listei certificatelor revocate, sub formă de document electronic.

68. Cererea utilizatorului serviciilor de încredere calificate de confirmare a autenticității și valabilității certificatului cheii publice reprezintă un document semnat cu semnătură electronică calificată sau pe suport de hârtie semnat cu semnătura olografă a solicitantului, conform Anexei nr.5 la prezentul Regulament.

69. Cererea pe suport de hârtie se depune Prestatorului superior împreună cu suportul material conținând certificatul cheii publice sub formă de document electronic a cărui autenticitate și valabilitate trebuie confirmată.

70. Prestatorul superior transmite solicitantului, în termen de 30 zile lucrătoare, rezultatele verificării autenticității și valabilității certificatului cheii publice.

71. Prestatorul superior poate refuza solicitantului verificarea autenticității și valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului de nivelul II dacă nu au fost prezentate toate documentele electronice necesare sau dacă acestea au fost deteriorate.

Secțiunea a 3-a
Administrarea cheii private și cheii publice a Prestatorului superior

72. La expirarea termenului de valabilitate a cheii private a Prestatorului superior, cheia privată se distruge. Se creează din nou cheia privată și cea publică, precum și certificatul cheii publice.

73. Schimbarea planificată a cheii private și a cheii publice corespunzătoare, ce aparțin Prestatorului superior, se efectuează nu mai devreme de 9 ani și 11 luni,

și nu mai târziu de 9 ani și 12 luni de la data la care începe termenul de valabilitate a cheii private a Prestatorului superior.

74. Schimbarea în afara acestui termen a cheii private și a cheii publice se efectuează în cazul compromiterii sau pericolului de compromitere a cheii private a Prestatorului superior, sau la decizia organului de supraveghere și control, în cazul modernizării dispozitivului și produsului Prestatorului superior sau a caracteristicilor cheii private, publice sau certificatului cheii publice a Prestatorului superior.

75. Schimbarea planificată a cheii private și a cheii publice se realizează în baza deciziei organului de supraveghere și control, cu informarea Prestatorilor de nivelul II.

76. Cheia privată a Prestatorului superior se utilizează exclusiv pentru semnarea cu semnătura electronică a:

1) certificatului cheii publice a Prestatorului superior;
2) certificatelor cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;
3) listelor certificatelor revocate.

77. Cheia privată a Prestatorului superior se păstrează și se utilizează în condiții ce exclud încălcarea confidențialității acesteia.

78. Accesul la suportul material al cheii private al Prestatorului superior se efectuează cu autorizarea minimum a doi reprezentanți ai Prestatorului superior în așa mod, încât în cazul absenței cel puțin a uneia dintre aceste persoane, accesul la cheia privată să fie imposibil de realizat. În cazul absenței temporare a persoanelor respective, accesul se realizează în prezența persoanelor care le înlocuiesc, desemnați prin ordinul conducătorului Prestatorului de nivel superior.

79. Atribuțiile persoanelor responsabile de gestionarea cheii private a Prestatorului superior sunt stabilite în fișele de post.

Secțiunea a 4-a
Resursa informațională a Prestatorului superior

80. Resursa informațională a Prestatorului superior include totalitatea documentelor pe suport de hârtie și a documentelor electronice, cuprinzând:

1) certificatele cheilor publice ale Prestatorului superior;
2) deciziile privind distrugerea cheilor private ale Prestatorului superior;
3) deciziile privind crearea cheilor private, publice și certificatelor cheilor publice;
4) cererile de certificare a cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;
5) certificatele cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;
6) cererile de suspendare și restabilire a valabilității, de revocare a certificatelor cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;
7) listele certificatelor revocate.

81. În arhiva Prestatorului superior se păstrează următoarele:

1) resursa informațională a Prestatorului superior;
2) registrele de audit ale complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior;
3) documentele de serviciu ale Prestatorului superior.

82. Termenul de păstrare a documentelor de arhivă ale Prestatorului superior constituie 20 de ani.

83. Pregătirea pentru distrugere și distrugerea documentelor de arhivă se efectuează în conformitate cu procedura stabilită de organul de supraveghere și control.

84. Modul de realizare a accesului la resursele informaționale ale Prestatorului superior, inclusiv a accesului la documentele de arhivă, se reglementează de prevederile cadrului normativ, de cerințele stabilite de organul de supraveghere și control și de prezentul Regulament.

85. Accesul utilizatorilor serviciilor de încredere calificate la Registrul certificatelor cheilor publice se efectuează prin intermediul:

1) resursei informaționale electronice oficiale a Prestatorului superior pe adresa: www.pki.sis.md;
2) poștei electronice: pki@sis.md;
3) cererii scrise a utilizatorului serviciilor de încredere calificat. Adresa poștală: MD-2004, Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfînt nr.166.

86. Prestatorul superior publică pe paginile resursei informaționale electronice:

1) lista actualizată a certificatelor revocate;
2) copiile certificatelor cheilor publice, în formă de document electronic, ale Prestatorului superior și ale Prestatorilor de nivelul II, în format PDF;
3) certificatele cheilor publice ale Prestatorilor superiori și ale Prestatorilor de nivelul II.

Secțiunea a 4-a
Mijloacele de asigurare a activității Prestatorului superior

87. Prestatorul superior creează și exploatează complexul hardware și/sau software care include următoarele componente:

1) serviciul certificare;
2) serviciul înregistrare;
3) serviciul registru;

88. Serviciul certificare reprezintă componentul tehnologic de bază al complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior care asigură:

1) crearea cheii private, publice și certificatului cheii publice a Prestatorului superior;
2) certificarea cheii publice și crearea certificatului cheii publice a Prestatorilor de nivelul II sub formă de document electronic;
3) crearea listei certificatelor revocate.

89. Serviciul înregistrare reprezintă componentul tehnologic al complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior care asigură înregistrarea Prestatorilor de nivelul II.

90. Serviciul registru reprezintă componentul tehnologic al complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior care asigură:

1) păstrarea certificatelor cheilor publice ale Prestatorului superior;

2) păstrarea certificatelor cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;
3) păstrarea cererilor de certificare a cheilor publice;
4) păstrarea informației de înregistrare a Prestatorilor de nivelul II;
5) publicarea și difuzarea listelor certificatelor revocate;
6) accesul la certificatele cheilor publice valabile și la listele certificatelor revocate;
7) păstrarea altor informații ce țin de activitatea Prestatorului superior.

91. Mijloacele hardware de asigurare a funcționării complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior includ:
1) echipamentul de server;
2) echipamentul de comunicații;
3) locurile de muncă computerizate ale personalului Prestatorului superior;
4) alte echipamente auxiliare.

92. În componenta complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior funcționează mijloacele de protecție criptografică a informației, inclusiv:
1) dispozitivele și produselor;
2) complexele hardware și/sau software de protejare contra accesului neautorizat și de asigurare a integrității mijloacelor hardware și software.

93. Complexul hardware și/sau software trebuie să corespundă cerințelor stabilite de organul de supraveghere și control.

IV. ASIGURAREA SECURITĂȚII ȘI PROTECȚIA INFORMAȚIILOR CONFIDENȚIALE

Secțiunea 1
Confidențialitatea informației

94. Informațiile care se prelucrează și se păstrează la Prestatorul superior sunt protejate prin lege.

95. Informațiile care se păstrează în registrele de audit ale Prestatorului superior sunt cu accesibilitate limitată.

96. Nu sunt confidențiale informațiile ce se conțin în certificatele cheilor publice ale prestatorilor de servicii de încredere precum și în listele certificatelor revocate.

97. Prestatorul superior asigură integritatea și controlul accesului la informațiile protejate de lege în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Secțiunea a 2-a
Măsurile tehnice de protecție a informației

98. Măsurile tehnice de protecție a informației trebuie să asigure posibilitatea funcționării neîntrerupte, pe o durată îndelungată, a complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior.

99. Serverele serviciului certificare, serviciului înregistrare și serviciului registru se instalează în camere de servere, pe suporturi speciale.

100. Camerele de servere ale Prestatorului superior se dotează cu sisteme de control al accesului.

101. Accesul în camerele de servere ale Prestatorului superior se efectuează în conformitate cu cerințele stabilite de organul de supraveghere și control.

102. Alte mijloace din complexul hardware și/sau software al Prestatorului superior se instalează în încăperile de serviciu ale Prestatorului superior.

103. Camerele de servere și încăperile de serviciu trebuie să fie dotate cu mijloace de ventilare și de condiționare a aerului care să asigure respectarea parametrilor optimi ai regimului de temperatură și umiditate.

104. Securitatea antiincendiară a încăperilor Prestatorului superior se asigură în conformitate cu normele și cerințele stabilite de cadrul normativ.

105. Mijloacele tehnice ale Prestatorului superior trebuie să fie conectate la rețeaua de alimentare cu electricitate garantată.

Secțiunea a 3-a
Măsurile de protecție a informației cu mijloacele hardware și/sau software

106. Complexul hardware și/sau software al Prestatorului superior trebuie să asigure controlul integrității a dispozitivelor și produselor.

107. Responsabilitatea pentru îndeplinirea măsurilor de verificare a integrității dispozitivelor și produselor Prestatorului superior o poartă personalul acestuia.

108. Dispozitivele și produsele Prestatorului superior trebuie să asigure copierea de rezervă a informației critice, pe măsura necesității.

109. În cadrul accesului la procedurile Prestatorului superior se utilizează separarea funcțională a personalului care deservește complexul hardware și/sau software al Prestatorului.

110. Serverele serviciului certificare, serviciului înregistrare precum și locurile de lucru ale personalului Prestatorului superior se echipează cu mijloacele hardware și/sau software de protecție contra accesului neautorizat.

111. Accesul personalului la serverele serviciului certificare, serviciului înregistrare pentru îndeplinirea lucrărilor se efectuează în prezența persoanelor responsabile de exploatarea complexului hardware și/sau software corespunzător.

112. Organizarea accesului la componentele complexului hardware și/sau software ale Prestatorului superior care se află în încăperile de serviciu este pusă în sarcina Prestatorului superior responsabil pentru exploatarea acestor.

113. În cazul ieșirii din funcțiune a dispozitivului și produsului, Prestatorul superior înștiințează organul de supraveghere și control și inițiază crearea comisiei pentru cercetarea cazului, concomitent sunt informați Prestatorii de nivelul II despre cazul produs.

Secțiunea a 4-a
Măsurile organizatorice de protecție a informației

114. Măsurile organizatorice de protecție a informației trebuie să asigure:
1) integritatea documentelor și a bunurilor materiale;
2) depistarea și reținerea persoanelor neautorizate care încearcă să pătrundă în clădirea (încăperile) Prestatorului superior.

115. Prestatorul superior exercită următoarele funcții:

1) administrarea înregistrării, având ca sarcini de bază: pregătirea solicitărilor pentru crearea certificatelor cheilor publice, eliberarea certificatelor cheilor publice către persoanele împuternicite ale Prestatorilor de nivelul II;

2) administrarea certificării, având ca sarcini de bază: crearea, suspendarea și restabilirea valabilității, revocarea certificatelor cheilor publice, întocmirea și publicarea (emiterea) listei certificatelor revocate;

3) administrarea securității, având ca sarcini de bază: controlul securității tuturor procedurilor și mecanismelor Prestatorului superior, asigurarea securității componentelor complexului hardware și/sau software al Prestatorului superior;

4) administrarea sistemelor, având ca sarcini de bază: instalarea, configurarea și întreținerea funcționării serviciului certificare, serviciului înregistrare și serviciului registru;

5) organizarea activității Prestatorului superior.

V. INTERACȚIUNEA PRESTATORILOR DE NIVELUL II ȘI A UTILIZATORILOR SERVICIILOR DE ÎNCREDERE CALIFICATE CU PRESTATORUL SUPERIOR

Secțiunea 1
Modul de interacțiune a Prestatorilor de nivelul II și a utilizatorilor serviciilor de încredere calificate cu Prestatorul superior

116. Interacțiunea Prestatorilor de nivelul II și a utilizatorilor serviciilor de încredere calificate cu Prestatorul superior se efectuează în conformitate cu procedurile stabilite de prezentul Regulament și cu cerințele în domeniul serviciilor de încredere.

117. Prestatorul superior asigură accesul prestatorilor de nivelul II și al utilizatorilor serviciilor de încredere calificate la Resursă informațională.

118. Prestatorul superior publică lista actualizată a certificatelor revocate.

119. În vederea interacțiunii, Prestatorul superior prezintă la solicitarea Prestatorilor de nivelul II informații de contact (numărul de telefon, fax, adresa poștală, adresa poștei electronice).

120. Situațiile litigioase apărute în procesul interacțiunii Prestatorilor de nivelul II și a utilizatorilor serviciilor de încredere calificate cu Prestatorul superior sunt supuse soluționării în modul stabilit de organul de supraveghere și control.

Secțiunea a 2-a
Drepturile și obligațiile Prestatorilor de nivelul II în interacțiunea cu Prestatorul superior

121. În cadrul interacțiunii cu Prestatorul superior, Prestatorul de nivelul II are dreptul:

1) să creeze cheia privată și cheia publică, folosind dispozitivele de creare a semnăturii electronice sau a sigiliilor electronice calificate;

2) să depună cererea de certificare a cheii publice;

3) să depună cererile de revocare, suspendare și restabilire a valabilității certificatului cheii publice în perioada de valabilitate a cheii private corespunzătoare;

4) să utilizeze certificatul cheii publice a Prestatorului superior pentru verificarea autenticității serviciilor de încredere calificate în certificatele cheilor publice eliberate de către Prestatorul superior;

5) să obțină lista certificatelor revocate a Prestatorului superior;

6) să aplice lista certificatelor revocate a Prestatorului superior pentru determinarea valabilității certificatului cheii publice a Prestatorului superior;

7) să obțină copia certificatului cheii publice a Prestatorului superior;

8) să se adreseze către Prestatorul superior pentru confirmarea autenticității și valabilității certificatului cheii publice a Prestatorilor de nivelul II.

122. În cadrul interacțiunii cu Prestatorul superior, Prestatorul de nivelul II este obligat:

1) să respecte cerințele cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere;

2) să prezinte informațiile în volumul determinat de prezentul Regulament;

3) să excludă accesul unei alte persoane la cheia sa privată, să întreprindă măsuri pentru prevenirea compromiterii cheii private;

4) să aplice cheia sa privată în conformitate cu domeniile de aplicare a semnăturii electronice și alte restricții indicate în certificatul cheii publice;

5) să comunice imediat Prestatorului superior și organului de supraveghere și control despre compromiterea propriei chei private;

6) să nu utilizeze cheia sa privată dacă are motive să presupună că aceasta a fost compromisă;

7) să nu utilizeze cheia sa privată în perioada examinării cererii de certificare a cheii publice corespunzătoare, a cererilor de revocare, suspendare sau restabilire a valabilității certificatului cheii publice corespunzătoare;

8) să nu utilizeze cheia sa privată dacă valabilitatea certificatului cheii publice ce-i corespunde este suspendat sau dacă certificatul a fost revocat.

Secțiunea a 3-a
Drepturile utilizatorului serviciilor de încredere în cadrul interacțiunii cu Prestatorul superior

123. În cadrul interacțiunii cu Prestatorul superior utilizatorul serviciilor de încredere calificate are dreptul:

1) să obțină lista certificatelor revocate a Prestatorului superior;

2) să obțină accesul la Resursă informațională a Prestatorului superior;

3) să aplice lista certificatelor revocate a Prestatorului superior pentru verificarea valabilității certificatelor cheilor publice ale Prestatorilor de nivelul II;

4) să aplice certificatul cheii publice a Prestatorului superior pentru confirmarea autenticității certificatului cheii publice a Prestatorilor de nivelul II;

5) să se adreseze către Prestatorul superior pentru confirmarea autenticității și valabilității certificatelor cheilor publice ale Prestatorului superior și ale Prestatorilor de nivelul II.

VI. REORGANIZAREA ŞI LICHIDAREA PRESTATORULUI SUPERIOR

124. Reorganizarea şi lichidarea Prestatorului superior se efectuează în conformitate cu legislaţia.

125. La reorganizarea Prestatorului superior şi transmiterea funcţiilor lui la o altă instituţie, prin decizia comună a conducătorilor instituţiilor interesate se creează o comisie de transmitere a Prestatorului superior.

126. În componenţa Comisiei de transmitere a Prestatorului superior se includ:

1) reprezentanţii părţilor;
2) reprezentantul Prestatorului superior;
3) reprezentantul organului de supraveghere şi control;
4) alte persoane desemnate de către părţi.

127. La încheierea lucrărilor, Comisia de transmitere a Prestatorului superior, întocmeşte procesul-verbal de predare-primire, în conformitate cu care instituţiei succesoare i se transmite Registrul certificatelor cheilor publice, precum şi drepturile şi obligaţiile Prestatorului superior. Actul se semnează de către toţi membrii Comisiei de transmitere a Prestatorului superior, şi se aprobă de către conducătorii instituţiilor implicate.

128. La transmiterea Prestatorului superior, prin decizia organului de supraveghere şi control se revocă certificatele cheilor publice a prestatorilor de nivelul II, cu distrugerea ulterioară a cheii private a Prestatorului superior, fără a se încălca confidenţialitatea acesteia, în conformitate cu cerinţele stabilite de organul de supraveghere şi control.

129. La lichidarea Prestatorului superior, prin ordinul directorului organului de supraveghere şi control se creează Comisia de lichidare, în sarcina căreia se pune realizarea procedurii de lichidare, care include revocarea certificatelor cheilor publice a Prestatorilor de nivelul II, distrugerea cheii private a Prestatorului superior şi transmiterea în arhivă a resurselor informaţionale.

130. La încheierea lucrărilor, Comisia de lichidare întocmeşte actul de lichidare, potrivit căruia Prestatorul superior îşi încetează activitatea, iar Registrul certificatelor cheilor publice se transmite organului de supraveghere şi control şi se păstrează în arhivă conform legislaţiei.

131. Registrul certificatelor cheilor publice al Prestatorului superior lichidat, sub formă de documente electronice, se transmite organului de supraveghere şi control pe suporturi materiale, iar Registrul certificatelor cheilor publice se transmite sub formă de arhivă a documentelor electronice sau pe suporturi de hârtie, pe baza actului de primire-predare. Actul se semnează de către Prestatorul superior, reprezentantul organului de supraveghere şi control, responsabil de păstrare şi se aprobă prin decizia organului de supraveghere şi control.

Anexa nr.1
la Regulamentul
de funcţionare a Prestatorului de servicii de încredere
calificat de nivel superior

Cerere-model de certificare a cheii publice a prestatorului de nivelul II

Prestatorului de servicii de încredere
de nivel superior

Cerere
pentru certificarea cheii publice

Prin prezenta _____
(numele şi prenumele reprezentantului)

Numărul buletinului de identitate: _____ IDNP: _____,
e-mail: _____, adresa poştală:_____
telefon/fax: _____,
fiind reprezentantul _____,
(denumirea prestatorului de nivelul II)
certificatul de acreditare nr._____ din "____" _____20___,
eliberat _____,
(numele persoanei juridice care a creat prestatorul de nivelul II, adresa juridică)
Rog certificarea cheii publice _____,
(denumirea certificatului cheii publice)
în conformitate cu datele indicate în prezenta cerere:

CN (Common Name) = _____
(denumirea prestatorului de nivelul II)
L (Locality) = _____
(localitatea)
S (State) = _____
(statul)
OU (Organizational Unit) = _____
(denumirea subdiviziunii persoanei juridice)
O (Organization) =_____
(denumirea persoanei juridice)
C (Country) = _____
(codul statului)

Dispozitivul de creare a semnăturilor electronice sau sigiliilor electronice calificate / produs :_____
Avizul la dispozitiv de creare a semnăturilor electronice sau sigiliilor electronice calificate/ produs nr.:_____
Cheia publică certificată: _____
Denumirea cererii de certificare a cheii publice:_____(*.csr, *.pfx, *.der, *.pem)
Cererea de certificare a cheii publice :

---- BEGIN CERTIFICATE REQUEST----

----END CERTIFICATE REQUEST----

Domeniile de aplicare a semnăturii electronice şi alte restricţii impuse:_____.
Obligaţiile funcţionale ale _____
(funcţia, numele, prenumele)
sînt confirmate _____.
(menţiunile documentului privind numirea persoanei responsabile)

"____" _____ 20___

Funcţia _____

_____ / _____
(semnătura) (numele, prenumele)

Prin prezenta confirm că cererea de certificare a cheii publice _____ este
(denumirea cererii de certificare)
recepţionată, şi persoana _____
(numele şi prenumele)

este identificată. Datele indicate în cerere sînt verificate.

"____" _____ 20___

Persoana responsabilă a Prestatorului superior

_____ / _____
(semnătura) (numele, prenumele)

Anexa nr.2
la Regulamentul
de funcționare a Prestatorului de servicii de încredere
calificat de nivel superior

Cerere-model de suspendare a valabilității certificatului cheii publice a prestatorului de nivelul II

Prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior

Cerere
de suspendare a valabilității certificatului cheii publice

Prin prezenta _____
(numele, prenumele reprezentantului)

Numărul buletinului de identitate: _____IDNP: _____
fiind persoană responsabilă a _____,
(denumirea prestatorului de nivelul II)

certificatul de acreditare nr._____ din "___" _____ 20__,
rog să suspendați valabilitatea certificatului cheii publice:
nr serie. _____
cheia publică ce urmează a fi suspendată:_____
pe o durată de _____ zile,
(numărul de zile cu litere)

în legătură cu _____.
(motivul suspendării)

Persoana responsabilă a prestatorului de nivelul II

_____ / _____
(semnătura) (numele, prenume)

Conducătorul prestatorului de nivelul II

_____ / _____
(semnătura) (numele, prenume)

Anexa nr.3
la Regulamentul
de funcționare a Prestatorului de servicii de încredere
calificat de nivel superior

Cerere-model de restabilire a valabilității certificatului cheii publice a prestatorului de nivelul II

Prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior

Cerere
de restabilire a valabilității certificatului cheii publice

Prin prezenta _____
(numele, prenumele persoanei responsabile)

Numărul buletinului de identitate: _____
IDNP: _____
fiind persoană responsabilă a _____,
(denumirea prestatorului de nivelul II)

certificatul de înregistrare nr._____ din "___" _____ 20__,
rog să restabiliți valabilitatea certificatului cheii publice emis pe numele meu
nr._____suspendat pe o durată de _____ zile,
(numărul de zile cu litere)

în legătură cu _____.
(motivul suspendării)

Motivul de restabilire a valabilității certificatului cheii publice _____.

"___" _____ 20___

Persoana responsabilă a prestatorului de nivelul II

_____ / _____
(semnătura) (numele, prenume)

Conducătorul prestatorului de nivelul II

_____ / _____
(semnătura) (numele, prenume)

Anexa nr.4
la Regulamentul
de funcționare a Prestatorului de servicii de încredere
calificat de nivel superior

Cerere-model de revocare a certificatului cheii publice a prestatorului de nivelul II

Prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior

Cerere
de revocare a certificatului cheii publice

Prin prezenta _____
(numele, prenumele persoanei responsabile)

Numărul actului de identitate: _____IDNP: _____
fiind persoană responsabilă a _____,
(denumirea prestatorului de nivelul II)

certificatul de acreditare nr._____ din "____" _____ 20___,
rog să revocați certificatul cheii publice_____
(denumirea certificatului cheiil publice)

cheia publică:_____
nr serie._____în legătură cu_____
(motivul revocării)

"____" _____ 20___

Persoana responsabilă a prestatorului de nivelul II

_____/ _____
(semnătura) (numele, prenume)

Conducătorul prestatorului de nivelul II

_____/ _____
(semnătura) (numele, prenume)

Anexa nr.5
la Regulamentul de funcționare a
Prestatorului de servicii de încredere
calificat de nivel superior

Cerere-model de confirmare a autenticității și valabilității certificatului cheii publice

Prestatorului de servicii de încredere calificat de nivel superior

Cerere
de confirmare a autenticității și valabilității certificatului cheii publice

Prin prezenta, _____,
(numele și prenumele solicitantului)

Numărul buletinului de identitate: _____,
Datele de contact _____,
rog sa confirmați autenticitatea și valabilitatea certificatului cheii publice numărul de serie: _____,
eliberat pe numele _____.
(numele și prenumele)

La prezenta cerere se anexează certificatul cheii publice
numărul de serie _____,
eliberat pe numele _____,
(numele și prenumele)

Sub formă de document electronic pe suportul material _____.
(tipul și numărul suportului material)

"____" _____ 20___

_____/ _____
(semnătura) (numele, prenumele)

Anexa nr. 2
la Ordinul directorului Serviciului
de Informații și Securitate
al Republicii Moldova
nr. 80 din 22.11.2023

CONDIȚII SPECIALE DE ACTIVITATE ALE PRESTATORILOR DE SERVICII DE ÎNCREDERE CALIFICAȚI

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Condițiile speciale de activitate ale prestatorilor de servicii de încredere calificați (în continuare *Condiții speciale*) stabilesc cerințe generale pentru prestatorii de servicii de încredere calificați (în continuare *Prestatori*), inclusiv cu referire la infrastructura acestora, organizarea procedurilor de prestare a serviciilor de încredere și sistemul de gestionare a securității cibernetice.

2. Condițiile speciale sunt obligatorii pentru toți prestatorii de servicii de încredere calificați și prestatorii de servicii de încredere care depun cerere de acreditare în calitate de prestator de servicii de încredere calificați.

3. Pentru prestatorii de servicii de încredere necalificați prezentele condiții speciale au caracter de recomandare.

4. Noțiunile utilizate în prezentul Regulament sunt expuse în sensul noțiunilor definite de Legea nr. 124/2022 privind identitatea electronică și serviciile de încredere și Hotărârea Guvernului nr. 184/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați, și suplimentar se definesc următoarele noțiuni:

1) lista certificatelor revocate – lista certificatelor cheilor publice a căror valabilitate a fost suspendată sau a încetat înainte de expirarea termenului de valabilitate, întocmită de prestator;

2) mijloace de protecție criptografică a informației - mijloace hardware, software și tehnico-aplicative, sisteme și complexe de sisteme ce realizează algoritmi de conversie criptografică a informației, destinate să asigure integritatea și confidențialitatea informației în procesul de prelucrare, stocare și transmitere a acesteia prin canalele de comunicații;

3) protecția tehnică a informației – protecția informației cu aplicarea mijloacelor software, tehnice, tehnico-aplicative sau de alt gen, precum și a procedurilor tehnico-organizatorice;

4) protecție criptografică a informației– protecția informației cu aplicarea metodelor matematice (criptografice) speciale;

5) protecția informației contra scurgerilor – ansamblu de măsuri îndreptate spre prevenirea răspândirii neautorizate a informației protejate prin canalele tehnice sau prin canalele secundare;

6) protecția informației contra accesului neautorizat – ansamblu de măsuri orientate spre prevenirea obținerii informației protejate cu încălcarea drepturilor sau regulilor de acces la informația protejată, stabilite de actele juridice sau de proprietarul (deținătorul) informației;

7) protecția informației contra acțiunilor neintenționate – ansamblu de măsuri orientate spre prevenirea acțiunilor neintenționate, provocate de erorile utilizatorului, defectele mijloacelor tehnico-aplicative, fenomenele naturii sau alte cauze ce nu au ca scop direct modificarea informației, dar care pot duce la distorsiunea, distrugerea, copierea, blocarea accesului la informație, precum și la pierderea, distrugerea acesteia sau la defectarea suportului material al informației;

8) politică de securitate – act normativ intern, sau totalitatea acestor acte, aprobat de conducerea prestatorului, îndreptate spre protejarea informației, a mijloacelor hardware și software ale sistemelor informaționale, contra amenințărilor.

II. CONDIȚII GENERALE REFERITOARE LA PRESTATOR

5. Prestatorul trebuie să dețină licența pentru activitatea de protecției a informației.

6. În procesul prestării serviciilor de încredere, prestatorul trebuie să asigure realizarea următoarelor proceduri:

1) identificarea solicitantului;
2) înregistrarea solicitantului;
3) crearea (emiterea) certificatului cheii publice a solicitantului;
4) suspendarea valabilității certificatului cheii publice a solicitantului;
5) restabilirea valabilității certificatului cheii publice a solicitantului;
6) revocarea certificatului cheii publice a solicitantului;
7) publicarea certificatelor cheilor publice;
8) distribuirea informației privind certificatele suspendate și revocate (listelor certificatelor revocate).

7. Organizarea regimului intern de activitate al prestatorului trebuie să excludă posibilitatea accesului fizic neautorizat, utilizarea sau modificarea neautorizată a dispozitivelor de creare a semnăturilor electronice sau a sigiliilor electronice calificate, dispozitivelor de verificare a semnăturilor electronice sau sigiliilor electronice și produselor (în continuare – dispozitive și/sau produse) utilizate de către prestator la prestarea serviciilor de încredere calificate.

8. Prestatorul trebuie să creeze condițiile necesare pentru asigurarea securității cheilor publice și private ale acestuia și a registrului certificatelor cheilor publice.

9. Prestatorul trebuie să asigure utilizarea cheii sale private numai pentru semnarea certificatelor cheilor publice și a listelor certificatelor revocate emise de către acesta.

10. Prestatorul trebuie să excludă posibilitatea utilizării cheii sale private dacă are motive să presupună că a fost încălcată confidențialitatea respectivei chei private.

11. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe politica de certificare, care va include un set de reguli privind utilizarea certificatului emis de prestator conform cerințelor de securitate stabilite.

12. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe Regulamentul prestatorului de servicii de încredere calificat, care va stabili condițiile organizatorice, tehnice și

de alt nivel ale activității prestatorului în procesul de prestare a serviciilor de încredere calificate.

13. Anterior aprobării, Regulamentul prestatorului de servicii de încredere calificat se avizează la organul de supraveghere și control.

14. Regulamentul prestatorului de servicii de încredere calificat trebuie să conțină cel puțin:

1) lista serviciilor prestate de prestator și modalitatea de prestare a acestora;
2) funcțiile, drepturile și obligațiile prestatorului;
3) drepturile și obligațiile utilizatorilor;
4) responsabilitățile prestatorului și utilizatorilor;
5) procedurile de asigurare a activității prestatorului;
6) ordinea de publicare și distribuire a informației;
7) modalitatea de accesare a resurselor informaționale ale prestatorului;
8) modul de arhivare a informației documentate;
9) procedurile de identificare și autentificare a solicitanților serviciilor de încredere;
10) procedurile prestatorului de gestionare a cheilor;
11) algoritmul acțiunilor în cazul compromiterii cheii private a prestatorului și a utilizatorului;
12) descrierea formatelor de date aprobate de către prestator;
13) structura certificatului cheii publice a prestatorului;
14) structura certificatelor cheilor publice ale utilizatorilor;
15) structura listei certificatelor revocate;
16) ordinea de sincronizare a timpului;
17) modalitatea de soluționare a situațiilor litigioase;
18) ordinea de înștiințare a utilizatorilor privind politica de certificare şi conținutul Regulamentului prestatorului, precum și de modificare a acestora.

15. Prestatorul trebuie să reglementeze activitățile tehnico-organizatorice de asigurare a securității prestatorului, inclusiv politica de confidențialitate și protecție a datelor cu caracter personal. Aceste pot fi stabilite în Regulamentul prestatorului sau în documente separate.

16. Regulamentul prestatorului de servicii de încredere calificat este elaborat în conformitate cu cerințele stabilite în RFC 6484 Certificate Policy (CP) for the Resource Public Key Infrastructure (RPKI) și RFC 3647 Internet X.509 Public Key Infrastructure Certification Policy and Certification Practices Framework.

17. Prestatorul trebuie să excludă posibilitatea divulgării informației utilizatorilor serviciilor de încredere, cu excepția informației ce se utilizează pentru identificarea certificatelor cheilor publice ale acestora și care este publicată prin includerea acesteia în certificatele utilizatorilor.

18. Regimul de confidențialitate, în cazul operării cu informația încredințată sau care a devenit cunoscută prestatorului, trebuie să asigure:

1) delimitarea funcțională a responsabilităților persoanelor cu funcții de răspundere;
2) limitarea numărului persoanelor cu funcții de răspundere cu drept de acces la informația confidențială;
3) ordinea de admitere controlată și de acces a persoanelor cu funcții de răspundere la realizarea activităților legate de informația confidențială;
4) procedura explicită și sigură de identificarea și autentificare a utilizatorilor, inclusiv prin intermediul serviciilor de încredere; ;
5) delimitarea accesului la diferite obiecte și/sau la funcții speciale ale prestatorului;
6) securitatea păstrării, prelucrării și transmisiei informației confidențiale prin intermediul canalelor de comunicații.

19. Prestatorul trebuie să asigure efectuarea periodică a copiilor de rezervă a informației critice pentru activitatea sa.

20. Prestatorul trebuie să sincronizeze activitatea serviciilor sale, inclusiv a mijloacelor hardware și/sau software, conform destinației, cu Timpul Universal Coordonat (UTC). Se recomandă utilizarea a două surse independente UTC. Este permisă sincronizarea cu Greenwich Mean Time – GMT.

III. CONDIȚII REFERITOARE LA INFRASTRUCTURA PRESTATORULUI

Secțiunea 1
Cerințe referitoare la încăperi

21. Încăperile prestatorului trebuie să asigure funcționarea stabilă și neîntreruptă a mijloacelor hardware și software, a sistemelor comunicațiilor electronice și a altor componente tehnice ce sunt utilizare în scopul prestării serviciilor de încredere, inclusiv a sistemelor de energie electrică, termică și de apeduct, de aer condiționat și antiincendiare.

22. Încăperile prestatorului unde sunt instalate mijloace hardware, dispozitive și/sau produse utilizare la prestarea serviciilor de încredere (în continuare – *Încăperi speciale*) trebuie să fie amplasate în perimetrul de securitate, unde drept de acces îl are doar personalul prestatorului, accesul persoanelor terțe fiind îngrădit fizic. Aceste încăperi trebuie să fie echipate corespunzător cerințelor de asigurare a securității fizice stabilite la Secțiunea 2 al Capitolului VI.

23. Încăperile speciale ale prestatorului trebuie să aparțină acestuia cu drept de proprietate sau posesie. În cazul închirierii încăperilor speciale, contractul de locațiune trebuie să prevadă accesul exclusiv al prestatorului la acestea, locatorului fiindu-i interzis accesul în încăperi pentru verificare sau efectuarea lucrărilor, fără permisiunea și în lipsa prestatorului.

24. Prestatorul trebuie să dețină schema tuturor încăperilor care sunt utilizate pentru prestarea serviciilor de încredere.

25. Din categoria încăperilor speciale fac parte:

1) încăperile unde se instalează mijloacele hardware, dispozitive și/sau produse de bază ale prestatorului (încăperi pentru servere);
2) încăperile unde sunt păstrate suporturile materiale ce conțin copiile de rezervă ale registrului certificatelor cheilor publice, copiile de rezervă ale resurselor de sistem și de program, cheile private ale angajaților prestatorului;

3) încăperile unde sunt păstrate, temporar sau permanent, documentele depuse de solicitanții serviciilor de încredere;

4) încăperile de serviciu ale prestatorului unde este desfășurată activitatea de asigurare a securității, inclusiv cibernetice, a prestatorului și a serviciilor de încredere prestate.

26. Încăperile speciale ale prestatorului trebuie:

1) să corespundă condițiilor de protecție fizică și tehnică a informației, stabilite de Capitolul VI;

2) să corespundă cerinţelor IETF RFC 3647 Internet X.509 Public Key Infrastructure Certificate Policy and Certification Practices Framework și AICA/CICA Web Trust Program for Certification Authorities;

3) să fie dotate cu mijloace autonome, instalații și sisteme automate de semnalizare și avertizare la incendiu, stingere a incendiului și evacuare a fumului, conform normativelor NCM.E.03.03-2018 „Siguranța la incendii. Instalații de semnalizare și avertizare la incendiu” și NCM.E.03.05-2004 „Instalații automate de stingere și semnalizare a incendiilor. Normativ pentru proiectare”;

4) să fie echipate cu mijloace de ventilare și condiționare a aerului.

27. În încăperile destinate pentru păstrarea documentației și a copiilor de rezervă ale registrului certificatelor cheilor publice trebuie să fie instalate safeuri sau dulapuri metalice dotate cu lacăt și sigilii.

Secțiunea a 2-a
Condiții referitoare la mijloacele hardware și software

28. Dispozitivele și/sau produsele, mijloacele hardware și software, utilizate de către prestator la prestarea serviciilor de încredere calificate trebuie să aparțină acestuia cu drept de proprietate.

29. Fiecare mijloc hardware și software trebuie să fie înregistrat, documentat și testat privind funcționarea acestuia.

30. Mijloacele hardware și software ale prestatorului trebuie să asigure posibilitatea efectuării copierii de rezervă și păstrării informației critice pentru activitatea prestatorului, restabilirii operative și complete a informației în caz de disfuncționalități, de incidente sau erori în sisteme, precum și instalării, în caz de necesitate, a resurselor tehnice suplimentare sau de rezervă.

31. În activitatea sa prestatorul trebuie să utilizeze doar soft licențiat sau liber distribuit.

32. Dispozitivele și/sau produse utilizate de către prestator la prestarea serviciilor de încredere calificate trebuie să dispună de confirmarea corespunderii cu cerințele prevăzute de Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, eliberată de către organul de supraveghere și control.

Secțiunea a 3-a
Condiții referitoare la personal

33. Prestatorul trebuie să dispună de personal calificat suficient pentru funcționarea și asigurarea securității serviciilor de încredere calificate prestate.

34. Angajații prestatorului trebuie să dețină calificare, experiență și pregătire profesională adecvată pentru realizarea atribuțiilor prestatorului. Nivelul de calificare a fiecărui specialist trebuie confirmat documentar.

35. Pentru fiecare funcție trebuie definite condițiile privind nivelul de studii, de cunoștințe tehnice și experiență de lucru în domeniu, prin stabilirea acestora în fișele de post.

36. Pentru fiecare funcție trebuie stabilite obligațiile de serviciu, funcțiile, drepturile, responsabilitățile și cerințele față de regimul de confidențialitate.

37. Prestatorul de servicii de încredere calificate trebuie să-și realizeze funcțiile pe baza principiului delimitării privilegiilor (responsabilităților) persoanelor cu funcții de răspundere: administratorul de înregistrări, administratorul de certificare, administratorul de securitate și administratorul de sistem.

38. Prestatorul trebuie să excludă cumularea funcțiilor de administrator de înregistrare, administrator de certificare, administrator de securitate și administrator de sistem.

39. Administratorul de înregistrări este responsabil de identificarea solicitantului, corectitudinea (autenticitatea) informației, de completare a certificatului cheii publice și înregistrarea titularilor certificatelor cheilor publice în procesul creării, revocării, suspendării sau restabilirii valabilității certificatelor cheilor publice.

40. Administratorul de certificare este responsabil de emiterea, revocarea, suspendarea sau restabilirea valabilității certificatelor cheilor publice, efectuarea modificărilor în registrului certificatelor cheilor publice.

41. Administratorul de securitate este responsabil de funcționarea corespunzătoare a sistemului complex de protecție a informației, precum și de elaborarea și implementarea politicii de securitate a prestatorului.

42. Administratorul de sistem este responsabil de administrarea, funcționarea corespunzătoare și asigurarea securității complexului hardware și software al prestatorului.

43. În caz de necesitate, prestatorul poate crea funcții suplimentare, atribuțiile căror sunt diferite de atribuțiile administratorului de înregistrări, administratorului de certificare, administratorului de securitate și administratorului de sistem.

44. Prestatorul trebuie să evalueze periodic nivelul de calificare al specialiștilor săi și să asigure perfecționarea continuă a acestora.

IV. CONDIȚII REFERITOARE LA PROCEDURILE DE BAZĂ ALE PRESTATORULUI

Secțiunea 1
Condiții privind procedura de înregistrare a solicitantului

45. Prestatorul trebuie să asigure identificarea și înregistrarea sigură a solicitantului.

46. Procedurile prestatorului privind identificarea și înregistrarea solicitanților serviciilor de încredere calificate se avizează de către organul de supraveghere și control anterior aprobării sau modificării.

47. Înregistrarea și identificarea solicitantului poate fi realizată fie de către administratorul de înregistrări al prestatorului, fie de către un prestator de servicii de înregistrare căruia prestatorul i-a delegat funcția de verificare a identității solicitantului și înregistrare a cererii de certificare a cheii publice.

48. La înregistrarea solicitantului prestatorul asigură, inclusiv prin intermediul resurselor și sistemelor informaționale de stat, stabilirea veridică a:

1) identității solicitantului și, după caz, a împuternicirilor de solicitare a serviciilor de încredere;

2) respectării de către solicitant a procedurii de completare și înaintare a cererii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, Hotărârea Guvernului nr. 184/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați și Regulamentului și procedurilor aprobate de către prestator;

3) autenticității și valabilității informației prezentate în cerere;

4) neatingerii drepturilor unor terți.

49. Documentele și informațiile aferente procedurii de înregistrare a solicitantului trebuie să fie transmise utilizând sisteme informaționale ce asigură confidențialitatea și autenticitatea acestora.

Secțiunea a 2-a
Condiții privind procedura de certificare a cheilor publice

50. Prestatorul creează și emite certificate ale cheilor publice în conformitate cu politicile și procedurile de certificare avizate de către organul de supraveghere și control și aprobate de către Prestator.

51. Certificatul cheii publice este creat de către administratorul de certificare.

52. Administratorul de certificare trebuie să verifice integritatea și autenticitatea datelor transmise de către administratorul de înregistrări sau, după caz, prestatorul de servicii de înregistrare.

53. Prestatorul trebuie să asigure integritatea certificatului cheii publice, precum și autenticitatea informației care se conține în acesta.

Secțiunea a 3-a
Condiții privind procedurile de suspendare, restabilire a valabilității și revocare a certificatelor cheilor publice

54. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe proceduri de suspendare, restabilire a valabilității și revocare a certificatelor cheilor publice.

55. Prestatorul trebuie să înscrie datele despre certificatul suspendat sau revocat în lista certificatelor revocate în decursul a 3 ore de lucru, indicând data și timpul includerii, cauza suspendării sau revocării acestuia.

56. Politicile și procedurile prestatorul trebuie să excludă posibilitatea restabilirii valabilității certificatului cheii publice revocat.

57. Certificatul cheii publice suspendat a cărui valabilitate a fost restabilită se exclude din lista certificatelor revocate în termen de cel mult 3 ore de lucru din momentul restabilirii.

58. Politicile și procedurile prestatorului trebuie să asigure emiterea în timp util a listei actualizate a certificatelor revocate.

59. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe procedura de informare a titularilor certificatelor cheilor publice despre suspendarea, restabilirea valabilității sau revocarea certificatelor acestora.

Secțiunea a 4-a
Condiții privind procedurile de publicare a certificatelor cheilor publice și distribuire a informației referitoare la statutul acestora

60. Prestatorul trebuie să elaboreze și aprobe proceduri privind distribuirea (publicarea) certificatelor cheilor publice emise și politica de control al accesului la acestea.

61. Accesul la certificatele cheilor publice trebuie să fie acordat numai persoanelor ce au acest drept, conform regulilor stabilite de politica de securitate a prestatorului sau de către titularii certificatelor.

62. Prestatorul trebuie să ofere oricărei persoane informația referitoare la statutul certificatelor cheilor publice emise.

63. Prestatorul trebuie să prezinte informația referitoare la statutul certificatelor cheilor publice în regim de timp real (on-line), precum și pe alte căi stabilite de prestator, inclusiv prin distribuirea listelor certificatelor revocate pentru abonați (off-line).

64. Prestatorul trebuie să asigure integritatea și autenticitatea datelor în procesul de verificare al statutului certificatelor cheilor publice. Pe răspunsurile referitoare la starea certificatelor trebuie aplicată semnătura electronica calificată sau sigiliul electronic calificat al prestatorului.

65. Prestatorul trebuie să facă publice certificatele sale ale cheilor publice.

66. Prestatorul trebuie să asigure protecția informației incluse în registrul certificatelor cheilor publice contra accesului și modificării neautorizate sau distrugerii acestuia.

67. Prestatorul trebuie să stabilească modalitățile de acces cu drept de înregistrare sau modificare a registrului certificatelor cheilor publice pentru persoanele ce au acest drept conform obligațiilor sale de serviciu.

68. Prestatorul trebuie să utilizeze mecanisme de autentificare a subiecților, care au acces la informația din registrul certificatelor cheilor publice.

V. CONDIȚII REFERITOARE LA GESTIONAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE ALE PRESTATORULUI

Secțiunea 1
Condiții referitoare la resurse informaționale

69. Resursele informaționale principale ale prestatorului sunt registrul certificatelor cheilor publice și documentele de serviciu ale prestatorului.

70. Resursele informaționale ale prestatorului sunt ținute sub formă de documente electronice și/sau documente pe suport de hârtie.

71. Resursa informațională principală a prestatorului este registrul certificatelor cheilor publice, care reprezintă un ansamblu de documente electronice și/sau documente pe suport de hârtie, incluzând:

1) cererile de certificare a cheilor publice ale utilizatorilor;
2) certificatele cheilor publice ale utilizatorilor;
3) deciziile de suspendare, restabilire a valabilității sau revocare a certificatelor cheilor publice ale utilizatorilor;
4) listele certificatelor revocate.

72. Documentația prestatorului trebuie să corespundă standardului SM SR ISO 15489:2012 „Informare și documentare. Managementul înregistrărilor".

Secțiunea a 2-a
Condiții privind asigurarea accesului la resursele informaționale

73. Prestatorul asigură accesul securizat al utilizatorilor la registrul certificatelor cheilor publice prin intermediul:

1) resurselor electronice oficiale ale prestatorului (portal web, aplicație);
2) poștei electronice;
3) solicitărilor utilizatorilor semnăturii electronice calificate sau sigiliului electronic calificat, conform procedurilor aprobate de prestator.

74. Accesul la documentele din arhivă ale prestatorului se realizează în conformitate cu legislația.

Secțiunea a 3-a
Condiții privind păstrarea arhivată a resurselor informaționale

75. În formă arhivată vor fi păstrate următoarele resurse informaționale ale prestatorului:

1) registrul certificatelor cheilor publice;
2) jurnalele de audit.

76. Prestatorul poate stabili și alte tipuri de resurse informaționale aflate în proprietatea sa ce trebuie păstrate în formă arhivată.

77. Termenul de păstrare în formă arhivată a registrului certificatelor cheilor publice este de cel puțin 10 ani din momentul revocării ultimului certificat inclus în registru.

VI. CONDIȚII REFERITOARE LA ASIGURAREA SECURITĂȚII PRESTATORULUI

Secțiunea 1
Condiții referitoare la sistemul de management al securității cibernetice

78. Prestatorul trebuie să creeze un sistem de management al securității cibernetice.

79. La crearea sistemului de management al securității cibernetice prestatorul trebuie să se ghideze de standardul SM ISO/IEC 27001:2023 Securitatea informației, securitatea cibernetică și protecția confidențialității. Sisteme de management al securității informației. Cerințe.

80. Obiectivele de bază privind asigurarea securității prestatorului sunt:

1) protecția informației confidențiale la stocarea, prelucrarea și transmiterea acesteia (chei criptografice, mijloace de protecție criptografică a informației, date cu caracter personal etc.);
2) asigurarea confidențialității, integrității și disponibilității informației confidențiale și celei cu caracter public (informația despre titulari inclusă în certificatele cheilor publice, informația despre certificatele cheilor publice suspendate sau revocate, componentele aplicative distribuite liber și documentele aferente etc.);
3) asigurarea confidențialității, integrității și disponibilității mijloacelor hardware și software;
4) asigurarea continuității activității;
5) asigurarea securității fizice a prestatorului și personalului acestuia.

81. Sistemul de securitate a prestatorului trebuie:

1) să protejeze informația referitoare la titularii certificatelor cheilor publice prin asigurarea confidențialității, integrității și accesului securizat la registrul certificatelor cheilor publice;
2) să asigure securitatea infrastructurii și a resurselor informaționale ale prestatorului;
3) să stabilească responsabilități referitoare la asigurarea securității cibernetice;
4) să minimizeze riscurile de producere a incidentelor de securitate;
5) să asigure capacitatea prestatorului de a continua activitatea în cazuri excepționale sau situații critice.

82. Ansamblul măsurilor și mijloacelor de protecție a informației în cadrul prestatorului trebuie să includă următoarele subsisteme:

1) subsistemul de protecție criptografică a informației, care include mijloacele de protecție criptografică a informației;
2) subsistemul de protecție a informației contra accesului neautorizat;
3) subsistemul de audit al securității cibernetice;
4) subsistemul de detectare a intruziunilor;
5) subsistemul de protecție a informației contra acțiunilor neintenționate, inclusiv subsistemul de copiere de rezervă și arhivare a datelor;
6) subsistemul de asigurare a integrității informației, componentelor software și hardware;
7) subsistemul de asigurare a accesibilității informației, inclusiv subsistemul de asigurare a continuității funcționării prestatorului;
8) subsistemul de protecție contra scurgerii de informații;
9) subsistemul securității fizice.

83. Prestatorul trebuie să elaboreze și aprobe condiții și proceduri de asigurare a securității proprii, criterii și indicatori de evaluare a nivelului de

securitate, care stau la baza realizării activității sale și implementării mijloacelor concrete de protecție a informației.

84. Orice impedimente care justifică neexecutarea obligației care poate influența în mod negativ realizarea procedurilor obligatorii ale prestatorului trebuie adusă la cunoștința titularilor certificatelor cheilor publice.

85. Prestatorul trebuie să elaboreze și aprobe politica de securitate, care va reflecta viziunea entității asupra propriei securități cibernetice, va include ansamblul de măsuri pentru asigurarea acesteia, responsabilitățile angajaților și mecanismele de control al stării securității cibernetice.

86. Politica de securitate trebuie să asigure respectarea regulilor, standardelor și normelor general acceptate în domeniul securității cibernetice și trebuie să includă:

1) categoriile resurselor prestatorului cu indicarea nivelului necesar de securitate pentru fiecare categorie;

2) analiza riscurilor asociate activității prestatorului la prestarea serviciilor de încredere;

3) modelul de securitate a prestatorului;

4) alegerea unui sistem complex de asigurare a securității prestatorului;

5) principalele măsuri tehnico-organizatorice necesare pentru asigurarea securității prestatorului;

6) condițiile stabilite pentru mijloacele hardware și software de protecție a informației;

7) planul de acțiuni privind menținerea regimului de securitate a prestatorului, inclusiv planurile de continuitate în activitate;

8) responsabilitățile personalului privind asigurarea securității prestatorului;

9) proceduri de control privind respectarea condițiilor de securitate;

10) procedura de aducere la cunoștința utilizatorilor serviciilor de încredere a Regulamentului prestatorului de servicii de certificare, a politicii de securitate a acestuia și a altor acte normative aferente prestării serviciilor de încredere, relevante pentru utilizatori;

11) modalitatea înștiințării utilizatorilor serviciilor de încredere despre incidentele de securitate ce pot afecta funcționarea și/sau securitatea serviciilor de încredere.

87. Prestatorul trebuie să analizeze toate componentele infrastructurii proprii din punctul de vedere al riscurilor și impactului, să planifice și să realizeze activități de minimizare, tratare și evitare a riscurilor depistate.

88. Prestatorul trebuie să implementeze instrumente automatizate de analiză a sistemelor informaționale și de comunicații electronice, precum și a proceselor de afaceri ale prestatorului, pentru depistarea și tratarea vulnerabilităților în sistemul de securitate.

89. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe planul de acțiuni pentru asigurarea continuității activității, care va fi analizat și revizuit periodic.

Secțiunea a 2-a

Condiții referitoare la asigurarea securității fizice

90. Prestatorul trebuie să creeze și să mențină sistemul de securitate fizică care să asigure protecția infrastructurii, a resurselor informaționale și a personalului prestatorului

91. Sistemul de securitate al prestatorului trebuie să permită adăugarea de noi funcționalități.

92. Sistemul de securitate fizică a prestatorului trebuie să includă următoarele subsisteme:

1) controlul accesului;

2) detectarea intruziunilor;

3) notificarea și asigurarea conexiunii în caz de survenire a situațiilor excepționale indiferent de natura acestora.

93. Prestatorul trebuie să stabilească responsabilitățile angajaților legate de asigurarea securității fizice.

94. Echipamentul special de protecție și control al accesului în încăperile speciale ale prestatorului trebuie să asigure securitatea informației confidențiale, a informațiilor cu caracter personal și a cheilor criptografice.

95. Prestatorul trebuie să delimiteze încăperile cu regim special de acces, să stabilească reguli de acces în acestea și să aprobe lista persoanelor cărora le este permis accesul în aceste încăperi.

96. Accesul fizic în încăperile speciale ale prestatorului se va restricționa conform drepturilor de acces stabilite..

97. Angajații prestatorului cu drept de acces în încăperile speciale ale acestuia poartă răspundere personală pentru permiterea accesului persoanelor terțe fără drep de acces în aceste încăperi.

98. Încăperile speciale trebuie dotate cu sistem de control al accesului și sistem de monitorizare video, care să permită supravegherea accesului persoanelor în aceste încăperi și acțiunile întreprinse de aceștia.

99. Încăperile speciale trebuie să fie dotate cu sisteme de pază și semnalizare de alarmă, în conformitate cu Normele metodologice și tehnice de proiectare și montare a sistemelor de alarmare împotriva efracției, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.667/2005 „Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr.283-XV din 4 iulie 2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază”.

100. La amplasarea mijloacelor hardware, prestatorul trebuie să asigure protecție acestora contra accesului neautorizat, furtului, incendiilor, inundațiilor, câmpurilor electromagnetice puternice și alte riscuri posibile identificate de către acesta.

101. În cazul amplasării încăperilor de serviciu sau a altor încăperi ale prestatorului la parter și/sau la ultimul etaj, precum și în cazul existenței balcoanelor, scărilor anti incendiare etc., la ferestrele încăperilor respective trebuie să fie instalate gratii metalice din interior.

Secțiunea a 3-a
Condiții referitoare la asigurarea securității sistemelor informaționale și de comunicații

102. Prestatorul trebuie să elaboreze și implementeze un set de măsuri de asigurare a securității sistemelor sale informaționale și de comunicații electronice, prin funcționarea următoarelor subsisteme de securitate:

1) subsistemul de gestiune al accesului;
2) subsistemul de înregistrare și evidentă (audit);
3) subsistemul de asigurare a integrității;
4) subsistemul de asigurare a accesibilității;
5) subsistemul de protecție criptografică.

103. Subsistemul de gestiune al accesului:

1) asigură delimitarea accesului la obiectele informaționale și la funcțiile sistemelor informaționale în conformitate cu regulile de acces, bazate pe atributele de acces;

2) efectuează verificarea identității personalului ce intenționează să obțină acces la componentele sistemelor informaționale;

3) verifică accesul personalului la resursele protejate, în conformitate cu nivelurile de acces stabilite;

4) fixează cazurile de acces cu succes sau cu eșec.

104. Subsistemul de înregistrare și evidentă (audit):

1) Înregistrează evenimentele de accesare și părăsire a sistemului, conform următorilor parametri:

a) data și timpul de acces (tentativei de acces) sau de ieșire din a sistemului;
b) identificatorul subiectului de acces;
c) rezultatul tentativei de accesare a sistemului – succes sau eșec.

2) Înregistrează tentativele de lansare sau oprire a aplicațiilor și a proceselor destinate prelucrării resurselor informaționale protejate. conform următorilor parametri:

a) data și timpul tentativei de lansare a aplicației sau procesului;
b) denumirea (identificatorul) aplicației sau procesului;
c) identificatorul subiectului ce a lansat sau oprit aplicația sau procesul;
d) rezultatul tentativei de lansare a aplicației sau procesului – succes sau eșec.

3) Înregistrează tentativele de obținere a drepturilor de acces (de executare a operațiunilor) de către aplicații și procese la resursele protejate, conform următorilor parametri:

a) data și timpul tentativei de obținere a accesului (executare a operațiunii);
b) denumirea (identificatorul) aplicației sau procesului;
c) identificatorul subiectului de acces (executat operațiunea);
d) specificațiile resursei protejate (identificator, nume logic, nume fișier, etc.);
e) tipul operațiunii solicitate (citire, înregistrare, ștergere, montare etc.);
f) rezultatul tentativei de obținere a accesului (executare a operațiunii) – succes sau eșec.

4) Înregistrează tentativele de acces neautorizat în sistem, tentativele de lansare neautorizată a aplicațiilor (proceselor) sau de executare a operațiunilor, asigurând blocarea tuturor operațiunilor neautorizate și înștiințând despre acest fapt administratorul de securitate.

5) Înregistrează modificările drepturilor de acces al subiecților și statutul obiectelor de acces conform următorilor parametri:

a) data și timpul modificării drepturilor;
b) identificatorul administratorului care a operat modificările;
c) identificatorul subiectului de acces și noile drepturi sau specificațiile obiectului de acces și noul statut al acestuia.

6) înregistrează toate ieșirile de informație din sistem (documente electronice, date etc.) conform următorilor parametri:

a) data și timpul ieșirilor informațiilor;
b) denumirea informației și calea spre aceasta;
c) specificațiile dispozitivului ce a eliberat informația (numele logic);
d) identificatorul subiectului de acces care a solicitat informația;
e) volumul informației eliberate (număr de pagini, foi, copii etc.) și rezultatul eliberării informației – succes sau eșec.

7) Ține evidența resurselor protejate ale prestatorului, înregistrează intrarea/ieșirea suporturilor materiale ce conțin informații protejate;

8) Protejează datele protocolate (jurnalul de înregistrări, fișiere log etc.) contra modificărilor.

9) Identifică și arată evenimentele curente.

105. Subsistemul de asigurare a integrității menține stabilitatea mediului aplicativ, integritatea informației prelucrate, a mijloacelor tehnico-aplicative și a mijloacelor de protecție a informației.

106. Subsistemul de asigurare a accesibilității:

1) asigură funcționarea continuă a sistemelor informaționale și de comunicații ale prestatorului;

2) asigură păstrarea garantată a resurselor informaționale ale prestatorului, precum și posibilitatea de restabilire a lor în caz de necesitate;

3) asigură utilizatorilor sistemului acces permanent la resursele informaționale ale prestatorului, corespunzător normelor de acces stabilite.

107. Subsistemul de protecție criptografică:

1) realizează criptarea informației confidențiale în sistemele informaționale și de comunicații electronice ale prestatorului;

2) asigură controlul accesului subiecților la operațiunile de criptare și la cheile criptografice, corespunzător regulilor de acces stabilite.

108. Sistemele informaționale și de comunicații ale prestatorului trebuie să fie însoțite de documentație care să asigure setarea, administrarea și exploatarea lor calificată.

109. Componentele critice ale sistemelor informaționale și de comunicații ale prestatorului trebuie să includă sisteme de rezervă și de repornire în cazul încălcării regimului de securitate sau deficiențelor tehnice.

110. Prestatorul trebuie să asigure protecție sistemelor informaționale și de comunicații proprii contra acțiunilor aplicațiilor malițioase (sistemul de protecție antivirus).

111. Prestatorul trebuie să stabilească procedurile de acces și să aprobe lista persoanelor cu drept de acces la resursele specifice ale sistemelor informaționale și de comunicații.

112. Prestatorul trebuie să elaboreze, să aprobe și să implementeze mecanisme și proceduri necesare de delimitare și control al accesului logic și fizic la mijloacele hardware și software ale sistemelor informaționale și de comunicații.

113. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe instrucțiuni de implementare a sistemelor informaționale și de comunicații noi sau de modificare a celor existente, a componentelor acestora.

114. Personalul prestatorului trebuie să fie instruit privind funcționalitatea și regulile de exploatare a dispozitivelor și/sau produselor, sistemelor informaționale și de comunicații, a componentelor, mijloacelor hardware și software noi sau modernizate.

115. Toate modificările de configurare ale dispozitivelor și/sau produselor, sistemelor informaționale și de comunicații în ansamblu, a componentelor acestora, a mijloacelor hardware și software trebuie să fie testate până la implementarea acestora în mediul operațional. Decizia despre modificare trebuie luată numai după realizarea unei evaluări a riscurilor referitoare la implementarea modificărilor respective.

116. Prestatorul trebuie să elaboreze și să aprobe proceduri de control al modificărilor în sistemul informațional și de comunicații, al modificărilor componentelor acestuia, al dispozitivelor și/sau produselor.

117. Prestatorul trebuie să utilizeze conexiuni și mecanisme securizate, care să asigure integritatea și confidențialitatea informației la transmiterea acesteia prin intermediul rețelelor publice.

118. Prestatorul trebuie să implementeze mecanisme de ecranare a rețelelor, pentru a proteja sistemele informaționale și de comunicații interne, precum și resursele sale în zona încăperilor speciale.

119. Prestatorul trebuie să implementeze mecanisme tehnice și/sau organizatorice în vederea efectuării controlul zilnic al stării dispozitivelor și/sau produselor sale, sistemelor informaționale și de comunicații utilizate la prestarea serviciilor de încredere calificate, al componentelor acestora, sistemelor operaționale și aplicative, precum și al instrumentelor de securitate.

Secțiunea a 4-a
Condiții de protecție tehnică a informației

120. Prestatorul asigură protecția informației confidențiale prin utilizarea tehnologiilor și mijloacelor speciale de prevenire a scurgerii informației prin canalele tehnice.

121. Prestatorul trebuie să excludă prezența necontrolată a persoanelor sau a mijloacelor de transport, precum și instalarea întâmplătoare a antenelor, într-o zonă de 15 metri de la locul amplasării mijloacelor tehnice principale ale complexului hardware și software (în continuare - perimetru controlat).

122. Încăperile pentru servere ale prestatorului trebuie să fie protejate contra scurgerii informației prin intermediul emisiilor electromagnetice prin ecranarea încăperilor sau instalarea sistemelor de bruiaj electromagnetic.

123. În cazul ecranării încăperilor, trebuie asigurată continuitatea conexiunii electrice a materialului tuturor părților ecranului: pereți, tavan, podea, ferestre și uși. Materialul pentru uși trebuie să posede un contact electric sigur cu ecranul încăperii pe toată suprafața, construcțiile de ecranare trebuie să posede prize de pământ care să fie amplasate în perimetrul controlat.

124. În cazul sistemelor de bruiaj electromagnetic acestea pot fi instalate pentru a acoperi separat sau în complex dispozitivele de creare și/sau de verificare a semnăturii electronice sau a sigiliului electronic, suporturi materiale cu cheile private, mijloacele hardware care rulează produse sau Registrul certificatelor cheilor publice.

125. Prestatorul trebuie să asigure protecția informației contra scurgerilor prin intermediul rețelei electrice și încrucișarea rețelelor electrice ale obiectului cu instalarea filtrelor de protecție care să blocheze (bruieze) semnalul.

126. În încăperile prestatorului, unde sunt amplasate mijloacele hardware ce prelucrează informație confidențială trebuie exclusă sau limitată instalarea altor dispozitive electrice, radio sau de alt gen.

127. Utilajul pe liniile care au ieșire în afara perimetrului controlat trebuie instalat la o distanță de cel puțin de 3 metri față de complexul hardware al prestatorului.

128. Suficiența măsurilor de protecție tehnică, precum și necesitatea instalării mijloacelor tehnice speciale suplimentare se stabilesc conform rezultatului cercetărilor speciale de evaluare a nivelului de protecție a obiectului, realizate, la necesitate, de către prestator.

Secțiunea a 5-a
Condiții referitoare la asigurarea securității resurselor informaționale

129. Resursele informaționale ale prestatorului trebuie să fie clasificate și definite pe categorii în funcție de nivelul de securitate ce urmează a fi aplicat acestora.

130. Prelucrarea, transmiterea și păstrarea informațiilor, datelor și documentelor trebuie să fie realizată conform regulilor aplicate nivelului de clasificare și categoriei din care acestea fac parte.

131. Informațiile, datele și documentele atribuite la cel mai înalt grad de clasificare stabilit de prestator trebuie păstrate într-un mediu sigur separat.

132. Prestatorul trebuie să ia măsuri adecvate de protecție a datelor cu caracter personal, în conformitate cu prevederile actelor normative în domeniul protecție datelor cu caracter personal.

133. Registrul certificatelor cheilor publice trebuie păstrat și gestionat în condiții care îi vor asigura integritatea, accesibilitatea și confidențialitatea.

134. Prestatorul trebuie să creeze copii de rezervă ale registrului certificatelor cheilor publice, să aprobe și să testeze regulat funcționarea acestora.

135. Copiile de rezervă ale registrului certificatelor cheilor publice se păstrează în încăperile speciale ale prestatorului.

136. Documentele prestatorului trebuie să fie protejate contra pierderii, distrugerii şi falsificării intenționate sau accidentale.

137. Prestatorul trebuie să stabilească termenii de utilizare și păstrare a documentelor și a informațiilor, să elaboreze nomenclatorul dosarelor, în care vor fi specificate tipurile documentelor și perioada de păstrare a acestora.

138. Utilizarea resurselor informaționale ale prestatorului în alte scopuri decât cele definite este interzisă.

139. Angajații prestatorului trebuie instruiți despre riscurile legate de încălcarea securității cibernetice la care aceștia au acces.

VII. CREAREA, CONTROLUL ACTIVITĂȚII, REORGANIZAREA ȘI ÎNCETAREA ACTIVITĂȚII PRESTATORULUI

Secțiunea 1
Condiții referitoare la crearea și controlul prestatorului

140. Pentru prestarea serviciilor de încredere calificate, prestatorul trebuie să treacă procedura de acreditare și să certifice cheia sa publică la prestatorul de servicii de încredere calificate de nivel superior.

141. Prestatorul trebuie să asigure îndeplinirea următoarelor condiții:

1) să creeze (numească) o subdiviziune pentru realizarea atribuțiilor prestatorului;

2) să formeze un stat de personal, cu calificare necesară pentru prestarea serviciilor de încredere calificate;

3) să amenajeze încăperi speciale, precum și alte încăperi de lucru, conform condițiilor referitoare la încăperile prestatorului stabilite de prezentele Condiții speciale;

4) să dispună de mijloace hardware și software necesare prestării serviciilor de încredere califate, în conformitate cu normele tehnice în domeniul serviciilor de încredere și prezentele condiții speciale;

5) să numească administratorul de certificare, administratorul de înregistrări, administratorul de securitate și administratorul de sistem;

6) să creeze sistemul de securitate al prestatorului în conformitate cu prezentele Condiții speciale;

7) să elaboreze și să aprobe cadrul normativ al prestatorului, necesar pentru prestarea serviciilor de încredere calificare;

8) să obțină o garanție bancară sau o poliță de asigurare în sumă de 300 000 lei pentru recuperarea unor eventuale prejudicii cauzate de introducerea sau prezentarea eronată a datelor conținute în certificatele cheilor publice eliberate de către prestator, în Registrul certificatelor eliberate de către prestator sau Registrul certificatelor cheilor publice revocate ale acestuia.

142. Prestatorul este supus controlului cel puțin o dată la doi ani, în conformitate cu Regulamentul privind controlul în domeniul serviciilor de încredere calificate.

143. Prestatorul trebuie să efectueze cel puțin o dată la doi ani auditul extern al activității sale.

144. Audit extern al activității Prestatorului poate fi realizat de către organizații specializate acreditate de audit și de consultare în domeniul TIC, securitate și serviciilor de încredere, din contul prestatorului.

145. Rezultatele auditului Prestatorului (copia actului și încheierii), efectuat de către o organizație specializată acreditată, se prezintă organului de supraveghere și control.

146. Prestatorul trebuie să asigure auditul intern continuu al activității sale, în conformitate cu Regulamentul privind efectuarea auditului intern aprobat de acesta..

Secțiunea a 2-a
Condiții referitoare la reorganizarea și încetarea activității prestatorului

147. În cazul reorganizării persoanei juridice în cadrul căreia activează prestatorul activitatea prestatorului încetează, materialele prestatorului fiind transmise unui alt prestator, sau în cazul lipsei acestuia, organului de supraveghere și control.

148. Activitatea prestatorului încetează în condițiile art. 38 al Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere și Capitolului VII al Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 184/2023.

149. La momentul încetării activității prestatorului se retrage certificatul de acreditare în condițiile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

150. Procedura de încetare a activității prestatorului din inițiativa persoanei juridice care a creat prestatorul se declanșează prin emiterea ordinului privind constituirea comisiei de încetare a activității prestatorului și înaintarea cererii către organul de supraveghere și control, care va delega cel puțin un reprezentant în componența comisiei.

151. La încheierea lucrărilor comisiei se întocmește actul de încetare a activității prestatorului, care se semnează de către membrii comisiei și se aprobă de către conducătorul persoanei juridice care a inițiat procedura.

152. Procedura de încetare a activității prestatorului din alte motive se declanșează în baza actului organul de supraveghere și control care constată survenirea condițiilor stabilite de cadrul normativ în domeniul serviciilor de încrede pentru retragerea certificatului de acreditare.

153. La încetarea activității prestatorului din alte motive, organul de supraveghere și control emite ordin privind constituirea comisiei privind încetarea activității prestatorului. Ordinul de constituire a comisiei se remite persoanei

juridice în cadrul căreia activează prestatorul pentru delegarea a cel puțin un reprezentat în comisie.

154. La încheierea lucrărilor comisiei se întocmește actul de încetare a activității prestatorului, care se semnează de către membrii comisiei și se aprobă de către conducătorul organului de supraveghere și control.

155. În cadrul procedurii de lichidare, prestatorul trebuie:

1) să revoce certificatele cheilor publice emise de prestator;

2) după revocarea tuturor cheilor private emise de prestator, să creeze și să publice lista certificatelor revocate actualizate;

3) să distrugă cheile private ale persoanelor împuternicite ale prestatorului fără a le atinge confidențialitatea;

4) să transmită spre păstrare altui prestator sau, în cazul lipsei acestuia, organului de supraveghere și control, registrul certificatelor cheilor publice.

156. Registrul certificatelor cheilor publice sub formă de documente electronice se transmite pe suporturi materiale, iar registrul certificatelor cheilor publice sub formă de documente pe suport de hârtie se transmite sub formă de arhivă a documentelor pe suporturi de hârtie, fapt care se consemnează în actul de primire-predare, semnat de către conducătorul persoanei juridice prestatorul căruia a încetat activitatea și reprezentantul prestatorului care îl preia spre păstrare sau, după caz, organului de supraveghere și control. Registrul certificatelor cheilor publice se păstrează în formă arhivată în conformitate cu legislația în vigoare.

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA
Nr. 41-44 (9078-9081) PARTEA III 30 ianuarie 2024

Anexa nr.3
la Ordinul directorului Serviciului
de Informații și Securitate
al Republicii Moldova
nr. 80 din 22.11.2023

REGULAMENT
PRIVIND CONTROLUL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR DE ÎNCREDERE CALIFICATE

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind controlul în domeniul serviciilor de încredere (în continuare *Regulament*) stabilește modalitatea de efectuare a controlului prestatorilor de servicii de încredere (în continuare – *prestator*), privind respectarea prevederilor actelor normative în domeniul serviciilor de încredere.

2. În sensul prezentului Regulament se utilizează noțiunile definite în Legea nr. 124/2022 privind identitatea electronică și serviciile de încredere, Hotărârea Guvernului nr. 184/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încredere calificați, precum și următoarele noțiuni:

1) control complex – controlul respectării cerințelor stabilite de cadrul normativ în domeniul serviciilor de încredere calificate la acordarea sau prelungirea termenului acreditării prestatorilor, demarat la inițiativa prestatorului și care se realizează pe două dimensiuni – evaluarea procedurilor de securitate și de certificare utilizate și verificarea complexului tehnic și de program al prestatorului;

2) control planificat – controlul, realizat în scopul prevenirii, depistării și înlăturării timpurii a iregularităților sau încălcărilor cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere calificate, înlăturării cauzelor și circumstanțelor care au determinat apariția acestora, precum și a consecințelor negative ce s-au produs;

3) control inopinat – controlul realizat în scopul contracarării încălcărilor cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere calificat, depistate în procesul de supraveghere, în conformitate cu pct. 18;

4) control repetat – controlul realizat în scopul verificării executării prescripției privind lichidarea încălcărilor prevederilor actelor normative, indicate în actul de control precedent (planificat sau inopinat), fiind parte componentă a controlului precedent;

5) supraveghere – totalitatea acțiunilor, întreprinse de organul de supraveghere și control, în special analiza permanentă sau periodică a informației general accesibile sau primite de la titularii certificatelor cheilor publice, privind activitatea prestatorilor la prestarea serviciilor de încredere calificate, în scopul depistării încălcărilor actelor normative în domeniul serviciilor de încredere calificate.

II. CONTROLUL ȘI SUPRAVEGHEREA ÎN DOMENIUL SERVICIILOR DE ÎNCREDERE CALIFICATE

3. Controlul în domeniul serviciilor de încredere se efectuează de organul de supraveghere și control prin:

1) efectuarea supravegherii activității de prestare a serviciilor de încredere în conformitate cu actele normative ce reglementează domeniul dat;

2) efectuarea controlului complex privind respectarea cerințelor stabilite de cadrul normativ în domeniul serviciilor de încredere calificate la acordarea sau prelungirea termenului acreditării prestatorilor;

3) efectuarea controalelor planificate, inopinate sau repetate a prestatorilor.

4. Organul de supraveghere și control efectuează supravegherea prin analiza:

1) materialelor controalelor precedente, în scopul asigurării respectării prescripțiilor și recomandărilor înaintate în urma efectuării acestora;

2) conținutului și funcționalității resurselor informaționale accesibile publicului ale prestatorului de servicii de încredere, în scopul asigurării că acestea corespund cerințelor actelor normative în domeniul serviciilor de încredere;

3) structurii certificatelor cheii publice, emise de prestator, în scopul asigurării că acestea corespund cerințelor actelor normative în domeniul serviciilor de încredere;

4) procedurilor de prestare a serviciilor de încredere și modului de realizare și respectare a acestora, inclusiv prin utilizarea resurselor informaționale ale prestatorului sau ale părților terțe implicate în procesul de prestare a serviciilor de încredere;

5) rapoartelor anuale prezentate de prestator;

6) actelor normative interne, inclusiv cu caracter individual, ce reglementează activitatea prestatorului sau care au impact asupra prestării serviciilor de încredere, prezentate de prestator și/sau disponibile pentru public;

7) altor informații devenite cunoscute organului de supraveghere și control referitoare la funcționarea, organizarea și prestarea serviciilor de către prestator.

III. COMISIA DE CONTROL ÎN DOMENIUL SERVICIILOR DE ÎNCREDERE CALIFICATE

5. Controlul complex, planificat și cel inopinat este efectuat de către Comisia de control în domeniul serviciilor de încredere calificate (în continuare – *Comisie*).

6. Comisia este constituită din minim 3 (trei) membri, dintre care unul exercită funcția de președinte al Comisiei.

7. În componența comisiei pot fi antrenați reprezentanți ai prestatorului de servicii de încredere de nivel superior.

8. Ordinul privind crearea Comisiei și efectuarea controlului conține cel puțin următoarele date:

1) denumirea organului de supraveghere și control;

2) denumirea prestatorului supus controlului și IDNO al acestuia;

3) sediul prestatorului supus controlului;

4) componența Comisiei, cu indicarea numelui și prenumelui membrilor și desemnarea președintelui;

5) perioada efectuării controlului;

6) tipul controlului (complex, planificat sau inopinat);

7) temeiul verificării;

8) informații despre controlul precedent, în cazul controlului reperat.

9. Membrii Comisiei care ulterior desemnării au aflat despre existența unui interes personal în raport cu prestatorul supus controlului sunt obligați să informeze imediat directorul organului de supraveghere și control, care va desemna un alt membru.

IV. DREPTURI ȘI OBLIGAȚII

10. În scopul efectuării controlului Comisia are dreptul:

1) la acces liber în încăperile prestatorului în timpul orelor lucrătoare;

2) la acces liber la materialele documentare, pe suport de hârtie și în format electronic, ce reglementează prestarea serviciilor de încredere de către prestator;

3) în scopul colectării și păstrării probelor pertinente pentru control și în vederea argumentării rezultatelor controlului, să efectueze înregistrări foto, audio sau video;

4) la acces liber la resursele informaționale (mijloace hardware și software) ale prestatorului utilizate la prestarea serviciilor de încredere calificate;

5) să obțină informații complete despre condițiile și modul exploatării resurselor informaționale ale prestatorului;

6) să obțină de la persoanele responsabile și personalul prestatorului informații privind prestarea serviciilor de încredere calificate;

7) să obțină orice alte informații, ce țin de prestarea serviciilor;

11. În scopul efectuării controlului Comisia este obligată:

1) să efectueze controlul în strictă conformitate cu prezentul Regulament, ordinul privind efectuare controlului prestatorului și actele normative în domeniul serviciilor de încredere;

2) înaintea demarării controlului, să prezinte conducătorului prestatorului supus controlului, sau persoanei împuternicite de către acesta, copia ordinului privind controlul prestatorului;

3) să prezinte actele ce confirmă identitatea membrilor;

4) să expedieze prestatorului supus controlului opinia comisie de control expusă în actul de control.

12. În procesul efectuării controlului prestatorul are dreptul:

1) să solicite președintelui comisiei prezentarea copiei ordinului privind efectuarea controlului prestatorului;

2) să solicite membrilor comisiei prezentarea, pentru vizualizare, actele de identitate ale acestora;

3) să refuze accesul comisiei la încăperi și informații în cazul refuzului președintelui de prezentare a copiei ordinului privind efectuarea controlului prestatorului;

4) să prezinte obiecții, în scris, referitoare la faptele și concluziile expuse în actul de control;

5) să depună la organul competent reclamații despre încălcările cadrului normativ admise de către comisia de control în procesul efectuării controlului;

6) să conteste în instanțele judecătorești competente refuzul de acreditare a presatorului.

13. În procesul efectuării controlului prestatorul este obligat:

1) să îndeplinească necondiționat cerințele legale înaintate de comisia de control;

2) să asigure condițiile necesare pentru realizarea drepturilor comisiei de control stabilite la pct. 11;

3) în cazul depistării de către comisie de control a încălcărilor actelor normative în domeniul serviciilor de încredere, să întreprindă măsuri imediate privind înlăturarea acestora și prevenirea producerii acestora pentru viitor;

4) să remedieze încălcările indicate în prescripția privind lichidarea încălcărilor sub sancțiunea refuzului acreditării sau retragerii acesteia;

5) să informeze organul de supraveghere și control despre executarea prescripției.

V. MODALITATEA EFECTUĂRII CONTROLULUI

14. Controlul complex se efectuează în temeiul cererii de acreditare înaintată de către prestator către organul de supraveghere și control.

15. Controalele planificate se efectuează periodic, dar nu mai des decât o dată în decursul unui an calendaristic și nu mai rar decât o dată la 2 ani.

16. Controalele planificate se efectuează în conformitate cu termenele de efectuare a acestora, stabilite de actele normative în domeniul serviciilor de încredere și planul controalelor planificate ale prestatorilor de servicii de încredere calificați.

17. Planul controalelor planificate ale prestatorilor de servicii de încredere calificați este elaborat și aprobat de organul de supraveghere și control și coordonat, în privința termenelor efectuării, cu conducerea prestatorului supus controlului.

18. Controalele inopinate se efectuează la decizia organului de supraveghere și control numai în temeiul:

1) depistării și confirmării, în procesul de supraveghere, de către organul supraveghere și control, a încălcărilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;

2) recepționării cererilor și reclamațiilor argumentate, adresate în formă scrisă organului de supraveghere și control, referitoare la încălcările sau la îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor prevăzute de Legea nr. 124/2022 de către prestatorul de servicii de încredere.

19. Prestatorul de servicii de încredere este informat despre efectuarea controlului inopinat în ziua demarării controlului.

20. În cazul refuzului prestatorului de a se supune controlului planificat sau inopinat, organul de supraveghere și control suspendă acreditarea prestatorului din motivul încălcării de către prestatorul de servicii de încredere a cerințelor și obligațiilor stabilite de Legea nr. 124/2022.

21. În cazul în care în urma efectuării controlului planificat sau inopinat se depistează încălcări ale cerințelor prevăzute de Legea nr. 124/2022, organul de supraveghere și control, în termen de 5 zile lucrătoare, emite, în baza actului de control, prescripția privind înlăturarea acestor încălcări, care va cuprinde recomandările privind modul de remediere a tuturor încălcărilor constatate, precum și avertizarea despre suspendarea sau retragerea a acreditării dacă acestea nu vor fi înlăturate în termenul stabilit.

22. Dacă prestatorul nu a comunicat organului de supraveghere și control o altă poștă electronică, prescripția este expediată la poșta electronică a prestatorului indicată în cererea de acreditare a acestuia.

23. Prestatorul care a primit prescripția privind înlăturarea încălcărilor este obligat, în termenul indicat în prescripție, să comunice organului de supraveghere și control informația privind înlăturarea încălcărilor.

24. În cazul în care în termenul stabilit de prescripție, prestatorul nu comunică organului de supraveghere și control informațiile privind înlăturarea încălcărilor, organul de supraveghere și control suspendă acreditarea prestatorului.

25. În cazul în care prestatorul informează în termen organul de supraveghere și control despre înlăturarea încălcărilor expuse în prescripție, organul de supraveghere și control, în termen de 3 zile lucrătoare din momentul recepționării înștiințării, efectuează controlul repetat al prestatorului.

26. Controalele repetate se efectuează numai în scopul verificării executării prescripției privind înlăturarea încălcărilor Legii nr. 124/2022, indicate în actul de control precedent (planificat sau inopinat).

27. Controlul repetat constituie parte componentă a controlului precedent și nu necesită emiterea unui nou ordin de control al prestatorului.

28. La efectuarea controlului repetat componența comisiei de control poate fi modificată prin ordinul directorului organului de supraveghere și control.

29. În urma efectuării controlului complex, planificat sau inopinat, comisia de control întocmește, în 2 exemplare, actul de control.

30. Exemplarul nr. 1 este prezentat directorului organului de supraveghere și control, iar exemplarul nr. 2 este expediat prestatorului prin intermediul poștei electronice, sau la adresa poștală, indicate în cererea de acreditare, sau se înmânează conducătorului prestatorului supus controlului sau persoanei împuternicite de către acesta.

31. Actul de control conține următoarele date:

1) componența Comisiei;
2) data întocmirii actului;
3) tipul controlului (complex, planificat, inopinat sau repetat);
4) denumirea și numărul de identificare de stat al prestatorului (IDNO);
5) locul efectuării controlului;
6) numele și prenumele conducătorului prestatorului;
7) data și numărul ordinului în temeiul căruia a fost efectuat controlul;
8) data și timpul demarării și finalizării controlului;

9) rezultatele controlului precedent, în cazul controlului repetat;

10) descrierea circumstanțelor de fapt, a încălcărilor depistate și neajunsurilor constatate de către comisie, cu trimiterea la acte normative;

11) concluziile comisiei ce vor conține recomandări privind remedierea încălcărilor, dacă aceste au fost depistate.

12) propunerea comisiei privind acreditarea/refuzul de acreditare, emiterii prescripției sau constatării corespunderii/ necorespunderii cu prevederile cadrului normativ în domeniul serviciilor de încredere.

32. Dacă în procesul efectuării controlului au fost preluate probe, efectuate înregistrări foto, audio sau video, acestea se anexează la actul de control.

33. Actul de control este semnat de către toți membrii comisiei.

34. Membrul Comisiei, care nu este de acord cu concluziile comisiei expuse în actul de control, semnează actul cu mențiunea privind existenta opiniei separate și expune opinia separată într-un act separat, care se anexează la actul de control.

35. În cazul în care prestatorul nu este de acord cu rezultatele controlului expuse în actul de control, acesta este în drept să prezinte organului de supraveghere și control, în termen de 10 zile lucrătoare de la data primirii actului de control, argumentele privind dezacordul, cu anexarea după caz a documentelor și/sau probelor relevante.

36. Dezacordul prestatorului să facă trimitere la cadrul normativ relevant.

Actul de control poate fi contestat în contencios administrativ doar concomitent cu refuzul de acreditare, prescripția privind înlăturarea încălcărilor depistate sau constatarea necorespunderii, în modul stabilit, cu respectarea procedurii prealabile.

Anexa nr. 4
la Ordinul directorului Serviciului
de Informații și Securitate
al Republicii Moldova
nr. 80 din 22.11.2023

MODEL

Serviciului de Informații și
Securitate al Republicii Moldova

CERERE
de acreditare în domeniul serviciilor de încredere calificate

În conformitate cu art. 7 a Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, _____
_____,
(denumirea completă a solicitantului și IDNO)
în persoana_____
_____
(Numele, Prenumele conducătorului solicitantului sau persoanei împuternicite și IDNP)
solicită acreditarea în calitate de prestator de servicii de încredere calificat cu următoarele date:

Denumirea prestatorului:_____
Nivelul în structura ierarhică a prestatorului:_____
Sediul:_____

În conformitate cu pct. 17 al Regulamentului privind activitatea prestatorilor de servicii de încrede calificați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 184/2023, se solicită eliberarea copiei certificatului de acreditare pe suport de hârtie:

☐ Da ☐ Nu

Informații de contact ale persoanei juridice solicitante:
Telefon:_____
Fax:_____
Adresa poștală:_____
e-mail:_____

Data:____/_____/20__ _____
(semnătura)

Anexa nr. 5
la Ordinul directorului Serviciului
de Informații și Securitate
al Republicii Moldova
nr. 80 din 22.11.2023

MODEL

Stimați abonați!

Instituția Publică Agenția Informațională de Stat „Moldpres” continuă abonarea la revista Monitorul Oficial al Republicii Moldova în format de tipar

În conformitate cu prevederile Legii nr. 321/2023, Instituția Publică Agenția Informațională de Stat „Moldpres” nu va perfecta abonamente la ediția în format electronic a Monitorului Oficial al Republicii Moldova.

Toți doritorii se pot abona la versiunea tipărită a Monitorului Oficial al Republicii Moldova la distribuitorii autorizați: „Poșta Moldovei”, „Presinform-Curier” S.R.L. și „Max-Expres” S.R.L.

Cu respect,
echipa „Moldpres”

ISSN 2587-389X
E-ISSN 2587-3903

ISSN 2587-389X
9 772587 389007 >

moldpres
Agenția Informațională de Stat